بتل، گُشتن، پژدانک ءُ گھنٹ

پٹ ءُ پولکار

رشید خان

شنگکار:

وفالبزانکی مجلس تمپ

اے وانگی یا ایشی ءِ بھرے کس بے جست ءُ پرس ءِ چھاپ ءُ شنگ کت نہ کت

کتاب ءِ نام	:	بتل، گُشتن، پژدانک ءُ گھنٹ
پٹ ءُ پولکار	:	رشید خان
اولی چھاپ	:	2010ء جنوری
چھاپ کار	:	عبدالغنی نقش
کمپوزنگ	:	نثار احمد
دانگ	:	600
نہاد	:	280 کلدار
شنگکار	:	وفالبزانکی مجلس تمپ

نذرْ پہ

مَنّھیں مات

آمنہ گہرام

عِ

نام

عَ

کہ آجنیانی تہ عَوت یک کردارے

لڑ

1: رشید خان عِ بَتل گھنٹ 5

2: پیش دانک/ رشید خان 7

3: چیزے گپّ پہ 8

4: بلوچی بَتل/ غلام فاروق 9

5: لبزانک زندعِ آدینک اِنت 24

6: بَتل چی یے؟ 25

7: بَتل 28

8: بَتل عِ پڑدری کسہ 65

9: گشتن چی یے؟ 109

10: گشتن 112

11: گشتن عِ پڑدری کسہ 133

12: پڑدانک چی یے؟ 172

13: پڑدانک 174

14: پڑدانک عِ پڑدری کسہ 237

15: بلوچی نام 394

16: بلوچی نامانی پڑدری کسہ 395

رشید خان ءِ بتل گھنٹ

رشید خان بلوچی لبزانک ءُ ادب ءِ کوہنیں کارستے، شعر ءُ لبزانک، ادبی گَل ءُ سیاست ءِ پڑءِ وھد ءِ چہ کون اِنت۔ پمیشکا وتی زمانگ ءِ ادبی چست ءُ ایر، لبزانکی گلانی پُرشنگ ءِ کسہ ءَ ھم سھی ءُ سرپد اِنت۔

خانؔ نوں پٹ ءُ پول ءِ پڑءِ میدان ءَ ایر کپتگ۔ بتل ءِ سرءِ آئی ءِ وانگی باید اِنت دیری شنگ بیتیں، بلے بگندئے مگیک ءُ آئی ءِ دوئینانی موسم وَش نہ پتگ، پمیشکا دیراں وانوکاں دست کپتگ۔

بتل ءِ سرءِ آئی ءِ کارمنی دل ءَ ارزشت، یکے اے ھاترءِ دار اِیت کہ اشانی نوکیں بزانت ءُ مانا آئی ءَ وتی نیمگ ءَ کشگ ءِ جُھد کتگ کہ لازم نہ اِنت کوہنیں حساب ءَ چارگ بہ بنت۔ یکے ایش اِنت کہ بازیں گالریچ ءُ بتل وھد ءِ گوزگ ءَ کوں وتی بزانت ءُ مانا ءَ مَٹ کن اَنت۔

بتل ءِ سرءِ خانؔ ءِ شرّیں کارست ءُ نامداریں بشتہ کارانی نکان ءُ بشتا نک یکجا گرتگ اَنت۔ اگاں کتاب ءِ رنگ ءِ دیم ءِ بیایاں گڑا پہ ھماوانوک ءَ کہ آاے ردءِ کارکنگ لوٹ اِیت یا بتل ءِ زانگ لوٹ اِیت، پہ آئی ءِ یک مستاگے ءَ کم نہ اِنت۔

ھدا بکست پٹ پولی تب آئی ءِ گیش بہ ہیت ءُ رشید خان چد ءُ شرّیں کار بکنت۔

اے آر داد گوادر

08.12.2009

پیش دانک

چوکہ شا زان اِت کہ ماں بلوچی ءِ پٹ ءُ پول چیچو ءُ گران ءُ مشکلیں کارے آھم پدا جتل، گشتن ءُ پڑدانک ءِ ردءِ کارے بہ بیت۔ چدءُ گیشتر مشکل اِنت۔ بلے ما دل وتی نہ پرینگ۔ اے ردءِ کے کہ تگ ءُ تاچ کتگ پہ شاھمے گنج ءُ سوگات چنگ ءُ نز آورتگ۔ اے منی کارءِ بندات اِنت۔ دیکترءِ ھم من اے ردءِ کار کنگ لوٹاں داں بلوچی ادب ءِ اے ءُ ھنیں میراس کہ ماں زیک ءُ مرچیکیں کرن ءِ سینگ ءِ گاں اَنت اشاناں بچنان ءُ نز بیاراں۔

نی شما وانوک کہ اشی ءَ وان اِت وتی نیکیں سوج ءُ سراں من ءَ سر بکن اِت، داں من دیکترءَ اشی ءَ جوانترءِ شرتر بکناں۔

اے ردءِ من وتی سنگت واجہ ابراہیم داگ، ستار نواز ءُ اے آرداد ءِ منت واراں کہ کوں من ھمکار بوتگ اَنت۔ ماجد سھرابی (تحصیل ناظم گوادر) ءَ 10000 کلدار ءِ کمک کتگ، دومی ھمل ککمتی (وزیر ماہی گیری) ءَ 50000 کلدار ءِ کمک کتگ اگاں من ھمے واجھانی شُکر ءُ منّت ءَ مہ گراں گڑا اے مزنیں ناشگری یے بیت۔

رشید خان

چیزے گپّ پہ پَٹ ءُ پولکارءَ

لبزانک میراثے۔ میراث بنی آدم ءَ چہ ھَپت پُشت ءَ کون اِنت ءُ گیت۔ پمیشکا میراث ءِ گاری بنی آدم ءِ جندءِ گاری اِنت۔ لبزانک ءَ پَروَت ھر دَورءَ سُوھُویں شُوانگ دَرکار بوتگ ءُ درکار اِنت!

اَنچوش کہ شما سر پد اِت یک دَلوَتے چہ رَمَگ ءَ بہ سِدّ اِیت ءُ چہ شُوانگ ءِ چتاں چہ ھم بہ ٹُکل اِیت گڑا آ الَم رستے ءِ وَراک بیت یا وَ دگہ راہ ءُ گوزی ایں رَمَگے ءِ تہ ءَ گپ اِیت ءُ پہ ترا دائمی درآمدے جوڑ بیت!

رشید خان چہ ھما سُوھُویں شُوانگاں چہ یکے کہ آئی ءَ وتی رَمَگ ءِ تگے دَرگپتگ ءُ شمئے پُلّیں دستاں داتگ!

نوں اشی ءِ پاسداری شمئے کار اِنت! گارےءُ کن اِت تاوان شمیگ اِنت۔ اگاں رستے ارجان ےءُ بہ کست ھم تاوان شمیگ اِنت!!

نثار احمد

بلوچی بتل ءِ چیزے تک ءُ پھنات

غلام فاروق بلوچ

بتل یک زبانے ءِ الی ءُ اھم ترین بہرایت اے ہما کیلوانت کہ چہ ایشی ءَ یک زبانے ءِ کوھنیں ءُ قدیمی ،پُراھی ءُ شاھیگانی ءُ مزن دامنی کچ بوت کنت ءُ ہما آدینک انت کہ ما ایشی ءَ قوم ءُ راجے ءِ تاریخ ،دود ءُ ربیدگ ،رسم ءُ رواج ،قدر ءُ سپت ءُ تب ءُ نفسیات زاھر ءُ پدر ینت۔

دنیاءَ چوشیں زبانے نیست کہ آئی ءِ دامن چہ بتل ءَ ھالیگ بہ بیت ،ءُ اگن چوشیں زبانے بہ بیت ۔تہ آئی ءَ رازبان گشگ ردانت نوں یک زبانے ءِ تہا چیچو بتل است انت ءُ آچہ ھد ءَ جلوہ ناک ءُ ڈولدار ،مانادار ،بامقصد ءُ ہما زبان ءِ گشوکانی تب ءُ نفسیات ءُ تاریخ ءِ شوندارانت ۔چہ ایشی ءَ ہما زبان ءَ مزنی ءُ مزن شانی ءِ ثبوت رسیت۔

بتل چیا گشتت: ایشی ءِ بارو ا بازیں نوسکاراں بازیں ھبر نویسگ انت ۔بلے سادہ ءُ آسانیں ما گشت کنیں کہ بتل یک نتیجہ ءُ آسرایت کہ چہ بازیں دور ءُ زمانگانی تجرباتاں پد جوڑبیتگ ۔قوم ءُ راجانی سراوڑاوڑیں دور ءُ زمانگ کاینت ،جنگ ءُ جیڑہ ،آس ءُ توپان ،شُد ءُ ڈگال ،سوب ءُ وشی ،آشوب ءُ انقلاب ،وت ماں وتی جیڑہ ءُ ناتپا کی ءُ دگہ بازیں جاور۔چہ ے

جاوراں دیم پہ دیم بوگا پد مھلوک بازیں چیز گندیت ءُ ماریت ۔ہمے گندگ ءُ مارگانی آسرءَ چیزے ھبر گشگ بنت کہ آھانی بُنیاد راستی ،تجربت ،قومی تاریخ ءُ راجی قدر ءُ نفسیات ءِ سرا بنت ۔ہمے ھبر یا آسر بتل گشگ بنت۔

نوں جست ایش انت کہ بتل چونی ءَ ٹھتگ انت یا آھاں جوڑکنگ ءِ وڑءَ رھبند ےچ انت ۔اے یک سکیں مشکلیں جست ایت چیا کہ بتل چوشائری ءِ وڑا نہ خاصیں مردمےءَ ناھیڑنگ انت نہ ایشانی بارو ا اے ھبر زانگ بوت کنت کہ اے کجام دور یا وھد ءَ ناھینگ بوتگ انت ۔(البت چیزے بتلانی بارو ا زانگ بیت کہ آ یک خاصیں وھد ے ءَ یا خاصیں مرمانی یا جاورانی بارو ا گشگ بوتگ انت ۔)

قریب ۹۵ درسد بتل ھنچیں انت کہ آکوں وھد ءُ دور ءِ گُوزگا وتا وت ٹھتگ انت ۔آھانی گشوک ءُ رواج دیوکانی بارو ا زانگ نہ بیت ۔اے پیا گشت کنیں کہ بتل ءِ رواج دیوک یا نویسکار راج انت ۔ایش کوں وھد ءُ دورانی گُوزگا رواج گران ءُ دیما آیان بوتگ انت ۔چیزے زانتکارانی گشگ ایش انت کہ بتل ہما انت کہ پیسر یگیں دانا ءُ کواسیں مردماں گشتگ انت ۔من کوں اے ھبر ءَ تپاک نہ کناں چیا کہ اگن اے ھبر منگ بہ بیت تہ ایشی ءِ مانا اے بیت کہ بتل ہر چے کہ گشگ بوتگ بس ہما انت ءُ نوں نوکیں بتل دیمانیت ءُ رواج نہ گیپت ءُ دومی ایش انت کہ دانا ءُ زانتکارا ایوکا ساری ءَ بوتگ انت ۔ءُ نوں دنیا چہ زانتکار ءُ کواسیں مردماں ھالیگ انت ۔منی نزءَ اے دوئیں ھبر ردانت ،اول بتل زبان ءِ ہما رھبند انت کہ ہچ دور ءُ زمانگ ءِ واستیگ نہ انت ۔بلکیں تانکہ ہما زبان ءُ زبان ءِ گشوک است انت بتل دیما روان بیت نوک نوکیں بتل دیما آیان بنت ءُ اے سلسلہ جاری بیت۔

دومی! ہر پیم کہ دور دیما روان انت ۔مھلوک ءِ تہا زانت ءُ علم گیش بوان انت ۔سائنس ءُ ٹکنالوجی ءِ سوب ءَ مھلوک ءِ زانتکاری ءُ شیواری وڈان انت پمیشا کہ اے

گشگ کہ دانا ءُ زانتکا رایوکا ءُ گوشگیں دوراں بوتگ انت ۔پہک ردانت ۔منی گشگ ایش انت کہ ہر پیم دور ءُ گوزان بنت ۔بتلانی تہا گیشی بیت ۔البت اے بوت کنت کہ ایشانی رھبند ءُ وڑ نوکیں جاورانی تب ءَ بدل بہ بیت ۔

دگہ چیز ے زانتکارانی گشگ ایش انت کہ بتل ءِ اہمیت ساری ءِ زمانگ ءَ زیات بوتگ چیا کہ آوھدءَ سائنس ءُ ٹکنالوجی انچو دیما نہ بوتگ ءُ ھبرانی ھنگ کنگ ءُ گشگ ءِ وسیلہ نہ بوتگ پمیشا مھلوک ءَ بتل زیات گشتگ ۔من کوں اے لیکہ ءَ ھم تپاک نہ کناں ۔منی ھیال ءَ بتل ءِ اہمیت ءُ حیثیت چو کہ اے وھدی است انت ساری ءَ نہ بوتگ ۔ چیا کہ ساری ءَ ایشی ءَ رابس گپ ءِ تامدار کنگ ءِ واستا یا دیوان دڑی ءُ وش گپی ءِ واستا کارمرز کنگ بوتگ ءُ ایشی ءَ کارمرزی لُکّ (محدود) بوتگ بلے نوں ایشی ءَ راکلمکار ءَ نویسکار کا رمرز کنت ءُ ایشی ءِ کوشدا روک ۔دوسہ مردم ناں ،بلکیں سرجمیں ،دنیا انت چیا کہ نوکیں سائنسی دور ءِ سوب ءَ ہرچ بشتا نکے کہ یک جاھے ءَ نویسگ بیت یا ھبرے کہ یک جاھے گشگ بیت آھے دمان ءَ ماں سرجمیں دنیا ءَ سر بیت ۔اگن مروچی بتل ءِ زلورت کم بوتگ گڑا بزاں شائری ءُ نویسکاری ءِ زلورت ھم کم بوتگ ۔اسلیں ھبر ایش انت کہ نوکیں دور ءِ لوٹ ءُ گذرانی پدا بتل ءِ زلورت ءُ اہمیت سک باز وڈ تگ چیا کہ ایشانی وسیلہ ءَ پہ نویسکار ءُ گشندہ ءَ وتی ھبر ءُ مقصد ءِ گشگ سک باز آسان تر ءُ دل ءَ کپوک بیت ءُ مروچیگیں دور ءِ مستریں زلورت ہمیش انت کہ گشتا نک ءُ بشتا نک ہر پیم کہ تامدار ،دل ءَ کپوک ءُ با مقصد ءُ باما نا بیت ،شرتر انت ۔

منی نزءَ اگن زبانے ءِ تہا بتل مہ بیت تہ آئی ءِ مسال چو ہما جسدءَ انت کہ آئی ءِ تہا ارواہ میت ۔چو ہما پشکءَ انت کہ آئی ءِ سرا دوچ میت ۔چو ہما کلاتءَ انت کہ آئی ءِ سر کپگا پدگ میت ،چو ہما تہاریں شپءَ انت کہ اودا ماہ میت ،چو ہما بشتا نکءَ انت کہ آئی ءِ تہا مانا میت ۔بتل ءُ زبان چہ بنگیچ ءَ ہور ءُ ہمگر نچ بوتگ انت ءُ تا گڑا ہمے وڑ بنت ۔

بلوچی بتل: انچو کہ ما ساری ءَ گشت کہ بتل یک قوم ءُ راجے ءِ تاریخ ،زند رھبند ، دودءُ ربیدگ ،رسم ءُ رواج ،تب ءُ نفسیات ءُ قدر ءُ سپتانی شوندار انت ہمے وڑا اگن بلوچی زبان ءِ بتلانی سراچمشانکے دیگ بہ بیت ۔اے ھبر پدر بیت کہ اے بلوچ قوم ءِ تاریخ ءُ سرگوست ،بلوچ راج ءِ دود ءُ ربیدگ ءُ رسم و رواج ءُ بلوچ مھلوک ءِ تب ءُ نفسیات ءُ قدرانی مستریں شوندار انت ۔اے ھبر چہ کس ءَ چیر نہ انت کہ بلوچ راج ءِ سیاسی نزوری ءُ بے پشتی ءِ سوب ءَ ایشی ءِ گیشتریں تاریخی ءُ دود ءُ ربیدگی گنج ءُ ملکیت گارءُ بیگواہ بوتگ انت ۔بلوچی زبان ءِ ءُ کوھن ءُ قدیمیں شائری ءِ بس یک کسانیں بہرے پہ ماسر بوتگ ءُ آہم کپی پُڈی انت ۔ءُ ھنیں قصہانی مستریں بہر بیگواہ بوتگ بلوچی موسیک ءِ مستریں بہر بیت ، نازینک ،سوت ،لیکو ءُ زھیروک چہ مھلوک ءِ دلاں شمشتگ انت ۔ہر چے کہ پشت کپتگ انت آھم چیز ے نوکیں گشندہ ءُ سازندھانی کہ چہ بلوچی ءِ اسلیں سازءُ زیملاں نابلد اَنت ،مھربانی ءَ چپ ءُ چوٹ بوتگ انت بلے منی ھیال ءَ ایوکا بلوچی بتل تنی وہدی پشت کپتگ ءُ مھلوک ءِ دلاں است انت بلے افسوزی ھبر ایش نت کہ مئے واننڈیں ٹکءُ نویسکار ءُ کلمکاراں اے بتلانی شوھاز کاری ، زانگ ءُ کارمرزی ءِ نیمگا خاصیں دلگوش نہ داتگ ءُ ایشی ءِ آسرءَ مروچی ما گندیں کہ بلوچی مھلوک ءِ ہر روچی ھبرءَ ثرانانی تہا بتلانی کارمرزی انت بلے بلوچی ءَ مئے شئر ، بشتا نک ءُ گشتانکانی تہ ایشانی کارمرزی نہ ءُ وگ ءِ برو برانت ۔ایشی ءِ سوب ءَ مئے نویسوک ،خاصیں نوکیں نسل چہ ے بتلاں نزانتکارانت ءُ آ ھمے مارنت کہ ایدگہ زبانانی درگت ءَ بلوچی زبان ءَ بتل ھم کم انت ۔

راستیں ھبر ایش انت کہ انچو بتل کہ ماں بلوچی زبان ءَ است انت ،بلکیں مئے ہمسائگیں دگہ ہچ زبان ءَ نیست انت ۔ءُ انچو باما ءُ با مقصد کہ بلوچی بتل انت دگہ ہچ زبان ءِ بتل نہ انت ۔ہرچ ڈنی زبانے کہ من وتگ ءُ آھاں زاناں (چو کہ انگریزی ءُ اردو

انت)من پہ دگمی گشت کناں کہ پہ بتلانی گیشی،مانا ءُ مقصد ءُ تامداری ءُ ڈولداری بلوچی بتل چراھاں سک دیما انت۔

بلوچی بتلانی سراتئ وھدی چوشیں خاصیں پٹ ءُ پولی کارنہ بوتگ ۔یک ءُ دو کتاب بتلانی بارواشتگ بوتگ کہ چراھاں یکے ''بتل ءُ گالوار'' اِنت کہ ولیہ غوث بخش صابرءِ نویستگ ءُ ''بلوچی اکیڈمی کوئٹہ''ءِ چھاپ کتگ ءُ دگہ چیزے نبشتانک ھم شنگ بوتگ کہ چہ یشاں گہتریں نبشتانک (منی توءِ)ولیہ عبدالغفار ندیم ءِ نویستگ انت کہ ماہتاک ''اولس''بلوچی جون ءُ جولائی ۱۹۶۷ءِ تا کاں شنگ بوتگ انت۔دگہ یک نبشتانکے منی جندءِ نویستگ ات کہ ماہتاک ''اولس ''ءِ نومبر دسمبر ۱۹۸۰ (سالتاک)ءِ چھاپ بوتگ ات۔دگہ دگہ کسانیں نبشتانک ءُ بے حسابیں بتل ماں دگہ بازیں تاکاں چھاپ بوتگ انت۔بلے تئی وھدی بلوچی بتلانی بارواسک باز پٹ ءُ پول ءِ زلورت انت۔

منی اندازہ اش انت کہ بلوچستان ءِ دراھیں ھند ءُ علاقہانی ءُ ھما ھندانی کہ اودا بلوچی زبان گشگ بیت بتل چنگ ءُ یکجا گہ کنگ بہ بنت۔تہ بلوچی بتلانی کُلّی حساب چہ دہ ھزارءِ ھم گیش بیت منی اندازہ ءِ ایوکا بلوچستان ءِ قبلئی ھنداں کارمرز بووکیں بتلانی حساب سہ چار ہزار ءِ کچ ءِ بنت۔کہ چہ یشاں بازیں ماں تاک ءُ ماھتاک چھاپ بوتگ انت۔ءُ دگہ بے حسابیں تئی وھدی چھاپ نہ بوتگ انت۔ءُ مھلوک ءِ دلاں است انت۔من ایوکا مکران ءِ چیزے ھنداں کسانیں ترءُ تاہے کت تہ منا سابوت کہ بازیں ہمنچیں پیرزال است اتنت کہ آھاں چہ دوسہ سدءِ گیش بتل یات اتنت۔ءُ چوشیں پیریں مرد یا زالے من نہ دیست کہ آئی ءِ کم چہ کم پنجاہ بتل یات نہ ات۔منی ھیالءِ اگن یکے بلوچی لبزانک ءِ پراہ دامنی ءُ بلوچ قوم ءِ قدیمی ءُ مزن شانی ءِ بارواز انگ لڈیت تہ آئی ءِ شرترین شوندارى چہ بلوچی بتلاں بیت،بلوچی بتلانی چارگ ءُ ٹپاسگءِ رند بلوچ قوم ءِ تاریخ ،دود ءُ رہیدگ،تب ءُ نفسیات،قدر ءُ کیلو ءُ زندمان ءِ

ایدگہ دراھیں تک ءُ پھنا تانی بارواِ یک جوانیں ءُ سرجمیں چمشانکے دیما کیت،بلوچ زندمان ءِ چوشیں تک ءُ پہنات نیست کہ ایشانی بارواِ بتل میت۔بلکیں یک یک پہناتے ءِ سرادہ،پانزدہ بتل است انت۔کہ ایشانی بارواِ دیترا گشگ بیت۔

بلوچی بتل!مانا ءُ مقصد: ہوریں صورت ءِ اگن چارگ بہ بیت تہ پہ مانا ءُ مقصد بلوچی بتلانی ءِ سہ قسمانی تہا بہر کنگ بوت کت۔

اول: ہما بتل کہ آمیان استمانی راستی ءُ نیچر nature ءِ قانود ءُ رھبدانی شوندارى ءِ کنت۔ءُ آھانی تہا انسانی فلسفہ ءُ نفسیات ءِ دروشم است انت چوکہ پہ درورءِ اے بتلاں بچارت۔:

☆ امروز سباھانی ساھگ انت سارتیں
ساھگ روت ءُ روچ منا گندیت۔

☆ شپ کہ تہارانت نکہ پہ مات ءُ گہارءِ۔

☆ مور پہ چرپی ءِ رچیت

☆ دل ءِ پہ وتی واھندءِ بدی مان نیست۔

☆ کار پہ کوڑءِ ایشرکءِ ہم کپیت۔

☆ دشمن اگن مورے بزان ئے کدءِ مزارے۔

☆ مدگ ءِ گرئے وتی بانزلاں سُرین ایت۔

☆ سگ اشتاپ گُلڈ کور کاریت

☆ خداءِ نہ گندئے ،قدر تان ئی بگند۔

☆ پہ داناھاں نصیحت پنتے ءُ پہ نادان جنگے۔

☆ بارءِ پہ ھشک بُرّءِ مبند

نوک کیسگ ءِ وام ءَ مکن

دیر سریں کوران مدار

☆ آڑاوشحال کسی ءَ نہ دیتگ

کہ کٹ ئی نوزدہ ءُ ھرچ ئی نیست

☆ آپ جان ءَ پاک کنت ءُ راستی دل ءَ

☆ اُشترءِ بنجاہ ءَ پیر ءُ سورگ نہ رُدیت۔

☆ اِلّت رؤت، عادت نہ رؤت

☆ ہتگیں کار ءَ کس مجنت جاک ءَ

ہنچو کہ روگن رتگ انت ھاک ءَ

☆ باز گندئے گل مکن۔

☆ کم گندئے گم مکن۔

☆ براتے کہ بے برات ءَ شان کنت میری۔

زالے کہ بے جود ءَ سمبھیت میری۔

عاقبت روچے، رَدے زیری۔

☆ تو انگری پہ دل انت نکیہہ پہ مال۔

بزرگی پہ عقل انت نکیہہ پہ سال۔

☆ جاھل ءَ نھہ کائیگر ءِ زورمان۔

☆ چم پہ وتی عیب ءَ کورانت۔

☆ دست سُریت کہ دپ سُریت

☆ دل ءَ کوں دل ءَ راہ انت۔

☆ سد کثیت زبان۔ سد بہ دنت زبان۔

☆ لاپ کہ گُرّیت۔ دنتان سنگ بُرّیت۔

☆ گنج بے رنج ءَ نہ بیت۔

☆ ہستی ءَ غلامے شرّانت۔

☆ نیستی ءَ ملوک ءَ گرّانت۔

☆ آپ ماں دپ ءَ کودک زیریا۔

دومی:

ہما بتل کہ آھانی تہا بلوچ قوم ءِ دود ءُ ور بیدگ

تاریخ، رسم ءُ رواج ءُ قدر ءُ قیمتانی درانگازی کنگ بوتگ۔ ماں بلوچ راج ءَ کجام چیز شرّانت۔ ءُ کجام ھراب، بلوچ ءِ بنیادی اصول ءُ رھبند چے انت۔ یک شریں ءُ لج داریں بلوچے ءِ سپت چے انت ایش ءُ ہمے وڑیں بازیں دگہ مقصداے بتلانی تہا زاھر بنت۔ پہ درور ءَ چیزے بتل چیرا دیگ بوتگ انت۔

☆ سر بروت قول مروت۔

☆ شپ پہ استاروش انت ءُ گیابان پہ بلوچ۔

☆ بے تاوان ءَ بلوچ ہچ سیت نہ کنت۔

☆ آ کہ مردانت۔ چم اش زردانت۔

☆ ہیر بلوچانی تا دو سد سال ءَ چولیں آہوگ ءَ دود ستان انت۔

☆ سنگ اگن چاتانی بن ءَ ریزنت

کینگ چہ مردانی دل ءَ کنزنت۔

☆ آمرد کہ میاراں جلّت

نیم روچاں نہ وسیت گُلّاں۔

☆ پُسگاں بے ننگ ءُ بدیناں چک جنکیں شرتر انت

چہ جنکاں لج بریناں، مات ءِ سَنٹی شرتر انت۔

☆ جوھر بلوچ ءِ غیرت انت۔

☆ تابہاری ھور نہ بیت بشّی ھور مبات۔

تاگھاراں جود نہ بیت براتاں جن مبات۔

سیمی:

ہما تبل کہ آھانی تہا سوج ءُ نصیحت ءِ شوندار ی است انت۔ چہ بازیں سرگوست ءُ تجربتان بلوچاں زانتگ ءُ مارتگ کہ کجام چیز شر انت ءُ کجام ھراب۔ اے جوانیں زندمانے ءِ گُوازینگا چونیں رھبند پکار انت ءُ چہ جوانیں انسانے ءِ بوگا چہ تینیں ریک ءَ رھبند لوٹیت۔ اے بتلانی یک خاصیں سپتے ایش انت کہ اے چو مُلّائی وعظ ءُ نصیحتانی پیا نہ انت بلکیں ایشانی بنیاد راستی ءُ حقیقتانی سرا ایرانت ءُ اے نہ بوتگیں صلاح نہ انت۔ بلکیں ہنچیں سوج ءُ نصیحت انت کہ ہر کسی دستا بنت۔ اے بتلانی تہا ھم بلوچ راج ءِ قدر ءُ سپتانی شوندار ی است انت ءُ چہ یشاں اے نشان رسیت کہ یہ جوانیں انسانے ءِ واستا لمی انت کہ آ جوانیں بلوچے ہم بہ بیت۔

یہ درور ءَ چیر ءَ بتلاں بچارت۔

☆ صبر ءَ یہ خدا بکن، لٹ ءَ یہ برات ءَ بُور

☆ ماہ نندئے ماہ بئے، دیگ نندئے سیاہ بئے۔

☆ مر پر آئی ءَ کہ پر تو مریت۔

☆ آرگاں جائے، بن سنگاں چہ وت کم کنئے۔

☆ حرمبو پاداں مچار، اشتر بہ بو دور بچار۔

☆ نان ءِ دیگ سک انت، صلاح جنگ ھلکَ انت۔

☆ آپ ءَ گندئے نوں گداں کشّ۔

☆ گرکاں کپ ئے ھلل! یشاں کپ ئے بار!

☆ لنڈ ءَ گندئے آپ ءَ بو پس۔

☆ زبان ءَ ہر وڑا کہ راہ دئے رُوت۔

☆ چہ نادانیں دوست ءَ دانائیں دشمن بہتر انت۔

☆ ڈولکو مبو ہوا مکن۔

☆ پیرین ءِ سوج ءَ چادر ءِ لمب ءَ بند۔

☆ چاپ یک دست ءَ توار نہ کنت۔

☆ ھما ھبر ءَ بکن کہ دپ ئی داریت۔

☆ بچار، بگند ءُ بہ نند۔

☆ برات ءَ بگند، گُوھار ءَ مگر۔

چہ ے قسماں ابید گہ سدانی حساب ءَ بتل است انت کہ آ گہ سیاھگانی بابت ءَ انت کہ ایشانی تہا زندمان ءِ قریب دراہیں سیاھگ ءُ جاور است انت چو کہ وشّی ءُ شادانی، گم ءُ بیرانی، شُد ءُ ڈُگال، سور ءُ سانگ، مہر ءُ دوستی، سیادی وارثی، دوستی ءُ دشمنی، لج ءُ غیرت، مہمانداری ءُ باہوٹی، پیر گیری ءُ پہل کنگ، وتیگی ءُ درآمدی ءُ گہ گہ۔ ھبر ءَ یہ دلمی گشاں کہ انسانی زندمانی ءِ ہچ چوشیں تک ءُ پہناتے نیست کہ آئی ءِ بار و اماں بلوچی ءَ بتل نیست۔

بلوچی تبل: زبان ءُ تکنیک

تکنیکی صورت ءَ چارگ بہ بیت تہ بلوچی بتلانی زبان سک وشّ ءُ تامدار ءُ دل ءَ

کپوک انت ۔ہر لوزے گشے پہ گیگ ءُ گوم ایر کنگ بوتگ ۔ہچ لوزے وتی جاہ ءَ نگیگ ءُ گیش نہ انت اگن تو کسے ءَ آئی ءِ نزوری یا ھراب کاری ہے ءِ بارواہگش ئے تہ الّما آزھر گپت یا دل ءَ کاریت ۔بلے اگن تو کوں بتل ءِ کمک ءَ ہمے ھبر ءِ پدّ رکن ئے تہ آدل ءَ نیاریت ایشی ءِ مستریں سوب ایش انت کہ بلوچی بتلانی تہا فردی صورت ءَ کسے ءَ رایر جنگ یا ھراب گشگ نہ بیت بلکیں ھوریں صورت ءَ یک راستیں یا حقیقت ہے ءِ پدّ ری کنگ بیت ۔چوکہ اگن کسے ءَ گشگ بہ بیت کہ تئی پت ءُ پیرک شرّ نہ بوتگ انت پمیشا تو ھم شر نہ ئے ، تہ آالّما جنگ ءَ پاد کیت ۔بلے اگن ہمے ھبر بتل ءِ شکل ءَ گشگ بہ بیت چوکہ ''آپ ماں آبدار ءَ اوشتیت'' یا ''داداں ھمامرد دینت کہ پیریناں داد داتگت ۔'' تہ الّما آزھر نہ گپت ۔بلوچی ءِ بتل تہا گیشتر ھما چیزانی تران انت کہ آماں بلوچ راج ءِ ہر روچی زند مان ءَ است انت ۔ھمانوز ءُ ھبر انت کہ ہر کس اش زانت ءُ پجاہ کاریت ۔چوکہ ماں بلوچی بتلاں مارا درچک ءُ دار ، کوہ ءُ جنگل ، کور ءُ مچکدگ ، دلوت ءُ جناور ، موسم ءُ ہوا ، سیادی ءُ وارثی ، وردن ءُ پوشگی چیز ، ءُ ھمے وڑیں چیزانی نام زیات گندگا کیت ۔ایشی ءِ سوب ایش انت کہ بتل مھلوک ءِ زبان انت ۔ایشی ءِ جوڑ کنوک ءُ کارمرز کنوک مھلوک انت ۔بلوچی بتلانی زبان پہک ءُ اسیل اِنت البت چیزے بتلانی تہا عربی ءُ فارسی ءِ لوز است انت ۔ایشی ءِ سوب ایش انت کہ ماں تاریخ ءَ تا مزنیں دورے ءَ بلوچانی سرا عربانی حاکمیت بوتگ ۔پدا تا مزنیں مدتے ءَ فارسی ادءِ سرکاری زبان بوتگ ۔پمیشا چو کہ کوہنیں بلوچی شاعری ءِ سرا عربی ءُ فارسی (زیات فارسی ءِ) اسر بوتگ ہمے وڑا چیزے بتلانی بلے ایشانی حساب سک کم انت ءُ نہ ءُ گ ءِ برابر انت ۔پہ درور ءَ چیزے مسال نویسگ بوتگ انت ۔

☆ بازوردی شکم دردی
کم وردی کمر بندی۔

☆ سگ اشتاپ گلّو کور کاریت ۔
☆ پت اگن پیر ءُ ناتوان بود
چک ہماتر زمھربان بود۔
☆ نادان پہ بازیں گشتناں شر نہ بنت ۔
☆ کوشِ تنگ ءَ شپادی بہتر انت ۔
☆ طاقتِ گربگ ءَ نہ دارئے
نعرہ شیر ءَ جنئے ۔
☆ آپ ماں دپ
کودک زیرِ پا
☆ دیگ ءِ دپ اگن ہچ انت بلے سگ وت ننگ بکنت ۔
☆ حرد پلار ءُ زنگی درآمین ۔
☆ صادق پہ نانے
حارث پہ جہانے
☆ اسپ تازی ءُ زخم شیرازی۔
لاگری دست کپتگ بلوچ ءَ را۔

واقعاتی بتل:

بلوچی بتلانی تہا چیزے ہنچیں بتل ھم است انت کہ آھانی پشت ءَ خاصیں قصّہ یا سرگوست ہے بوتگ ۔چہ یشاں بازیں قصہ راست انت ءُ بازیں وت ساچ انت کہ پہ مھلوک سر ءُ سوج ءِ واستا ناھینگ بوتگ انت ، پہ درور ءَ چیزے بتل چیر ءَ دیگ بوتگ ۔

☆ باگار ءِ ءُ ھ شمبے ۔

☆ مرادگنوک انت،مصطفےٰ چیر دانگ۔

☆ من صدوآں ءُراہ تلے داراں

☆ ناگہاں پیش ءِ بُزرگ ءَ کائے

☆ بابوکہ بابوے بیتیں ماھو ءِیشاں نہ بوت۔

☆ قول ہما انت کہ عومر ءَ کوں ماھوءَ کتگ۔

☆ خراسان نان آسان

نان آسان پہ کار آسان۔

☆ کپڑی ءُملا ابراھیم۔

گشتگ انت سنگ ءُشاھیم۔

☆ پُرشتگ حر، چالک کتگ کمبار۔

☆ وتگیں مردءِ میش نر کاریت۔

☆ پیرین ءَ چادرءِ لمب ءَ بند،

☆ تراوتی دمب ءُمناپُر یادانت۔

مئیگ ءُتئی پیشی نیکی بر بادانت۔

☆ یکے ءِ پتر ءَ گُوات بارت۔

شئری بتل:

ولبہ عبدالغفار ندیم ءِ گشگ ایش انت ءُمن ایشی ءَ مئاں کہ بلوچی بتلانی یک مزنیں بہرے ءُوھنیں شئرانی بند انت کہ دراھیں شئر مھلوک ءَ یات کرت نہ کتگ انت بلے دل پسندیں ءُھتگیں بند ءُکڑیان ءَ مہلوک ءَ یات کتگ ماں دیوان ءُمجلساں پہ وتی گپانی تامدار کنگا ایشان ءَ کارمرز کتگ *۱ بلے اے بارو امنی گشگ ایش انت کہ ہنچو کہ بازیں شئرانی بند رندا بتل

بوتگ انت ہمے وڑا بازیں بتل ھم شائراں ماں وتی شئراں کارمرز کتگ انت ۔چوکہ ما گندیں کہ ہنوگیں شائر ھم بازیں بتلانی ماں وتی شئراں کارمرز کنگا انت (ءُاے یک جوانیں چیزے چیا کہ چہ ءِیشی ءَ بتل پشت کپت ءُمھلوک ءِ تہا ایشانی کارمرزی وڈیت)

گڈی تْران:

بتل زبان ءِ ہما بہر انت کہ چہ زبان ءِ بندات ءَ آئی ءِ ھمراہ انت ءُتا آئی ءِ گڈسر کوں آئی ءَ ہور ءُھم گرنچ بیت ۔دنیا ءِ ھچ زندگیں زبان ءِ دامن چہ بتلاں ھالیگ نہ انت۔

بلوچی زبان ءِ دامن چہ بتلاں سر ریچ انت ۔پہ مانا ءُمقصد، پہ زبان ءُتکنیک ءُ پہ ڈولداری ءُ تامداری بلوچی بتل بے مٹ انت ءُ بلوچی زبان ءُ بلوچ قوم ءِ ءُوھن ءُ قدیمی ،مزن شانی ءُ ازگاری ءُ پراہ دامنی ءِ شوندار انت ۔بلوچی بتلانی مزنیں بہرے تئی وھدی است ءُ موجود انت ۔بازیں ماں تاک ءُ کتاباں شنگ بوتگ انت ءُ دگہ بازیں ماں مھلوک ءِ دلاں نقش انت ۔مے مستریں ذمہ واری ایش انت کہ بلوچی زبان ءِ اے گنج ءُ کوھر قیمتی ایں مڈی ءَ بہ پہریزیں ءُ بلوچی بتلانی پشت ءِ قصہ ءُ جاورانی درگیگ ءُ ماں دگہ زباناں ایشاں چہر ءُ تر ینگ ءِ واستا جُہد بکنیں ۔پرے ھاتر اپتّ پول ءُ شوھاز کاری ءِ زلورت انت ۔منی ھیال ءَ اے کار ہر پیم زوت تر بہ بیت شرتر انت چیا کہ ہر پیم کہ وھد کوزان ابیت، مئے بتل چو ءُوھنیں شائری، سوت، نازینک، سپت ءُ اید گہ مڈیانی وڑا گار ءُ وان بنت۔

منی ھیال ءَ ماھتاک بلوچی لبزانک اوّلی تاک انت کہ ایشی ءَ بلوچی بتلانی شوھاز کاری ءُ چنگ ءُ پہریزگ ءِ بارو اے گرانیں کاروتی کوپگاں زرنگ ۔اے یک پہکیں پٹ پولی کارایت ءُ پریشی ءَ ماھتاک ءِ شونکار ءُ کارندہ سک باز سنا ءُ سپت کرزنت ۔من کوں اید گہ تاک ءُ ماہتا کانی شونکاراں دزبندی کناں کہ آ ہمے پیمیں پٹ ءُ پول بکنت چیا کہ چہ ءِیشان بلوچی زبان ءِ گار ءُ بہالیں نُوز، گال ءُ گالوار شوھاز بنت ءُ بلوچی زبان ءِ ردوم ءُ دیمروئی ءِ کار دیما روت۔

*۱: عبدالغفار ندیم "مئے بتل"، اولس بلوچی جون 1967

لبزانک زندءِ آدینک اِنت

لبزانک ءِ لڑءِ ھوار قدرتی یا ایندگہ دنیاءِ ساز ءُ سامان گنگدام ءُ ھیوان، بنی آدم، مُرگ ءُ ماہی، رستر ءُ گنگدام کور ءُ کوہ، کوہ ءُ دریا، روچ ءُ ماہ، استار، موسم، رنگ ءُ دروشم، سنج ءُ نود، ساچان، جمبر، شینک ءُ پُٹھ، برءُ دمگ، ھرچ زندگیں چیز وت ءَ ادبی آدینک ءَ پشدار اِیت۔ لبزانک ءَ ھواریں گونیں چیزاں چہ لھتیں گپتگیں چیزانی نبشہ کنگ الی زانیں، تاکہ لبزانک لڑءَ ہوار بینگیں نوکیں مردم بزان اَنت ءُ سر پد بہ بنت کہ مئے لبزانک ءِ تہ ءَ چے چے کارمرز ہیت، کارمرز بینگ، کارمرز کنگی اِنت۔ دگے مول ءُ مرادنیست۔

گراگ، کولو، کُلی، جنگُل، کپودر، کپوت، شاہنل چاہی، کبگ، چَرز، کانگاشک، گھنگ، کونج، شاھین، گگُوہ، ٹی ٹی، مدگ، پرّک، مور، مُشک، پشّی، کچک، تو لگ، ھپتار، گُرک، ھیک، پیل، رجگ، شیر، روباہ، پُلنگ، ماہی، کرم، میشوہ، رمیز، بالو، گوُک، کرگشک، آہو ءُ سید، گُرانڈ، پَس، گامیش، کوچ، مادگ ءُ کانیگر، ھر ءُ اَسپ ءُ خچر۔ انچوش کہ دگہ، لیمبو، ثرنج امب ءُ انار، انجیر، کرپاس، کِک ءُ کاش، شیز، مچ، ڈگار، گنڈ ءُ کانیگ، جوہ ءُ کلمیر، چمیگ چپوک، چلڈ ءُ تچوک، کور ءُ دریا، زمین آزمان کارمرز بنت دگے باز اَست۔

داز، کلیر، کنر، گر، چش، کہور، جور پُل، ول، ماک، پر پک، سیر پل، آلکوہ، شمش، ڈنڈلک، ثابت سالمیں زمین ءُ آسمان ءِ یا کہ مارگ ءُ چارگ ہاں۔ گندک چیز ے بیت لبزانک ءِ لڈءَ ھوار انت۔ ھوار کنگی اِنت گیشتر نہ گشاں اللہ ءِ میارے۔

☆.....☆.....☆

بتل چی اَنت؟

بتل ءِ بابت ءَ کارمرز پڑ دانک پہ مثال:

بند ءُ بتل ءَ پلانی سک زبر اِنت

پلانی بند ءُ بتل ءَ گرگ نہ بیت

پلانی ءَ تو بند ءُ بتل ءَ گپت نہ کن ئے

بتل

بند یا تل، ٹکر یا گزل کپ یا چنڈ = بتل

بتل چی انت؟ بتل ءِ بابت ءَ سی سال پیش دو کتاب ءُ ماھتاک ''لبزانک'' بتل تاکے واجہ غلام فاروق ءَ دیم ءَ آورتہ دگہ کتابے ''بتل ءُ گالوار'' ءِ نام ءَ واجہ غوث بخش صابر ءَ دیم ءَ آورتگ۔ واجہ غوث بخش صابر ءَ ایوک ءَ بتل چنگ ءُ نز آورتگ۔ بتل ءِ بابت دگے دانکے نہ کتگ بے میار انت۔ البت واجہ غلام فاروق ءِ بتل ءِ بابت ءَ وتی نیمگ ءَ پٹ ءُ پول کتگ۔ ''آسری پٹ ءُ پول ئے نہ کتگ۔ داں ما بے میار بوتین ایں۔ پدءَ بتل ءِ بابت ءَ ہمے ماھتاک ءِ تہ ءَ چے گشتگ 'بتل' کوھنیں شاعرانی دلدوستیں شئیری بند اَنت کہ مہلوک ءَ پہ دل یات کتگ اَنت روچ مروچی کارمرز اَنت = بتل۔

وا کی بتل کوھنیں شئیرانی دلدوستیں شئیری بند اَنت ہما دور ءُ بار یگ ءِ مہلوک ءَ دل یات کتگ اَنت روچ مرچی کارمرز اَنت۔ من کوں واجہاں تپاک کناں بتل وا کی کوھنیں دلدوستیں شیری بند اَنت۔ چیز ے بتل پہ دَرور دیم ءَ کاریں برزی ھبرانی مئینگ ءِ واستہ۔

مسال بتل

☆: ھونیگ پہ سانگ دوست نہ بیت
پت کشتن ءِ اوست نہ بیت

☆: دادءِ ھدا تنگ نہ اِنت
ملک ءِ پکیر لنگ نہ اِنت

☆: پیر بلوچانی داں دوسد سال ءَ
مثل آھوءِ چو دو دنتانیں
سنگ ریز اَنت ماں دُور بُنیں چاہاں
کینگ چہ مَردانی دل ءَ کنزنت

☆: دعا من ءَ کون اَنت دوست پکیرانی
گوسگیں روچ ءُ کرن ءُ گیرانی

☆: چک ءِ نہ بوتگ ھچ گمان
اللہ ءَ داتگ نا گمان

☆: مُرگ ءِ کور، آپ ءِ سور

☆: کم کیمت بے ھلّت نہ اِنت
گراں کیمت بے ہمت نہ اِنت

ہے بتل کہ دیم ءَ آرگ بوتنت اے تمامیں بتلاں چہ ہمے پدر ءُ زاہر بوت کہ بتل راستی ءَ کوھنیں شاعرانی دلدوستیں شعیری بند اَنت۔

بازیں بتل تنی وھدی سرجمیں شعیری بند ءِ وڑا زاہر انت ءُ کارمرز اَنت اے ھبر ءَ کس ردکت نہ کنت کسی بسات ءُ واک ءَ نہ اَنت کس انکارکت نہ کنت کہ بگوشیت بتل شعیری بند نہ انت؟ بتل وا کی کوھنیں شاعرانی دلدوستیں شعیری بند اَنت۔ برزی مثالاں چہ زانگ بوت۔ بتل بے واہگ ءُ بے حد ابند اَنت (ابید چہ لھتے بتلاں، چوش کہ بالاچ کورگیج، کس گہرّ ے پہ

گاری ءَ نہلیت من وتی آرپیس پت ءِ بیراں چون بلّاں دژمنیں مرداں، ملا پازل۔ ہزارانی تورم ءَ سیاہ مار ساد بیت، عبداللہ قہار کوھنگ ءِ اے کوھیں قلات کسی پت ءِ میراث نہ انت ما کوں سگاراں کپتگ انت) کس گشت نہ کنت بتلانی واہگ ءُ واھند ءِ نام گے اِنت۔

بتل پشت در پشتی زبان ءُ لہزا نک ءُ ملکت ءُ میراث ءِ وڑ ءَ کون اَنت ءُ پیدا ک انت۔ بتل مال ءُ مڈی انت زبان ءُ لہزا نک ءِ۔

بتل ءِ شناس ءُ پچار: بتل وتی کارمرزی وہد ءَ وتی شناس ءُ پچار ءَ کنت مثال بتل کارمرز انت۔

☆: ھونیگ پہ سانگ دوست نہ بیت
پت کشتن ءَ اوست نہ بیت

☆: مرگ ءِ کور آپ ءِ سور

☆: دادءِ ھدا تنگ نہ انت
ملک ءِ پکیر لنگ نہ اِنت

بتل ءِ شناس ءُ پچار، بتل ءِ کارمرزی وہد ءَ بتل ءِ پڑدری کسہ دراَتک یا در بیت المی ءَ بتل ءِ شناس و پچار بیت۔ بتل ءِ بستار بندی المی انت۔ بتل کارمرزی ہد ءَ بتل ءِ پڑدری کسہ دراَتک گڑا بتل ءِ بستار بندی بوت۔ بتل ءَ ایند گے زباناں چے گشنت؟ ضرب المثل۔ ضرب المثل ءَ ابید گہ چیز ے ھست، نیست ھست چے ھست؟

☆☆

بتل

☆ بوتگیں کاراں کس مجن جاک ءَ
انچو کہ روگن ماں رِتلگ اَنت ھاک ءَ

☆ چوکہ من میرو ءِ لڈ ءَ گنداں
بالگتر بورانی /گورانی چرا گجاہ اِنت/ یا بیت

☆ اَجب زنگی پہ دل وشی
تپنگ بڈ ءَ، ءُ کچ کشی

☆ شپ پرا استال وشیں ءُ گیابان پہ بلوچ

☆ جان ءَ جان اوشتی
جاگ جان ءَ دوراوشتی

☆ سانگ ءَ سستگ سیادی ءَ نہ سستگ

☆ ہر کسی دردماں وتی ھڑان اِنت

☆ کاہکے بورءُ راہکے برو

☆ گُلمیر اِنت، پہ دل میر اِنت

☆ لج نہ کنت کلیر ءَ بے تاک ءَ بَر اِنت

☆ دادءِ ھدا تنگ نہ اِنت
ملک ءِ پکیر لنگ نہ اِنت

☆ درگل اِنت ناہ اِنت کو گاھانی دست ءَ انت

☆ ناہ ءَ ئے پچگر سگن ءَ دست ءَ ے دُئے

☆ رومال گُل ءِ گار اِنت من شلنگاں

☆ عقل اگن بازار ءَ بیتیں بھاہی
پہ وتی بے ساریں سر ءَ زرت ے

☆ زوندانی جاگہ دل ءِ سَر اِنت

☆ آپس کتگ زاھینے

☆ چنت ءُ دنت ے اللہ داد
سوار ئے بیت مولداد

☆ کس گبرّ ے پہ گاری ءَ نیلیت

☆ لگورانی مستریں جتگ ئے بڈ ءَ انت

☆ بہ گٹ پہ گلامی، بور پہ واجہ ئی

☆ کدی شام، کدی ھمشام

☆ آپ ءَ بند دار اِیت کارچ ءَ ھڈ

☆ کِلیت سرین ءُ کماں میان

☆ ہر کس روت ملک ءَ، ملک آمینیں
رونستگ بروان کش ءَ کونیں

☆ ھما گردو، ھما گھتو

☆ ھر چی تراشات ہیت
تئی دانگیں سوگات ہیت

☆ ہر کس گشیت ءِلّے گشیت ءِلّہ تئی بایدنہ اِنت

☆ ہر کس وتی ھیداں اوژناگ اِنت

☆ میار جونے کسّ ءُسرءَ نہ زوریت

☆ دل کہ نہ کشی نان تا پگ ءَ نہ پشی

☆ دو دل ہیت راضی، شر لوٹی ناں قاضی

☆ برات کہ برات ءَ کینگ دار ہیت
صاحبی عقل ءُروت ءُ گار ہیت

☆ کوک ءَ پُچ ءِ ورگ آدت کتگ، پُچ وارت

☆ چاپ یک دست ءَ توار نہ کنت

☆ آ کہ دلی دوست پتگ اَنت پروردگار ءَ برتگ اَنت

☆ لوڈ یگ ءِ شک اِنت سر ءِ رندگ ءِ کار ءَ نیت

☆ تو مناں مُلاّ بگش، من ترا حاجی گشاں

☆ سُستگ اَنت راج کہ سر اِش سُتکہ سَر اَنت

☆ مہماناں دوبر دوست دار
یکبر ے پہ آ ہگ، دومی پہ روگ

☆ بورھزاری پہ میدان ءِ کلپ نباں

☆ نیست کُنر ءَ کوں کوز ءَ سیادی
گنر ءَ کوں کُھگّر ءَ سیادی

☆ سیاہ پس اِنت کارچ کلونڈیت

☆ سر پہ مڑاھے کونیں جان پہ منگھے

☆ آ جن ءَ نان تا پگ ءَ وارتگ
آ نہ ہیت گلّانی بمبیں بانک

☆ تاوان پت ءُ ماتان ہیت
زال ءِ ھبر آسان ہیت

☆ مَدگ ءِ نشانی پرّک اِنت

☆ تین ءِ تا پگ ءِ شگانیں

☆ بُوپس کہ واب ترا رودین ایت
بے وابی ترا رنجین ایت

☆ کورگیں کوریچ مناں دوبر دوستیں
سرزمستان ءَ گُوھر کنت گرماگ ءَ لوار

☆ کوز، کنر ءِ بانگیں، کنر ءَ چے پیش پاگ دنت

☆ حمل ءِ مرگ ءَ سے ءُ چار چیز ءَ گل کتگ
کوہ ءِ سیدان ءَ میتگ ءِ ھاتونیں جناں

☆ اَجب شرّ یں سواس پیشّیں
سر ءَ جھل کن وت ءَ کیشّین

☆ گُرانڈ ءَ نہ بوت کوں دُمبگ ءَ
میشاں ہیت کوں لگ ءَ

☆ تنگ آمد بہ جنگ آمد

☆ دیم ءِ جی ءُ جان کت باپشت ءَ ڈوبار اِیت

☆ دل ءَ پہ نوداں وش مکن
نودبُر اَنت تراروچ گپت

☆ بے مال بیاتاں بے برات مباتاں

☆ مدئے غریب ءَ محن غریب ءَ

☆ کبگ ءِ بَندئے ءُ ورئے کوشت ءَ وتی

☆ سرھوں شُت ، مال ھوں ھَست

☆ مَچاں کُنگے ، ڈگاراں پَلے نیست

☆ دوست حما اِنت کہ دژمن ءِ ئیک اِنت

☆ روچے پہ گُوزی سد گنجی
روچے پہ گُوزی دل رنجی

☆ ھونک ءِ سوری اِنت دعویٰ پہ بھا گپت یا سنگ ءَ مُشویت

☆ کاراں من کناں پشت ماں پشت
امروز ءِ غماں ما راکشت

☆ مومن ءُ مُلّا ہی دو روچی راھے نہ اِنت

☆ برات اَتلگ ءُ دُرّا اِنت
بیر ءِ گروک اللہ اِنت

☆ ہر کس جوہ ءَ روت وتی چماں شود اِیت

☆ اودا کہ کار اِنت ما راچہ کار اِنت

☆ عقل ءَ چہ کار اِنت کوں مُلّا نواب ءَ

☆ اُشتر کہ شومّ بیت چرا گجاھے دُور بیت

☆ بت ءِ جنگانی ساہگاں سارتیں
مات جنگانی شک ءُ آدینکاں

☆ بے وپا کوہ ءِ سور گیں پیش اِنت

☆ کیت تر ا راہ ءِ نیم گُورءَ ڈ روھیت

☆ بزگ بُر اِنت کہ چُکّ کار اِیت

☆ یکے گُشی شیر منی ، یکے گُشی روگن منی

☆ باز بگند ءُ گال مکن کم بگند ءُ غم مکن

☆ یک جَنے سد جن ءِ لج ءَ بارت

☆ یکے نہ مریت دومی آباد نہ بیت

☆ یک چگلے کر گشکے سَگ اِیت

☆ ھیال من ڈر چک ءُ داراں
اجل من دست ءُ پاداں

☆ ہما دپار اچست کن کہ دپ ءِ ئیُ دار اِیت

☆ ھدا ءَ نہ گندئے قدر تان ءِ ئیُ گندئے

☆ کولوہ وتی رَم ءَ شائل وتی رم ءَ

☆ نیکی گے ءَ کتگ آپسرے ءَ رستگ

☆ ناکن چہ کوشت ءَ جتا نہ بیت

☆ مشکلیں کاراں کماشاں پیسر کن اِت

☆ من نہ گپت دُزّ ، دُزّ ءَ من ءَ گپت

☆ کوک ءِ جَن ئے گشیت، بھانس

☆ گڑوءِ چہ شکر وشترِ انت

☆ گبراں کلمپوک مان نیست، ماتی تنگوھیں بَچ اَنت

☆ شپ پہ تچگ روچ نباں

☆ شپ ءِ تپ ءُ روچ ءِ مرگ

☆ منی مَرگ، تو لگانی سُور

☆ سر بروت، قول مروت

☆ سیاھیں گد اِنت، پولنگ نہ چِت

☆ ساربان ءِ زمستان ءِ تُن کُشی

گرماگ ءِ گُوھر کُشی

☆ دُور نہ اِنت بور، دور نہ اِنت میدان

☆ دنیا مگاریں جنینے، ھر روچ پہ رنگ ئے دُاب کنت

☆ داناہ زانت پُرسیت، نادان نزانت نہ پُرسیت

☆ چمداری لچک ءِ سَگ اِنگ

☆ چادر اگن لکّیں وتی پاداں دوتل کن

☆ چم نہ کندی، دل نہ لوئی

☆ ثَپر وتی بے منّت اِنت

☆ تیگ منّاں گندی ءُ زرءِ گندی

ہر کس وتی گیگ ءِ شرترءِ گندی

☆ بھاری ھَور نہ بیت، بشّی ھَور مبات

گھاراں جود نہ بیت براتاں جَن مبات

☆ تیراں گش ءُ کائی جَن ئے، نام ءِ قصر قندی کن ئے

☆ توکل ءِ مردءِ ھدایار اِنت

☆ تو میر، من میر، ھَراں گے چارین اِیت

☆ مرگ ءِ بدل درد نہ بیت

دل دژمن ءِ سرد نہ بیت

☆ پہ تئی ھاترءِ اے سُوچنیں پیگور چی اَنت

☆ پہ تو ھارے کیت پہ من چُلڈے

☆ سوب گلاماں چہ واجہاں بُرتگ

☆ برات ءِ دست گھارءِ رَسیت

☆ وادءِ بارءِ جنت

☆ ماوتی جُل چہ کش اِنگ آپ ءِ

☆ ٹپ وَش بیت، ٹپ ءِ نشان ھَست بیت

☆ پولنگ ءِ شود ئے ٹپ نروت

☆ اللہ کس ءِ دگرءِ واستیگ مکن

☆ کوں وت ہر کس دلگوش بات

☆ من تئی کوھیں ھاترءِ گھاں

☆ نہ کرزی چورہ بے ماتیں

سرءِ زرّ ئے ھرام بات اِنت

☆ ھبر سی دنتان رس اِت

سی مردم سہی بوت

☆ گونڈیں دپ، بلاھیں گپ

☆ کچک ھڈءِ دپ ءِ پراھی ءِ جاھیت

☆ پُسّو پچے نہ اِنت

ماتو، ماتے نہ اِنت

☆ کجاھرے کپتگ پالام ءِ ئے گشی

☆ دگر دگر اَنت، دیگ دیگ اَنت

☆ مات بکنت دوبر بانور، چمانی نَڑ کنگ ءِ شر زاناں

☆ تو لگ ءِ پہ لنگا سی ءِ کار اِنت

☆ تو لگ پہ جون ءِ روت

جون پہ تو لگ ءِ نہ روت

☆ تو لگ ءُ انگور مکن

☆ سرگ کوں سگندان ءِ گردیت

☆ ماھیگ وارت ہوشام ءِ وت ءِ دنت

☆ حمل پھراں کپتگ فرنگاں دزگیر کتگ

☆ مناں زارمیت پشک ءِ کونڈاں سر کن

☆ چم وتی عیب ءِ کور اِنت

☆ تراچپگاں نہ دنت بہ گر ءُ سُند ءِ کن

☆ ملک شادی کور اِنت، یکے پچ ئے دو در کیت

☆ وارت کنت نہ دات کنت

☆ وت کردن ءِ علاج نیست

☆ کار چے وت ءِ چونیں بجناں کہ تئی دل سرد بیت

☆ براتاں عیسیٰ بیت شر، موسیٰ بیت شر

☆ دل چہ ھیر ءِ، لاپ پُڑ اِنت کوھر ءِ

☆ منی پشک ءِ نوک مکن وتی شلوار ءِ چانکاں گش

☆ ھیل کتگ کونسگ ءِ شگ ءُ ننگار ءِ گرگ

☆ جو ءِ شدیکاں شال ءِ بُرھنگاں

☆ کس نبارتے شر ءِ انچو کپتگ گُور ءِ

☆ نہ مَلّک ءُ ڈنڈ لک برات ءُ گھار اَنت

☆ مات اِش مرتگ ءُ پرس ءِ ندار اَنت

☆ سد ءِ زوریت، سے سد ءِ چست کنت

☆ دگے جاگھے یک مَن ے، وتی جاگہ ءِ سد مَن اِنت

☆ مسقط ءِ مہرک تئی مُحبتاں گاراں

☆ مسقط ءِ ھلواہ ے گونیں پہ مناں شیر ءُ شکر

☆ کوادر ءِ نیادی زنڈ اَنت گل ءِ پاندی

☆ بدی بر جاھیں چو باندات ءِ

نیکی تلار ءِ آپیں رِچانیں

☆ چک ءِ جود اِنت ءُ مرد ءِ برات

☆ اللہ کم روزی کنت بلے بے روزی نہ کنت

☆ رند ءِ ھٹ رے کار ءِ غیبت

☆ زندگاں شرّ ءُ مردگاں بنّام

☆ سرکاری سیم ءٔ گڈ اِتگ

☆ رنگ ءِ یگ اَنت مسک ءُ مَک

☆ وادءُ شکر ہم سَنگ اَنت

☆ بارءُ بانگ کہ حق نہ کپیت

دوروت ءَ داریت چک ءَ نہ کپیت

☆ مردگاں ھوار اِنت ناں زندگاں شمار انت

☆ ایمان برات ءِ کارءِ نمیت گڑا چے کارءِ کیت

☆ ھبر ءَ پہ ھدا بکن لٹ ءَ پہ برات ءَ بور

☆ پاھءُ رُبّ منی کارءِ نیت

☆ کیا سے گڑانا رشت ہیت

☆ لیب لیبے گڈی چے لیبے

☆ یک تیرے ءَ دو شکار

☆ تیر کوگ سُھر کنت پر داریت دل ءَ

☆ شاباش ءَ پردئے بے میارا چیر دئے

☆ کوش کشّیت مئے دل ءَ ھچ کوات نہ جنت

☆ شمبے ءُ شانزدہ سر مشود برا تانی گُہار

☆ شمبے پہ برات ءَ شومین ءُ شانزدہ پہ پت ءَ

☆ سر بھارے نہ اِنت ھمک ھورءِ جنت سبز یت

☆ پہ گشگ وڑ نام نہ ہیت بنّام

☆ عشق ءِ پیری سر بہ جمبی سر پہ شیدائی درکاریت

☆ عقل سد من بو علم دو سد من بہ ہیت

☆ دو دست پہ کشگ ءَ پر

دو دست پہ بادیگ ءَ

☆ حمل ءِ بگّ ءَ کپتگ ءُ ھپت پشتی شُتگ

☆ جیبیاں جن ءُ مردانی گال چہ شہ جناں پرس ئے

☆ زامات دارئے ھرمدار

☆ گھبگیں زال ءِ نشانی کندگ و دیم ءِ گرگ

☆ کرّ اَنت منی کوش اشکناں

کوراں منی گند اَنت چم

☆ دیم پہ چاپیل سُھر کنت

☆ دیر آمد، درست آمد

☆ آ کے منی ھونیگاں، تُرکاں چہ ھریپ کوا زینت انت

☆ ھشگ ءَ جست کن دیگ ءِ بُنا کیت

☆ قدر گل بلبل بداند قدر جوہر جوہری

☆ باز وردی شکم دردی

کم وردی شکم بندی

☆ زامات نوک اِنت وسیگ گنوک اِنت

زامات کُھنیں نام ئے جُھل پوک انت

☆ گفتار ءُ ملّا مرو کردار ءِ مُلّا برو

☆ دست بستگ دا تگ سلام، تو واجہ ءُ من تئی غلام

☆ رنگ ءِ مچار دوستی مکن، نیستیں وفا شر صورتاں

☆ ورّا یکے ورّا ءِ کوک گارانت ڈگار کشگ لوٹیت

☆ بیت پرت، نہ بیت چرت

☆ آسر ءِ بیت نہ بیت دام منی آپ ءِ انت

☆ باجو راہ ءِ نیمگ ءِ دروھیت

☆ باجو ءِ دگے کارے نہ کت، ھمراہ یلہ دات انت باجو بوت

☆ ہما دست ءِ بوپس کہ تراواب کیت

☆ گد بے کریھ ءِ اَتنگ، دوتانی دریگ ءِ دراَتنگ

☆ گورکئیت پہ گروءِ

☆ مال ءِ مفت دل ءِ بے رحم

☆ تَرے چَرئے، نندئے مرئے

☆ زامات اِزمے نہ اِنت، کوتیج درپے نہ انت
جنین چک چکے نہ اِنت، ڈکال آباد ملکے نہ اِنت

☆ مُیت ءِ بروتاں مَرزئے، یک ناتکے نہ گرزئے

☆ ہر فرعون ءِ یک موسیٰ یے است

☆ وَل ءِ چے کنئے، لَوش ءِ پاچ ءُ بُور

☆ بانجیگ یا چانیگ ءِ کوھانڈ نہ رودینئے

☆ جَو جائیگی چیزے نہ اِنت

☆ دلکش نہ بنت جوانیں کار

صبر کن سرمنی سنگینیں

☆ تَرے کدئے ھَرّے مکن

☆ کوکپروش ءِ جنگ ءِ مُرتیں
لُنکہ یے کرک ءِ مُرتیں

☆ اَمب بُرّ بیت، گرگ پُل کنت

☆ اُستا یارکیں پہ لاپ کونیں

☆ پَتّر ءِ یکے ءِ گُوات بارت

☆ ھیرت ڈرش ئے، ہیرت پَچ ئے

☆ غم حیالے ءُ آشکی چاڑے، اے دگے شُگل ءُ آدے کارے

☆ کار نہ اِنت کوار وکیں کوانانی، ٹرپل ءُ ٹرینز وکیں جنگانی

☆ کرپاسی ءِ برزیں گلُونٹ، ناہ ءِ بُور ءُ آپ ءِ ملوٹ

☆ روچ مبات پہ مُرگاں شپ پہ ھیگاں

☆ شُو ءِ بدل کناں بھت ءِ چوں کناں

☆ سنگیں دور ءِ اتنگیں ڈکال ءِ بچار

☆ سیاہی دگے رنگے نیاریت

☆ سدیں ڈاچی کوں ھزار ینال

☆ زبان کوشتے، دنتان ھڈّے

☆ زال کوں اولی جود ءِ عمرات
بور کوں قدیمی واجہ ءِ

☆ دریا بے ماھیگ ءِ نہ بیت

☆ بگچہ برءُ ولبہ کشے
بگچہ بئیت ولبہ مئیت

☆ خان ہما خان اَنت کہ دائمءَ خان اَنت
اے چہ خان اَنت کہ آمگیں دان اَنت

☆ دارکلیر اِنت منگھاں سے جاگہ پُرشیت
ھوئے زیرَک بات بگءُ ڈاچیاں کشیت

☆ مندءَ گراگاں گراک اِتگ ھوت بلنءِ متنگ اَنت

☆ شُوءِ ننگءَ بدھنکی بہتر اِنت

☆ چم پچت روک اِش مان نیست

☆ چہ کوشءِ تنگءَ، شپادی بہتر اِنت

☆ جن پہ کلوہ آپس نہ بیت

☆ بت مست ءُ مات مست
چک ءَ ھدا یے ھست

☆ جمبراں سالونکی جنگ پاگے
کیلگاں بانوری سرئے گُوپتنگ

☆ پادینک ماں ھَرءِ پادءَ انت
دُرماں گُربگءِ کوشءَ انت

☆ پیر بئے، میر نہ بئے

☆ پاگءُ پڑکی ءُ چپّی
خُشکیں مَلگ ءُ ھپّی

☆ بزو مُلّا بسم اللہ
بدئے مُلّا اعوذ باللہ

☆ چکءِ بدل گُوانزگءَ
مردءِ بدل میتگءَ

☆ براتے کہ بے براتےءَ شان کنت
آ کبت یک روچے ردے زوریت

☆ پیر گروکی بات ناں پروکی بات

☆ پیر بلوچانی داں دوسد سالءَ
لَسہیں آہوگءَ دو دنتان اِنت

☆ سنگ ریزاں مں دُور بُنیں چاہاں
کینگ چہ مردانی دلءَ کنزاں

☆ بھتءِ کشار بے دانیں

☆ آس ءِ سرءِ مردم گےءَ دوست بیت؟

☆ ماھیگ پاتءِ بُنءَ ھساب اَنت

☆ ھزارانی تورمءَ سیاہ مارسا دبنت

☆ دوسریں کورءَ سواس ءَ بند مکن

☆ میدِ انت چرکےءُ تَر اِنت

☆ شپءِ تیر اِنت یا کورءِ لَٹ اِنت

☆ انجیرءِ پُل اِنت گندءُ مگند اِنت

☆ شکر ماں چیلنیں پاتان انت

☆ گوسک ءِ ستگ مات ءُ ہتلگ

☆ دنیاءِ دودے ھست ءُ ملک ءِ رواجے است

☆ ھدا گرات لگورءِ، چہ کہنکی ءِ گنتر اِنت

☆ دوست ہما اِنکہ سگی ءِ وہدءِ کار دنت

☆ ڈاچی چہ واجہاں دُزّانت

☆ لہمیں گردن ءِ زھم نہ بُرا یت

☆ کلنڈی نہ پُرشتگ مان دَ یگ لوٹی

☆ کونج قطاراں مئے دل ءِ درمان نہ بنت

☆ بیزار چہ ملک گندی ءِ تمپ ءِ نندگ رندی ءِ

☆ سیت ءِ پہ سر کن، جعفر ءِ بے ھر کن

☆ اودا کہ آپ است زمین نیست

زمین است، آپ نیست

☆ لبّاں قلات ثریتگ اَنت جوانیں جن اِش منّینتگ اَنت

☆ سر دُور بات دل نزیک

☆ تُس ءِ بوہ شلوار پُچ اِتگ

☆ سر ہما روت کہ وعدے اَتگ

☆ پَشو ءِ توار

☆ گنجے پہ وت ءِ روپہ عالم ءِ

☆ پیر ءِ بُرتگ ءُ آورتگ

☆ کم کیسگ ءِ زامات مبو

نوک کیسگ ءِ وام ءِ مکن

☆ من جناں ٹیھ ءِ من میاریگاں

ٹیھ مناں جنت من میاریگاں

☆ درآمد، دردنت

☆ جمبر ءِ بُرات سنج ءِ جت

☆ دُزّی مکن بگائی، دگہ ہر چی رواہ اِنت

☆ پدیگیں کشار ءِ چہ مَہلّہیں وامے گھ اِنت

☆ باج چہ کج ءِ نہ بَرئے

☆ سر بازیانی ءِ کھوکیں، ایرانیانی نا روکیں

☆ مَنّے نہ مَنّے من سبز ءِ گراں

☆ پیر لگور ءِ بات لگور ھمے ملک ءِ بات

☆ مبات گنجے کہ رنجییت دل ءِ

☆ ناکام ءِ ڈلگ شامے

☆ چاشکاں سُنٹ آورتگ

☆ بھنگ ءِ مہ وَرا یمن مہ بو، ورنا تئی پاساں چہ نت

☆ واجہ ءِ خضر اِنت دیم ءِ نہ کپ اِیت

☆ گُرک ءِ پیشانی ءُ دیم ءِ اِنت

☆ ھر ءُ ھپتار اِنت

☆ دیم ءُ چوگُن ءِ تہار اِنت

☆ ھور یکرو چے گُواری کاپر سے روچ ءِ گُواری

☆ سوار سوار اِنت نزانت پیادگ ءِ چہ حال اِنت

☆ جاگہ نیست گُشی دیم ءَ سوار بیں

☆ بروہمودءَ کہ پادبراں

☆ کارءِ نام اِنت کارچ

☆ وت ءَ مہ گُش کارءَ بہ گُش

☆ کچک ءِ نانگ ءَ پروشی

☆ دمک گُواز کنت

☆ دنتان ءَ وفا است ناں میدءَ

☆ مِر ہمائی ءَ کہ مر اِیت پتو

☆ دانا نادان ءَ کرودءَ ایر دَنت، کندان کندان ءَ روت حال ءِ پُرسگ ءَ

☆ عشقی گنوک سار بیت، برجاہ نہ بیت

☆ مِسک اگن سیاھیں بوھے آتار اِنت

☆ ما نہ بستگ شاہ ءِ دَر، کہ شاہ بند اِیت مئے درءَ

☆ جل ہما ماتانی دل ءَ بات اِنت، بچ اِش ماں ہندوستان ءَ سپاھیگ اَنت

☆ ھون ءَ پہ ھون نشو داں، ھون ءَ پہ آپ شو داں

☆ مات پرا چک ءِ چارگ ءَ بیزار نہ بیت

☆ دریا پہ شُلّچگ نہ خُشیت

☆ پیالہ ءِ آپ ءِ تہ ءَ اوژناگ نہ بیت

☆ دُزّءَ بگش کہ دُزّی کن، مال ھدا بند مال ءَ منجار

☆ زدگ ءَ بچار گُلاش ءَ بگند، بڑھوانوں پہ میتگ ءَ بیار

☆ ناہ ءَ کارچ جناں چاراں بنی آدم ناھے نہ اِنت

☆ منی ناہ ءَ دوگڈّگ مان

☆ خُشکیں نندگ ءَ ناہ ءِ ورگ

☆ قلندر ءِ جَتڑی، بے گُوات ءَ چَلنڈی

☆ شپا نک مُسّی ایں ناہ مہ بو

☆ نان وارتگ کاہ نوارتگ

☆ دیداں ندیداں، دیداں گڈیداں

☆ ساہ دار جہاندار نہ بیت

☆ من ہما کورءِ شنگریں گڑاں سر منی ھچ ھارءَ نہ مَلّیتگ

☆ من ہما انجیراں پتن تا کیں برز ہما کوھانی سرءَ رُستاں

☆ دست ءَ مزور مُدل مہ لرز

☆ چک نیست گُوانزگے چاریت

☆ مردءَ کہ وت ءَ ھولاک نیست

☆ پادءِ رفتہ نگ یے نیست

☆ ھور گُواریت یا نہ گُواریت مئے نگن کَسّے

☆ کوش کشّیت مئے دل ءَ ہچ کوات نہ جنت

☆ نودشنزاں مئے سریگ نمیگ نہ بیت

☆ بے اُمید ءِ سرءَ کس نسائیت

☆ اُمید یک گندگ چیزے

☆ ہر کس قلات ءَ پہ بارےگے داریت

☆ جنت چہ جنوکءَ دنت پہ جنوکءَ

☆ گٹ ءوت، ننگ ءوت

☆ برزءِ سستگ جُھل ءٔ ندار یت

☆ سادھمودءِ سد اِیت کہ بارگ اِنت

☆ شہدادی بہشت بو

☆ کوشت ءُکارچ دستءَ اَنت

☆ دودانکی ماتاں حسدی بچ پیدا ک نہ بیت

☆ چیلں ءُوالیگاریں پتاں ھاتونیں جِتک

☆ ایرانی تمن ویراناں
سیت کوں شگلیں جنگاناں

☆ مُرتگاں گچکی کہ بلوچ میر اَنت
بے نکاھانی چک شرپ دار اَنت

☆ شگام ءُرگام ءُنوکیں تام
شگریں نہ مرتاں تام چش ات

☆ جہان کواھیں تُسی مبدھی انت

☆ شوگر یواں بے شوگر یواں کہ دستءِ سر انت بدونکانی

☆ ھورءِ سر ءُنوکءِ چیر

☆ چہ دیدگاں ساہ دوستر اِنت

☆ بھت نہ کنت یاری چہ گے ءُگلگ داری

☆ ھورءِ گُوارگی نہ اِنت نامءَ کورپچ ءِ کنت

☆ شیکن ءِ شیر انت پتگگیں نان ءِ ملکموت

☆ نیستی ءَ شمبو ھ گھ اِنت، بوارت ءُوتی بوپ ءَ بر یت

☆ گھ گھ اِنت نہ کہ قصر قند

☆ بام ءَ جورکاں دا تگ

☆ آنہ اِنت شیرے کہ روباہی نزانت

☆ بندہ واب ءُھدا آ گہہ

☆ میرءِ پس ءَ کچ پر نیست

☆ وتگیں مردءِ میش نَر کار یت

☆ لُکی وتی مسکاں بہ گلینی

☆ ہشترءِ بیگارءَ، روباہ بیگار اِنت

☆ مرواودءَ ترا نہ لوئی، بروہمودءَ ترا لوئی

☆ دوستءَ گندئے بگرے
دژمنءَ گندئے بہ کند

☆ نمبءَ جتگ لپُرّ تگ

☆ کانیگ گشئے کورمءَ جتگ

☆ ہشترءَ گزءَ ہینگے چہ تگ

☆ ہینگ آئی ءِ نہ اِنت کہ دستگ ۓ
ہینگ ھمایگ اِنت کہ کاسگ ۓ گون اِنت

☆ کُنش ءُکنر ءُکورماہی
لاپءَ ہنر پر مائی

☆ توشگ دگر یگاں لاپ وتیگ انت

☆ توشگ پہ لاپ زیرگ نہ ہیت

☆ دل ہماوُرءِ دانگ ءِ بند اِنت

☆ بُر پہ دریں پاچن ءِ وار اِنت

☆ مہ مر اِت یشاں کہ ملک بھارگاہ ہیت

☆ ھور بھارگاہی چہ زرءِ کایاں

☆ بھارءِ مادگ دَرک اَنت

☆ زندگاں ھولبے نہ دَنت مَچی
مِراں ھوشے ماں گُورءِ تَنچی

☆ منی نصیب مستیں لیڑہ یے بیتیں
برتیں ماں کوراں بَور بچاریتیں

☆ اَسپ زانت منی سوار جولانگ اِنت

☆ جن ءُ کشار پہ ریا دارگ نہ ہیت

☆ کرءُ کورءِ آپ ءِ جُرجُرءِ نہ اش کن ئے

☆ آپ ءِ بگند شلوارءِ لانچ

☆ بیزار سنجی گل ءِ نان ءِ
گنجی گل ءِ ماتوی ءِ

☆ مردے کہ ھیتا دھون کنت
مَچ ءُ ڈگاراں چون کنت
سنگے پہ رندءِ کون کنت

☆ ککڈءِ زورکوں جنترءِ دون ءِ انت

☆ کروس ءِ موت زوریت بانک ءِ چمب جنت

☆ گُڑی کور اِنت واجہ ءِ وارت

☆ جنین لُچ بکنت قیمت ئے لگّے، مردین لُچ بکنت قیمت ئے لگے

☆ سربرءِ ریشک ءُ تیجار، چیرگ ءِ بوٹ تیجت

☆ نانے پہ جوزوک درکیت دست ءِ بہ سوچیں پرچا

☆ پنڈگ ءِ نام ئے بُد اِنت، نان ئے بُز اِنت

☆ روت ھیل نہ روت عادت

☆ کم قیمت بے ھلت نہ اِنت
گران قیمت بے قدرت

☆ لَدءِ ھلینی ءِ لوگ ءِ دپ ءِ کروچ

☆ زمین ہماجاہ ءِ سُچیت کہ آس ئے پُر اِنت

☆ دست ءِ کہ نہ ہیت شرّیں کار، چپوکیں دپ ءِ واگاں دار

☆ ربّ ءِ داتگاں وشّیں روچ بُور عالم ءِ پچہ بیار

☆ ھشتر پہ دانکے، دانک بلے گار اِنت

☆ میر ءِ گلاہ ناں مھتر ءِ توصیف ءِ بکن

☆ گُٹ ءِ نا کن پرمہ بات

☆ مھلباں گد مَپگ مکن لالتاکاں گُوات بارت

☆ کیچ دور اِنت پہ ھنسگے پیچ ءِ

☆ تمپ ءِ گچی چہ دازن ءِ تیجی

☆ دگرءِ گیوارءِ وتی ڈیوال

☆ پیشی شموشیت وتی مات ءِ خموشیت

☆ نامردءِ شھرءِ مردءِ ھبر نیست

☆ وائے وطن ھُشکیں دار

☆ کوہ چاتاں گُو نہ گندی بوارت

☆ نشکیں مرد کماندارانت

☆ پیرکءِ زھمے استیں لوگءِ ایرانت

☆ چُشیں ثراپ سرءِ باز کپیت

مردکوں جنءِ واب کپیت

☆ کیسگاں دانکے نمالیت زیاراناں کوک کُشی

☆ چیزئے مان پتینکاں داری گونءِ پہ کلیرءِ کاری

☆ کرکس ھراں بہ ھکل من ءُتو روئیں کوکءِ

☆ کوکی ناہ نہ وارت گُونگاں

☆ کیسگ ءُ آسیگ بباداناں

☆ یک تاسے آپ بُورسد سال وفادار

☆ مات چہ گڑءِ، پت چہ گُھگڑءِ

☆ جوکش ئے گلّہ نہ رُن ئے

☆ نوھرّ ءُ اَسپ ءِ پرشتگاں

☆ ھوناں بجوشینے ھورنباں

☆ برانت پہ بیرگ ءِ تراں

☆ جَو اَنت پہ مھلبیں گندیم

☆ گڑی کومے بگءِ چری

☆ شے چہ برکتاں حالیگ نہ اِنت

☆ اول عیش با درویش

☆ کِلکے پہ کنکے ثرکیت دھلے پہ پتی بارگ انت

☆ گوءِ تب مس ئیگ اِنت

☆ پیل اگن لاگر ءُ لیٹے پوست ئے اُشتری بارے

☆ ڈولکو مبوھواہ ءِ مہ سبز

☆ برادر منی دزبرادر اِنت زاناں چنت سال ءِ ردِ انت

☆ مورمُرتگ مورءِ بادشاہ مرتگ

کِتگءِ حاک ءُ حاکشانی کتگ

☆ جن کج اِنت نثار آ اِنت

☆ لالکءِ جن اِنت مئے نثار اِنت

☆ شپ تہار اِنت نیکہ پہ مات ءُ گہار

☆ برات کورے بہ بیت گہار دلمانگیں

☆ گناہ کورءِ کت دُمب آ ہوءِ بُرگی اِنت

☆ پنچ مہ بیت پانزدہ نہ بیت

☆ آپءِ جوہءِ برے نمبگ ئے چیر بیت

☆ مال گورءِ، گوشت گامیش ءِ پُنج اِتگ

☆ کور بہ ترسیت کہ متاھے داریت

☆ اَٹ گورءِ مسلمان کنت

☆ کوہءِ ہمابور کہ دپ ءُ داری

☆ کولوھرام اِنت آپشک ءُ ھلا رانت

☆ کولو کبگ ءِ رواج ءَ نہ شتگ ءِ شک بو

☆ من گراگ سیاہ ءَ دیستگ کولو کمبرءَ

☆ مُشک ءَ وت ءَ جاگہ نیست روپگے پشت ءَ بندی

☆ جنین ءِ کور پر بہ بیت نہ تچیت

ما تیاریں پہ آسمی پُل ءِ چنڈگ ءَ

☆ کرگشگ ءِ شکارءَ آہو ءِ ندارہ وشتر اِنت

☆ کرگشگ بھارءَ ۔چءِ چَر اِیت

☆ مردءَ چار جن ءِ ملک ءَ، کوک ءَ چہ منی واھندءَ

☆ گنر کہ بر کنت اَٹ ءَ ماں سرءَ وارت

☆ کچک چانگیت، کاروان وتی راہ ءَ گُوزی

☆ اُشتر ءِ بنجاہ ءَ پیر ھُوسورگ نہ رُدیت

☆ اُشترءَ بے گرءَ نہ بیت مردءَ بے وامءَ

☆ بھت کپیت، اُشتر ءِ سرءَ کُچک وارت

☆ اُشتر وتی بارءَ وت بارت واہبہ ءُ جی ءُ جان کنت

☆ ننگے پہ ننگے سرءَ کپتہ/ لجے پہ لجیں سرءَ کپتہ

☆ سیکُن وتی ھونڈ ءِ دپ ءِ داز ءَ نہ وارت

☆ مار چوٹیں ھونڈ ءِ دپ ءَ تچکیں

☆ ماروار وابیں زھر جن ئے، زھر دل ءَ لیٹ اَنت

☆ من سدو ھاں، راہ تلی دا رانت

☆ ناگہاں پیش ءِ بُرگ ءَ کائے

☆ مہ نارنا دراہ دراھینے برئے کوں

☆ اُشتراں جوز ریتگ واجہاں بادام

☆ منی سرءَ ساہ ءُ دیم ءَ پہ کور یچاں بدئے

☆ ملکموت ساھے نہ بکشیت کس وتی ننگ ءَ نہ کشیت

☆ ملکموت ءَ دگر ءِ ساہ ءِ کشگ ءَ چے بیت

☆ ہست ءُ نیستی ءِ عالم ءَ جنگ انت

☆ جنگانی بولی ماں دپ ءَ وشاں

ئے ہما اِنت کہ پسوئے بیا بنت

☆ کلاھو کہ مَنتر، کوادر چہ مَنتر

☆ جلائی گھبہ مادر بروکیچ بیا کوادر

☆ سولی، بسولی سندئے سرئے دئے

☆ پرشتہ ھر، داغ گتہ کمبار

☆ ھر پَرا آلیٹاں دوبر آلیٹ نہ کنت

☆ ھَر بان ءَ انت کوش ءُ ڈن ءَ اَنت

☆ انچو ڈھلی نہ نشتہ سرنائی ءَ وار بہ بیت

☆ گنگ ءِ شکار کوں آپ ءِ لُردی ءَ اِنت

☆ گنگ ءُ ماھی مبو، دست ئیگ ءَ یلہ مدئے پادءِ چیر ءِ روت

☆ پس گرک ءِ میار اِنت، گرک پس ءَ وارت

☆ گرکاں گلے گپت، جعفرءَ ھرے گپت

☆ ھرگز گے کاریت پالام سرءَ کپیت

☆ پونز، پونزے نہ ات نوشاتر ءَ گپتگ

☆ روت لونجانیں نہ اوشتی سُندءَ

☆ روگن رِتگگ نہ کہ نو ۹ مَن

☆ ہرکس گُشی منی ورگ ثرپشاں

☆ دوچیوگاں جوءَ دورکت دوہم جرات ءَ نہ کت

☆ مات ءَ نہ سُتگگ، ماتو ءَ سوتگگ

☆ ہرکس بجن مَلو ءَ مَلو مال ءِ ھدا اِنت

☆ ہر روچ جلال ءِ سور نہ بیت بٹ ڈونگن تالان نہ بیت

☆ مَچ، مَچ ءَ گندی رنگ بیت

☆ بَش ہما کت ثرونگل ءَ پیراری کتگ

☆ اَسپ ءَ وت ءَ نال کت کڈُک ءَ وت ءَ گُلّمہ جت

☆ سگیاں برات کوں مرکباں اوشتاں

وشیاں ھاتونیں جن نوشاں

☆ برات اگن لیگا رھو پچار ماتیں

مہرے چہ گُلّیں عالم ءَ زیاتیں

☆ لوہی لَہڑ بیت وتی لُٹھاں سوچیت

☆ پیل ءَ جُثیت دنتاں گدروشیت

☆ مردگ دیستہ نہ مردگ شود

☆ زندگ کلوہ کنت مردگ ءَ، مردگ ہما کنت دل

☆ بلک ءِ لوگ اِنت پہ وت کا سگے ہرکس بہ چنت

☆ بلگ کہ باز بنت چُک ءِ سر لونڈ بیت

☆ اِسترگ کنئیں گوک جَہل اِنت

☆ آرگاں جاھیت بن سنگاں چہ وت کم کنت

☆ ھدا یک قرارءَ اوشتی بندہ نہ اوشتی

☆ مُلّا نہ روت کوہ ءَ، سید نیت مسیت ءَ

☆ داداں ہما مرد دینت پیریں پتاں دادا تگاں

☆ نیکی کوں نہنگاں جوانیں، کوں کستگاں تاوانیں

☆ نادان پہ گُشگ سار نہ بیت پُچ پہ چنگ نوک نہ بیت

☆ ھیرءَ چہ کوریں حیدرءَ لوٹ ئے

سر چہ بے سریں سردارءَ

☆ ھِچی تئی دست ءَ مئیت

دُزّءِ متاہ ماں شانگ اِنت

☆ دُزءِ مات ہر روچ پیگ پچ نہ کنت

☆ ماراھکّ ءَ ماں لدءَ جنت

☆ یک ھدائے عالمے باز اِنت

☆ پُپّ پچیت چم کور کنت

☆ کوریں چم ءَ ارسے باز اِنت

☆ چم ءِ ھاک چم ءِ سرگ

☆ چم چمگاں ھوشین ایت

☆ پہ ترا کپت اَنت چم سلطانی
تو پرے گپ ءِ بدمہ بر جانی

☆ چمے بیت پہ چارگ ءِ، کوشے بیت پہ اشلنگ

☆ کور ءِ دپ بندگ بی، قوم ءِ دپ بندگ نہ بی

☆ کشار دوتا کوئی ءِ پیدا ور اِنت

☆ یک انارے سد بیماراں

☆ شیھی تائیداں کوں ھلنگیں تیراں چے کار

☆ اشتاپی کار ءِ پادماں پلاراں مان گیش اَنت

☆ زنگی ءِ زورمان نہ بلے پہ وت

☆ ازباب شریں دانچو پیں دیمے کرتا کین انت

☆ پیلّے دارئے، دروازگ ءِ پراہ کن

☆ مرد گئیں تلاراں راہ کناں نامرد راستگیں راہ ءِ شت نہ کناں

☆ ھُرے ھُرے کاسگی پُرے

☆ کوات کتئی ءِ پہ دومن دان ءِ

☆ سازاں قلندری جناں مار ءِ جوگی گراں

☆ آپ سور اِنت مُرگ کور انت

☆ اللہ یار شکاری اِنت چہ منی بھت ءِ

☆ جمبر ءِ گُرند ءِ کایاں تئی رند ءِ

☆ جورکاں مستیں لیڑھاں کاری
اودءِ ماں پیری ءِ بگے داری

☆ ماتو منی مات ءِ بدل چہ تو ھبر ہچ چیر نہ اِنت

☆ گلگی چہ راہ ءِ گُوستگاں من تنگوھیں ہچ زرتگاں

☆ براتاں کہ گُرانڈ کشتگاں من وارتگ غُلاپ زنڈ کتہ

☆ وت کوں پیتل غُتا سانیں
ما کوں گلوئی لاسانیں

☆ پہ تئی بانجیگ ءِ دو کیاسین ءِ
من لیڑھی کوھنڈ نہ رودیناں

☆ عیب چہ باسکان اِنت کمان تیر نہ جنت

☆ پیریں کپوت رامگ نہ ہیت
رامگ بہ ہیت کو کو نہ کنت

☆ کم قیمت بے علت نہ اِنت
گران قیمت بے قدرت نہ اِنت

☆ چم دوستیں مچاچ دوستیں

☆ دوست مناں دوست ءِ حاتر ءِ دوستیں

☆ پادے قبر ءِ پادے ڈن ءِ

☆ آمرد کہ میاراں جلّاں
نیمروچ ءِ نہ ولپاں گُلّاں

☆ اے مُرگ کہ شپاں نیم بال اَنت

بالاچ ءِ کمان ءِ تیر اَنت

☆ مَسّ نہ بنت دوداءِ سوا سانی

مَلگ ءُ گامیگیچ ءُ رواجانی

☆ پس ءِ غم ءِ پوست، کساب ءِ غم ءِ کوشت

☆ چاہی کپوت کوکو کناں

وانیں دل ءِ آگہ کناں

☆ چاہی کپوت پرتو نیاں

چاہی کپوت بال ءُ وزنت

☆ وت جتہ کارچ، وت پدءِ اُفارکتہ

☆ برات کوں سلاہ ءُ سنجاں

کوں مانہ وش ءُ رنجاں

☆ کوک ءِ کوں پوسادءِ ورنت، برات ءِ بوہ نہ جنت

☆ مارا دگر ءِ بٹاک وش نباں، آمئے بٹاکاں ایر جناں

☆ کلاچی ءِ زور کوں کلاچی ءِ اَنت

☆ جلّو جنی جودے نہ اِنت مپت ءِ جناں کواجار دنت

☆ نہنگ آبادیں، بُگاں سندھ اِنت

☆ مندءِ پیش برئیں بلوچ رند اَنت

☆ مندءِ رنداں بہ گپت حالے

فاضل کوادر ءِ حمالے

☆ زمین دام دام اِنت

کپوت نوک گام اِنت

☆ جنین شیکنے نہ اِنت ہمک تندورءِ سرءِ پچ ہیت

☆ پولات تیرورئے سارئے

مُلّا فاضل ءِ یارئے

☆ دپ ءِ دنتان ءُ سرءِ مُوڈّاں وفا نیست

☆ اُرت آرتاں دو جہاں باتاں

☆ اوشنگ ءِ نہ گندی نندگ ءِ گندی

☆ بگاہ ءِ کیتی اِنت بگاھے ءُ منّت ءِ ئے مگر

☆ ثوابی میل یے ہر کس سوار ہیت

☆ دیر نداشت پنجگوری پکاروراں

سر کپت چہ برزیں بند ءُ گداراں

☆ جی سمین سر کن کوکری شنزاں

تیھری ماتکوہ شاں کنداں

☆ زرگل ءِ مات اِنت گنوکیں

زرگل ءِ پیر ءِ نہ بارت

☆ سے پس ءُ کو کے کشاں من

زرگل ءِ پیر ءِ براں

☆ ہر روچ کوں کپات ءِ گرئے

دست ءِ چوریاں سک شرئے

☆ کھارودر ءِ سارتیں ھوا

لگّیت منی موجیں دل ءَ

☆ ویسکی ءُ وڈکا ہور بیت

چم چہ خماراں کور بیت

☆ منی گناہ ہمیش انت ہچ گناہوں نیست

منی میار ھمیش انت بے میاراں من

☆ لباں قلات تریتگ اَنت ھشکیں رضاپَش کپتگ اَنت

☆ سد آسن ءَپ ئے یک داسے درغیت

☆ طلاہ کہ پاک اِنت منّت ءُ ھاک اِنت

☆ کوادری کواچیاں نپے بیتیں

زھم کمالان ءَ نگرھاں ششتیں

☆ واب ءَ وپا ءُ بُوتیں

کرگشک چو قلات ءَ رُستیں

☆ چک ءَ گشت، چگّو ءَ کوش گپت

☆ من نزاناں شلنگ ءِ عادت ءَ

تیغ نرنڈیت ماں سیمراں جنگ ءَ

☆ میر ءِ میتگ ءَ نندئے، میر ءِ عادتاں زورئے

☆ لاپ گُرّیت، دنتان سنگ بُریت

☆ چہ دل ءَ روت ہما کہ دیدگاں گار اِنت

☆ نہ بیتگ کوک ءُ گُو سکے

نہ زانیں دوش ءُ منتے

☆ سر بروت، قول مروت

☆ شے ئی تا ئیداں کوں ھلنگیں تیراں ۔چے کار

☆ مُلّا نہ روت کوہ ءَ، سید نئیت مسیت ءَ

☆ چُک ھما کنت کہ بت ءَ کتک

☆ ھمل ءِ ھمراہ بے دلیں دشتی بیتگ اَنت

☆ کوک پروش ءِ جنگ ءَ نہ مُرتیں

لنکہ یے گُرک ءَ مرتیں

☆ مند ءَ گُراکاں کُراک اِتگ

ھوت بلّیں ءِ تنگ اَنت

☆ چیتاں ءُ چہ اِتاں

مم اَنت ءُ ھپتار اَنت

☆ دُزّیں پس ءُ دُزیں شنک

☆ شرتگاں سوتگ شار پتگاں اُف کن ئے

☆ پرومیاں بے ھوران ءَ بیت، ھوران ءَ بے پرومیاں نہ بیت

☆ اختیار دار ءُ وت کتہ کار ئے

☆ من کمان ءُ پہ لیڈھے زیراں

ننداں سوھاں کناں تیراں

☆ اودا کہ چُک بیت شیطان نہ بیت

☆ وت جنگ کارچ وت پد ءَ اُفار کتگ

☆ بیا کوں سیلاح ءُ سنجاں

کوں مانہ وش ءُ رنجاں

☆ آمرد کہ میاراں جلّاں
نیم روچ ءَ نہ وپیاں گُلّاں

☆ اے مُرگ کہ نیم بال اَنت
بالاچ ءِ کمان ءِ تیر اَنت

☆ نندگ ءَ نہ گندیت، اوشتگ ءَ گندیت

☆ ٹی ٹی آس ءَ ماں لدءَ داریت

☆ ما تیاریں پہ آسمی پُل ءِ چَنڈگ ءَ

☆ جی سچاں راجی بُرنگنیں واہبہ

☆ مجیں کور مجیں گنداوگ

☆ جی مڈی جاہ اِنت کوش ءُ نودانی

☆ حیدرءُ کوادر کتگ

☆ زندگ ءِ کارءِ نمیت، مردگ ءِ واب ءَ

☆ چشکی ناہ کوں شیرءَ وش انت
دَوُت ءِ چُک خدابخش اِنت

☆ ہر روچ جال ءِ سیر نہ بیت
بٹ ءُ نگن تالان نہ بیت

بتلانی پُژدری کسہ

ھیک اگن پزورانت لدے چہ اِنگ کسے پہ پزوری نوارت کوشتے

بتل ءِ پژدری کسہ:

پزوریں ھیک ھما غلام انت کہ مال ءُ دولت ءُ مُچ کتگ، کجام وڑءَ جان ءُ جفا داتگ۔ یادگے وڑے ءَ۔ مرچی باندا زرّ ءِ کما ہگ ءِ وڑ باز اَنت۔ غلام ءَ زَر مُچ اِنت آباد ءُ سیر اِنت۔ غلام ءِ کجا، جہان ہمے غلام ءَ واہبہ گشیت۔ واہبہ اِنت ھست ئے۔ ''ھُنر گار ءِ تُسّانی بوہ وش اِنت، تُس تُس اِنت بوھے نہ وش اِنت ھنر گار ءِ تُس ءِ بوہ وش اِنت۔ ہمے وڑءَ غلام ءَ وتی غلامی چیر داتگ ءُ واہبہ ءَ یک روچے مردمے وتی نیر کت ءُ دیم دات ئے۔ بروفلانی ءَ بگش مناں بزور مناں زامات کن۔ قاصدءَ بند ءُ بوج پر نیست، فلانی غلامے، فلانی بن ءُ ہنہی واہبہ یے۔ بلے وار اِنت چُک ئے ڈُلگ ءُ مزن اَنت۔ فلانی جرات ءُ زات ءَ شرّیں۔ پت ئے ءُ ھوتے، مات ئے رُند انت، ھبر ھوت ءُ رندی ءِ پشت نہ کپتہ۔ ھبر ھستی ءُ سیری ئیگ اِنت۔ غلام ءَ است ھوت ءُ رندءَ گُوا جار دنت۔ غلام ءِ نیر ءَ وتی دل ءَ برت ءُ آورت کہ من بروان، مردءَ چار اِت مناں روگ لوٹی، من قاصدے آں۔ قاصد ءَ بند ءُ بوج پر نیست۔ بلے من

زاناں کجا فلانی، کجا غلام، چے کن ئے، وھد ءِ بادشاہی انت، مرد پہ فلانی ءَ شت۔ فلانی مناں مردمے ءَ دیم داتگ۔ نپر کتہ، فلانی ءَ پسو دات۔ نپر ءُ قاصد ءَ بند ءُ بوج پرنیست تو وتی گپ ءَ بجن، مرد ءَ درائینت منی دپ ءُ دل پرے گپ ءِ جنگ ءَ نہ گراں۔ فلانی ءِ کشٹ ءَ مرت، مرد ءَ گپ در نہ کت۔ زانت ئے شُشک بوت مردماں چونیں گپّے گشی۔ تو وتی گپ ءَ بجن مرد ءَ وتی گپ جت۔ غلام گُشی ترا دو ڈلگیں جِتک است۔ مناں یکے ءَ زامات بکن۔ جِنگانی پت سیہ تر ات، شوزتر ات ءُ زردتر ات، حیران بوت۔ منی وتی حاصیں غلام مناں کوا جار دنت۔ مرد من غلام ءَ چتو بزیراں۔ غلام منی وتی غلام انت۔ مرچی سیر ءُ آبادانت، ھداءَ داتگ، اگن سانگ ئے کنگی انت وتی کٹم ءُ وتی قوم ءِ جنینے بہ گیپت، بلے جنین چُک گورءِ دکانیں پہ گُوا جار، من چتو وتی غلام ءَ سانگ بدیاں کوں وتی جِتک ءَ۔

ھیک اگن پزور انت لدے چہ اِتگ کسے پہ پزوری نہ وارت۔ گُوشتگ من اگن وار ءُ گریباں یا منی چُک ڈلگاں وتی نات ءُ جرات ءَ ھراب بہ کناں، وتی پہک ءُ پالانتگیں ھڈ ءَ ھلیجے مان بکناں، من آبادباں منی واری روت، غلام ھیکے پزوریں گُوشت ئے زوران ءُ سانگ ئے ندیاں زامات ئے نہ کناں۔ وتی زات یا ھڈ ءَ ھراب نہ کناں۔ غریبی ءَ زیراں نداں۔

حمل ءِ مرگ ءَ سے ءُ چار چیز ءَ گُل کتہ

بتل ءِ پڑدری کسہ:

پڑدری کسہ اے بتل ءِ حمل ءِ دو لائکی ءُ صفت ءُ اوصاف انت۔ گشاں حمل یک انچیں صیاد ءُ شکاری یے بتگ، کجام شکاری ءُ صیاد، حمل ءِ ہچبر تیر ھطا نہ بتگ اَنت۔ حمل ءَ چمّ حیالی سید ءُ آسک دیستگاں۔ حمل ءَ جنگ اَنت، حمل کہ مرتہ، سید ءُ آھواں گین ءُ کواتے کتہ،

راستے۔

دومی ھاتو نیں جناں: حمل بلاھیں عاشقے بتگ۔ کجام وڑیں جنکے حمل ءَ دوست بتگ۔ حمل ءَ وتی بھڑوہ پہ زال ءَ برتگ۔ یکے حمل لائک ءُ بودنا کیں مردے بتگ۔ حمل ءَ وتی دور ءُ وہد ءِ، ورناہاں گیشتر نام ءُ توار ے داشتگ۔ یک نزرے آوھد ءِ جنین وت ہم پہ حمل ءَ فدا بتگاں۔ حمل، حملے بتگ، حمل کہ مرتگ بتگ ءِ ھاتو نیں جن ءُ کوہ ءِ آہو ءُ سَیداں گُل کتگ۔

حیالاں من ڈرچک ءُ داراں اجل مل دست ءُ پاداں

بتل ءِ پڑدری کسہ:

حیال دُورا جل نزیک

دوئیں بتلانی پڑدری کسہ یک وڑ ءَ انت۔

کد مثال یکے ءِ پڑدری کسہ ءَ شوہاز کناں۔

کسہ: میر ءَ نپر ے دیم دات پہ شکاری ءَ کہ بیا شکار ءَ روئیں۔ شکاری ءَ نپر ءَ پسو دات۔ مناں مرچی مہمان گُورانت۔ مرچی شکار ءَ کوں تو اَتک نہ کناں۔ میر ءَ دگے دو شکاری گیپت ءُ شت شکار ءَ۔ شکاری ءَ وتی مہمان نیمروچ ءَ مہمانی کت اَنت۔ مہمان بیگاہ ءَ شُت اَنت پہ وت۔ ایندگہ سھب ءَ بزاں دومی روچ ءَ شکاری ءَ وتی تپنگ ءُ دُورگند ءُ چاگل ءُ توشک زرناں دیم پہ کوہ ءَ، اُمر ءَ شکار ءَ شُتگ بلے تہا ہچبر نہ شتگ اَت۔ اے رندی تہنا رہادگ بوت۔ دیم پہ کوہ ءَ، شکاری منزل ءَ سر بوت، ھُر دے کت، دَم ءُ دوتّے کت، چاہ ئے گراست ءُ وارت۔ ژندی یے در کت۔ دورگندے کت اے کوہ ءِ سر ءَ، آ کوہ ءِ سر ءَ، دیست ئے گرگشکے بُر ءَ جہلا دیں۔ سراپ کناں، سراپ کناں کرگشک ئے جَت۔ چت ءُ

حلار ےُ کت۔ پوست ءِ جنگ ءَ لگ اِت۔ تا مغرب بوت۔ پچ ءُ پاگ ےُ کت، چت ءُ وارت ےُ۔ شت شانے ءِ دیم ءَ وتی چادرے پچ کت ءُ وپت۔ تاں صباہ بوت۔ نماز ءُ دزنماز ےُ کت، چاہ چلیمے کت، کوہ ءَ چاراں چاراں حیال دوراجل نزیک قدرت ءِ حدا ءَ چہ وتی منزل ءَ پاداَ تک اے کوہ ءَ گُوست دومی کوہ ءَ، سرکپگ ءَ اَت، چم ےُ پہ سید ے ءَ کپتاں۔ حیال دُرچک ءُ داراں سیدءَ، چارانیں وت ءَ، وارکنانیں، سید چران ءُ روانیں پشت ءَ شکاری ڈوکے شوہاز ءَ اِنت۔ سید، ڈوک بدنت، اجل ماں دست ءُ پاداں، وتی حیال ءَ نہ اِنت۔ چم ےُ پہ سید ءَ انت، دیم ءَ دُرنگے۔ حداءِ کدرت دُرنگ ءَ لگوشت۔ دُرنگ ءِ بُنا گُورمے۔ گُورم ءَ دوسر ءُ نیم ءِ چگ ءَ آپ مان۔ سے سر آپ گُورمے ءَ مان بزاں آتلگ نہ اِنت۔ جُھلیں۔ شکاری لیٹ وراں، لیٹ وران بیا ءُ گُورم ءَ بہ گپ۔ کوں تپنگ ءُ دورگند ءُ چاگل ءَ۔ سید ےُ نہ جت، جندےُ دُرنگ ءَ لگوشت ءُ گُورم ءَ کپت ءُ مرت۔ حیال درچک ءُ داراں اجل دست ءُ پاداں نہ بوت چے بوت یا حیال دوراجل نزیک۔

مات دوبر بکنت بانور چمانی نژ کنگ ءَ شرزاناں

بتل ءِ پژدری کسہ:

اے سودا ءَ انچو ردکپتاں بزریں گڈیل ءِ سر ءَ کپتاں، ھزارے ءَ چُٹ اِتاں، پدیگاں کلاہہ کناں کوں دگے برے تو بہ۔ سودا بھت ءُ چانسے ہمے دانک ءَ بے ھیال نہ کناں۔ دمے درکارئے سر ءَ پہ گنوکی ءَ جن ئے، چادر ءَ کُن ءِ چیر ءَ کن بہ نند روچے تاں روچے بہ بیت دورتر اِت پد ءَ اتک مئے دومی بار یگ اتک من ءَ جست مکن مات، بکن دوبر بانور چمانی نژ کنگ ءَ شرزاناں۔

سدءَ زوریت ءُ سے سدءَ ایر کنت

بتل ءِ پژدری کسہ:

ہمینکس ترا برزءَ بارت، دو ہمینکس ترا جھل ءَ بارت یا دور دنت۔ چو مچارے چیرگ ءَ اِنت دپ ءَ ہچ نہ گُشیت۔

پشک ءِ تل ءَ پلپٹی مِکَ نہ بیت، تِلّہ اِنت چپ ءُ چوٹ ےُ باز مان، تچک نہ بیت گُومب اِنت، سرکپ ءُ ایر کپ ئے نہ وشیں۔ وتی وڑءَ شر اِنت، مئیگی مردمے نہ اِنت۔ وت ءَ کارے کپت ےُ شپگ بی چمان کشی، دگر ءِ بار یگ ءَ ٹیل مُشیت، برات ءَ ئے بجن کار ءَ غیبت سدءَ زوریت سے سدءَ ایر کنت۔

کار دمانے نامرد دل ءَ بداریت

بتل ءِ پژدری کسہ:

کار ءَ کارچ ءِ نام پر اِنت۔ ہر کس چہ کار ءَ وتی جان ءَ دُزایت۔ کار پہ مرد ءَ جوان اِنت۔ مرد پہ کار ءَ کوشتیگ ءُ بوھر دنت۔ نامرد کار ءَ گندی ایمان ےُ یلہ دنت۔ چُنا ہلاس بیت، پمیشا گشاں کار دمانے نامرد دل ءَ بداری۔ نامرد کار ءَ گندی ھتم ءُ ہلاس بیت مرد کار ءَ پہ مردی کنت۔

وَل ءَ چے کن ئے لوش ءَ پاچ ءُ بور

بتل ءِ پژدری کسہ:

مہمان ءَ مہماندار ءَ جست کت۔ من مزنیں، گُونڈیں امیر ءُ غریب ءِ مہمان ہیتگاں

تو دگے نمونہ ئیں مہماندارے ئے۔ ہر روچ تئی مہمان یکے۔ مہمان ءَ ککڑے بس اِنت۔ تو پسے کُش ئے، تئی کُنش ءُ پیدائش چی اِنت۔ چم ءِ ظاہر ءَ تئی بن مال دوڈ گار ءُ چاریں مَچ اَنت۔ اے ہر کس ءَ ھست اَنت براتے تر ءَ ولایتاں نیست۔ چک تئی گُونڈ ءُ کسان اَنت، کار ءُ ھُنر متی نہ اَنت۔ مہماندار ءَ درائینت برز ءَ ھدائے ھست اِنت۔ بے شک برز ءَ ھدائے ھست اِنت۔ ھدا برز ءَ نہ ریچ اِیت۔ بہ ریتکینے گڑا پہ مُلّا ءُ قاضی ءُ عالماں ریتکے۔ گیشتر ہما ھداءِ ذکر ءُ پکر ءَ اَنت۔ من ءُ تو عامی ئیں۔ مہمان ءَ مہماندار ساہ ءَ رسینت۔ مس ے سُور کتگ اَنت۔ مہماندار ءِ شیطان ھراب بوت۔ زھر زھر ءَ درائینت ے تو مہمانے ئے تر الوشے دا تگ پاچ ءُ بورئے، جست مکن ول ءَ باز پر، یکین انت۔

مال گور ءَ، گوشت گامیش ءَ پُنج اِتگ

بتل ءِ پژدری کسہ:

مال گور ءَ، کوشت گامیش ءَ۔ مال ہر قوم ءُ راج ءَ اَست ءُ بیت، بلے گور ہم کثم ءُ ٹکے کہ اللہ ءَ پہ مال ءِ واستا پیدا کتگ مال ہم پہ گور ءَ عاشق ءُ دیوانگ اِنت۔ کوشت، کوک، پس ءُ اُشتر ءُ ھَر ءُ اَسپ ءَ ابید بھلائیں جانور پلنگ ءُ شیر، گُرگ وتی وتی کساس ءَ کوشت واریں جانور اَنت، ساہ دار اَنت، بلے گامیش ءِ مثال گور اِنت، پہ مال ءَ کوشت پہ گامیش ءَ عاشق اِنت۔

نُھ ھیر ءَ پوپل ءُ گوچّے ایر کنت

بتل ءِ پژدری کسہ:

تو مناں ہم سنگے زرّ ءُ سُہر بکن۔ دنیا ءِ مال ءُ دولتاں بدئے ءُ بہ جن مناں۔ من تر ا نزیراں درا روچ مرو میا منی تام ءُ آپ ءَ مہ کش۔ سانگبندی نصیبے تئی قسمت ءَ کوں ما نہ جنگ۔ تئی مئے نان ھوار نہ اَنت، مبات اَنت تو مئے کثم ءُ ٹک نہ ئے۔ وتی تور ءَ مئے گُنٹ ءَ مہ بند۔ مارا یلہ دئے۔ من تر ا ہچ وڑ ءَ نزیراں ہر فرعون ءَ موسیٰ یے است۔ راستے بلے من ءَ انشاءاللہ ہچ وڑیں سوھان نہ وارت۔ وتی مھلباں گدر مپگ مکن تئی لالتا کاں کوات بارت۔

اَسپ اَسپ مڑنت لگت ھر ءَ لگنت

بتل ءِ پژدری کسہ:

میر مراد ءَ وتی غلام کلیر کون اَت۔ شاہ مراد ءُ وتی غلام کلمیر کون اَت۔ راہ ءَ دُچار کپت اَنت۔ میر مراد ءُ شاہ مراد سلام علیک ءَ پدا لاگ جاک بیت۔

دوئینانی ھمراہ کلیر ءُ کلمیر ءَ: منی کلیر ءِ واجہ ءَ منی واجہ ءِ ھبر دپ ءَ پروشت۔ کلمیر ءُ کلیر گلائش بیت اَنت تو بجن مناں من جناں ترا۔ واجہ دوئیں دپ جاک ءَ اِتنت۔ کلمیر ءُ کلیر ھون ءُ ھوز ہچ بیت انت۔ ھر دکانی راہ ءِ سر ءَ دگرے اَتک ءُ رَس اِت۔ دیست ے ءُ واجہ اَسپاں مڑ اِتگ اَنت۔ غلام ھر اَنت لگتانی چیر ءَ انت اَتک ءُ درائینت ے ءُ کلیر ءُ کلمیر شاچی ءَ گلائش ئے۔ وتی دپ ءُ سُنٹ ھون ءُ ھون ریچ کتگ اَنت، بلے کلیر ءَ درائینت کلمیر ءِ واجہ ءَ منی واجہ ءِ دپ ءَ ھبر پروشتگ ما گلائشیں واجہ اَسپ انت مڑ اِتگ اَنت۔ لاگ جاک پتگ انت دپ ءَ ھبر ھبر ئے کتہ غلام اَنت ھر اَنت لگتے وار تگ ھون ءُ ھون ریچ اَنت۔

لد ءِ بلینی ءَ لوگ ءِ دپ ءِ کروچ

بتل ءِ پڑدری کسہ:

دورءُ دراج کسے ءَ وارثے یا کہ براتے ھست بلے دور اِنت نزیک ءَ نہ اِنت کارنہ دَنت۔ دردءَ نہ وارت۔ مثال لدءِ ہلینی اِنت دور اِنت شدیک ئے ناہ رُپت ءُ وارت کت نہ کن ئے، لوگ ءِ دپ ءِ کروچ کس ءُ وارثیں نزیکیں ہمسائگیں دردءَ وارت کارءَ کیت۔ مثال شدیک بئے لوگ ءِ دپ ءَ اِنت کروچ ءَ ناہ رُپت ءُ وارت کن ئے، چہ لدءِ ہلینی ءَ لوگ ءِ دپ ءِ کروچ گھ اِنت۔

شُوگریواں بے شوگریواں دست سر اَنت بودنکانی

بتل ءِ پڑدری کسہ:

شُوگشاں جودءَ، بے شوگشاں بے جودءَ، بے مردءَ۔ بودنک ڈگیں جنیں چُک ءَ گُش اَنت۔ بے شوگشاں جنوزام ءَ۔ جنوزام ءَ مرد ءُ جود نیست نہ گریواں چے کناں، گریونت۔ شو کتگیں، کیک ءُ گوم برابراں وتی جاگہ ءَ۔ دست سرءَ اِنت بودنکانی، بدونک ہما ڈگیں جنیں چکاں مردءُ جود نیست دستاں سرءَ نہ کن اَنت چے کن اَنت۔

کاہکے بورءُ راہکے برو

بتل ءِ پڑدری کسہ:

ہما بارءَ بزورتو زُرت ئے کن ئے۔ ہما لُنکہ ءَ بورتئی دپے داریت۔ وتی بسات ءُ گنجائش ءُ قدرت ءَ بچار۔ یک نانے شدیک ئے چارنان مہ وَر۔ ڈاکس ئے ءُ ڈمبرئے۔ وتی متابکیں مردم ءَ گوں نند ءُ پادبکن۔ شاہ ءِ جتک ءَ گُوا جار مہ دئے۔ وتی ھمریشے

بچار۔ گوشت ءُ غلّہ نہ رسیت ناہ ءُ ماھیگ ءَ بور۔ نازمکن، کاہکے بور ءُ راہکے برو۔

نیکی گوں نھنگاں جوان اِنت گوں کستگاں تاوان اِنت

بتل ءِ پڑدری کسہ:

نیکی یک شر ءُ جوانیں عملے۔ بازبراں تو پہ کسے ءَ نیکی بکن ئے، تئی نیکی آئی ءِ دیم ءَ نمیت۔ گشاں فلانی نیکی بدھرامے۔ بلے دومی نیمگ ءَ اے ہم گشاں نیکی کوں ھداءَ گار نہ اِنت۔ مطلب ایش انت ہما مردءِ واستا کہ تو نیکی کن ئے تئی نیکی ئے دیم ءَ نمیت۔ تئی نیکی ءِ مُزءَ ترا اللہ دنت۔

نیکی بکن بدی مکن، نیکی بارت آپسرے ءَ سر کنت۔ بدی نبارت آپسرے ءَ سر نہ کنت۔ نیکی جوانیں عملے نیکی بکن پہ ہر کس ءَ۔

جان ءَ جان اوشتی، جاگ جان ءَ دور اوشتی

بتل ءِ پڑدری کسہ:

کجام وڑیں کارے، مصیبت ءُ مشکل یا اَڑ ءُ جیڑہ ءُ بیماری ءُ سیماری یے بہ گپت، وتیگ وت ءَ کاریت ءُ سر کنت۔ حال پرسی ءُ حال چینی کنت۔ گٹ ءُ سٹ بئے ترا وام ءُ بدل ہم کنت۔ سیماری ءُ بیماری ءَ تئی چارءُ گزارءَ کیت۔ وتیگ جان اِنت، جان ءَ اوشتی۔ جاگ درآمد اِنت۔ درآمد تئی چی اِنت۔ بیمار بئے تئی چارگ ءَ نمیت۔ گٹ ءُ سٹ بئے وام ءُ بدل نہ کنت۔ کارے سرءَ کپیت وام ءُ بدل نہ کنت۔ کمک ءُ مدت ہم نہ کنت جاگ اِنت جان ءَ دور اوشتی۔

کورءِ دپ بندگ بی قوم ءِ دپ بندگ نہ بی

بتل ءِ پڑدری کسہ:

کورکورانت، قوم قوم انت۔ کور یکے۔ قوم باز انت۔ یکے وش ءُ رضا کنگ بیت۔ تماہ ئے پورءَ کنگ بنت۔ یکے راضی ءُ وش کنگ بیت۔ بلے باز راضی ءُ وش کنگ نہ بنت۔ تماہ اِش پورءَ کنگ نہ بنت۔ پمیشکا گشاں کورءِ دپ بندگ بیت، بلے قوم ءِ دپ بندگ نہ بیت۔ راستے قوم یکے نہ انت وش ءُ رضا کنگ نہ بیت۔ درستاں وش ءُ رضا کت نہ کن ئے۔

پہ وتی مال ءَ چورھی حال ءَ

بتل ءِ پڑدری کسہ:

حمید ریٹائرفوجی میجر ے اَت۔ دہ، ءُ بیست لکھ کلدار حقداری کپتگ ءُ آورتگ ئے۔ حمید ءِ کیشتریں زند مسقط ءَ گوازینگ اَت۔ گڈی روچاں مکران ءَ اَتک ءُ مکروہ ءُ ھنر ءِ ملک انت۔ حمید ٹگی ءُ ٹوری ءُ لچی نزانت۔ سیدھا سادہ ئیں مردمے، نابودک ءُ نابودکیں۔ کستریں برات ے ھوشیار ءُ چالاکے، حمید ریٹائرڈ بیتگ۔ بیست لکھ ئے آورتگ۔ من کستریں براتاں پدءَ واھندھے آں، ٹگی ءُ لچی زاناں۔ حمید ترا بنک ءَ اکاؤنٹ ھست۔ حمید ءَ درائینت منی راہ ءَ شناختی کارڈ کیسگ ءَ چہ کپتگ ءُ گار انت، بے شناختی کارڈ ءَ بنک ءَ اکاؤنٹ ہچ نہ بیت۔ شگریں ترا اکاؤنٹ ھستیں۔ مارا دگر ءِ منّت واری کنگ نہ کپ ایت۔ باندا روئیں چیک ءَ جمع کنیں تئی اکاؤنٹ ءَ۔

باند بوت شتاں بنک ءَ چیک برات ءِ اکاؤنٹ ءَ جمع کت ءُ اتکاں۔ لوگ ءَ چیز کے

روچ ءَ پد برات ءَ گشت ئے ماگنیں تو کمک زر چہ بنک ءَ گش ءُ بیار۔ مارا بدئے لوگ ءُ موگاں دون ءُ دان کنیں۔ برات ءَ ایند گہ روچ ءَ زر گش ات ءُ آورت ءُ دات۔ کمک دیرءَ زند برات ءَ گشت برات اے ماچت ءُ وارتگاں نوں برود گے کمک زر چہ بنک ءَ کش ءُ بیار۔

برات ءَ ٹیک جواب دات من نرواں بنک ءَ زر نیاراں۔ من زر بنک ءَ فیکس اکاؤنٹ ءَ دہ سال ءِ واست ءَ ایر کتگاں۔ بنک ماھے مارا دہ ہزار کلدار فائدہ دنت۔ زر در کنگ نہ بنت۔

برات ءَ درائینت تو مناں جست کتیں۔ اگن تو مناں جست نہ کتگ اَت گڑا تو زرّانی نیم فیکس ءَ جمع کتیں نیم ایر کتیں ما زندگیں لاپے لوٹیں۔ حاک شمپگ نہ بیت۔ تو یک مردءُ یک شاہ ئے ترا ھر روچ ءُ در چے نیست۔ برات زار گپت۔ برات ءِ سرءَ، تو وت زان ئے ہر چی کن ئے بکن۔ مال منی وتی، کٹ اِتکاں من وت۔ ترا داتاں امانت ایر اِش کن۔ تئی اکاؤنٹ ءَ ایر اَنت۔ در یگیں دگر ءِ اکاؤنٹ ءَ جمع کتیناں، منی حال چو نہ بوت۔ ترا وتی کستریں برات کت واندہ ءُ ہوش ءَ پُرئے۔ زَر مناں ھست ءُ مدءَ مرگاں ترا زر لوناں تو دپ جن ئے۔ پہ وتی مال ءَ چورہی حال ءَ۔

پرومیاں بے ھورءَ بیت، ھوراں بے پرومیاں نہ بیت

بتل ءِ پُڑدری کسہ:

پروم ملکے، ھور ھور انت۔ پرومیاں بے ھورءَ بیت۔ عجبیں ھبرے، ھور آبادی ءِ چنکس ھور بہ بیت تئی منی رضا ءُ منشاہ نہ بیت۔ بلے پروم ءَ ہمنکس گشاں پیش ءَ ھور بیتہ، پرومی چہ ھورءَ شزار ءُ بیزار بیتگاں۔ بلے ھور چہ پرومیاں شزار ءُ بیزار کجا ہچ وڑءَ نہ سستگ۔ پرومی گشاں زمین بُرز انت، آزمین کہ برز انت آزمین ءِ سرءَ ھور گیشتر مہ بیت چہ راست چہ

دروگ۔

ترا بے حاجت، مارا بے ترا نہ بیت۔تو وت ءَ بہ سند ءُ گستا کن ئے، ماچو چکیں کوشت ءَ پرلچ اِتگیں ءُ درنیائیں۔ترا مئے غرض ءُ پرواہ نیست۔مارا تئی تماہ ءِ حاجت است۔تو چہ وت ءَ سرفرازئے، بباتئے، ماواستیگ ءُ وازمندیں۔تو پروم ءِ ترا بے ہوراں بیت ماھوریں مارا بے پروم ءَ نہ بیت۔

گور بہ ترسیت کہ متاہ ءُ داری

بتل ءِ پُڑدری کسہ:

پیش ءَ مالدار شاہوکار ءُ سوداگر ءُ سیٹھ گور ریتگ اَنت۔مالداریں مردم ایمن ءُ ساکم بنت، بے لپات ءُ بے شدت، رحمدل ءُ مومن بنت، اینگو آنگونہ کن اَنت۔ھدا مکنت شدت ءُ مصیبتے ءَ بہ کپ اَنت، کاروبار ءُ بے ءُشر ءِ سرءَ اثر اِش کپیت۔ پہے واستا گشگ بیتہ مالدار ءُ بے ءُشریں مردم شدت مکنت، مومن ءُ ایمن بہ بنت، بترساں کہ مارا مال ءُ دولت ھست تنک ءُشت نہ کنیں۔ مارا ھدا ءَ زَر دا تگ، مال دا تگ، کار ءُ بار ءُ بے ءُشر اَنت۔لپات ءُ جنگ کنیں گڑا بے ءُشر چون کنیں۔ایمن ءُ ساکم بہ بئیں۔ ماگوریں مارا بہ ترسیت مارا مال ءُ متاہ ھست۔

بے مال بباتاں بلے بے برات مباتاں
بے مالیں سراں گَر بیت
مال قبر ءِ دپ ءَ گون اِنت

بتلانی پُڑدری کسہ:

یک بتلے ءِ دوگشتن اَنت ہر سیانی پڑدری کسہ یک اَنت۔مال کجام چیز اِنت، انچو کہ مال ءِ بابت ءَ بلوچاں بتل ءُ گشتن ءُ پڑدانک کارمرز کتگ۔ مال ءُ برات، دو جتا جتا ھیں چیزاں۔ مال اَست برات نیست، برات است مال نیست، مال بے برات ءَ مالے نہ اِنت۔ مال است برات نیست، بے برات ءَ مال مبات۔ دنیا ءِ تہ ءَ تو ءُمن ہر کس ءَ دیستگ، گندگائیں، گندیں ہم، مال بوتگ اَنچیں مردم ءَ براتے نہ ہتگ۔ دراھیں مال ءُ داتگ پہ براتے ءَ۔برات نہ ہتگ، براتے دُزبوتگ، مال ءُ برتگ، براتے بیتیں مال ءُ دُزّ ءَ نہ برت۔ بے برات مباتاں بے مال باتاں، برات ءِ بستار اِنت بتل۔

چُٹ ءَ کہ شپا نک ءِ ترا بْرنجگی پلار ءَ داتگ

بتل ءِ پڑدری کسہ:

بُن بلک ءُ بُن پیر کی سیادے یا وارثے یا چکے تئی براتے ءِ لوگ ءَ ہتگ۔ سانگ ءُ کتگ۔بُن بلک ءُ بن پیر کی وارث ءُ سیادءِ، سانگ، مناں وتی کس ءُ عزیز زان ئے۔ اینکس تو ءُمن کہ نزیک نہ ایں۔من وتی جند ءُ زندءَ قربان بہ کناں، ترا دیم ءَ بیاراں، مناں جہان زانت۔ترا جہان زانت، چنکس نزیک ءُ چنکس دورئے، تو چو ہمے بتل ءَ کارمرز بئے۔چُٹ ءَ کہ شپا نکے ترا بْرنجگی پلار ءَ داتگ، تو دگرے ئے، من دگرے آن، من تئی ھوناں بہ جوشین ئے نہ جوشنت۔

نیست کُنر ءَ کوں کونز ءَ سیادی
گَز ءَ کوں کُھگَز ءَ سیادی

اَسپ زانت منی سوار جولائیگ انت

بتل ءِ پڑدری کسہ:

جولائیگ، گدگواپ ءَ گوشنت۔ گدگواپی تمبل کاری یے۔ جولائیگ ءُ اَسپ!!!
جولائیگ یک گُڑت ءُتمردیں مردے، گگرت ءُتمردی ءَ ابید، اوپارگش ءُتمبل کارئے۔ پے واستا اوپار ءُ برداشت ئے باز اِنت۔ اگن ثرندیں اَسپ یے سرگشّی ءُثرندی کنت ءُ مہ مَرَ ینیت ایند گہ سواراں، گڑاہے اَسپ ءِ علاج، جولائیگ اِنت۔

اَسپ چتکس سرکش ءُثرند بہ بیت، وھد یکہ اَسپ ءَ جولائیگ سوار بیت، قدرت ءِ ھدا اَسپ ءِ دل کپیت کہ مناں جولائیگ یے سوار اِنت۔ من اینگر ءُ آنگرکت نہ کناں۔ پمیشا گوشنت اَسپ زانت کہ منی سوار جولائیگ اِت۔

دومی کسہ: دیم سریں واجھی یے چکے وت مان وت ءَ اَڑاِتنت، گلائیش بوت اَنت۔ کارھراب بوت اَنت۔ تو ءُمن مجبور بیتیں کہ اے دوئیں بلاھیں واجہانی چُک کہ اڑاِتگ ءُ گلائیشاں اے ہم زانت کہ منی سرکوں مَٹّ ءَ کپتگ۔ آ ہم زانت کہ منی سرکوں مَٹ ءَ کپتگ۔ من زاناں منی دَعوئی دار منی مات ءِ چُک اِنت۔ چہ من ہچ وڑءَ نزور تر نہ اِنت۔ من جُنگ، مناں اَلّم ءَ جنت، معاف نہ کنت، گڑاہمدءَ اے بتل کار مرز بیت۔ بزاں:

اَسپ زانت منی سوار جولائیگ اِت

یا

سرئے گوں مَٹّ ءَ کپتگ

دین پرکے، دنیا پرکے

بتل ءِ پڑدری کسہ:

دین دین اِنت۔ دنیا دنیا اِنت۔ رشتہ ءُ سیادی ہم دو اَنت۔ یکے دینی۔ دومی دنیائی۔ رشتہ ءُ سیادی انت۔ باز وہدءَ انچیں کس ءُ وارث ناشری ءُ وردی کنت کہ آئی ءِ ردی ءُ ناشری پہ دین ءَ ءُ دنیا داری ءَ ہم شر نہ اَنت۔ تو وت ءَ چہ وارث ءُ سیادءَ گستا کن ئے۔ دور دارئے وت ءَ، ھور نہ بے کوں آئی ءَ، بلے تئی کس ءُ وارث اَنت، ناکن چہ کوشت چہ جتا نہ بیت۔ دنیائی غرض ءُ ریائے ئُندارئے۔ دینی غرضی ءُ ریائے ئُبدار۔ تئی دل ہم نہ لوٹ اِیت من بروانیں گُورءَ۔ ناکامیں دلے، مات ئے مُرتگ، پُرس ءِ بہانہ ءَ اُزرے، تراتئی نزیکیں مردمے گُشی فلانی ءِ مات مرتگ زاری ءُ وش وتی جاہ ءَ پرسانے بروپرچا کہ: دنیا پرکے، دین پرکے۔

زندگ کلوہ کنت مردگ ءَ مردگ ہما کنت پہ دل

بتل ءِ پڑدری کسہ:

دو برات اِناں۔ کستریں گنوک اَت۔ مستریں برات ءَ سور ءُ سانگ کتگ اَت۔ سے ڈلگیں سر ءُ نیم سرئے چک ئے است اَت۔ جِنگانی مات ہم مُرتگ اَت۔، لوگ ءِ دیم ہمے جنکاں داشتگ اَت، ناکو گنوک اَت۔

جنکانی بت شپ ءَ دردے ءَ گپت ءُمُرت۔ تو ءُمن گَل ءُ کورکت۔ جنکاں پہ پشت کپت گنوکے، ترا مناں، آئی ءَ، ناکو، گنوک ءِ کار گنوکے کس ءَ کوں نہ ٹھیت۔ بازار ءُ مھلوک بیزار بوت انت۔ گنوک کوں برازتکاں ہمساہگ ءُ ھمراہاں چہ کش ءُ گُوراں گلّیت اَنت شتاں وتی کڈک اِش یک گستا شانے ءِ دیم ءَ بست اِت ءُ نشت انت۔ گنوک گنوکے سھب ءَ چہ لوگ ءَ درکیت برے برے شپ ءَ کیت، برے برے دگہ جاگھے وپسیت۔ گنوکے نزانت مناں سے ڈلگیں برازتک اَست۔ شان ءِ دیم ءَ نشتگ انت۔ ھداءِ اوست ءَ۔ دُڑّے ءِ سر

کپت دیستے کڈک ءَ سے ڈلگیں جنک ٹشنگ ۔ دگہ کس نیست ابید چہ ھداءَ۔ ھدا زمین ءَ نعیت، کش ءُ گوراں لوگ ءُ مردم ہم نیست، یک جنکے من وت سانگ کناں۔ آ دوئیناں بھا کناں۔ ہرسئیں جُتکی ءَ چو پس ءَ گُٹ ماں گُٹ کناں، دُزّءَ دست ءَ گپت انت ۔قدرت ءَ ھدا، ہمے راہءَ کہ دُزّ ءَ سئیں جِتک کناں پیداک اِنت۔ ہمے راہ ءِ قبلہ ءَ قبرستانے، ہمے قبرستان ءَ جِتگانی پت کُل اِنت۔ ہمے قبرستان ءِ رودراَتکی نیمگ ءَ کشکے چہ بازارءَ کیت۔ جِتگانی گنوکیں نا کو پیداک اِنت، ہر دوکانی دُزّءَ کوں جِتکاں دومی نیمگ ءَ گنوکیں نا کو لبجان ءَ پیداک اَت، دگرے ءَ ڈیک دات گُشت ءِ، گنوک تئی برازتک دُزّءَ کون اَنت ءُ برگ ءَ اِنت اِش۔ گنوکیں نا کوءَ دیم کت وتی مُرتگیں برات ءِ قبرءَ، لالہ لالہ یا دتئی چُک دُزّءَ برتاں۔ راھگوزے ءَ گُشت۔ زندگ کلوہ کنت مردگ ءَ مرد ہما کنت دل۔ برات مرتگ تو زندگ ءِ، دُزّءَ چہ چُکاں پَچ گر، مردگ چہ قبرءَ در نہ ئیت۔

چیزے مان پتینکاں داری گُن ءَ پہ کلیرءَ کاری

بتل ءِ پڑدری کسہ:

پنڈوک منی براتیں، مات ءُ پت ءِ چُکیں۔ جد مادر نہ اِنت۔ یکیں براتیں۔ ہچ وڑءَ دل نہ بیت۔ ہرچی لوٹگ ءِ من وتی غربی جاگہ ءَ داتگ، دل نہ پروشگ۔ وام ءُ شام کتگ، آئی ءِ تماہ پورءَ کتگ۔ نوں پادءِ ھرءِ کلہ کھگاں مناں یک بُجی ءَ داشتگ ءِ۔ مناں سیر ءُ سانگ بدئے۔ سیر نہ دئے من وت ءَ کوہی ءَ ڈوکی کناں۔ وڑالی ءُ شگالی کناں۔ تو منی کستریں برات ئے، مناں ترا ابید دگہ کے اَست۔ منی ہمال توئے۔ نا کو دادک ءَ ڈلگیں جِتکے اَست۔ منی نا کوزتکیں مال ءُ حال ءُ ھشت کوں مارا دگہ ڈگے نہ جنت ءُ نازے نہ کنت۔ ترا یادءِ شلوارءَ زوریت۔ پنڈوک ءَ گشت دادک ءِ جِتک مناں دوست نہ بیت۔ شیر سبزیں سیاہ

یے، مُلّا کمال ءَ جِتکے اَستیں مناں ہمودءَ زامات کن۔

مُلّا کمال مئے کُم ءُ نک نہ اِنت۔ مئے سر ءُ مال ءِ ھدا بند اِنت، ھوتے۔ ماہلوچیں، مارا مال ءُ حال کجا۔ مُلّا کمال ءِ جتک ءِ درکیت۔ کاہکے بور ءُ را ہکے برو۔ وتی ھمریشے ءِ گپ ءَ بجن۔ جنگی ءَ جِتکے اَستیں، اسپتی ءَ کاپورے۔ پنڈوک ءَ گشت جنگی ءِ جِتک شر اِنت مناں دوست بیت اسپتی ءَ کاپورے راست اِنت، بلے منی شرط ہمیش انت مناں ہمے ماہ ءِ تہ ءَ سیر دئیت۔

سیر گونڈیں ھمرے نہ اِنت۔ مزنیں ھمرے۔ چیزے ماں پتینکاں داری گُن ءَ ماں کلیرءَ کاری۔ وام ءُ بدلے کنیں، پُرشت ءُ پروشے، وتی جنگ ءُ جاڈیگ ءَ گریں۔ سیر انچیں گپے نہ انت۔ بازیں اینگر ءُ آنگرے لوٹ ایت۔ انشاءاللہ ترا زوت ءَ چہ زوت سیر کنیں۔

ماچما گومازاں گریزانیں تو دگے گومازی نگن پتنگ

بتل ءِ پڑدری کسہ:

نیکو منی ناسرپد ءُ ناشریں چُک اِنت۔ گشگ ءَ دبرتگ۔ کوش نہ کپت۔ نیکوءَ بکش دارءَ بگش۔ پاری کوں غمی ءَ اَڑتگ۔ ڈنڈ ءُ ملام بیتگ۔ وام ءُ شام کتگ ءُ رکھیتگ۔ انوں پدءَ کوں مرید ءَ اَڑاتگ۔ ھپت روچ ءَ بند ءُ جیل بیتگ۔ مانزمانی ءِ سرءِ یل اِنت۔ معاملہ ئے ھلاس نہ اِنت پیشی ءُ پاشیاں روت ءُ کیت۔

شمبے ءِ کوک ءِ دُزاتگ۔ شمبے ءَ عرضی داتگ۔ سپاہیگ ءِ رُندءَ اَنت، بگر اَنت ءِ، چکے نہ اِنت تُرکے، مارا ازاب ءِ کتگ۔ مرادءَ اللہ ایمان بدنت، شمبے ٹہیتگ ءُ سلاہ ءِ کتگ۔ غمی ءِ دعوائی ءِ سرءَ است اِنت۔ انوں مناں چُڈل ءَ توارکت حال دات۔ نیکو

ءُنورت ءِ چُک ءَ کلیر ءَ کارچے جتگ ءُ۔ کلیر ھسپتال ءَ اِنت ۔ ما چما کو مازاں گریزانیں اے دگہ کو مازی نگنے پتلگ ءُ۔

آجن ءَ گور سُمے گرات عمر ءِ پچّی پچّی ءَ زریت

بتل ءِ پڑدری کسہ:

اے بتل ءِ پڑدری کسہ شہداد ءُ مہناز ءِ دل چلی اِنت ءُ شکر رنجی اِنت، مہناز ءُ شہداد ءِ بابت ءَ کے نزانت، ہر بلوچ زانت ۔ بلے مہناز ءُ شہداد ءِ شکر رنجی ءُ دل چلّی ءَ باز کم زانت ۔

کسہ: عمر وت دل ءَ عاشق اَت مہناز ءِ سر ءَ۔ مہناز ءَ عمر پہ چکّے ءَ دوست نہ بوت ۔ عمر وت دل ءَ عاشق اَت۔ یک پندلے ساز اِت ءُ کہ شہداد اِدءَ مہ بیت بہ ٹگلی جاگہے ءَ بروت من وت ءَ پہ مہناز ءَ براں ۔ قدرت ءِ ھدا شہداد ٹگل ات پہ عمر ءِ چماں، شپ ماہیکانی ءُ ماہ ءَ چاردہ اَت ۔ ماہ ءَ چاردہ بیت مور بترنت مور گندگ ءَ کاینت ۔

عمر ءَ چے کت، دیست ءُ شہداد اُشپی اِدءَ نہ اِنت ۔ مہناز تھنا ءُ ایوک اِنت، مہناز ءِ سر ءُ کوشے سہی نہ اِنت ۔ مہناز ءَ وتی بشا نگ بست، عمر مشت جوہ ءِ نیمگ ءَ وتی پادے ءُ کوں سواساں ششت اَنت ءُ اتک مہناز ءِ تھت ءِ گُور ءَ تر اِت ۔ مہناز کسی شور ءُ دور ءَ نہ اَت، واب اَت ۔ شہداد ءَ وتی روگ کوتاہ کت، مرچی روگ نہ بیت ۔ انشاءاللہ باندا رواں، مسیت ءَ نمازے ءُ کت کوں وتی مردمے ءَ دزگٹ بوت ۔ لوگ ءَ نہ اَت ۔ عمر ءَ مہناز ءِ تھت ءِ دیم ءَ مزنیں تَر ءُ پتّر ے کت بلے دل ے ءُ یار نہ بوت، دُژّے اَت، مہناز شور ءُ دور ءَ کون نہ اَت ۔ وت دل ءَ عاشق اَت ۔ نا کامیں دلے عمر ءَ وتی پشت ماندات، شہداد اگن نہ شنگ پد ءَ پہ مہناز بیت، منی پندل ناپاس نہ بیت پاس بیت پَد زاھر ءُ است اَنت، مہناز بزاں کہ ماٹوہ انت شہداد طلاق ءُ رخصت ئے دنت ۔ مہناز منی بیت، دل ءَ پہ وتی واھند ءَ بدی مان نیست راستے ۔

بیاؤ شہداد پہ وپسگ ءَ، شہداد ءَ تھت ءِ دیم ءِ پداں چم کپت اَنت، پدے ءُ پَجا آورت اَنت کہ پد عمر ءِ پد اَنت ۔ عمر ءَ کوں منی زال ءَ، وت ءَ ظاہر کتگ، شہداد ہمے چار ءُ گزارانی تہ ءَ اَت کہ مہناز جہ سر اِت ءُ آگہہ بوت ۔ دیست ے شہداد اینگر ءُ آنگر چار ان اِنت ۔ مہناز ءِ سر ءُ کوشے سہی نہ اِنت ۔ منی تھت ءِ دیم ءَ عمر اَتگ ءُ عمر ءِ پد ءُ رَنداں شہداد چارگ ءَ ایں، مہناز چہ واب ءَ آگہہ بتگ اَت، واب نیم مرگ اَت ۔ مہناز ءَ شہداد توارکت تو اینگو آنگو چہ چارئے ۔ بیا بشا نگ بتگ گُوات کشگ ءَ ایں بوپس ۔ شہداد ءَ مہناز ءِ پتّو نہ دات چما دیم ءَ دیم پہ وتی مات ءُ پتانی لوگ ءَ پہ وپسگ ءَ ارادہ ے کت، دل ءَ نوش ءُ دل رنج بوت کہ مہناز ءَ منی بنجاہ ءَ عمر بتگ ۔ عمر کجا، مہناز کجا ۔ عمر زورا کے وتی دل ءِ بادشاہ انت، مہناز ءَ کوں عمر ءَ دوستی وتی جاگہ پہ ملک مردمی دوست نہ بیت ۔ کجا عمر، پدا مہناز وتی عاشق ءُ جود، شہداد ءِ بنجاہ ءَ عمر ءَ بہ بندیت ۔ مہناز ءِ دل پھک اَت، شہداد شت وتی مات ءُ پتانی لوگ ءَ پہ وپسگ ءَ، مہناز ءَ کجا واب کیت ۔ شپ روچ بوت ۔ سھب ءَ مہناز ءَ دیست شہداد زاھری نہ کت ۔ شہداد شکر رنج ءُ آزار اِنت ۔ من نزاناں چی ءَ ۔ من چم ءِ زاہر ءَ رَدی نہ کتگ ۔ ناں چُشیں گندگیں ھبرے ۔ دزّمن ءُ بدواھے ءَ زاناں باپریتگ ءُ دل چل کتگ ۔ اللہ بہتر زانت ۔ مناں میار ءُ گناھے نیست، من دل ءَ جزم ءُ سدکاں ۔

شہداد دیم نہ کت ۔ مہناز ءِ نیمگ ءَ نچاریت ۔ آ یگ ءُ روگ وتی جاگہ ءَ، مہناز دانائیں زالے اَت اے ھبرے ءُ کوں گس ءَ گشت نہ کت ۔ من ءُ شہداد شکر نج ءُ آزاریں ۔ وت دل ءَ شور ءُ دور کت کہ من رواں ہما ہسا پگ ءِ لوگ ءِ دپ ءَ کوں جیناں نتداں، شہداد چما کشک ءَ گُوزی ۔ مہناز ءَ ہما نزیک ءَ کہ شہداد ءِ راہ ءُ رند کشک انت ہما ہسا ہگانی لوگ ءِ دپ ءَ کوں جتگاں نشت، گد دو چگ ءِ ھیلہ ءَ کارے کوں شہداد ءَ بتگ اَنت ۔

دیست ءُ شہداد چمے راہ ءُ کشک ءَ پیداک اِنت ۔ شہداد آیان آیان نزیک ءَ

رَس اِت۔جنین کوں وت ھبر ءَ اَنت ،ھبر ے اِدءَ،ھبر ے اودءَ،مھناز ءَ دیوان ءِ دپ ءِ ھبر گش اِت، کوں وت ءَ برت۔تناوہدی شہداد ہم اَتک ھُنز یک ءَ رَس اِت۔مھناز ءَ دپ ءِ پُرءَ چہ اے بتل گشت: آجن ءَ گورسُمبے گُرات عومر ءِ چَکی ءَ زریت۔

شہداد ءَ مھناز ءِ دپ ءَ چے اے بتل اِش کت۔شہداد چہ وتیگ ءَ ھشک ھُ ھیران بوت۔سیاہ تَر اِت، چوکلنڈ ءَ بوت، من وتی دل ءَ چے داشتگ۔مھناز ءَ منی بنجاہ ءَ عومر بستگ، عومر ءِ بابت ءَ مھناز ءَ کجام ھبر پہ بتل ءِ رنگ ءَ کارمز کتگ۔شہداد چو بُرسگیں سادءَ پَر ریتک۔ مھناز ءَ من زاناں، مھناز مناں زانت۔من دل ءَ وت وت ءَ ناراز کتگ۔ پاد داشتگاں وتی لوگ ءَ نرواں ھُ نیاہاں۔ بدواہ ھُ وشنیتک گَل اَنت، وت ءَ وَ مھناز ءَ سبک ھُ سر در کتگ۔شرنہ کتگ من۔پشومان بوت۔وتی دل ءَ یکین ھُ بھروسہ ءُ آورت اے بتل ءَ کوں صلاہ ءُ کت۔

چوشیں شراب سر ءَ باز کپت
مردکوں جن ءَ واب کپت

کاہکے بور ھُرا ہکے برو

بتل ءِ پڑدری کسہ:

درستاں پیش ہر کس وت ءَ وت بزانت۔من چی آں۔منی کجال ھُ جنجال چی اَنت۔ وتی زور ءِ متا بک ءَ بار ءَ بزور۔ھما بار ءَ برت بہ کن ئے۔گران تریں بار بڈّ ءَ کن ئے بار تر ءَ پروشیت۔

پس ءَ غم ءِ پوست، کساب ءَ غم ءِ گوشت

بتل ءِ پڑدری کسہ:

اے بتل ءِ پڑدری کسہ کجام وڑءَ بلوٹ ئے در کیت۔ بلے من یک دو دیم ءَ کاراں۔

کجام ساہ دار بمریت آئی قدرتی جون گُران بیت۔مثال ءِ ھبر ءَ مردم زندگ اِنت ہمے مردم ءَ بڈّ ءَ کت جاگہے سر کت، ساہ ءُ دَر اَتک۔ جون بوت، یکے کجا چارے ہم بڈّ کت نہ کت۔ھبر کوں بتل ءَ اِنت۔پس ءَ گشئے، پس گُشی منی پوست ءَ گش، پوست گُران اِنت پہ پس ءَ۔

کساب پس ءِ گُشوک اِنت۔کساب ءَ گیشتر اشتاپ اِنت، گراک اوشتا تگ اَنت، گوشت ءَ ئے بھا کت۔

دومی پڑدری کسہ:

ازلیم ھُ رعیت پس اِنت۔راھشون کساب، رعیت ھُ راج، راھشون ءَ وتی پانپاس ھُ شوانگ ھُ واھندسر پد بیت۔ ہمے قدرانی ھساب ءَ وت ءَ قربان کت۔رھشون ءِ نیّت چو کساب ءَ، راھشون منصب ھُ جاگہے ءَ سر بیت گڑا ثرانگ ءَ گیجگ لوٹیت، بے ھال بیت۔ راجے اَست۔اے ردءَ مئے راج راجی راھشون وتی مثال وت اِنت۔

عقل اگن بازار ءَ بیتیں بھائی
پہ وتی بے ساریں سر ءَ زُرتیں

بتل ءِ پڑدری کسہ:

بتل ءِ پڑدری کسہ ءَ کاراں۔ عقل، بھت، رنگ، بود ءُ لانکی، ءُسک، رزق ءُ روزی دیوک اللہ اِنت۔

ھاکم بے عقلے، بزگ ءَ عقل مان، بھت ءُ ھمراہ اِنت۔ دہکان ءِ چُک شرر نگے گی ءَ مُچ اِنت۔ سیر ءُ آباد اِنت۔ رَگی ءِ گُٹ وش اِنت۔ گی بودناک ءُ لائق اِنت۔ ہمے وڑءَ مثال برزترءَ داتگ اَت۔ عقل بھاہی نہ رَسیت، برسیت دراہیں مگیم ءُ زوردار عقل ءَ بھا ءِ گر اَنت وتی گُورءَ دارنت۔

جِنک کِکے لدے گوک ءُ نہ وارت
بچک مِسکے پاگے سرءَ اِنت

بتل ءِ پڑدری کسہ:

اے بتل ءِ پڑدری کسہ ءَ ہر کس وتی وڑءَ کاریت، بلے بتل ءِ متا بک ءَ جھد کناں من۔

کسے ءِ زال چِلگ بوت۔ چُک جنینے بوت۔ شوق نہ ہیت۔ بچکے بوت، ترّاں گراںڈ و اِنت گُل ءَ بال اِنت۔ جِنک کورءِ کِکے لدے گوک ءُ نہ وارت۔ گوک دراہیں روچ ءَ کورءَ اِنت کِک ءَ سیر اِنت۔ دپ نہ جنت شد ءُ مرگیں۔ بچک ءِ واستامات وپتگ، ہر کس وازمندگی اِنت۔ چو مسال مسک ءَ مشکیں پاگ ءُ سرءَ اِنت۔

1 چوکہ من میروءِ لُڈءَ گنداں
بالگتر، گورانی چراگ جاہ اِنت

2 چوکہ من میروءِ لُڈءَ گنداں
بالگتر، بورانی چراگ جاہ اِنت

بورگُوش اَنت اَسپ ءَ، ءُ گورگُوش اَنت خچرءَ۔

بتل ءِ پڑدری کسہ:

بالگتر یک کوچگے، کوچگ ءَ ھور ہتگ، کوچگ ءَ کشار کتگ۔ میرو بالگترءِ مستر ءُ کماش ہتگ۔ میروءِ لُڈ، میروءِ لشکر ہتگ۔ بالگتر کہ کشار ہتگ گڑا میروءَ لُڈءَ چہ کوراں رگیتگ چتو؟

تیر کمان ءِ سرءَ آہنی نیزہ جنگ اَنت گورٹراس داتگ اَنت، یا تپنگ جنگ اَنت، میرو کوں لُڈءَ برجاہ ہتگ۔ وہد گے ءَ نہ گپت، میر و وہد ءَ گپت۔ پیر ءُ آجز بوت۔ میروءِ لُڈ چہ میروءَ ست۔ میر وایوک ءَ لَٹ ءَ جِک دیاں کوچگ ءَ چاران ءُ پیداک اَت۔ دو مساپرءَ دیست، میر و وہدءَ گپتگ اَت۔ گڑا بتل کارمز کت اِت۔ چوکہ من میروءِ لُڈءَ گنداں بالگتر گورانی چراگاہ اِنت۔ میرو چہ ھَستاں ھلاس اِنت بالگترءِ پان پاسی ءَ گے کنت؟ بالگتر اَلم گورانی چراگاہ اِنت۔

گورانی گنڈگ

بالگترءَ دیم پہ پنجگورءَ روئے دو کنڈگ دیم ءَ کیت، یکے ماتیں گورانی کنڈگ اِنت دومی چُکّیں گورانی کنڈگ اِنت۔

پژدری کسہ:

بالگترءِ ہمے دمگ ءُ کوچگ کشار بوتگت۔ ''گور'' ءِ یک ماتے ءُ چکے پہ کشاراں دُز بتگ ۔کشارانی واہند ءُ واجہ ہمے گورانی رَندءَ کپتگ اَنت، ماتیں گور، ماتیں گورانی کنڈگ ءِ بُناجتگ ءُ دور اِش داتگ۔ءُ ہمے واستا ایشی ءَ ماتیں گورانی کنڈگ گُوش اَنت۔

پدءَ چُک، چُکیں گورانی کنڈگ ءِ بُناجتگ ءُ دور داتگ اِش، ءُ پمیشکا اے چُکیں گورانی کنڈگ ءِ نام ءَ آشکار اِنت۔

چہ ے کورانی کنڈگ ءَ چے، کور وتی شکل ءُ دروشم ءَ زاھر اِنت، ثابت اِنت ''کور'' گوش انت خچرءَ، وکشی ءُ جنگلی۔

جَلّو جنی جودے نہ اِنت مپت ءَ جناں گواجار دنت

بتل ءِ پژدری کسہ:

جلو ہما تنگ ءُ نابودیں مردءَ گش اَنت یا جودءَ کہ جاگھے گُواجارےءُ برت زامات بوت سانگ ےءُ کت۔ کمک وہدءَ رَند جَلّو ءُ جن ءِ تلک ءُ تلیاں بَنگیج بوت۔جَلّو کارءُ دندا نہ کنت۔''بے لاپے''جن چتو نندیت کوں جلوءَ؟

جلو ءُ جن ءِ ھشتر کجا دورشت ۔روچے شوم ءُ روچے نگھبت جیڑھ بنابوت۔جلو ءُ جن سہن ءُ مہر بیت اَنت۔جلوءَ جن ءِ طلاق داتاں۔جلوءَ بے جن ءَ نہ بیت۔ دگے جاگھے جلوءَ وتی گُواجار برت۔جلو ءِ حال ءَ ہر کس سہی اِنت۔شوم ہما اِنت سرےءُ پہ جلوءَ کپیت۔جلو جنی جودے بتیں پیش ءَ جنے لوگ ءَ اَت ےءُ۔ بےءُ جن نہ بوت۔جلو جنی جودے نہ اِنت مپت ءَ جناں گواجار دنت۔

جنین شیکنے نہ اِنت ہمک تندور ءِ سرءَ چیچ بیت

بتل ءِ پژدری کسہ:

اے بتل ءِ پژدری کسہ دو اَنت یکے جنین ءُ دومی شیکن ءُ تندور۔

جنین: جنین ءَ یک مردیں یارے اَست اَت۔جنین ءُ مردیں ساہ بارکن اَنت۔سک دوست اَنت۔یکے دومی ءِ ھبرءَ ناھبر نہ اَنت۔یک روچے بوت مردین ءَ جنین ءَ گشت منی دل تراوٹ اِیت۔نیّت ےءُ ھراب بوت۔ایمان ءَ یلہ دات صبرءَ نیشت۔

جنین ءَ پسّو دات۔تو مرچی منی دل ءِ گپّ جت، منی دل تراسک لوٹ اِیت۔ افسوس مرچی من بیماراں۔جنین ءَ جنینی بیماری بیت۔جنین بیمار بیت۔مردیں وتی گشگ ءَ پشومان کجا، انچو دلپروش بوت ءِ گلگ ءَ لگ اِت۔جنین ءَ ھبر تر ینت بتل کارمرزکت۔

جنین شیکنے نہ اِنت ہمک تندور ءِ سرءَ چیچ بیت

وتی جنینی رَکیت، جنینی بیماری ءِ نیمون ءَ تندور ءِ شیکن ءِ کسہ بنابوت۔

تندورءَ کئی لوگ ءِ دپ ءَ یاکش ءُ گُورءَ اِنت، اَلم یکے ءِ لوگ ءِ دپ ءَ یاکش ءُ گُورءَ بیت۔تندورءَ نان چیچ اَنت۔کجام وہدءَ نان اَلمی بوت۔تندور مانگیجگ بیت تندور ءِ سرءَ شیکن چیچ کنگ بیت ءُ نان چیچ اَنت۔مہمان ءَ وہدءُ پاس نیست نہنگام ءَ اَتک یا گُوربام ءَ ھمشام اِنت نان ےءُ وٹ اِیت۔

مہمان اَتک۔تندور مانگیجگ بوت۔نہنام اِنت یا گُوربام اِنت کئی لوگ ءِ دپ ءُ کش ءُ گُورءَ اِنت۔ترامَنا ءُ کھڈن کس نہ کنت۔تو اے وہدی تندور مانگیتگ نان چیچ ےء۔ مازیان ءُ تاہانیں کس چیچ نہ گشت نہ کنت۔کس مَنا ءُ کھڈن کت نہ کنت۔نان اَلمی بوت تندور ءَ مانگیج نان ءَ چیچ ہر کس ترھیں دلے داریت۔جنین ءِ نزوری مردین نہ اِنت۔

مہ نارناڈراہ کہ ڈراھینے برئے گوں

بتل ءِ پڑدری کسہ:

ناڈراہ ناریت، کِشّ ایت، تو گشئے اے دمان ءُ آدمان ءَ، اے پاس ءُ آپاس ءَ ناریت، کِشّ اِیت۔ ناڈراہ دوسر دار اِیت۔ اول وَش بیت یا مریت۔ چہ ے دوئیناں یکے بیت۔

ناڈراہ ءَ نارات، کِشّ اِت وَش بوت۔ یک ڈراہ ءُ ڈرنگیں ورناھے شپ ءَ تپ ءَ گپت، سھب ءَ پادءِ ھاک شُت ءُمرت۔ ناڈراہ ءَ نارات، کِشّ اِت نہ مُرت۔ ڈراھیں مرت، بتل کارمرزبوت کہ مہ نارنا دراہ کہ دراھینے برئے گوں۔

حمل پَھراں گپتگ فرنگاں دزگیرکتگ

بتل ءِ پڑدری کسہ:

حمل ءِ جنگ کوں فرنگاں۔ حمل ہما ڈرنگیں بلوچ، حمل ءَ گشتگ مناں ساہ مان من دزگیرنباں۔ پَھرئے کتگ، حمل پَھراں گپتگ دزگیربیتگ۔ ناں، فرنگاں حمل ءِ قلات ءِ سرءَ اُرش کتگ۔ حمل کوں ھمراہاں جنگءَ جتگ بیتگ۔ گُشاں اَنچو، چے راست چے دروگ، قلات فرنگانی رنگءَ بیتگ۔ سے شپ ءُ سے روچ ءَ حمل ءَ وتی تپنگ اَنچو دستءَ بیتگ کہ دیم ءِ مرداں ہمے دیستگ اے مردءِ تیر کمک اَنت، لوٹ اِیت ہرکس نزیک ءَ بیت، منی یک تیرے ہم رَدمہ بیت۔ ترس ءَ کس دیم ءَ ئے شت نہ بیتگ۔

فرنگاں چہ وتی برزی حاکماں ھال ءُ احوال کتگ۔ قلات انگرءَ اِنت، بلے حمل ءَ وتی تپنگ دستءَ اِنت۔ سے شپ ءُ سے روچ اِنت۔ نوں ہماہاں برزی حاکم زرنگ ءُ شتگ

اَنت۔ شتگیں کمانداراں، ہماہاں کوشتگ، زندگ نہ اِنت مرتگ، برو اِت ءُ بچار اِت ئے۔ پرنگاں چار اِت راستی ءَ مرتگ۔ بلے دستءِ تپنگ اِش پچ گپت۔ اَنچوش گُوشاں کہ حمل ءِ لنکاں پہ زھم گڈ اَنت ءُ تپنگ ءَ دستءَ چے پچ گر اَنت۔ سے روچ اِنت مرتگ بلے تپنگ ءَ نہ دنت۔ گڑا فرنگ کوشت، حمل ءَ بگراد اِت، وادآپ بکن اِت، فرنگی جنیناں بدی اِت، فرنگی جنین حمل ءِ وڑیں بَچ بیار اَنت۔

شاہو اِنت کہ ماہو اِنت

پڑدری کسہ: یکے آبادی، چہ یکے ءَ بیت، یکے بربادی ءَ چہ یکے ءَ۔ تو وتءَ نزان ئے، تو کے ئے۔ تئی کجال ءُ کمال چے اِنت، تئی بودھو برکت لائکی چی اَنت۔ منی ہَستی ءُ نیستی چی انت تو اے جاگہ ءَ رس اِتگ ئے تو وتءَ وت برتگ، سرکتگ، یا ترا من برت ءُ سرکتگ۔ مرچی راج ءِ واجہ ئے۔ دست دپ ءَ روت۔ محتاج نہ ئے، دگر تئی محتاج انت۔ امیت ءُ باندات ئے یکے روت ءُ یکے کیت، پتر ھالیگ نہ اِنت۔ دیوان نہ بُرَیت۔ شاہو اِنت ماہو اِنت اے مناں کہ تو اِنچک ءَ رستگ ئے۔

زندگاں جوداں مراں قبرءِ مھر ماں

پڑدری کسہ: کجام وڑیں جنے بیت، ہما وڑیں جن ءَ جودے، بلے جن ءِ جود، نا کوئی، یا تری ءِ چک ءَ ابید چہ جن ءَ جودی ءَ ھونی رشتہ ءَ ھورانت۔ شریعت ئے ءُ ہم اجازت دنت۔ ھدانگہداری جن مُرت یا جن ءِ ایندگے مردم ساڑی نہ اَنت، قبرءِ ایر دیگ ءِ واستہ گڑا ہمے جود زندگ بیتہ جودئے بیتگ، مرتگ جودی یے ششتگ۔ گورءِ محرم انت قبرءَ ئے ایر دنت کہ

وارس اِنت ئے۔

پیلی اگن لاگر ءُ لیٹ ئے پوست ئے اُشتری بارے

پژدری کسہ: جنگی قدءُ بالادءَ لاگریں کوتاھیں مردے اَت۔ باز بُرز نہ اَت۔ سک پگ نہ اَت۔ میان ءِ کدءِ واہبہ اَت۔ چم ءُ نظرءَ نہ بتک، بلے واہبہ میر بھرام خان ءِ چُک ءُ بَچ اَت۔ اے بازارءَ کہ جنگی تشنگ اَت، دہ ءُ بیست لوگ ءِ واہبہ اَت۔ راج ءُ قوم ءِ ایندگہ دنگ ءُ ھلکان اِتاں، راجی واہبہ شوم ءُ شانزدہ، جاڑوکوں جنگی ءَ اَڑ اِیت کوں۔ دعویٰ بوت، جاڑوءِ لشکر چہ جنگی ءَ زیات اَت۔ جنگی جنگ بوت۔ جاڑوءَ جنگی جت ءُ بے عزت کت۔ جنگی پیلی ءِ لاگریں پوستے اُشتری بارے۔ جاڑوءَ جنگی ءِ زورءِ سانیست اَت۔ نزانت ئے، جنگی ءِ راج ءَ ھال رس اِت جنگی جتہ جاڑوءَ، جنگی ءِ ھوزءَ جاڑوءَ چتو بکناں۔ جاڑوکوں چاریں براتاں جنگی ءِ راجی لشکرءَ گپت ءُ بست اَنت۔ وتی کورءَ بندیگ کت اَنت جاڑوءِ راج ءُ قوم یک جاہ بوت شت پہ جنگی ءِ لوگءَ پترت اَنت، واہبہ ماکوں جاڑوءَ نہ اِیں۔ جاڑوکوں چاریں براتاں شما گپتہ بندیگ اِنت۔ شے دستءَ اِنت کُش اِت ئے نہ کُش اِت ئے ماکون نہ اِیں کوں۔

گولوھرام اِنت آپشک ئے ھلار اِنت

پژدری کسہ: کولو ھلاریں مُرگے، پچت ءُ گراد اَنت ءُ ور اَنت ئے۔ آپشک، آپ ءُ وادءَ گُراسگیں، آپشکیں۔ ”کولوھرام اِنت آپشک ئے ھلار انت۔ اَجبیں ھبرے نہ اِنت۔ کولو چہ ایندگے مُرگاں لاگرتریں مُرگے۔ کولوءِ کوشت نہ وشیں، کوشت ئے باز وہدءَ لاگری ءَ کرم کپیت۔ بازءَ بزیت نوارت ئے، ناکام اِنت نان، ھُشک اَنت، ھشکیں نان ایر نہ رَوت

گُشءَ، کولو ہما ناکامیں نارُشت اِنت، کوشت ئے نہ وریں۔ آپشکاں وتی نانءَ پُنڈیں وریں۔

دومی کسہ: کولوءِ آپشک نہ انت، ہما کار اِنت کہ مردءَ گشت ہچ وڑءَ اے کارءَ من نہ کناں۔ تو مناں ہرچی کن ئے بکن۔ من اے وڑیں کار نہ کتگ، نہ کناں ہم۔ منی لائک ءِ کار نہ اِنت۔ بلے پہ فرعون ءَ موسیٰ یے اَست۔ یکے نہ یکے سوباں دومی ءَ وارت۔ ھاترئے گپت مژدہ ءُ لب ءُ لالچے دات ئے، ہما کارے کُت۔ کار ہما اِنت۔ مردم ہما انت۔ آئی ءَ گشت نہ کت ئے دگرے ءَ گشت کُت ئے۔ مثال کولو اِنت۔ آپشک اِنت۔ ناکام ءُ ناعلاجی ءَ اُزر کنت ءُ گوشیت۔ اگن من اے کار مہ کتیں دگرے ءَ کت نہ کت۔ اڑئے کار ہما اَت، ترا مردءَ گشت تو گشت منی لائک ءِ کارے نہ اِنت۔ دگرے ءِ ھاترءَ گپت۔ ہما کار کت۔ آپشک ءِ مثال اِنت۔ مجبور انت، نانءَ پنڈی وارت ءُ کوشت ئے بڑی یے، چگل ئے دنت۔

ماھیگ وارت ہوشام ءَ وت اِنت

ماھیگ وارت آپ کش دنت

پژدری کسہ: دوئیں پژدری کسہ یک وڑءَ اَنت۔

اولی کسہ: پیش ءَ سوریں ماھیگ بتگ اَنت۔ مروچاں تاجگ اَنت۔ ماھیگ ہما ماھیگ اِنت۔ سور بیت یا تاجگ، ماھیگ اِنت۔ ماھیگ ورئے، آپ کش ءُ ہوشام گپت۔ دل آپ لوٹی۔ ماھیگ وارت آپ کش ئے داتگ۔ ماھیگ ءِ سپت اِنت۔

دومی کسہ: دل ءِ چاکری گار کنت۔ مرد دل ءَ چاکر کت، شت گاڑی یے وام زرت

ۓ۔ دولکھ کلدارءَ۔ بُن مالے تلے ڈگارءُ دوبن مَچ اِتنت ۔اے بہ بنت زاناں لکھ ءِ۔ دگہ لکھ ۓ کجا کاری۔سودا ۓ جُنگ، گاڑی ۓ آورتگ ۔ کمک روچاں رَند ہمے تل ءِ ڈگارءِ دوئیں بن ءِ مَچ ۓ بھا کت اَنت ۔ چیز ے وتی گاڑی ءِ دیناں دات ۓ کمک ءُ بازایر ۓ کت کہ مناں گاڑی یے است ٹیل ءُ آئل لوٹی، پنچر ءُ ساز بیت ۔ ھرد ھالیگ مہ بیت ۔ چیز ے پتینکاں بہ بیت ۔ کمک وہدءَ رَند مردگٹ اِت ۔ گاڑی ءِ کمک ءُ بازپشت کپتگیں زرانی ھاترءَ گٹ بوت ۔ جن ءَ چارچگی ایں سُہر پر اَت ۔ دہ ءُ بیست ءِ مَچ ءَ استاءِ گُورءَ پُروشت اَنت ئے ۔ گاڑی ءِ دیناں دا تنت ۓ ۔ گاڑی اوشتا تگ، بے ٹیل ءُ آئل ءَ ۔ وام ءُ بدل کس نہ دَنت ۔ تل ءِ ڈگارءُ دوئیں بن مَچ ءُ جن ءِ سہر بھا کتگ ۔ بمال گاڑی اِنت گاڑی اوشتا تگ ۔ دست ۓ سُرءَ اَنت ھیران اِنت ۔ ماھیگ ۓ وارتہ ہوشام ءَ کپتگ ۔

جی ءُ جان ۓ مہ کن نانان ۓ دوکن

پژدری کسہ: مرادءُ غمی دو دوست اَنت ۔ ساہبارکن اَنت ۔ کجا نند اَنت، کجاتر اَنت، ھور ءُ کجاہ اَنت ۔ نہ سِد اَنت ۔ سنگت ءُ دوست اَنت ۔ دوست بات اَنت ۔ مرادءِ پت دہکان کارے، نیمگی کوکے چہ دگرءَ نیمگ ءَ زرتگ ات ۓ ۔ نیمکارگٹ ات، گناہ وتی مال ءَ کتگ ۔ اتگ اَت مرادءِ پت ءِ گورءَ کوک ءَ بھا کناں اولی تو نیمکار ئے، تو ئے نزیر ئے، دگرے ءِ گُورءَ بھا ۓ کناں ۔ تئ بَھر ءِ زَرّاں کاراں، مرادءِ پت ءَ گشت تمکار اِنت، کوک ءِ مناں وت ءَ کار اِنت ۔ بلے مناں زَرّ نیست ۔ ادا مراد بیا ءُ برس، ابا تئ گُورءِ مرد کے اِنت ۔ نیمگی کوک ءِ ولبہ انت، کوک ءِ بھا اَتگ بلے مناں زرّ نیست ۔ زرّ من غمی ءِ گُورءَ بدل زیراں کاراں ۔ پت ءَ درائینت مال شرّیں وتیگ اَنت ۔ سنگت ءُ دوست ءِ سرءَ بروسہ مکن ۔ مرادءَ درائینت ابا غمی ءَ مناں وت گشتہ ترا کار کپیت پہ من بیا اولی رَند اِنت کار کپتہ، غمی ءِ ڈٹّ ءَ

کشاں ۔ مرادشت پہ غمی ءَ، غمی ءِ دیم ءَ مرادءَ وتی گپ جتاں ۔ غمی ءَ درائینت افسوس کمک ترا پیش پنڈوک اَتگ اَت منی گُورءَ چک ءِ نادارہ اَت ۔ منی گُورءَ کمک زَراست، من ہمائی ءَ داتگ اَنت ۔ تو باز دیراں رند اتگ ئے ۔ دوشی من ءُ تو ہمراہ اِش تو مناں کوش معلومی بداتیں ۔ پنڈوک ءَ نداتگ اِناں ۔ ترا داتگ اِناں ۔ مناں درد بیت تو ھشکیں دستاں روئے ۔ امان بیا برس ھبراں سرپد بوت ۔ درائینت ۓ دردءَ نہ وراں کارءَ نیایاں ۔ وَشیں روچانی ساہگاں جی ءُ جان کناں ناناں دو نہ کناں ۔ وہد کارءَ نیایینت ڈک ءُ دردءَ نہ ورنت ۔ چے کارءَ کایینت ۔

ناکن چہ گوشت ءَ جتا نہ بیت

پژدری کسہ: ناکن چہ گوشت ءَ جتا یکبر ے ناں سدبراں بیت ۔ تئ ءُ منی، آئی ءِ دیم ءَ گوشت ءَ دور اَتگ بنا کپتگ ۔ ناکن گوشت ءَ جتا نہ بیت بے بلدیں کسّہ ئے ۔ گوشت ناکن پیدا کت ۔ ہمے گوشت ءِ ناکن پچار انت کسہ در کیت ۔

تئ ازیز ءُ وارثے ءَ شدتے کت بے وڑیں ۔ تو وت ءَ گتا کن ئے منی دست ءُ پادے کوں اے بے وڑیں دعویٰ ءَ مان نیست ۔ بلے تو ئے عزیز ءُ وارث ئے ترا ہر کس زانت ہمے مردءَ دعویٰ کتہ تئ برازتکیں ۔ تو مردءِ ناکوئے پت ءِ برات ئے ۔ ہرچ وڑءَ بہ گیشیں ۓ گتا بہ کن ۓ تو ھورئے ۔ گتا بوت نہ کن ئے ۔ مثال ناکن گوشت ءَ جتا بھ نہ بیت ۔

ناکام ءَ ڈَلگ اوں شامے

پژدری کسہ: ڈلگ: پیازی ڈلگ، موش ءِ ہم ڈلگ کوش انت، ہَکلینکی ڈلگ، ماش ءِ ڈلگ، ڈلگ چارتھر ءُ رنگ ءِ است ءُ بیت۔

ڈلگ شامے: چُک شُد یکاں، دزّے آرت لوگ ءَ نہ گُواہ اِیت۔ چُتگیں گنگ ءُ برنج ہم نیست۔ کوندہ ءَ ناہ مان نیست، ناہ نیمروچ ءَ چُگاں دا تگ۔ ہم سبارگ بیتگاں، شپ اِنت شام ءَ چے بدیان اِش۔ ڈال ہمے شش ءُ پنج ءَ اَت۔ مرد بیا ءُ برس۔ ہاں جنین تو ھیران ءُ پریشان ئے۔ ھو چُگاں شام نیست۔ نیمروچی ہم سبارگ بیتگاں۔ شپ ءَ ھمشاماں، مئے لوگ ءَ اللہ ءِ شگر اِنت، ھچ نیست۔ مردءَ درائینت: پیاز است برو بیارئے ہمیشاں ڈلیں۔ ڈلگے گراد۔ زال ءَ شت پیاز آورت وت ڈل اِتان ءُ گراستاں، دوئیں لوش ءِ پا چگ ءَ لگ اِتاں۔ چک ئے توار کت ءُ نادیثاں۔ ہمے ڈلگ ئے کُش اِتاں تلی ءَ کت انت۔ چک ءُ مات ءُ بیت بُناں دیم پہ دیم ورگ ءَ لگ اِتاں، چُگاں جست کت اماں اے چی اَنت۔ مات ءُ بیت ءَ جُتکی ءَ جواب چُگاں دات۔ ناکام ءَ ڈلگ اوں شامے، چہ ہچی نہ ورگ ءَ ورگ الی اِنت۔ ہمشامی دعایے۔

لمبو گپ کنت چماں پُرنچ اِیت

پژدری کسہ: تو اشی ءَ نہ زان ئے۔ پنجاروک ءُ آژناگ نہ ئے۔ من چہ ترا شرترئے زاناں۔ منی برات ءُ سیاد اِنت، کارئے بہ کپیت کارءَ نیت۔ دردءَ نوارت۔ ڈگی مردمے نہ اِنت۔ اگن تئی کارئے کت گڑا کارتئی دل ءَ نہ کپیت۔ جھان ءَ ھال دنت کہ من پلانی ءِ اے کار کتگ۔ نام گپیت ھبر کنت، شِگان ءُ پگان کنت، نام ءُ سلک ءَ کشّی۔ کار دل ءَ نہ کپت لمبو کنت چماں پُرنچ ا، یت کار ءِ کنگ ءَ چہ نہ کنگ بہتر اِنت۔

رند ہما اَنت کہ ڈاڈر ءُ سیبی نشتگ انت

اے پچار مات اَنت کہ بُلو ءُ مندءَ نشتگ انت

پژدری کسہ: اے دوئیں بند چاکرءَ وتی دَور ءِ تہءَ رندانی بابتءَ کوشتگ انت۔ چاکرءِ اعظم وتی کُٹم رند، چہ ایندگہ رنداں چے بہتر رندلیکتگ اَنت۔ رند کُٹم ءُ تہءَ کوالٹی، نن کوالٹی رند پرک ظاہر کتہ۔ ہما رند کہ چاکرءَ کوں بیتگ انت ڈاڈر ءُ سیوی ءَ نشتگ انت، رند کوشتگ انت، اے کہ بلو ءُ مندءَ نشتگ انت پچار مات ءُ نن کوالٹی رند کوشتگ انت۔

بیر بلوچانی داں دوسد سال ءَ
مثل ءِ آہوءَ چو دو دنتان اِنت
سنگ ریزاں ماں دُور بُنیں چاہاں
کینگ چہ مردانی دل ءَ کنزاں

پژدری کسہ: بلوچ ءُ ضد ءُ زھرگ، کینگ ءُ کست اِنت۔ اے بابت ءَ من دگے مثال ءُ دلیل ندیاں۔ ہر بلوچ کست ءُ کینگ ءُ ضد داریت، یا نداریت۔ ایندگے راج ءُ قوم ضد ءُ کست ءُ کینگ ءُ ضد دار اَنت۔ جنگ ءَ بجنگ ہم کناں، بلے بہ اندازہ۔ بلوچ بے اندازہ مثال سنگ ریز اَنت مس دُور بُنیں چاہاں۔ کینگ مردانی دل ءَ کنز اَنت۔ سنگ نہ ریزاں پُک بنا بنت، ہمے وڑءَ بلوچ کینگ چو سنگ ءِ اِنت۔ تُتگیں ھما آس ءَ پیش پر کنت کُٹیت روک کنت مطلب وتی بیر ءَ نہ بکشیت، درگُوز نہ کنت۔ دوسد سال دو کرنیں، یک کرنے سد سال اِنت۔ دو کرن شش پشت ءَ بلوچ کینگ ءُ ضد دار اِیت اے سپت ایندگہ قوماں کم اِنت۔ کست ءُ کینگ بہ بلوچاں ودی بیتگ۔ بلوچ بہ کست ءُ کینگ ءِ واستا۔

ٹی ٹی آس ءَ ماں لدءَ داریت
جی سُخت راجی بَرنگنیں واجہ

پژدری کسہ: چہ تِل ءِ ظاہر اِنت، تِل ءِ تہ ءَ ٹی ٹی ہما مردم اِنت کہ چُست ءُ پَرچی تَرا مناں میڑین اِیت۔ دعویٰ پیدا کنت۔ میڑینیت ءُ جنائین اِیت، پمیشکا گُوش اَنت پلانی تو ٹی ٹی یے ئے۔

دست ءَ مہ پُروش، دست مَلگ ءَ ڈولدار اِنت

پژدری کسہ: وت ماں وتی جنگ ءُ ناراضی، ناتپاکی ءُ پُرشت ءُ پُروش دست ءِ پُروشگ ءِ برابر اِنت۔ مثال یک دستے پُروش ئے، بے دست ءَ مَلگ ہیت؟ ہچ وڑءَ نہ ہیت۔ وتی نزیکیں کس ءُ وارث ءَ کوں اَڑگ جنگ کنگ شر نہ اِنت۔ ھراب اِنت۔ ہچ وڑءَ شر نہ اِنت۔ وت ماں وت ءَ تپاک ءُ یک ہیت۔ گڑا مھکم ءُ مضبوط ہیت۔ کسے کار ءَ کار داشت نہ کنت۔ ہمے وڑءَ دست کہ پُر بنت گڑا پہ ملگ ءَ ڈولدار اَنت۔ دست پر مباں پُرشاں چتو بے دست ءَ ملگ ہیت، بے دست ءَ ملگ نہ ہیت۔ دست ملگ ءَ ڈولدار اَنت۔

بانزل پر بیتیں بال کت

پژدری کسہ: ملک، ملک نہ اِنت۔ کار ءُ دندا نیست۔ سیاہ پہ سیاہ نشگنیں۔ تچوتاگ ءَ دبرنگ۔ ولائیتاں مارا بروک نیست۔ منی ہم گنگلی ءُ ہم سروہ یکے مشکت ءَ اِنت۔ بروک ءُ است اَت۔ سیاداں برت ءُ کش اِت۔ نزاناں چوں بکناں وت کُشی گناھے، بزدلی یے، دگہ

راہ نیست، بہ کناں چے؟؟ بانزل پر بیتیں بال کت دگہ ملکے ءَ شتیں۔ نشگنیں ناکامیں، وائے وطن ھُشکیں دار۔

مُرگ کور اِنت آپ سُور اِنت

پژدری کسہ: مرگ اللہ تعالیٰ ءِ بے مَث ءُ بے مثالیں ''داد ءُ سوگات انت'' قدرت ءَ اے زمین ءِ سر ءَ ہر وڑیں چیز پیدا ک کتگ۔ ایندگہ چیزاں یکے ''مُرگ'' اِنت۔ ہر مرگ ءِ وتی کثم ءُ تک ءُ رنگ ءُ ڈروشمے، پَتگ ءِ وڑیں گُونڈیں مرگ انت۔ مزن ءُ ٹوھیں ءُ بلائیں کہگ، چرز، شاھین، اشتر مرگ، مزن ءُ گُونڈیں ہر وڑیں مرگ وتی رم ءَ ڈولدار اِنت۔ راستے۔

مرگ ءِ بابت ءَ دگہ نوکیں ھبرے عجب نہ اِنت گُلاں قبول مہ ہیت، بلے حقیقت ءُ راستے۔ مرگ ءَ ''سوچ ءُ بچار'' ''غور ءُ فکر'' مادہ ءُ سیل مان نیست یا نزور کمزور اَنت۔ مرگ آپ ءَ دام ءَ جن ئے، دام ءَ پتریت، ہچ نماریت، تپنگ ءُ جن ئے، ادءَ بال کنت اودءَ نندی، وت ءَ رکیت نہ کنت۔ رکینگ ءِ بابت ءَ سوچ ءُ بچار کت نہ کنت۔

ساہ دارِ کل قدرت ءِ رضا ءُ منشاہ ءَ زندگ اَنت بے شک، مرگ تنگیں نزانت آپ وشیں یا سوریں۔ تنگیں بس آپ وارت آپ سور اِنت مُرگ تنگیں ہمے سوریں آپ ءَ وارت بائدیں آپ مچ انت۔ مرگ آپ ءَ پہ پادنروت بال روت۔ آپ اگس کمک دور اِنت مرگ ءِ بالاں نزیک اِنت۔ بال نہ کنت نروت، ہما وشیں آپ ءَ نوارت، ہمے سوریں آپ ءَ وارت تنگیں سما ءُ مارشت ھیتیں۔ پمشیکا مُرگ کور اِنت، آپ سور اِنت، کارمز ہیت۔ مرگ کور نہ اِنت چم ئے دوئیں پچ اَنت، بلے تُن ءَ دوئیں پچیں چم کور کتگ انت۔ سورین ءُ وشین ءِ پرک ءَ نزانت۔ تنگیں سوریں آپ ءَ وارت، تن ءَ چم کور کتگ انت۔

کج جُمبیت کج ءِ با نک جُمبیت

پژدری کسہ: ولبہ کجا بروت با نک روت کوں۔ کجا ولبہ شت با نک ہمودءَ روت کوں۔ ولبہءَ با نک یلہ مدنت با نک ولبہءِ ھمراہ اِنت۔

چوکہ من میر و ءِ لڈءَ گنداں

بالگتر، گورانی چراگجاہ بیت

پژدری کسہ: اے بتل ءِ پژدری کسہ دو وڑءَ دیمءَ اے واستہ آورتگ کہ اے ہما گوڈ اِنت "پچیدہ اِنت" "کور" "کورءِ" با بت ءَ مھلوک ءِ دو ھتلب یا لیکہ دیمءَ اَتگ۔ لھتے گوشیت "کور" نہ اپسے نہ ھرے بلکیں "خچرے"۔

پژدری کسہ ھما اِنت کہ اول ءَ دیمءَ اَتگ یا آرگ بیتگ ہما گوڈ تگ "کور"۔

"کور" آسکانی یک نمونہ یے کہ کورےءُ گوش اَنت۔ دگے بتلے ہم استیں کہ آسکانی کورءَ کوں نزیکی کنت مثال اے بتل اِنت۔

ہر روچ وارت گوری گوشت

بیگاہاں ھسیدی کرگشک

کوری گوشت، کوں آسکانی نمونہءَ نزیکی کنت۔ خچرءِ گوشت ورگی چیزے نہ اِنت۔ چہ بتل ءَ چے زاھر بیت۔ ہما بتل ءِ پژدری کسہ "خچر" رَدکنت کوروا کی آسکانی نمونہ یے مَنگی اِنت۔

ھر روچ وارت گوری گوشت

بیگاھاں ھسیدی کرگشک

پژدری کسہ: بختاور ھو تالع دارے کہ ہر روچ کوری گوشت وارت پدءَ بیگاھاں ھسیدی کرگشک بزاں کرگشکی "ونگ"۔ ھسیدی ءِ بزانت "ونگ" اِنت۔ وشتریں گوشت ونگ ءِ گوشت اِنت۔

بختاورے ہر روچ وارت کوری گوشت بیگاھاں کرگشکی ونگ۔ دو بتل منا ں ملیر کراچی ءِ بلوچاں چے دست کپتگ کہ آ بتل اِش اَنت۔

1 کج جُمبیت ھو کج ءِ با نک جُمبیت

2 ہر روچ وارت کوری گوشت

بیگاھاں ھسیدی کرگشک

کراچی ءِ بلوچانی با بت ءَ اے گشک بتگ کہ کراچی ءِ نندوکیں بلوچ بلوچی ءَ گاجیل کن اَنت۔ من اے ھبرءَ تپاک نہ کناں۔ البت انچیں بلوچ اَست کہ بلوچی ءَ گاجیل کن اَنت۔ آہانی سرءَ ایندگے زباناں چے اَڑ ژرنگ بلے گیشتر بلوچاں وتی بلوچی ہمنکس پَلگار اِنگ مثال دوئیں برزءِ بتل اَنت، چنکس وتی قدرتی رنگءَ ھست ھو سلامت اَنت۔

کوہ اَنت بلوچانی کلات

امبارش بے راھیں گر اَنت

پژدری کسہ: وہدی بلوچاں کوہ وتی کلات زانگ اَنت۔ گڑ امبار کنگ اَنت، وتی زندمانی ساز ھو سامان یا جنگی ازباب ھو سلاہ گرانی تہءَ چیر دانگ ھو ایر کنگ اَنت وہدے کارکار

بستگ اَنت ۔

کوہاڑءَ ندیستگ ماولی
نام ءِ بہ بیت حاتم علی
پنجاب ءِ بیتگ ہر دلی
ناھے بھانیست گونزلی

پڑدری کسہ: چہ پنجاب ءَ یک مردے کیت کوہاڑءَ۔ کوہاڑ تحصیل تپ ءِ یک کوہڑیں میتگے، مردءِ نام حاتم علی بیت کوہاڑءَ وت ءَ یک ولی ءُ شے ءَ میاھے ءَ رنگ ءَ پیش کنت ۔ ملا اسماعیل پل آبادءَ ہمے حال ءَ گپت کہ کوہاڑءَ ولی ہے اَتکگ بند ءُ تائید کنت ملا اسماعیل پل آبادی ہمے شعراں گشت ولی ءِ بابت ءَ ہمے شعر بتل ءِ رنگ ءَ روچ ءِ مرچی کار مرزانت ۔ ملا گشیت اے ولی ہے نہ اِنت، پنجاب ءَ ہر دلی بیتگ ۔ اشی ءَ ناھے بھا نیست گونزلی ۔ متلب اے ہچ ولی ہے نہ اِنت نگی کنت مھلوک ءَ ردونت ۔

طلاہ کہ پاک اِنت مِنّت ءُ ھاک اِنت

پڑدری کسہ: طلاہ ھما سہر اِنت کہ دگے ھلیچ ہے مان نیست ۔ پالاتگیں سہر ءُ طلاھے ۔ قدر ءُ قیمت ءُ بازاِنت ۔ پہ بھا زرگر ءِ ءُ ورءَ ۔ زرگر وتی چماں مچ کنت بھا ءُ زوریت ۔

سر بروت، قول مروت

پڑدری کسہ: مردءَ کہ عہد ءُ وعدہ یا قول وقرار کت ۔ وتی گھگیریں سر ءُ جان ءَ دنت،

وتی قول وقرارءَ نہ بجیت ۔

شے ئی تائیداں گوں ھلنگیں تیراں چے کار

پڑدری کسہ: شے ءِ تائید باسک ءَ بستگ ورنا تیر بندانت، ھلنگیں تیر چوھورءَ بگوار اَنت ہچ اثر نہ کن اَنت ۔

مُلّا نروت کوہءَ، سید نیت مسیت ءَ

پڑدری کسہ: مُلّا ءِ کسب ءُ کنش ملاہی اِنت ۔ مسیت ءَ نماز دنت ءُ چکاں جُہ ءُ قرآن وانین اِیت ۔ سید کوہءَ اِنت مُلا کوہءَ نروت سید مسیت ءَ نیت ۔

سد آسن پُتّے یک داسے درنیت

پڑدری کسہ: دنیاءِ بے سر ءُ پادیں ھبراں کنت یک معنی داریں ھبرے نہ کنت ۔ رَپیت ءُ للائیت سرءَ ڈمبر نیت ۔

ھمل ءِ ھمراہ بے دلیں دشتی بیتگ اَنت

پڑدری کسہ: ھمل دل ءَ ڈڈ بیتگ کہ مناں بلاھیں لشکر ءُ فوج ءُ کون ۔ لشکر ءَ وارتگ ۔ ٹھنگ ثرد اِتگ، سکی ءُ مشکل ءِ سرءَ نہ کپتگے کہ زانگ بہ بیت بردستاں ءِ ھور مان یا مان نیست ۔ بلوچی کسان کسانیں دعویٰ ءُ جنگ چشیں چکاس نہ اِتاں کہ ھمل بزانت منی لشکر چینکس ڈڈ ءُ تمر دانت اے ہما روچی زانگ بیتگ اَنت وہدے ئیلیں زرءَ حمل فرنگاں

دزگیر کت۔ ھمل ءِ ھمراہاں پُشت کت۔ ھشک ءُ سیاہ تنک اَنت۔ ہمے بتل کار مرزبوت ھمل ءِ ھمراہ بے دلیں دُشتی بتگ اَنت۔

پرومیاں بے ھوران ءَ بیت ھوران ءَ بے پرومیاں نہ بیت

پژدری کسہ: اے بتل دو رنگ ءَ دیم ءَ اَتگ۔ ہر دک رنگاں پژدری کسہ یے اَست اَنت۔ ھوران یک جنین آدمے، پروم پنجگور ءِ ردءَ کیت ءُ زربار ءِ میانی دمگ اِنت۔ اے دمگ ءَ یک دگے جوانیں چیز کے است بزاں چے ''کپ'' استیں ''کپ'' گش اَنت آپدان ءَ، ھورانی موسم ءَ پروم ءَ کہ ھور بیت آپ کایاں ہمے کپ ءَ مچ بنت ہمے ''کپ'' چو دریاءِ چارگ ءَ جنت۔ دومی ہما زالبول ءُ بتل۔ پروم یک کوچگے، کوچگ ھور سالاں کشار بیت، رون ءُ موش ءَ پلار گشئے یا وتی پوریاتی حاترءَ الم کیت پمیشکا بتل ءِ دومی پژدری کسہ کوں ھور ءَ نہ اِنت۔ بلکیں بزگیں ھوران انت۔ پرومیاں بے ھوران ءَ بیت بے حاجتاں بلے ھوران ءَ بے پرومیاں نہ بیت حاجتداریں زالبولے آئی ءَ بے پرومیاں نہ بیت۔

ٹی ٹی آس ءَ مان لدءَ داریت جی سجاں راجی بزنگنیں واہبہ

پژدری کسہ: ٹی ٹی ہما مردم انت کہ چنت ءُ پَرَ پچی مناں ترا میڈ نیت۔ دعویٰ پیداک کنت ترا مناں جنائیت کوشنت پلانی ٹی ٹی اِنت لدءَ ماندا ریت۔

جیمڑی جاہ اِنت کوش ءُ نودانی

پژدری کسہ: جیمڑی، جیونی ءِ کوھن تریں نام اِنت۔ جی بزانت وشیں، مُڈ گوشنت مولم

ءُ کوان جیمڑی وشیں کوات، جیمڑی ءِ آپ وھوا کلیں شیاب دپانی وشتریں آپ ہوا انت۔ راجد پتر ءِ ردءَ بچارئے جیمڑی ءِ آپ وہواءِ سوب ءَ کجام ڈئی حاکم ڈئی مھلو کے اے دمگاں اتگ، گڑا آہاں وتی ھنکیں ءُ جاہ جیمڑی کتگ۔ پرتکیزی گشئے یا انگریز، اشانی نشانی جیمڑی ءِ کوھے ءِ سرءَ است اَنت۔

دومی ھبر جیمڑی روزردءِ تمامیں دنیاءِ تہا، روزردءِ مدارگ جیمڑی ءَ زاھر انت یک انگریزے ءَ روزردءِ مدارگ ءِ سرحال ءِ سرءَ یک مزنیں کتاب نبشتہ کتگ۔ آ کتاب ءِ نام انت Sunset Jewani چے ھبراں زاھر بیت کہ جیمڑی ءِ اَنچو آپ وہوا دومی روزرد سیمی قدرتی بالی پٹ چارمی ھور قدرتی۔

جیمڑی جھاں کول ءِ واستا یک جوانیں جاگہ یے سیل ءُ سواد ءَ جیمڑی ءَ وشتریں جاگہ نیست، جیمڑی جاہ اِنت کوش ءُ نودانی۔ راستیں ھبرے جیمڑی ءِ کوش ءُ نود بے مٹ ءُ بے مثال انت۔

گشتن چی یے؟

۱) گشتن

۲) پڑدانک

قول بلوچیءَ دگہ دگہ جاگہاں کارمرزانت۔مثال قول ءُ ماسگ، پیر ءُ زیارت، قول ءُ کرار، ءُ وعدہ، قول کتگ کہ چکءَ زیارتءَ براں سرئے ساھاں، قول کتگ کہ چک نادراھی ءَ وش بہ بیت پَسے یا کوکے کُشاں، اللہ ءِ نام ءَ خیرات کناں۔قول بلوچیءَ وتی جاگہءَ کارمرز انت دگہ جاگہہءَ کارمرزبوت کت نہ کنت۔

گشتن: گشتن مانا وَبلد، کواس ءُ زانتکار ءُ زبان زانتانانی گراں بہائیں دانکاں گش اَنت۔گُشتن ایندگہ زباناں گشتناں ھورگشتانی واجہ ءُ واھندانی نام ھست ءُ زاہرانت۔ چوشکہ محمدؐ، حضرت علیؓ، شیخ سعدی، افلاطون، ارسطو، سقراط، ھنتوآرملڈ، رابندرناتھ ٹیگور ءُ دگہ دگرانی گشتن۔

محمدؐ: صفائی نصف ایمان است۔

حضرت علیؓ: بہترین استاد تجربہ است۔

فلاطون: چکے تہاریءَ تُرسیت میاریگ نہ اِنت، بلے مزینے ترسیت میاریگ اِنت۔

گشتن ایندگہ زباناں زاھرءُ پدرانت، گشتانی واھندءُ واجہ ہم زاھرانت۔بلوچیءَ گشتن اولی رندانت دیمءَ پیداک اِنت، بلے گشتانی واھندءُ واجہانی نام ءُ نشان نیست چو ایندگے زبانانی برزءَ ثران بوت۔

گشتن چو بتلانی وڑءَ پشت دَرپشتی زبان ءُ لبزانک ءَ ملکت ءُ میراث ءِ وڑءَ کون اَنت ءُ پیداک اَنت۔کس گُشت نہ کنت اے گشتن کنگ انت۔اشانی واھندءُ واجہ گے اِنت؟ ایوکءَ بلوچی گشتن کارمرزانت۔

گشتن ءِ شناس ءُ پچار:

گشتن: اوپارکشی ءِ پُراہ باتنی، پنت ءُ سرءُ سوج، کھڈن ءُ مَنا، آزمودہ کاری، دورچاری، تہ کندی، ماملہ فہمی ءِ داواءَ کنت، گشتن ءِ مثال کارمرز گشتن انت۔

☆۔ وشیں سرءَ دردے مان مکن

☆۔ مارءَ وارتگ سادءَ پترس

☆۔ مرگ ءُ ھور پر نہ کپیت

☆۔ کچک ءَ مجن کچک ءِ واجہءَ درگیج

☆۔ زورءَ سرءَ راہ اِنت

☆۔ مروطبیبءَ بروآزمودہ کارءَ

"گشتن" گیشتر وتی رنگ ءُ دروشم ءُ "نمونہ" ءَ زاھر انت گشتن ءِ بستار بندی الی اِنت۔ گشتن ءِ کار مرزی وھد ءَ پڑدی کسہ درا تک بزانکہ گشتن ءِ بستار بندی بوت۔ مثال گشتن ءِ وتی جتا جتائیں رنگ ءُ براہ ءُ نمونہ زاھر بوت۔

۱۔ وشیں سرءَ دردے مان مکن

۲۔ مارءَ وارنگ سادءَ بترس

۳۔ مرگ ءُ ھور پر نہ کپیت

ہمے گشتنانی پڑدری کسہ ہم کتاب ءِ تہءَ مان اَنت، ھست اَنت، مثالاں زرنگ انت۔ گشتن ءِ زبان ءُ لہجہ انک ءِ تہءَ وتی شناس ءُ پجارے ءُ یک جتاھیں ارزشت ءُ بستارے۔ بلوچی زبان ءُ لہجہ انک سے (۳) چمگی۔ مچاھ اَنت، بتل، گشتن، پڑ دانک۔

گُشتن

☆ کچک ءَ مجن کچک ءِ واجہ ءَ دَرگیج

☆ زمین نان بہ ہیت آزمان نارشت شد یگ ءِ شُد درنیت

☆ پیریں کپوت راگ نہ ہیت، راگ بہ ہیت گُوگو نہ کنت

☆ زال ءَ مرد دوست نہ بی گُشی تو ورے تئی زنوک سُریت

☆ سیاہ بکن ناں اسپیت

☆ چم ءِ ءُ سرءِ کار اِنت

☆ بہ مریں پاد قبرءَ تچک نہ بنت

☆ زورءَ سرءَ راہ اِنت

☆ چَک ءَ مہ کپ دل ءَ روئے

☆ ماہ در کیت استار پُر و بنت

☆ ناہ ءَ ئے پچگر سیکن ءَ ئے دُست ءَ دئے

☆ سباہ ءِ ساہگ ءَ روچ گپیت

☆ کتگاں پاد ءِ یک یک ءَ بہ کش

☆ بندہ ءِ چماں بندہ گار اِنت

☆ نان دِہ وار ہیت گار نہ ہیت

☆ چوکہ بندھ ئیگ اِنت ھداءِ نہ انت

☆ مُلّا ءُ مسیت مبو

☆ تِلک ءُ تلیان مکن

☆ لیمبو کپ کنت چتاں پُر نچیت

☆ مبات دُرّے کہ کوشاں چُونی

☆ سر بیت گُلاہ بیت

☆ تپر بے دستگ ءَ کار نہ کنت

☆ تپر ءِ دپ نیمت ءَ گپتگ

☆ پوڑے بیت آپ ءَ کپیت

☆ بگُڑ یت مدر بیت

☆ سد گراگ ءِ چتاں یک شاھینے گش اِیت

☆ براتانی بدل براز تک نباں

☆ راہ ءِ راست ءَ مہ گُش دُور

☆ چوکہ مناں کس نہ اِنت

☆ ھرءَ اَسپ ءِ بنجاہ ءَ مہ بند

☆ ھلواہ جن ئے روگن ءَ مہ تُرس

☆ نادان ءُ ھلوا ءِ ورگ گُرانیں

☆ سنگ ءُ سر میڑینگ نہ بیت

☆ بَلاہ ءِ نیم ءَ بَلاہ ءِ لاپ

☆ دعویٰ کُوھنیں گدے یک راہ ءَ نہ روت

☆ چاہ یے جَن ئے پہ دگر ءَ وت ئے توک ءَ کپ ئے

☆ زبان ءَ زھم مکن

☆ ھر آپ ءَ گندی چم بکت

☆ کور ءَ چے لوٹی دو چم ءِ روژنا ہی

☆ زھم ءَ پہ دپ بگراں باور نہ کنت

☆ نازپہ گندگیں چیز ءَ اِنت

☆ پیر ءِ مگر ساہ ءِ گُران کنت

☆ راہ ءِ دیم انت ناں راہ ءِ پد اِنت

☆ مار چوٹیں ھوند ءِ دپ ءَ تچکیں

☆ ماربہ مریت اَنّ مہ پُرشیت

☆ بے وفا مچانی کلمپو گاں

☆ جن ءُ بکّت، جن ءُ جنجال

☆ ہما کرشک ءَ ہما شہر ءِ تازی بگپیت

☆ ہر مُرگ بال ءِ وت

☆ بے مالیں سر ءَ گُڑ بیت

☆ مال قبر ءِ دپ ءَ کونیں

☆ ھدا دنت دیر نہ کنت

☆ کر ءُ کور کن سر ءِ ھدا بُند کن

☆ یادے سے زَھی انت

☆ مور ءَ مزار مکن

☆ مور پہ چَر پی ءَ رِچیت

☆ مورے کوش ءَ ئے نہ وارت

☆ نیکی بکن دریارءَ بہ گپ

☆ جاہل ءَ نو کائیگر ءِ زور مان

☆ شاھیم ءَ ماھیگ بوھیں مکن

☆ پُشی ءِ ھپت لوگی مبو

☆ نامرد ءِ شہر ءَ مرد ءَ ھبر نیست

☆ ھَر ءِ لاپ ءِ چیر اسپیت انت

☆ اُشتر ءُ گچیں مکن

☆ دُور سریں کورءَ سواس ءَ بند مکن

☆ ھر مبوئر مباں مچار، اُشتر ببو دُور بچار

☆ گُوادری گاز ئے گون نیست

☆ پَھر مکن پَھر گپت

☆ شرءَ بے عیب ءَ نہ بیت

☆ رِتگ ءَ ھون گشّ ئے

☆ رِشک ءَ پیگ ءِ چُک کن ئے

☆ ھرءَ تجار نہ گپت

☆ ھبر ءَ بجاہ ءُ دَر کن

☆ من نہ گشتیہ ھلار نہ اِنت

☆ دگرانی دُرشتگیں آرتاں پَچ ءُ بور

☆ قاصد ءَ بند ءُ بوج پر نیست

☆ آس ءَ پیش پر مکن

☆ ماھاتون کو ریچ انت دیمے ءَ گشّی

☆ مئی نات میتاپ اِنت ہچ نہ کرزی

☆ بھر گُرّ ءِ نہ گپت

☆ جنت پہ منّت وش نہ انت

☆ مات ءِ یار سلام دیگی چیز ے نہ اِنت

مات ءِ یار ءَ سلام نہ دنت کس

☆ شیراں پُٹے کپتگ ئے

☆ آپی سنگاں ڈنّ ءَ کنت

☆ اُمید گندہ چیز ے

☆ ہر دھل پہ موسم کیت، مردم مریت پد ءَ نیت

☆ چُک مَگر یت مات ئے نہ میچین اِیت

☆ آپ ءَ دپ ءَ گپت چُک ءَ پاد ءِ چیر ءَ کنت

☆ ٹوپاں چادر نداراں

☆ ھیال دور اجل نزیک

☆ دپ ئے دُنت، دلے مدئے

☆ مہ مریت گَلے گشّی

☆ اے کوں ھما ھان

☆ ناھے پاداں قول کنت

☆ زرّ، دست ءِ چل اِنت

☆ ہستی کنت مستی

☆ طبیب طبیے بیتیں لاپ ےُ چو تگارءَ نہ بوت

☆ جنین ءِ قبر ءِ پچیلّے پر

☆ زبان زبریں راست گُوشے

☆ دروگ ءِ بُن ٹنگیں

☆ دارءَ ڈرنگیں دل درملک ءَ

☆ بلک ءُ چاراہ ءِ سرءَ مس

☆ چورہ ءِ سرءَ دست ءَ ایرُمش

☆ پنچیں لنکک برابر نہ انت

☆ دیم پہ شہمات سُور کنت

☆ مرو طبیب ءَ برو آزمودہ کارءَ

☆ کوک ءَ وتی کانٹ سرءَ بار نہ اَنت

☆ ساہگ ءَ وہد ءِ روچ نہ گندیت

☆ پُگل ءَ گشت ھبر من شرزاناں بلے دپ منی چیرءِ آپ ءَ انت

☆ ماہیگاں بے آپ ءَ نہ ہیت

☆ یک ماہیگے تالاب ءَ گہین اِیت

☆ گُلگٹ ءِ دواہ اِزگند اِنت

☆ کس کسی نہ اِنت ہر کس پہ وت انت

☆ ٹپاں گر دومان نہ ہیت

☆ گرگ نیم جنگ ءِ برابر اِنت

☆ دوسوب پیغمبرءَ نہ رستگ

☆ چے ھبر کون ےُ چہ مناں

☆ وام دارمال ءَ بارت

☆ پوردرتک انت، تُمکار اِنت

☆ عمرے گُونڈ اِنت ھبرے ناپگ ءَ چیر اِنت

☆ دیم ءِ شام اِنت کچک ءَ برتہ
پت ءِ ارواہ ءَ بکش اِتگ

☆ وہد گداءَ شاہ کنت

☆ امانت ءَ گور نہ وارت

☆ روچگیں دل ءِ آپ جنگ اِنت

☆ مہر چہ سھر ءَ گیش انت

☆ دروگ راست دپ بنام انت

☆ پینڈ ءُ مہارے سُستگ انت

☆ ملندری مکن کوں ما

☆ آستونک ءِ مار اِنت ڈنگ ءَ جنت

☆ سلام ءَ بے علیک ءَ نہ ہیت

☆ شپک ہیت پوک ءَ پتری

☆ من ءَ دست ءُ نمک نیست

☆ پُٹ ءَ عقلے بیتیں کُرک ءِ سرءَ نہ رست

☆ دوچانی بن رد اِنت

☆ مرد آنہ اِنت مارءِ جنت، مرد ہما اِنت مارءِ گَل کت

☆ تو لگے رنگ جتہ شیر کتہ

☆ شیر جنگل ءِ بادشاہ اِنت

☆ ترس ءِ کورچ جنت

☆ کورءِ ملتان دَر گیتگ

☆ واری دارءِ مگرات

☆ عاقلاں سستا کن اِت

☆ عقل ءُ بھت ءِ ھمراہ نہ انت

☆ ھڈّ ءِ چے کن ئے پھکیں ءِ؟

☆ وَلُک کجاءُ کپّگ کجا

☆ چمانی ہر دگ رتگ اَنت

☆ چُک ءِ مہ کپ دل ءِ مدئے

☆ نہنگ تلک ءِ چیر اِنت

☆ گُوا چی ءِ بگلاں دارے چیر

☆ دورسریں کورءِ سواس ست بندے مکن

☆ آبلہ پادءِ رندءِ پش کپتہ

☆ بارءِ ھشک بُڑءِ مہ لڈ

☆ بلوچءُ بدیں روچ

☆ پشّی ولی نہ بیت

☆ انسان پہ ارادہ زندگ اِنت

☆ مستیں لیڑہ ءِ سارباناں

☆ پونز پہ نمازءِ نہ پُرشیت

☆ جن پہ کلوہ آپس نہ بیت

☆ چہ شھر پسندءِ دل پسند

☆ چیزے کش ئے چیزے رُدیت

☆ دریا بے ماھیگ نہ بیت

☆ دلمانگی نہ کُشی کجنی

☆ ھورانی اول شرمپ انت

☆ دگرءِ ملک پہ بادشاہی وش نہ اِنت

☆ دریا وتی تہ ءِ لیپگ ءِ نیلیت

☆ ظالم ءِ متاہ ظلم، عالم ءِ متاہ علم

☆ زَرّ زینت اِنت دنیاءِ

☆ زَردست ءِ چل اِنت

☆ پت نہ کشان، مچ کشان

☆ زبان مرچی تر اِنت باندا ھشک اِنت

☆ مشک ءِ وتی، مورءِ وتی

☆ سلاہ ہما اِنت کہ دست ءِ اِنت

☆ شریداری ءِ دیگ نہ گُردیت

☆ کورے کیت چم تیچے بارت

☆ کیچ ءِ نہ بیت بے عومرءِ

☆ رمگ ءِ شوانگے لوٹیت

☆ شوم ءِ چُک وروک ہیت، نگبھت ءِ دلوت

☆ شپ ءِ تپ ءُ روچ ءِ مرگ

☆ کس گبرّ ے پہ گاری ءِ نیلیت

☆ کیت روچے نام ۓ باندات اِنت

☆ جَن کپتہ مرد و پتہ

☆ لَگے شوم، لٹے نگبھت

☆ مند ءِ ڈاہ ءُ رند ءِ کُوش

☆ منی ریک ءِ روگن نہ روپ ے

☆ مہر پہ بھا گپت نہ ہیت

☆ مُشکلیں کاراں کماشاں پیسر کن اِت

☆ دار پُرشتہ ناں مارمُرتہ

☆ صبر چہ اَلوت ءِ کُوستہ

☆ وہیگ کُشی روچ ءِ سرءِ دور نہ دنت

☆ وت گردن ءِ علاج نیست

☆ اللہ ءِ لَٹ بے توار اِنت

☆ ہرنان ءِ نہر ءِ گندیم مہ ور

☆ یک جنے سد جنین ءِ لج ءِ بارت

☆ یک چَگلے کرگشکے سگیت

☆ مدگ ءِ نشانی پرَک اِنت

☆ جندءِ ے چیر دئے ھیراں زاھر کن

☆ ہمساہگ ءُ امب ءِ ساہگ

☆ لُنکہے وارت نہ کنت نانے وارت

☆ مارے نیاں حاک شمپاں

☆ گور رھشون اِنت چم پچ ءِ

☆ آپاں چلپک جت مہمان ۓ کیت

☆ نام ءُ دپ اِنت پلانی

☆ کار ءُ گڑ ءِ شتگ

☆ وتی وھد ءِ آسن ۓ گڈ اِتگ

☆ ٹُتگ بود نہ کنت آپ ءُ کوات

☆ ھرءِ تیجار نہ گپت

☆ پُٹکیں پلینڈ اَنت، بُرزیں بے عقل اَنت

☆ چانوگر چاہ ءِ کپتگ اَنت

☆ دجک اِنت پوست ءِ پترتگ

☆ یک پونے ناہ ءِ زوال کنت

☆ شے ءُ شیطان مبو

☆ آپی مُرگے، تُہی نہ سَکّ ایت

☆ گراک ءِ چم چاریت

☆ نمک ھرامے نان ءِ گپتگ

☆ آرت ءِ تہ ءِ واد ءِ برابر انت

☆ پَس ءِ گشاں وادءُ آپ ءِ دُیاں

☆ دارءِ بُنا مگر ءُ مہ نند

☆ دپ ءِ پُہ مڑاہ داشتگ

☆ گورگٹ اِیت پہ گُروءِ

☆ چونک ءِ کنری گڈگ ءِ لچیت

☆ نہ بُریت لگام اِنت واگ ءِ دُست ءِ انت

☆ دست ءِ نا کساں کپتہ

☆ قبلہ ئی بلوچے روچ ءِ سوتکہ

☆ کیچ ءِ چنال ءِ بُن ھالیگ نہ اِنت

☆ چک ءِ نام اِنت عبدالنبی بھہ میت

☆ مرد ءِ بیت رند ءِ بھت کپیت، پادکیت

☆ تئ کوک چی ءِ دُز اِنت

☆ ترا نہ گُشتہ پہ وت مبرئے

☆ مار ءِ مُشوک گُشی، پیل ءِ مور

☆ بلوچ پہ لبز، لبز ءُ کبز

☆ ہر چی داریں دوست نہ داریں

☆ تگ کپیت بُنا چنگ نہ بیت

☆ دست ءِ گشّ ئے پادمین اِنت

☆ دوست ءِ نصیحت کن، نصیحت نہ زوریت ھنسگے دست ءِ دُئے

☆ سبزیں کاشی نام بیت

☆ سیدءِ، ڈوک داتہ

☆ مرچیگیں چُک باندات ءِ پت اِنت

☆ نُک چہ نا دوکاں ھُشک اِنت

☆ دگرءِ نہ کپیت چہ وت گیش نہ اِنت

☆ دست ءُ دل نہ گرانت ھچ وڑءِ

☆ آپ ثرمپے، کپت کپت؟

☆ واب نیم مرگ ءِ برابر اِنت

☆ اوپار گش ءُ باطن ءِ پراہ کن

☆ تاہ ءُ جتک کنیں تُمکارءِ جنیں

☆ ھداءِ رھمتاں نا اُمید مہ بو

☆ مرد، مردءِ زانت

☆ آ کہ مَردانت چم اِش زردانت

☆ مردم ءِ کار چہ مردم ءِ شَر بیت

☆ کیچی ناہ چُلتاناں

☆ ایمان دیگی چیزے نہ اِنت

☆ دعویٰ سنگ ءُ پارسنگ نہ بیت

☆ گڈّ جنگ ءِ پتر پر

☆ شرّی گُرن اِنت، ھرابی آسان اِنت

☆ سادے ءُ لاپ ءِ بستگ

☆ ایمان ءِ نکانے دان ءِ مدئینت

☆ گوسک مُرت کوک دوشگ ءِ ملیت بے ٹوھار ءَ
☆ اُشترءَ گوھر ءُ گرم چے کنت
☆ شوانگ کوہ ءُ جنگل ءِ بُراہ اِنت
☆ دوست دژمن بیت، دژمن دوست
☆ دپ گڈّی کنت، لنگک چَتّ اِیت
☆ غلام ءِ عقل پادءِ پُنزءَ اِنت
☆ نف ءُ سیت ءَ ہر کس وتی زانت
☆ جگراں شُنز کنت، پُیاں ریش
☆ زرّ ءِ دوستی ءَ تنکے زانت
☆ بلوچ ءَ زرّ بیت جگے کنت یا جنے گپت
☆ قبرءَ پیر ینانی چیدگ کنت
☆ جاتوگ جون ءَ نہ وارت دل ءَ گشّیت
☆ توک عزاز یلے مئے گشّ ءَ کپتہ
☆ تئی بَر دستاں ھورمان نیست
☆ تو نزان ئے منی اُشتری کینگ اِنت
☆ دستگاں در کیت زانت
☆ سرءُ مال ءِ ھدا بُند اِنت
☆ کچک وتی دمک ءَ شیر اِنت
☆ مردم ھر دمک ءِ شیر اِنت
☆ برنجی ڈگارے آپ نہ کشّی

☆ کوش ءُ نکوش اِنت ھالے ءَ کپتگ
☆ سد دل ءُ یک دل اِنت لیلیٰ ءُ مجنون
☆ بٹ ءَ دوئیں پا دکپتگ اَنت
☆ ہر مُرگ وتی رَم ءَ
☆ ذوم وتی ڈنگ ءَ جنت
☆ مار ہر جمعہ وتی پوست ءَ لگوشیت
☆ روچ ءَ کچک لگت کنت
☆ دل ءِ پَتاں مہ ژور دل گار کنت
☆ گُشان گُش اِتگ مستاگی بدئے
☆ ٹھنگ براتی ھاراں کپتگ
☆ ھشتا دگوری، نَوَ دمسلمانی پر
☆ مَرگ پہ نا دراہی نہ اِنت
☆ لاپ ئے دُستگ، گُورئے گندی
☆ وت ءَ بارت پوراں ہم سر کنت
☆ دپ بگند ءُ دل مگند
☆ پَچکاں شود اِیت آپ ءَ دنت
☆ ہر کس دیم ءَ اِنت بارئے گیگ ءَ اِنت
☆ ہر چیز پہ بار وش اِنت
☆ مارا دگر ءِ آس ءَ مسوچ
☆ ھشک ءُ تَرئے لاپ ءَ انت

☆ دو دست پہ گنگ ءِ پر، دو پہ بَبا دیگ ءَ

☆ شدیکاں لاپ ءَ سادے بستہ

☆ شدءِ قبرستان پادنہ یتگ

☆ تو کوں لام ءَ جنگ کن

☆ نان دہ ءُ جان دہ نہ ئے

☆ دردءَ نہ وارت بے دردے

☆ ناچ نزان ئے زمین چوٹ اِنت

☆ کار پہ یونس ءَ کپتہ

☆ وتیگ ءِ دژمن بو، دگریگ ءِ دوست

☆ پنچ ءَ چے یکے نزاناں

☆ میار جونے کس ے ئزوریت

☆ پلیت ئُچیت پاک سچیت

☆ دوستی دادءُ دیش تازہ بیت

☆ بُزگ ءُ ماندیگ ءَ سک زبر اِنت

☆ چیلک مئے گُورءَ ھشک شنگ

☆ چم جنت ھور بیت

☆ وت وارءُ دگر آباد اِنت

☆ مردین کچکے جنین وتی پَھریزءَ بکت

☆ کوتاہ قدءُ زاگل چم ءَ بترس

☆ کورءَ بارت آپ نداں کاریت

☆ منی کتگیناں ماش مان نیست

☆ کتہ واب ءِ تچوکیں آپے دیم ءَ کناں

☆ بانگ ءَ تچوکیں آپ اوشتیت

☆ پری ءِ پُٹ ءَ بال کنت

☆ کورانی بازارءَ آس کپتہ

☆ گرءُ کورءِ دست ءَ مہ کپات ئے

☆ نام ئے بگر جا گہہ ءِ روپ

☆ برپ منی سرءَ رِتکنت

☆ بے ثمرئیں ڈرچک ءِ ساہگ نہ وش اِنت

☆ سنگ جنت سرایر کاریت

☆ سال ءِ توشگ نباں

☆ اودءَ توئے من نیاں

☆ پگل زارءِ تگس ءَ وت ءَ زوال کنائینت

☆ ہما کنڈءَ ترا آپ دنت وت ئے ءُوارتگ

☆ مردم مرنت ھبر بَچت

☆ اشانی گُورم ءَ ہمک وڑیں گانڈ ومان

☆ گھبگ ءَ گندئے آپ ءَ بہ وپس

☆ ھیر مکن ھیران بئے

☆ سوچن ءِ دَمک ءَ اُشترءَ کوں باراں گُواز نیت

☆ یکے ءِ پترءَ گُوات بارت

☆ یک شپے جن ءُ جاتو گاں گُوازینیت

☆ وت کوہ بو یا کوہ ءِ تکّہ بو
سرءُ ھُشکیں کک ءِ بستگ

☆ سیاھیں گد پولنگ نہ چنت

☆ دل ءِ کوں دل ءِ راہ اِنت

☆ دل، دل ءِ قاصد اِنت

☆ ڈرچک چہ براں درست بیت

☆ دوتل ءُ دوپوستی پہ مرد ءِ عیب ایت

☆ جانیگ دل ءِ پہ دوستی ءِ کشّیت

☆ گُشنگ بازیں چہ سھر ءِ گیش انت

☆ جاکیں ھڈانی لاکیں

☆ تنگ ءِ نہ بئے پاہ ءِ بو

☆ دل کپیت تر ریچ کناں

☆ تورے منی گشٹ ءِ بستہ

☆ پہ منیگی شام ءِ کچک ءِ دنت

☆ نزانت زانت پادپر دنت

☆ چوکہ آ کنت تو مکن

☆ ھیٹی ءِ پتنگ ءُ بیٹی سر بر ءِ انت

☆ دوزہ ءِ انت در ءِ دوزہ ءِ انت

☆ تو منی کارچ ءِ ھلارئے

☆ اللہ ءِ کاراں بندہ دست ماں کت نہ کنت

☆ دپ کوھے ءِ سَک بات

☆ در پہ در ءُ ھاک پہ سر اِنت

☆ دژمنانی ٹیلگاں بوتیں

☆ حق حق اِنت تو بہ چہ ناھک ءِ

☆ ھدا حق کنت ناحق نہ کنت

☆ مردگ زندگ ءِ ھال ءِ سہی اِنت
زندگ مردگ ءِ ھال ءِ سہی نہ اِنت

☆ اَنّ ءِ دوئیں سر کوٹینیاں

☆ ہر بندات ءِ آسرے ھست ہر آسر ءِ بندا تے

☆ ھیک مدگانی نمبگ ءِ کَل اَنت، ثرمپ لگ اِیت چُک بنت

☆ شیدا پہ چم پیدا

☆ تو کابل فتح کتہ

☆ کابل فتح نہ بیت

☆ کابل فتح بیت

☆ دستاں کوں ھوناں مشود ءُ بیا

☆ زندگیں آپشون ءِ بجھت

☆ نمبگے نہ اِنت کہ ھُشیت

☆ بادشاہ ءِ غضب ءِ اَتلگیں بخشگ پر نیست

☆ شوم ءِ چُک گُوانزگ ءِ زاھر اِنت

☆ وت ءَ کنت شے مارا شیطان

☆ آپی مُرگاں، تہ آپ ءَ عبت

☆ کاروان پدھ پیش اِنت

☆ جنگی ءِ اُمب انت جنت ءُ پدءَ کیت

☆ دریگیں کوگئی دوبر بہ یتکیں

☆ اَسپ، اسپ مڑ اَنت لگت ھر ءَ لگنت

☆ دُرّ ءِ دل جنت گھبگ ءَ تپ گپت

☆ عیشیں سر ءُ بوریں کلاہ

☆ شرّ ءِ ھمراہ بے شربئے، شرّ ءِ ھمراہ بے شربئے

☆ رنگی ئیں گدِ انت پولنگ نہ چنت

☆ سرتگیں نان ءِ ورگ ثواب اِنت

☆ اللہ گنج بہ دَنت

☆ ہمے روچاں بات ئے

☆ ھوسمد کہ تئی دپ ءِ

☆ جور ئے وُارت مریت

☆ ایمان برات ءِ کار ءَ نمیت چے کار ءَ کیت

☆ ایمان پہ برات ءَ دیگ نہ ہیت

☆ سیرءِ کار اِنت سیرءِ نان نہ اِنت

☆ سیرءِ کار بہ بات ئے، سیرءِ نان مبات ئے

☆ وت گریت ءُ وَ دل گریوائین اِیت

☆ کیسگ پہ رسینگ اِنت

☆ تو لگ پہ جون ءَ وت کیت، جون پہ تو لگ ءَ نروت

☆ کُوھنیں قبراں مُردگ کُشی

☆ دگر ءَ اِنت ڈیوال ءَ اِنت

☆ لگوشگ ءِ سر دوئیں گانڈ انت

☆ ھور ءِ سر ئوک ءِ چیر اِنت

☆ منی پشک درتہ شے بھنگا ءِ شلوار یہ دَرات

☆ شگان بگاہ ءَ مرد کنت

☆ مار ءَ مہ کُش مردم ءَ کُش

☆ لاپ ءَ بُور پچ ءَ ھدا دنت

☆ ہچ نہ بوت ءُ روچ بوت

☆ سیرک ءِ سوک پیاز ءِ سوک

☆ چورہ ءِ دپ ے زُھر اِنت

☆ چورہ آنہ اَنت مات ءُ پت اِش مرتگ انت

چورہ ہما اَنت زرد ءُ ایمان اِش نیست

☆ اے دوئینانی اُشتر دیر نہ روت

☆ زندگی چار روچ اِنت دوئیں دل ءَ بہ کپ انت

گُشتنانی پژدری کسہ

تئی مدگ گزءِ اِنت

پژدری کسہ: گر ہما نگبھتیں درچک اِنت وتی مثال وت اِنت۔ شنگریں گزّ پہ طوفان ءِ نہ ملینگ۔ ہمے وڑءِ گُرءِ ہینگءِ بست یا مدگءِ، پشکءِ دامن نہ اڑیت کوں پرچا کہ کنگ ءُ پُرنیست۔ صاف صاف اِنت۔ چم سری کونس ءِ نزیت ہینگءِ یا مدگءِ گرءُ پاٹوہ کن۔ تئی تماشہ اِنت۔ تو نگبھتے ئے تو بہ نندءُ بور، ترا کنوک ءُ دیوک اَست۔ ترا اللہءِ وائینگ۔ بے برکت ءُ مکن، تئی انت دگرءِ نہ انت۔ اللہءِ داتگ اَنت، مدگ گزءِ اِنت۔

اے دوئینانی اُشتر دیر نہ روت

پژدری کسہ: دیر نہ کن اَنت، زوتاں چہ زوت ست ءُ سید بنت، منزلءِ سر نہ بنت، راہ ءِ سد اَنت۔ آپسرےءِ نہ رس اَنت۔

تئی ہٹی پتنگ بٹی بے سربرءِ اِنت

گشتنءِ پژدری کسہ:

دستءِ سرءِ چیرءِ کن بوپس، دلءِ وابءِ دئے۔ تئی کارگیگ اَنت۔ اللہ گیگ بکنات اِش۔ ترا اللہءِ داتگ۔ تو بہ نندءُ بور۔ تئی جان دردمکنت، تو نہ گٹ اِنگ اَنت، ترا دگراں گٹ اِنگ ءُ داتگ اَنت۔ ترا پہ ہرچ کنگءِ چے ہیت۔ تئی دست چی ءِ لرزنت، تئی وشتریں روچ اَنت ہما وڑءِ تئی دل بلوٹیت بکن۔ تئی ھداءِ کوش داشتگ۔ پنچیں لنگ روگنان اَنت۔ ہٹی پتنگ بٹی بے سربرءِ انت۔

مارءِ وارتگ سادءِ بہ تُرس

گشتنءِ پژدری کسہ:

مارءِ وارتگ سادءِ بہ تُرس، اللہءِ ترا عقل ءُ ھوش داتگ۔ دو چم پہ چارگءِ، دو کوش پہ اشکنگءِ، سر پہ سایہ ءُ مغز پہ مارگءِ، زبان پہ درّائینگءِ، یکبرے سرءِ کپت، تو رَک اِتئے۔ نماسگاں کلوہ کن، بس کتیں کوش بہ کپتیں اودءِ مارءِ وارتگ، سادے کپتہ تھار اِنت تُرسی، سک شر اِنت۔

مرگ ءُ ھور پر نہ کپیت

گشتنءِ پژدری کسہ:

مرگ ءُ ھور، دو اَنچیں چیز اَنت کہ اشانی بابتءِ کس گشت نہ کنت۔ قدرت ءُ اللہءِ دستءِ اِنت۔ مَرگ پہ ھر سایہ دار، بنی آدم، ڈرچک ءُ دار، پرند ءُ چرند، کرم ءُ کوگ، غرض زندگ اِنت۔ ہر چیزءِ سرءِ مرگ راہءِ ھَلک انت، اختیار اللہ تعالیٰ ءِ دستءِ اَنت۔ ھور ہم اللہءِ رضاءُ منشاھءِ چہ ہیت۔ بندہءِ دستی چیز ے نہ اِنت۔ کس گشت نہ کنت من مرچی مراں

تو باندا، آپونشی۔ مرچی کرنے ءِ پد زندگیں، باندا تیگیں دمانے ءِ پدمُرت، پوشیگیں دنیا ءِ ڈگی بوت۔

جمبر اَت، سْیہ شپ اَت، تو گشت اے دمان ءُ آدمان ھور بیت۔ ھور نہ بوت جمبر ءِ بُر اِت۔ آزمان ساپ اَت جمبر نیست اَت، دورگروک ءِ جت، جمبر ءِ گُرند اِت، ھور ءِ ایر دات۔ ھور بوت اللہ ءِ منشاہ ءُ رضا اَت۔ اے دوئیں ھال نہ دینت ءُ کاینت پمیشا گُوش اَنت مرگ ءُ ھور پر نہ کپیت۔

کشار دوتا کی ءِ پیدا اور اِنت
شیدا پہ چم پیدا اور اِنت

پڑدری کسہ ھر دکانی یک وڑ ءِ درکاینت، یک وڑیں مانا ءُ بلد۔

کسہ: یک زورمندیں ڈگارے ءِ شُوم ءُ گواش کن ئے ھاک ءُ زور، شرّیں تومْ بْرپچ ئے، ڈگارے بہ کش ئے۔ اولی آپ ءِ ئے بدئے، دومی آپ ءِ آ ڈگار ءِ دھل یا کشار چو جمبر ءِ بندی، سبز ءُ سْیاہ تَرَ اِیت، بُن جَت، بگل بگل بیت۔ ہمے گندگ ءِ کئیت کشار دوتا کی ءِ ظاہر انت۔ کشار، کشارے، کشاردان بیت۔

سْیہ پس ءِ کارچ کلونڈے
ھونک ءِ سُھری ءِ داوا پہ بھاگرے یا سنگ ءِ مُش ئے

کسہ: اے دوئیں ہم دپ ءُ ہم بلدیں گشتن اَنت۔

پڑدری کسہ اِش ہم یکوڑ ءِ درکاینت ءُ تپاوت بس، پس ءُ ھونک انت۔ ھونک مردمے، پس گندام ءُ حیوانے۔ کردار ہر دُکانی مرگ اِنت۔ اَنچو سْیہ پس کارچ کلونڈی، گُنگدام نزانت ہمے وڑ ھونک پہ داوا ءِ سنگ ءِ مُشی یا بھاگیت۔

نماریت، نچاریت، بدءُ نیک نزانت، سوب بے سوب، برے ترا، برے مناں، برے آئی، کوں جنت۔ گُت ءُ میشیں، چو سیاہ پس ءِ کارچ کلونڈی، یا اللہ سر ءِ نہ کپیت۔ یلہ نہ دنت، تو رئے گنٹ ءِ بستہ، گُورے مہ نند، یک کر ءُ گستا اِنت، ھودا کیت یا اَتگ، سر ءِ کپتہ ھونک ءِ سُھری اِنت یا داوا ءِ پہ سنگ ءِ مُشی یا بھاگیت۔

چیرگ ءِ اَنت پشک ءِ تہا پلپٹی

گشتن ءِ پڑدری کسہ: چم ءِ ظاہر ءِ غریب غریب اِنت۔ مورے آزار نہ کنت، دیم ءِ ھچ نہ گُشیت، چو مچارئے پشت ءِ پر کنت گڑا ہما کنت کہ دل۔ ریے اندیم نہ کنت ہما گُوات ءِ ایر دنت زوت در بیائے۔ چیرگ ءِ اَنت پشک ءِ تہا پلپٹی۔

☆.....تَرّ ءِ اوپار نہ روت

☆.....شیطان بار نزوریت

گشتن ءِ پڑدری کسہ: دور چار اِت، اوپار گش اِت، باطن پراہ کت، ترا زانت ءُ زانگے بیتیں، مئی پرواہ ءُ غرض داشتگ اَت۔ یا منی ریا کتگ اَت، گڑا سک شَر اَت۔

تو نیک زان ئے نہ بد۔ شرزان ئے ناں گندگ، تو ایش ئے منی شیطان بارنزوریت، کلیتہ صبر ے، وتی کپتگیں دانک ءِ دور دنت، مناں ترّ ءِ اوپار نہ روت۔

گپ گپ ءَ چہ در گیت

گشتن ءِ پڑدری کسہ: گپ گپ اَنت، گپ ءَ چہ گپ در کنیت چتو ر؟ گپ کوں یکے ءَ نہ بیت، گپ دیوان ءَ بیت۔ دیوان دو، سے، چار ءُ پنج مردم ءَ کوں بیت۔ پکّے اے جنت، پکّے آجنت، گپ ءَ چہ گپ در گیت۔

۱) دوتل ءُ دو پوست، ۲) دو دپی زھم
۳) دو دیمی مُروارد، ۴) دو دیمی آدینک

چاریں گشتنانی پڑدری کسہ یک وڑءَ در کاینت۔ پڑدری کسہ ءِ کردار ہر چار ینانی دو دو اَنت۔ زھم دو دپی، ہر وڑءَ بُرّ اِیت۔

دوتل ءُ دو پوست گُشی دگے کنت دگے۔ راست نہ بیت۔ بیت لُچی ءُ لگوری باز زانت۔ مرد نہ بیت تاب ءُ پنجرّے باز مان۔ ھنر ءُ دَلیر باز زانت۔ راست کجا چپ اِنت دائم۔ کس ءَ کوں تچک نہ بیت۔ دوتل ءُ دو پوستے۔

دو دپی زھم، دو دپی مروارد، دو دیمی آدینک، تئی دیم ءَ کپیت تگیگ اِنت، منی دیم ءَ کپیت منگ اِنت، پشت ءَ پر کت ترا اَنچو ایر جنت، مناں ایر جنت، راست نہ بیت، چپ ءُ چوٹ اِنت پمیشا گُوش اَنت اے دو دیمی مُروارد ے یا آدینکے یا دو دپی زھمے، ہر وڑءَ بُرّ

اِیت۔ یک دپے نہ اِنت دو دپ اَنت ئُو اے دیم ءَ جت ئے آدیم ءَ جَت ئے دو دپی زھمے دو دیم ءَ بُرّ اِیت۔

میھ ئے ترّ ءَ جنگ

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

دگر ءِ چمدار ءُ واستیگ نہ اِنت۔ چم ءُ دل ئے پُرّ اَنت۔ ھداء ءَ شر دانگ، کیگ ءُ برابر اِنت۔ برم ءُ برجاہ اِنت۔ دگر ءِ محتاج نہ اِنت چہ وت سرفراز اِنت۔ پہ من ءُ پہ تو نمیت۔ میھ ئے ترّ ءَ جنگ۔

گُنگ ءِ زبان ءَ گُنگ ءِ مات سرپد بیت

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

گُنگ مادر ءِ موجود گُنگ اِنت۔ زبان ءَ ھبر کت نہ کنت۔ کوش ئے ہم قدرتی کَرّ بنت۔ گنگ ءِ مات لنکانی سرءَ پہ اشارہ کنگ ءَ سرپدی دنت۔ ھر مردم گنگ ءِ زبان ءَ نزانت۔ گنگ ءَ سرپد کت نہ کنت۔ گنگ ءَ دگے زبانے نیست۔ گنگ ءِ زبان ہما اشارہ اَنت مات ءَ لنکانی سرءَ سرپد کنت۔ پمیشا گُوش اَنت گنگ ءِ زبان ءَ گنگ ءِ مات سرپد بیت۔

گنوکے راہسر ءَ پیاز کشیت

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

راہسر راہسر اِنت ۔تو گُوزئے، من گُوزاں، آ گُوزی، پَسند نہ اِنت ۔ روگ ءُ آھگ اِنت ۔ گنوک گنوکیں ھوش ءُ ماش نہ اِنت ۔ شُت راھسر ءَ یک کُندارے پیاز کشت ئے ۔ یک بنے تو گُوتک، یک بُنے من گُوتک، بنے دگرے ءَ ۔ بنے راھگُوزے ءَ گُوتک، ہمے وڑءَ تو ءُ مناں، بن بن ءَ گُوتک ءُ ھلاس کت ۔ گنوک اَتک من کندارے پیاز کشتہ یک بُنے نیست ۔ راھسر ءُ پیاز ہیت ۔ تو گنوک ئے راھسر ءَ پیاز کش ئے ۔

تپر بے دستگ ءَ کار نہ کت

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

تپر راج ءُ قوم اِنت ۔ ''دستگ'' راھشون یا ''تپر'' رمگ ءُ چوک ، دستگ شپاںک! رمگ ءُ چوک ءَ شپاںک کوں مہ ہیت یک یک ہیت گار ہیت، رستے وارت اِش ۔ ہمے وڑءَ راج یک یک ہیت ۔ راھشون آہاں مُچ کت، یکجاہ کت، راجے کت ۔ راھشون ءَ راجے، راج ءَ راھشونے الی اِنت ۔ ہمے وڑءَ تپروت ہم یک جوانیں ازبابے ۔ ہر وڑیں کار پہ تپر ءَ کپتہ، دار ءِ تل کنگ بہ لوٹ ئے، تڑا تپرے درکار ہیت ۔ تپر ءَ دستگ مان مہ ہیت تپر کارآمد نہ اِنت ۔ دار ئے تَل کت نہ گن ئے ۔ تپر بے دستگ ءَ کار نہ کت ۔ تپر ءَ دستگ مان گڑا دار ءَ تل کت کن ئے ۔ تپر گوں دستگ ءَ جوان اِنت ۔

شپاںک ءُ مسّی ایں ناہ

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

شپاںک ءِ نُمال دانگے ناہ، گُلی آپ ئے گون اَت کوہ ءَ روت شر، کورءَ روت شر، اے روچ ءَ کورءَ نہ شُت، کوہ ءَ شُت گوں رمگ ءَ ۔ چم ئے پہ لنگیں کرگشکے ءَ کپت اَنت ۔ لنگیں کرگشک تنک نہ کت تا چینانیں تنک نہ کت، گرانیں، پچانیں ورانے ناہ ءِ آجت نیست مناں ۔ ناہ ءَ دور دَنت مِس ئے جنت ۔ کرگشک ءِ رندءَ کپیت ۔ رَھے کرگشک ءُ رَھے شپاںک، رھے کرگشک ءُ رَھے شپاںک، تنک تنک دَم ئے بُرت ۔ شھرت ءُ کپت بلے کرگشک ئے دُست ءَ نہ کپت ۔ شدءَ دور دات شُت ھما ناہ ئے شُوھاز کت ناہ ئے دُیست، اے دانگ ءَ مِس پر نیست، آ دانگ ءَ مِس پر نیست، ہمے وڑءَ ڈراھیں مِسّی ایں ناہ ئے وارت ۔

بے ثمریں ڈرچک ءِ ساھگ نہ وَش اِنت

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

ڈرچک ہما چیز اِنت، بنی آدم ءِ زندگ بوگ ءِ واستا ''آکسیجن'' ودی کت، ڈرچک ءِ بستار ءِ بابت ءَ چنکس بگشاں عجب نہ اِنت، کم بہاں ۔ ڈرچک چنکس شرءُ جوانیں چیزے ۔ ڈرچک، بے ثمریں ڈرچک ءَ چے مول ءُ مراد ڈرچکے نہ اِنت مردمے، مردم چنکس لائک آباد ءُ سیر ڈولدار اِنت، بلے چُک ءُ چلانگ ے نیست، بے ثمریں ڈرچکے، درچکے کش ئے ثمرہ ءُ بر بدنت بس، ساھگ ئے مہ ہیت، ڈرچک ساھگے بس، بے ثمریں درچک ءِ ساھگ نہ وَش اِنت ۔

تَر ءُ ھشک ءُ یا نا کنانی چل لاپ ءَ اَنت

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

تَرءُ خُشک یا ناکنانی چِل، مناں ہر چی بُوتگ یا چیزے دستءَ کپتگ وت نہ وارتگ، من ترا داتگ۔ تو شگرءِ گرگ وتی جاگاہ ءَ زنگذارئے چہ مناں، کجا یکے گندئے منی ڈُول ءَ ڈل ءَ کن ئے وش ءُ راضی نہ ئے، منی تَرءُ خشک یا ناکنانی چِل تئی لاپ ءَ اَنت، دگرءَ ندا تگ اَنت ہر چی پتگ ءُ ترا داتگ اَنت۔

شاھیم ءَ ماھیگ بوھیں مکن

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

تئی دست ءُ پادئے مان ھیستے، تو گیش اِتگ ءُ گستائیں مردم ئے۔ تو کوں اشاں وت ءَ ھور مکن۔ اشانی کار اِنت جیڑہ ءُ جنجال، برے کوں یکے ءَ گلائیش اَنت۔ پتانی میراث اِش بھر نہ بنت۔ دراہیں روچ اڑاتگ اَنت۔ کُند یگ اَنت تو کپ ئے کوں اشاں وت ءَ گچل ءَ دور دئے ئے۔ مصیبت ءَ کپ ئے۔ اشانی زیل ءَ مدار وتی شاہیم ءَ ماھیگ بوھیں مکن۔

سِنگ ءَ سنگے پر کن

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

وت ءَ گے نزانت۔ من کیاں، منی بستار چی اِنت؟ من چو جُگ ءَ گُراناں یا چو سپُر ءَ سُبکاں، پھک ءُ پالاتگینیاں یا ملاوٹ ءُ ھیلیج ئے۔ طلاہ ءِ قیمت ءَ کپ ئے۔ نگرہ ءِ حریدءَ بھا بئے۔ سنگ ءَ سنگے پر نہ کت سنگ ءَ سنگے کم کت۔

گشتئے، گناہ وتی مال ءَ کتہ

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

کارءَ دپ داتگ گشتءُ ھوست ئے، وام ءُ بدل کس نہ دنت۔ مارا دگے دیوک گے اِنت۔ پت مئے ولایتاں نہ اِنت۔ برات گُونڈ اَنت۔ جندنزور ءُ تنگدستیں۔ شوکارءَ شاباش اِنت۔ چُک ئے ءُ ھمشام ءُ ھم سبارک نہ کتگ اَنت۔ نوں وام زاناں باز اَنت۔ پر ے دیم داتگ ئے، دگے چیز نیست، کوک ءَ کس نزوریت۔ دگے شپادیں ڈگارے عمرءِ ملک ءِ تہا اِنت، عمر مجبور اِنت کہ عمرءِ ملک ءِ تہا اِنت۔ عمرئے باید اِنت بزور ایت ئے۔ عمر من گھاں مناں شاہوکارءَ گٹ کتہ، چُکاں راشن زُرتگ شاہوکارءَ شاباش اِنت، مناں گشت ئے نہ کتگ۔ انوں سرگپتہ کراچی ءَ روت، مال بند ایت۔ نوں چہ من زَر لوٹ ایت۔ گناہ وتی مال ءَ کتہ، ہمال منی ہمے ڈگارک اِنت توئے بزور مناں زَر بدئے۔ قیمت ئے پنج ہزار اِنت۔ پنج ہزارءَ نہ زیرانیں چار ہزارءَ زیرانیں۔

چار ہزار یک پَیسے ءِ قیمت اِنت، منی ڈگار اِنت۔ بلے من گھاں۔ من دگہ وتی ڈگار دہ ہزارءَ نہ داتگ اَت کس ءَ۔ مناں ساہ ءَ زُرتگ مجبور ءُ لاچاراں ھزارءِ مرگ ءُ زند اِنچو نہ اِنت۔ چاریں ہزاراں بیارترا قبض ءَ دیاں، ءُ ڈگار بھابوت۔ ہمال ڈگار اَت، گناہ وتی مال ءَ کتہ مال ڈگارءَ، ڈگار بھابوت۔

لاپ ئے ءُ دستگ گورءَ گندیت

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

زندگیں یا ودی بیتگیں ساہ دارانی دوتھر ءُ رنگ اَنت۔ یکے انسان ءُ حیوان غرض زندگیں ہر چیز بدن ءُ شکمے ءَ چہ پیدا ک بیت۔ لاپ ئے گندی مرگ دعایے نہ اِنت۔ کسان ءُ مزنی نہ اِنت۔ نادراہ ءُ سلامتی نہ اِنت۔ یک ھسابے۔ دار ءُ مدار کسی دست ءَ نہ اِنت۔ مستر ءُ کستر دگرئے، ہمائی ءِ منشاہ ءُ رضا ءَ چہ چیزے بیت۔ زندگیں نادراہ بوت، ترس مرگ انت، نادراہی ءَ وش بوت۔ پیریں ہر روچ نار ءُ کفا ات زندگ انت۔ ورنا ھے نوک ریش ءُ بروتیں بلے چہ مچ ءَ کپت ءُ مرت۔ پیریں نار ءُ کفا ات۔ نادراہ نادراہ ءَ اَت، سلامتیں مچ ءَ کپت مرت بزاں زند ءُ مرگ اللہ ءِ دست ءَ انت یک ھسابے اے ترس ءَ چہ کس وت ءَ آزات کت نہ کنت۔ تسلی ءُ دلاسہ دات نہ کنت راست ءُ حقیقت ہمیش اِنت زندگیں لاپے دیستگ ئے عاقبت مریت گُورے گندیت۔

زمستان امیر ءِ پوشاک اِنت گرماگ غریب ءِ

گشتن ءِ پژدری کسہ:

زمستان ءُ گرماگ دو موسم اَنت۔ پدءَ زمستان پہ امیر ءَ گرماگ پہ غریب ءَ عجبیں ھبرے نہ اِنت چی ءَ؟ من ہمے پرک ءَ چتو ظاہر بکناں۔ زمستان امیر ءَ پہ پوشاکے اے واستا امیر ءِ لوگ بانے، بان ءَ چے مان نیست نپاد ءُ کمبل وڈوڈیں امیر ءَ است۔ کار چلو پگ نہ کنت وارت ءُ وپسیت زمستان ءُ ئے چے کنت؟

غریب شد ءَ مرگ اِنت، لوگ ءُ کڈکے، کور بچ سُریت، یا کشی لوگ ءِ تہ ءَ کشی، نپاد ءُ کمبل گریب ءَ گُچ اِنت۔ شش ماہ ءِ زمستان ءَ غریب واب نہ کپیت۔

سردی ءَ جنگ رِلّی ءِ تہ ءَ ڈکیں تھت ءِ سر ءَ یا آسے روک اِنت لوگ ءِ تہ ءَ، واب نہ کپیت آگہہ اِنت تفنگ، زمستان پہ غریب ءَ نوش انت۔ گرماگ پہ غریب ءَ اے واستا وش

اِنت، نپاد ءُ کمبل نہ لوٹی، غریب ءَ چادرے کوں۔ بڑی، کجا واب ءَ گپیت، ملک ءَ یا لوگ ءَ، گڑا چادر ءَ پر دنت ءُ وپسیت۔ مگسک ءُ مہ ور اَنت، چادر ءَ کوں واب اِنت، گرماگ پہ غریب ءَ سک وش اِنت۔ زمستان پہ امیر ءَ پوشاکے۔

آس کپیت تَر ءُ ھشک نچاریت

گشتن ءِ پژدری کسہ:

آس کپیت تَر ءُ ھشک نچاریت۔ دنیاءَ چار ءُ پنج چیز ھست اَنت کہ آہانی گرءُ دار ءِ واستا ھچ وڑیں واک ءُ قوت پیدا ک نہ بتگ کہ آہاں بداریت۔ یکے کوات، دومی آس، سیمی آپ، چارمی زمین چَنڈ، ھور ءُ ھرگ۔ آس کپیت نزانت تَرھے یا ھُشکے، غریب ءِ لوگ اِنت یا واجہ ءِ۔

1 چک بیت ءِ گُنڈ ءَ گپیت

2 چُک بیت ءِ گیگاناں کنت

گشتن ءِ پژدری کسہ:

بیت کجام بیت، ھما بیت کہ جہان ءَ نام ءُ تواریں گُش اِتگ۔ ساہ دار جہاندار نہ بیت راستے۔ بیت قضا گندبوت۔ چہ ے جہان ءَ شت۔ بیران بوت۔ بیت ءِ چک کسان ءُ ھُردات۔ تو مناں جست کت، چک بیت ءِ کنڈ ءَ گپیت۔ چک بیت ءِ گیگاناں کنت؟ چک بیت ءِ وڑ ءَ بیت، چک بیت ءِ وڑ ءَ کنت۔ انچیں چُک بیت ءِ کنڈ ءَ کجا گیگاناں نہ کنت، انچیں چک چہ بیت ءَ گیشتر نام ءُ تواریں گُش اِیت۔ چے گشگ بیت: چک ءَ چہ بیت ءَ بو گے پر

کتگ ۔

شپ ءِ بگوزی سھب ھداءَ دیستہ

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

شدیکے شت ھمشام ءَ ہمسا ہگ ءِ گورءَ ۔ ہمسا ہگ ءَ ایمان کت ۔ شدیک ءَ شام ءِ ات ۔ کے آرت یا گنگ ءُ بُرنج، پرے کت ۔ شدیکیں چکے ءَ درائینت ۔ اُشپی شام اِنت ۔ باندا ہمسبارگ اِنت ۔ شدیگ ءَ گشت شپ بگوزی، سھب ھداءَ دیستہ ۔ شپ بگوزی سھب باندا بیت ۔ باندیم ءَ انت ۔ چیزے نہ چیزے مردم کت کنت ۔

اپس ءُ دریا مبو

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

اپس ہما دلوتیں کہ پہ آپ ءَ اللہ ءَ ودی کتہ ۔

چتو ؟

اپس تچوکیں آپ ءِ تہ ءَ اوژنا گریں دلوتیں ۔ دومی گامیش ءَ ہم ھار گونڈیں بُرت نہ کنت ۔ کجام وڑیں کورے بہ بیت اپس سوار وتی اپس ءَ سوار بیت وت ءَ ہروڑیں ھار ءُ طوفان ءَ گوازینیت ۔

اپس ءُ دریا: دریا ہما شنز شنزیں یا سبز سبزیں مُچیں آپ اِنت ۔ اپس ہمے دریا ءَ بہ گندی چم جنت ۔ ترس ءِ دل ءَ کپیت ءُ اوژنا گ کت نہ کناں ۔ اوشتو کیں آپے نہ تچیت ۔ آپ ءِ روان ''راھے'' پہ اپس ءَ ءَ اے گشتن ءِ دگے دگے ہم پڑدری کسہ دراَنک کن اَنت ۔ من یکیں

مثال زرنگ ۔

دھل ھمک موسم ءَ کیت مردم مریت پدءَ نمیت

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

گلّہ یک دھلے، بانکلیک یک دھلے، بُرنج ہم دھلے ۔ گلّہ یا بانکلیک زمستان ءَ بیت، بُرنج گرماگ ءِ موسم ءَ بیت ۔

چے بُرز ءِ مثالاں ظاہر ءُ پدّر اِنت ۔ دھل ھمک ہر موسم ءَ کیت، مردم مریت پدءَ نمیت ۔ بنی آدم یک دھلے موسمی دھلے نہ اِنت ۔ پہ موسم نمیت، زندگ اِنت، زندگ اِنت ۔ مُرت شُت، پدءَ نمیت ۔

دیدگاں ساہ دوستر اِنت

گشتن ءِ پڑدری کسہ:

دیدگ کوش اَنت، چماں، ساہ، نپس ءُ ارواہ ءَ، ہر اعضاءُ جان اللہ تعالیٰ ءِ نعمت اَنت پہ بنی آدم ءَ ۔ جاگہے ساہ ءُ نپس ءُ ارواہ اَنت، دیدگ ءُ چم نہ اِنت ۔ اگاں چہ چم ءُ دیدگاں جہان گندگ بیت، دیدگاں چہ ساہ دوستر اِنت، اے واستا دوئیں دیدگاں کور بہاں ہچ مہ گنداں، بلے ساہ مان گڑا زندگ ئے ۔ دنیاءَ کوں چماں نہ گندئے، دنیائی گوات ءُ لذتاں بے بھر نہ ئے ۔ زندگ ئے ترا ساہ مان ۔ بس تئی دوئیں چم کور اَنت تو نہ گندئے ۔ پمیشا اے گشتن کار مرز اِنت ۔ چماں بہ گش کور کن، بلے ساہ ءَ مہ گر چماں کوں دنیاءَ نہ گنداں ۔ کوراں، ساہ مان جہان ءِ لذتاں پشاں ۔ ساہ مان زندگاں نہ گنداں چم کور اَنت ۔ ساہ چہ

چتاں دوستر اِنت، دوست زندگی اِنت۔

کاروان پدھوپیش اِنت

گشتن ءِ پژدری کسہ:

کاروان گُلیں جہان ءِ مھلوک اِنت، جہان یک سفرے، سفرءَ یکے روت، یکے کیت، یکے مریت، یکے ودی بیت۔

مَرگ دُوا ے نہ اِنت، حقیقت ءُ راستے، زند سفرے، مَرگ منزل اِنت۔ مرچی من، باند اتو، پوشی آ، کاروان پدھوپیش اِنت۔

مارامہ کش مردم ءَ گُش

گشتن ءِ پژدری کسہ:

کوہ چار گُوش ئے یا ''ٹورسٹ''۔ کوہ چارءَ یک بیگے کوں، بیگءَ کوہ چارءِ ازباب ءُ اوزار مان اَنت۔ بیگ چہ وردنی ساز ءُ سامان ءَ پُر اِنت ءُ دگہ دورگند، کیمرہ، ٹیپ ئے ہم مان۔ کوہ چار، کوہ ءُ کوہی آہو، رستر ءُ ہمے وڑیں پٹ ءُ پول کنت۔ عکس ءُ تواران ئے کیپت۔ کوہ چار کوہ ءَ ترّ ان ترّ ان دم برت۔ اَتک یک درچکے ءِ چیرءَ وپت۔ واب کپت۔ قدرت ءِ حدا ہمے درچک ءِ چیرءَ کوہ چار وپتگ ہمے شاہ ءِ سرءَ مارے۔ کوہ چارءَ مار ندیتگ ءُ وپتگ۔ ناگہاں دُڑّے چمے راہ ءَ بیا ءُ بہ گند مردءَ۔ مردے سرءِ چیرءَ بیگے، بیگ پُر اِنت چہ سامان ءَ، دُڑّءِ نیت دُڑّی اِنت۔ مرد تھنا ءُ ایوک اِنت، پدءَ واب اِنت۔ دُڑّءَ گشت مناں اللہ ءَ داتگ۔ دُڑّءَ پاداں گران مدان مدان ءَ کہ من پہ مردءَ سر بباں، مردمہ گُو ایت۔ دڑّءَ مار

ندیتگ۔ مارایر کپان اِنت زمین ءَ بئیت۔ دُڑّءَ اِنزار بست پہ مردءَ، مارءَ دیست کہ مردے اِنزار بندگانیں۔ مارءَ دَورکت دُڑّءِ سرءَ ہمے بُرمش ءُ کوکارءَ وپتگیں مرد پادا تک۔ دیست ے مُردے مردم ءِ سرءَ مارے کپتگ۔ مار مردم ءِ دژمنیں، دُڑّءُ وپتگیں مردم دو مردم اَنت۔ مارءَ دُڑّ، دپ ءَ جنین وار نہ دات۔ ہمے کسہ ئے کت کوں مردءَ۔ مناں تئی بیگ دُڑّ گی بتگ۔ ترا گشگی، من تئی سرءَ اِنزار بستگ۔ ترا بگراں ءُ بیگءَ ببراں ''مار'' منی رندءَ کپتگ تو آگاہ بتگ ئے۔ بیانوں مارءَ گُشیں۔ مردءَ دَرّا ئینت: مارءَ مہ کش مردم ءَ کش۔

آسک چینی ءَ بیا

پژدری کسہ: آسک وَکشی کو ہی آھوگے، بنام ءَ آسک ظاہر اِنت، وکشی قدرتی انت، رامگ نہ بنت بَرَ اَنت۔ بنی آدمی بوہءَ نہ سَگ اَنت۔ پس ءِ گُرانڈءِ ءُ میش ءِ پُٹ چنگ بنت۔ آسک ءِ پٹ چنگ نباں۔ آسکی چینی ءِ بلد ءُ مانا۔ ہچبر میا کڈن کنگ ءِ۔ گشتن پہ طنزاً گشگ بیت: دگہ کسہ گُونڈیں پہ مثال۔

مُلانظرت نام ءَ تواری مردمے، سیاد ءُ وارث اِش باز اِنت۔ ہر کس ئے پہ دستے داشتگ۔ وار ءُ تنگیں سیاد ءُ وارث ئے باز انت۔ شزار ءُ بیزار انت۔ زی سیادے اَتک دو ناہ ءُ چار کونی دان برتگ۔ مرچی دگرے، تو وت ہم یکے لوٹ ئے کوں، ءُ پدءَ سیادءِ کلوہ کون اَنت۔ کہ پہ من یک ناھے، کونی یے دان کوں کن کوں کہ منی چُک شد یگ اَنت۔ شے نظرت ءَ سیادءِ کلوہ ئے داتاں۔ ملانظرت ءَ جواب دات سیادءَ بگش ترا منی چم غرض انت من ترا دیان اِش، ناہ ءُ کونی دان مزنیں ھبرے نہ اِنت۔ امبرءَ من وت تنگ دستاں۔ آسکی چینی ءَ بیا تئی ناہ ءُ دان تیار انت۔ نپرءَ اے ھبرءِ مطلب غریب ءَ نہ زانت۔ سربوت ملا ءِ سیادے ئے دیست گشت ے تئی سیادءِ جست ءَ مکن تئی سیاد سیادے مناں ناہ ءُ کونی دان ئے

دات ۔ دگرے ءَ دو ناہ ءُ دو دو کونی دان ءُ دات ۔ تو کون نہ اِت ئے تئی کلوہ اَت ۔ پسوئے ءُ دات ۔ آسکاں چناں بیا ۔ سیادءِ دیم چو گُن ءَ تہار بوت ۔ نپر ءَ جست کت باریں تو غمیگ ءُ حیران بوت ئے ۔ سیادءَ درائینت، حیرانی ءُ غمی ءِ پسوئے ءُ تو داتگ پمیشکا ۔ چی ءَ آسک چین بئے نہ بیت ۔ مطلب ایش تو ہچبر میاہ منی گُورءَ ناہ ءُ دان نیست ۔

انسان شیز ءِ ھُنڈال اِنت

پڑدری کسہ: اے گشتن ءِ دو پڑدری کسہ درکیت یکے شیز، دومی انسان ۔

اول شیز، شیز یک کاہ یے، دومی نام، چیڑگ انت ۔ عجب چہ ے کاہ ءَ یک ٹالے بہ کِش پورھیں ڈگارءَ گپت آپ ئے بُدئے بس مرگ نہ زانت ۔ شیز زاہرءَ گندگ ءُ مُرتہ، آپ ڈرزئے ءَ سبز اِیت، مرگ نزانت ۔

انسان ءَ ھورکتہ شیز کاہ یے، بلے انسان بُریں کاہ یے ۔ مثال انسان یکے، سیر ءُ سانگ ئے کت ھداءَ پنچ ءُ شش جِتک دات ۔ یک جِتکے ایران ءَ دات ئے ۔ یک جِتکے افغان ءَ، یک جتکے کراچی ءَ، یک جتکے مکران ءَ، یک کٹے افغانی بیت، یک کٹے ایرانی، یک کٹے کراچی والا، یک کٹے مکرانی ۔ انسان یکے اَت چو شیز ءِ ھُنڈال ءَ جنان جنان بوت، جہان ئے گپت ۔ پمیشا گشاں انسان شیز ءِ ھنڈال اِنت پر کت کم نہ کت گیشتر بیت کمتر نہ بیت ۔

کچک ءِ لگ اِنت تُچک ئے ءُ کن ئے چوٹ بیت

پڑدری کسہ: کچک ءِ لگ چنگ اِنت تچک نہ بیت راستے ۔ ھراب ءُ بدیں مردمے تو بچن ءُ شرکن، چل ءُ سل اِنت، شو ءُ ساپ ئے ءُ کن، نزور اِنت مدت ءُ کمک ئے ءُ کن ۔ آژناگ

ءُ آشکارئے ءُ کن، روچے ناں روچے، روت ھیل نروت عادت ءِ وڑءَ ھرابین یے پتک شرکتہ ۔ سلّی زانت، ہمساگ ءِ پس ءَ ڈوکے جت ئے ءُ پس ءِ پادپُرشت ۔ ہمساگ ءَ جاک کت ۔ مھلوک ءَ گپتگ وتی ہمے مسترءُ اُمیت کتہ زی دُزے اَت ۔ مرچی پلانی پارساہ ئے کتہ کہ شرانت ۔ اے عجب شرانت پس ءِ گلینگ ءِ بدل ءَ سنگے جنت ئے ءُ پادئے ءُ پروشیت، عادتاں مجبور انت، سل سلّے، کچک ءِ لٹک انت تچک بکن ئے چوٹ بیت ۔

دیم ءِ شام انت کچک ءَ برتگ، پت ءِ ارواہ ءَ بکش اِتگ

پڑدری کسہ: مردءَ دگے مردے کون اَت ۔ اتک وتی لوگ ءَ، تگرد ے پچ کت ۔ وت ءُ مرد، نشاں ہردکانی شام تیار بوت ۔ چکاں توار کت ۔ وابہ شام تیار انت ۔ بیارین ئے ءُ گشت ئے ءُ ھو بیار اِتے ۔ وت ءُ مرد لوش پاچاں چکاں شام آورت دیم ءَ ایر کت چک شتاں وت ءُ مرد گپ ءَ انت شامی نیاں کچکے اوشتوک اَت، چم ءُ دو چم کت کُچک ءَ شام چامپ اِت، دوئیں ھشک بوتاں ۔ شام کچک ءَ برت ۔ گشت ئے ءُ: شر انت منی پت ءِ ارواہ ءَ بخش اِتگ ۔

ٹِک چِت یا نشان کنت

پڑدری کسہ: نیست پُشیں زندگیں بنی آدم بڈولی ءُ بنامی مزانت ۔ بنامی ءُ بڈولی اللہ کسی نصیب ءَ مہ کنت ءُ ملکنات ۔ آکس نہ مبات دعا کوہاں ۔

بنی آدم رَدیانی بت ءُ بنڈ انت ''بت انت'' کدی پہ زانت کدی پہ نزانتی، جینے یا مردینے کسے باشد، چاردہ سالی جِتکے ءِ دل کوں بچک ءَ، عاقل ءُ بالگیں واندھے یا

ناوانندھے، ورناہ ءُ جوان انت۔ ہوش ءُ ماش انت، ترا مناں دوست بیت مناں ترا دوست بیت۔ جست دگرءَ نہ کنیں، لگّیں روئیں دگے ملکے ءَ ہمودءَ مُلّا ءِ گُورءَ نکاح کنیں۔ نکاح راہ ءِ حق اِنت۔ بالغ ءُ عاقلیں رواج ءُ رھبندءَ ھور مذہب ہم اجازت دنت۔ غرض ہیچ نداشتے لک اِت شتاں۔ نکاح بیتاں ہمے بڈولی ءُ بنامی ءَ چہ پُشت ءِ مردم ٹِک ءُ نشان بنت۔

ہر بیگاہ بَشّ ءَ بندیت ءُ کیت

پژدری کسہ: شنگ ہوش ءُ ناسرپدیں دہکانے است۔ یک روچے ظہر ءِ نمازءِ وہدءَ، دزنماز ءِ گرگ ءَ محمود ءِ گرک ءَ جوءَ شت۔ دزنمازءُ گپت۔ شت پہ میت ءَ، نماز کت ءُ۔ نمازءَ پد دیم پہ وتی ملک ءُ دلوتاں کاہ ءُ بُچ ءَ روت۔ داس ءَ دزبَخت داس لانک ءَ نہ اِنت۔ داس گار اِنت۔ ادءَ اودءَ چار اِت ءُ۔ داس ءُ دست ءَ نہ کپت۔ داس ءُ دَور داتگ جوہ ءِ سرءَ، شوہاز کنت وتی ملک ءَ، ہوش ءُ شنگ۔ جوہ ءِ سرءَ ہر کس روت ءُ کیت۔ ہر دوکانی پنڈوک اَتک ہمے گرک ءِ سرءَ دزنمازءُ گپت، دیست ءُ داسے کپتہ۔ داس ءُ چت شت نمازءُ کت۔ پدءَ دیم پہ وتی ملک ءَ شت۔ دہکانے اَت، بلے عقل ءَ پُر اَت۔ وتی ملک ءَ رس اِت توارءُ کت۔ ہر کسی داس گار اِنت من چنگ بیت بہارتے۔ شتہ ہوش ءَ توار اِشکت ڈرکے بستاں دیم پہ پنڈوک ءِ ملک ءَ، وتی داس ءُ چہ پنڈوک ءَ زرت۔ دیم پہ وتی ملک ءَ کاھُ بُوچ ءَ شت۔ مکن مکن پدءَ کہن کار بوت۔ شتہ ہوش نپر اِنت وتی بار یگ ءِ۔ اے روچ پنڈوک ءِ بار یگ نہ اِنت۔ شتہ ہوش ءَ وتی داس پدءَ چگل دات۔ کہن مزنیں گُونڈیں 32 نپر کیت۔ یکے دست ءَ کت داس شت۔ داس گار بوت کہن ءِ سرءَ۔ شتہ ہوش ءَ دست گُٹ ءَ بستاں پدا اَتک پہ پنڈوک ءَ۔ شتہ ہوش بَشّ بندیت ءُ کیت بیگاہ ءَ یکبر ے گرک ءِ سرءَ داس چنگ، میار یگ اِنت۔ شتہ ہوش اَتک پہ پنڈوک ءَ، لاگ جاکیں تو مناں پہ آرام

نندگ ءَ نیل ئے، برے منی داس ءَ چیر دئے، برے کلاگ زیرئے۔ پنڈوک عقلمندیں دہقان، میت ءھدا پنڈوک ءِ سرءَ کپتہ۔ شتہ ہوش مرچی منی کہن ءِ بار یگ نہ بیتگ۔ من کہن ءَ نہ بتکگاں تئی داس گار اِنت چہ کہن ءِ سرءَ گار اِنت۔ کہن ءِ سرءِ مردماں بروجست بکن۔ من غریباں تو ہر بیگاہ بَشّ ءَ بندئے کائے منی سرءَ گُوارئے، شرنہ کن ئے، من تئی داس چنگ ترا داتگ، منی سرءَ بہ کپ۔ بروو تی داس ءَ شوہاز کن۔ جاک ءُ سلوات مکن منی سرءَ۔ انسان ءَ شیر ءھرام متنگ من ءُ تو اڑیں۔

یکے ءِ پترءَ گُوات بارت

پژدری کسہ: دومردم یا دوقبیلہ ءِ میان ءَ جنگے بوت۔ وت دل ءَ میرے پادا اَتک، من اے دوئیں مردمانی یا قبیلہ آنی اڑاتگ ءُ مرءُ اِتگیناں سلاہ کناں۔ سلاہ ءَ چہ شرترّیں ھبر چی اِنت۔ یکیں کارے اللہ کمک ءُ مدت کنت۔ بے شک، بلے سلاہ ارزانیں یا گُونڈیں ھبرے نہ اِنت۔ یکے ءِ دست ءَ اے کار بوت نہ کنت۔ سلاہ دہ ءُ بیست، زندءَ ظاہریں، نام ءُ توار ی، دپتر ءُ دیوانی، مگیم ءُ ازگار، تاوان کشّی تاوان باری ئے بوت، مدت کمک کت بکناں۔ یک ٹولی ءُ رمبے مردم مچ کناں سلاہ ءَ دیم دیاں۔ واجہ یکے وت دل ءَ میر اِنت۔ شُت مردم ءُ قبیلہ ءِ گُورءَ، من شمئے سلاہ ءَ اَتکگاں مردماں چار اِت واجہ یکے، یکے ءِ پترءَ گُوات بارت دعویٰ دار دوا نت سلاہ کنوک یکے۔ کئی مانزمان ءُ ضامن انت۔ وت گُشی وت مانا کنت۔ وت شرءُ قاضی انت۔ مردماں چار اِت مردمے شریں مزنیں مردمی چکے، بلے تھنا ایوک اِنت۔ درمیانی مردم یکے بیت باندا، تراِت ءُ دیے شت، معاملہ ھراب بیت۔ پتراش نہ زُرت یکے اَت۔ گوات ءَ برت۔

چَرز ءَ بندئے ءُورئے گوشت ءَ وتی

پژدری کسہ: چَرز جون ءُ جسدءَ سیر ءُ نیم یا دو سیر گوشت ءِ کد ءُ کچ ءِ مرگے۔ گیشتر پہ پاد روت۔ بال کم کنت۔ ترس ہمیش اِنت کہ بال کت نہ کنت، شاھین ارزان ءَ شکارے ءُ کنت۔ چَرزءَ چنگ ءُ وارنگ پَڑ ور اِنت۔ دگہ مرگے برزءَ بال گُوست ساہگ ءَ لگ اِت۔ چرزءَ وت ءَ رَنجیت وتی گوشت وارت مناں شاھین گُشیت۔ شاھینے نہ اَت گراگے اَت۔

دومی چرز ءِ وڑیں مردم است۔ نہ دیستگ ءُ سرءَ نہ کپتگ ءُ، ڈڈ اِنت گش مَلّیت کس ءَ حساب نہ کنت، ءُ نے کیت ٹپ وارتے۔ لگیت ءُ ناوان باربوت گڑا زانت کیچی ناہ چُنتان اَنت۔ ترسوکیں مردم ءَ چَرز گُوش اَنت۔

کھبگ ءَ گندئے آپ ءَ بُوپس

پژدری کسہ: یکے آپ، دومی کھبگ۔ کھبگ دیستگ آپ ءَ بوپساں؟ آپ ہما چیز اِنت یکے بوارت ءُ ترتاہ بہ بیت، آپ ءِ تہ ءَ یک دمانے بُوپسیت آپ ءُ چلائیت ءُ شدیک بیت۔ ورگ ءُ بُرسیت پدءَ وارت۔

شدیک کھبگ ءِ ترس ءَ آپ ءَ بُوپسیت نہ مُرتگ؟ مرتگ، مریت ھانوادہ اِنت پرچا؟

سبزیں کاشی نام بیت

پژدری کسہ: میران ءَ سے جِنک است اَت۔ ڈلگ ءُ مزن اِناں۔ مردیں چُک ءُ نیست اَت۔ یک روچے بوت کہ مستریں برات ءَ وتی چُک ءِ ھبر آوُرت پہ میران ءِ جِنک ءَ۔

میران ءِ برازتک ءَ، میران پہ چم، پادءِ شلوارءَ زرت۔ میران ءِ زامات نابودے، ننگے، کوں مستریں جِنک ءَ میران ءِ سانگ ءُ سیر بوت۔

پُشت کپت دگہ دوجِنک کمک وہد ءَ رند گہارءَ وتی چُک ءِ ھبر آوُرت پہ میران ءِ جِنک ءَ۔ اے گہار اِنت۔ میران ءَ وتا کنیں کارچ ءَ پدءَ ھلارکت۔ گہار ءِ چک ءُ پہ وتی جِنک ءَ زرت۔ زامات کت سیر کت۔ گہار تک چہ برازتک ءَ نیست ءُ نابودتر ینے اَت۔ اے چہ نصیبے میران ءِ یک چہ یک ءَ نابود اَنت۔ تو ءُ من ءَ میران ءَ گشت۔ میران تئی دوجِنک آپانی شھاں شت۔ دوئینانی سرتو ھُشکیں ککے ءَ بستگ انت چم ءُ نہ دیستگ، یکے تئی برازتکیں یکے تئی گہارزتکیں۔ سر اِتگ یک جِنکے اے جِنک ءَ بچار ءُ بدئے۔ تو بہ مزنیں ھبرے، انشاءاللہ۔

جاڑو میران ءِ نزیکیں وارثے ءُ سیادے، بلے نگورءَ نشتگ اَت۔ میران شہرءَ جاڑو ءِ بچ ولائیتان اَت، زرءُ مال ءُ مُچ اَت۔ جاڑوءَ میران ءَ گشت منی چُک ءَ زامات کن۔ منی چُک چھٹی ءَ کیت انشاءاللہ سیرءُ کناں۔ میران ءَ درائینت کوں۔ جاڑوءَ گشت داں تئی چُک ءَ مہ گنداں دل ءَ پُر کت نہ کناں۔ جاڑوءَ درائینت: منی چُک لاگیں چکے، زرءُ مُچ اِنت۔ چنگ ءُ ایرءُ کنگ۔ چہ ءُ شراب نہ کنت۔ نمازی یے، حج ءَ سر گپتگ، ملاءَ گشتگ تا کہ تو سیر مہ کن ءُ تئی حج نہ بیت۔ روت حج کنت دیم ءِ سال ءَ نصیب ءَ بات ءُ۔ میراں رد کپت جاڑوءِ بچ ءُ زامات کت۔ جاڑوءَ ھبرست ءُ نکاح کت۔ جاڑوءِ چُک چھٹی ءَ اَتک سیر کت۔ اے چہ آہ دوئیناں نابودتر اَت۔ سبزیں کاشی نام بیت میران ءَ، جاڑو ءِ بچ مَلیوئے چہ آ دوئیں زاماتاں گنتر اَت۔ تو ءُ مناں میران گٹ کت اے چتوا آ دوئیں تئی برازتک ءُ گہارزاتک اِناں اے مصیبت تو چی ءَ وتی سرءَ طوق کت۔ بابا مناں سبزیں کاشی نام بیت۔

☆.....رندانی ڈگار یا ڈگارو

☆.....رندی اَڑے گپیت

☆.....رِندانی تھت

پڑدری کسہ: یک ڈگارے ءِ ولبہ ءُ ھدابندے ءُ باز انت ۔ گشاں اے رِندانی ڈگار اِنت ۔باز ولبہ ےءُ۔ ردی کت کہ کاہچت ۔ یا ٹالے ھوش سر چت ، یکے ءَ دیست تر اھال کنت یا ڈگار واتو وتی ھر شبستہ ۔ رندبیت تئ ھرءَ پاٹک ءَ کنت ۔ رند اَتک دیست ےءُ ڈگارءَ دگرے ءِ ھر بستگ ، ھرےءُ بوتک زُرتے شت پاٹک ءَ ئے کت ۔ پرچامنی ڈگارءَ شبستگ ھر ۔ رندءِ اڑءَ گپت ھرے بستگ ۔

سدگُراگ ءِ چماں یک شاھینے کشیت

پڑدری کسہ: گراگ مُرگے ۔ ہر بلوچ گراگ ءِ بابتءَ زانت ءُ پجاہ کاریت ۔ شاھین ہم مُرگے ، ہر کس ےءُ زانت ءُ پجاہ کار اِیت ۔ شاھین مُرگانی بادشاہ اِنت ۔ شیر رستانی ، شیر ہمے وڑءَ ایندگہ رستاں جنت ءُ پروشیت ءُ وارت ۔ ہمے وڑءَ شاھین ایندگہ مُرگاں جنت ءُ پروشیت ءُ وارت ۔ گراگ جون ءُ جسدءَ چہ شاھین ءَ کستریں مرگے نہ اِنت ، بلکیں مستریں مُرگے ، بلے گراگے ۔ شاھین شاھین اِنت ، بادشاہ اِنت مُرگانی ۔ گراگ سد بنت شر ھزار بنت شر ، شاھین یکے سدءُ ھزاریں گراگانی چماں کُشّ اِیت ءُ وارت ۔

ہمے وڑءَ یک مردے سانڈ ءُ دلیر اِنت ، ڈڈیں مردمے ، بلے یکے ءِ دیم ءَ سدءُ ھزار اَنت ۔ پنچ ءُ ڈنچ انت ، بے دل انت ۔ لگور اَنت ، بازارے ءَ شنگ اَنت ، دُرّ یکے ، بلے دل

ےءُ ڈڈ اِنت وتی دل ےءُ زرتہ مرتاں شتاں زندگ بیتاں ، دراھیں سامان ءُ زرّانیں پُلانیں ، ہمے یک ہر شپ یک بازارے ءَ چو شاھین ءَ ایر دنت درستانی چم پچت وتی دستاں کوں وتی دُرّءَ سوران دیاں ۔ ترس مرگ انت ۔ دُرّ مرگ ءَ تیار اِنت ۔ مھلوک مرگ نہ لوٹیت ۔ یکیں سدءُ ھزارءَ گیش اِنت ۔

گوری مدگے دیستگ ےءُ

پڑدری کسہ: مزنیں امیت یا بلائیں ۔نپے ، اڑئے مرچاں مُرّی ، درّی ءَ یلہ نہ دنت چیا؟ ، دُرّی لاگر ءُ لیٹ ے نہ اِنت ۔ پزورینے ، دُرّی مگیم ءِ بچ اِنت ۔ دُرّی ءِ پت ءَ چے نیست ۔ دُرّی ءِ پت ازگار ءُ سیٹھے ۔ مُری غریب یے ، دُرّی ءِ رندءَ مہ کپیت چے بکنت ۔ مُری دلمانگیں چہ دُرّی ءَ کارےءُ کپیت دنیاءِ سرے دوریں ۔ دردءَ وارت یا کارءَ کیت ۔ وام ءُ بدلے کنت ، سیٹھی بچے ۔ ماغریبیں چہ ما سیر تر ءُ آبادتر اِنت ۔ ہمیشی ءَ دری کوری مُرگے تو رندءَ کپتگ ئے ما تر ینگ اُمیتے ھست دلمانگیں ۔

وارتگیں دپ اِنت دلمانگ اِنت

پڑدری کسہ: سریش ءُ مکیش دلی دوستاں ۔ دائم ءُ قائم ھمراہاں ۔ سریش ءَ چیزے بیت مکیش ءَ دنت ےءُ ، مکیش ءَ چیزے بیت سریش ءَ دنت ےءُ ۔ یکے دومیگ ءِ مال ءَ حساب بنت ۔ مکیش ءِ گورءَ مہمان اَتک ۔ مکیش ءَ مہمانانی مہمانی ءَ پسے گشت ءُ نپرےءُ پہ سریش ءِ لوگ ءَ دیم دات کہ سبارگ ءَ منی گورءَ بیا کہ من ءَ مہمان گور ۔

سریش ءِ پت دہکانے اَت ، دہکانے تمکارءَ اَت ۔ سریش مھلہ ڈگارءَ رکشگ ءَ

شنگ اَت، مات ءَ ھوکت سہی ھُسرپد نہ اَت کہ سنگت ءِ گُورءَ مہمان اَتگ۔ مغرب ءِ وہد اَت دیم پہ لوگ ءَ آہان اَت، مرادءَ دیست سریش تئی سنگت ءِ گُورءَ مرچی مہمان بیتگ ھُتو زاہر نہ بیتگ ئے۔ من ڈگارءِ کشگ ءَ بیتگاں۔ بلے بئے منیگ ءَ نوارت۔ منی بَھر ءَ اَلم منی مات ءَ یا لوگ ءَ دیم دنت۔ سریش اتک، لوگ ءَ سربوت، مات ءُ جست کت اماں مرچی مکیش ءِ گُورءَ مہمان بیتگ، مات ءَ گشت ھَوسھی نپرے دیم داتگ اَت ءُ کہ سریش ءَ بگش بیا سبارگ ءَ، تو ملک ءَ شتگ اَت ئے۔ وارتگیں دپ اِنت دلمانگ اِنت۔ شامے دیم ءَ اِنت۔ آ ھبر سھی بیتگ۔ اماں گڑا مکیش ءَ منی سبارگ دیم بداتیں۔ مات ءَ گشت سریش ءَ امید اِنت ورگ بس نہ بیتگاں۔ یا مردم باز بیتگ اَنت، سر نہ یتگ اَنت۔ ترا مکیش بچبر بیھال نہ کنت تو یکیم بوھُ وتی شام ءَ بُور۔ وارتگیں دپ اِنت دلمانگیں ورگ ءُ دیم ءَ انت نیمروچ ءِ ھیال ءَ اِنت۔

کوہ پہ نپتے ءَ نہ سُچیت

پژدری کسہ: اے گشتن عطا شاد ءَ پُروشنگ وتی شعرے ءِ تہ ءَ کارمرز کتگ۔ پہ نپتے ءَ کوھے بہ سُچیت چوش نہ بیت۔

یکے کوہ، دومی نپت۔ کوہ ءَ نزانت کوہ سنگے، نپت آسے۔ سنگ ءَ آس چے کنت، نپت قدرتی آسمانی آسے۔ سک ژرند اِنت۔ چہ نپت ءَ ژرندتریں چیز ودی نہ بیتگ۔ نپت وتی مثال وت اِنت۔ کوہ پہ نپتے ءَ نہ سُچیت' سنگے۔ ہمے وڑءَ آپ ءِ تہ ءَ آس روک نہ بیت۔ کوہ سنگے سنگ ءَ نپت نہ سوچیت۔

زرّ راج ءُ ملک ءُ راھشون ءِ دژمن اِنت

پژدری کسہ: چاکر راج ءِ راھشون اَت۔ چاکرءِ وتی راج ءُ قوم پہ دستے داشتگ اَت۔ چاکر بنی آدمے نہ اَت۔ فرشتہ یے اَت۔ ہر کسی وشی ءُ گم ءَ ھوار اَت۔ زنگی ءُ زَنگی اَنت، زَنگی ءَ زَرنگ اَت، واننده ءَ کوں واننده اَت، غریب ءَ کوں غریب اَت، امیر ءَ کوں امیر، چاکرءَ جہان پہ دستے داشتگ اَت۔ بدار ایت ءُ اللہ ئے ہمے روچاں کنات۔ چاکر لائک اِنت کہ راھشو نے بہ بیت۔ اھد ءِ سرکار چہ چاکرءَ نہ وَش ءُ نالان اَت۔ چاکرءَ اھد ءِ سرکارءَ دار دپ ءَ داتگ اَت۔ مرگ ءُ کفن ئے کتگ اَت وتی کوش ئے ءُ ایر کتگ۔ من ءُ منی راج ءُ ملک۔ سرکارءَ دو سے رندءَ چاکر گپتگ بند ءُ جیل کتگ۔ مھلوک ءَ چاکرءِ زیل داشتگ چاکر سرکارءِ زندان ءَ بند بیتگ۔ مھلوک زندان ءِ دپ ءَ یکیں پاداوشتا تگ کہ چاکرءَ یلدئے۔ چاکر داشتگ۔ سرکارءَ چاکر یلداتگ۔ چاکر کوش نہ گپیت۔ چمے پاداں زندان ءَ دراتگ، مھلوک ئے زرتگ چار بازارءِ دپ ءَ سرکار ءِ ھلاپ ءَ ثران ءَ اِنت۔ دپ ندار ایت ھما گپ ءَ جنت پوزءِ پُچاں گُو جیت۔ ھون در کیت۔ چاکر اِنت راج ءِ راھشون اِنت۔ راج ئے ءُ ھم گون اِنت۔ بھا نہ بیت، زرّ نزور ایت۔ نگبھت ئے، نہ شومّے علاج لئیت مئے سرءَ بہ کپیت۔ بلوچے درگیج اِت۔ بلوچ بلوچ ءِ برات انت۔ بلوچ بلوچ ءَ چتو زَرزُوریت ءُ جنت ءُ گشیت۔ پدءَ کجام بلوچ ھا بلوچ دراہیں بلوچانی بلوچی بُت ءُ اکس اِنت۔ ھما بلوچ ءَ بلوچے جنت؟ زَر چونیں چیزے بلوچ ءَ بلوچ نہ جنت زَر بلوچ ءَ جنت راستیں گپے۔

گھرام نامیں مردے سراوان ءَ اَستیں۔ ہمے گھرام ءَ شوہاز کن اِت ءُ بیار اِت، مزنیں لبّ ءُ مال ءُ زرئے من اِت۔ چاکرءَ مئے سرءَ بگیجی۔ رندءَ مَستری ءِ سرءَ مڑ اَنت۔ جنگ کناں وت ماں وتءَ۔ کوں وت دلگوش بنت۔ ھما شھر ءِ کرگشک ءَ ھما شھر ءِ تازی

گپت بلوچیءَ جتل ءَ چے وتی ہمے کارءَ ہمے وڑ کنائین اِیت۔

سرکارءِ دستے ڈراجیں۔صبرےءُمزن اِنت۔گھرام چوفرشتہءَ نازل بوت۔حکم ولبہ۔ ماترا دہ لکھ کلدار نقد دستءَ دیاں۔دو گاڑی،سی پر ھورترا نوکر دیاں تو چاکرءَ سرے پر کن۔

گھرامءَ سھرے کوں امباں چیت۔اللہءَ دات گھرام سر ہیت چاکرءِ سرءَ، چاکر راجی راھشونے، گھرام ہما راج ءِ چُک اِنت۔وتی دستءَ وت مہ پُروشی۔ بلے زرّےءُ پُروشی۔یااللہ زرّچہ چیزے۔زرّءَ بچار چے کنت۔روچے شوم روچ نگھت، پاسے نگھت ءُ پاسے شوم، بیاءُ دپءَ کپ چاکر۔چاکر جَنگ بوت۔

دو چار روچ پُرشت ءُپُروش، ستک ءُسوچ، اُڑوآڑو، اینگرآنگر، مراگش ءُثران بگرءُ بدار دبر اَنت۔سنگ ءُسر میڑینگ نہ ہیت۔وت ماں وت اَڑ اَنت مستری ءُکماشی ءِسرا جنگ ہیت، کوں وت دلگوش بنت میگی نہ بنت۔چاکر یکے اَت، بلے لکھءَ گیش اَت، نوں مستری ءُ کماشی ءَ چار دراَتنگ۔کھیر، کلیر، چگرد، ایشرک ہچ وڑءَ نہ ءُھ اَنت اے گشی مستر ءُکماش مناں۔آگشی مستر ءُکماش مناں۔وت ماں گلائیش اَنت پدءَ اَڑے دگہ دور داتگ اِش کہ بیا علاقائی ووٹ کنیں،ممبر داریں۔ووٹانی چُور چُور اَت،کھیرءَ،کلیرءَ،چگردءَ، پہ ممبریءَ وتی فام پُر کت اَنت۔پش کپت ایشرک۔ایشرک چاکرءِ گرستگ ءُوار اَت۔چمان ےءُ پُغے آپ مان اَت۔بلوچی ےءُ کمک باز اَست اَت۔زَر دوستے نہ اَت۔زرءِ دوستی ےءُنزانت۔آہانی سہینانی داوا اِنت کجام کٹءَ کنت۔ہما کٹ چاکرءَ کتنگ۔چاکرءِ گنڈءَ آپ وارت۔

کھیر، کلیر ءُچگرد سرکارءَ ھور کت اَنت ءُھیت اَنت ءُ یک کت اَنت کہ شاسئیں سرکاری پارٹی ءِ مردم اِت۔ایشرک نہ ءُھ اِت کوں۔سرکارءَ دگہ واستا ناں کھیر ءُ کلیر ءُ چگردءَ کمک ءُسلاہ کت ءُھیت اَنت۔ایشرکءَ کمک زیادہ زَرلوٹ اِت سرکار نہ داتگ تو یکے ئے۔یکے ءِراج پشت کپت ناں راج ءِسروک چاکر ساہ دار جہاندار نہ بیت راستے۔بلے راج

زرّءَ بھر ءُ بانگ کت۔راھشون یکے اَت، چار بوت اَنت، سے کماش ءُ مستر سرکاری پارٹی ءَ شت اَنت۔سرکارءِ ھلاپ یکے بوت۔یکے ءِ پترءَ گُوات بارت۔آ کارءَ زر نہ کنت ہچ محرم ےءُ شرنہ کنت۔زرّءَ وتی کارکت راج ءُ ملک ءُ راھشون ءِ دژمن زرا اَنت۔

بے زرّ ءِسرءَ کس نسائیت

پژدری کسہ: کیت یک چورھیں چکے اَت، مات ءُ بت ےءُ مرتگ اِتنت۔بت ےءُ ایرانی مردمے ہتگ۔اَتگ ہمے ملکاں کارءُ دندائےءُ کتگ۔پدءَ کیت ءِ مات ےءُ سانگ کتگ۔کیت پیداک ہتگ مات ےءُ مرتگ۔کمک وہدءَ رند کیت ءِ بت دردءَ کپتگ ءُ مرتگ۔کیت ءِ واستا آسمان تنگ ءُ زمین رود ہتگ۔بھت ءِ کانک ےءُ پش کپتگ، ماتءَ جد مادریں براتے محمد نامی یے اَست اَت۔کیت ہمے ناکوءِ چت ءُ بُرت وتی گُورءَ داشت۔ رُست ءُ مزن نہ اَت گُونڈ اَت، بلے بودنا کیں چکے اَت۔یک روچے بانک گلنازءَ پرے دیم دات پہ محمدءَ کہ تو مناں کیت ءَ بدئے منی لوگ ءِ دپءَ باگے استیں ہمے باگءَ مین ءُ کار کنت۔

ناکوءِ چماں دو روک مان بوت۔یکے کیت ےءُ سرءَ کپت۔دومی ہمے نان سر کیت پیش ءَ کیت ءَ وارتگ۔نوں منی وتی چک ےءُ وراَنت۔چورھے دپ ےءُ زھر اِنت۔دگرءِ چک اِنت۔دگرءِ چکءَ کس نزودین ایت۔ناکوءَ کیت زرت پہ گلنازءَ برت۔کیت گلنازءِ باگءَ مین ءُ کارءَ اِنت۔بانکءَ دوست ہیت۔لاپ ےءُ سیر اِنت، کیت گیگ اِنت۔ یک روچے بوت بانکءَ گشت کیت تئی مید ءُ پُٹ مزن اَنت برو یکے ءِ گُورءَ وتی سرءَ بسائین۔

کیت ءَ دڑا ئینت منی سرءَ کس نسائیت من بے اُمیدے آں۔مناں زرّ نیست بے

زرّ ءِ سرءَ کس نسائیت ۔ بانگ ءَ درائینت من سرءِ ساہگ نزاناں دگہ تئی سر من وت سات ۔ بلے ترا مشینگ ءُ ڈنڈی ءِ دیاں بروکیے ءِ گُورءَ وتی سرءَ سائین ۔ کیت ءَ مشینگ ءُ ڈنڈی دست ءَ اَنت، روت تئی گورءَ، کیت منی گورءَ، روت آئی ءِ گورءَ ۔ تو گُشئے مناں کار اَست، آگشی من دزگاں ۔ گپ دزگئی ءِ نہ اِنت ۔ کیت ءَ درائینت ۔ بے زرّ ءِ سرءَ کس نسائیت ۔ ترا اِت، تر اِت، صحب بیگاہ بوت کیت ءِ سر کس ءَ نسات پدءَ پہ بانگ ءَ اَتک ۔

ہاں کیت تئی سر کس ءَ نسات ۔ ھَو بانگ من ترا گشت بے زرّ ءِ سرءَ کس نسائیت ۔ تو گشت ناں ساھت ءُ منی سر کس ءَ نہ سات ۔ بے زرّ ءِ سرءَ کس نسائیت ۔

جنین ءِ عقلے تنکیں

پژدری کسہ: اے گشتن ءِ پژدری کسہ ءَ ہڑءِ کپ ءَ زوریں، جنین ءِ تنکیں عقل چہ ہمے کسہ ءَ پدّ رءُ ظاہر اِنت ۔

بیت جنے یک مردے ۔ مردءَ جن ءَ بیت یک مردیں چکے ۔ چک ءِ نام ءَ کناں شاہ زین ۔ شاہ زین ءَ دو چمّ ایر کن ءُ بچار ۔ شاہ زین ھداءَ پہ نمونہ ساز اِتگ ۔ شاہ زین رست ءُ مزن بوت ۔ شاہ زین ءَ وت ءَ آدینک ءَ چار اِت ءُ گشت ءُ گوں من ھداءَ انصاف ءُ حق کتگ، بلے من یکے آں ۔ منی مَتّ ءُ دَرور نیست ۔ من وتی مٹ ءُ دروریءَ دربگیجان چہ کجا ۔ مکن مکن میاہ یے ھدائی دوستے شاہ زین ءِ دپ ءَ کپت ۔ شاہ زین ءَ جست کت، میاہ واجہ ھداءَ مناں پہ نمونہ ساز اِتگ، من چہ ھداءَ وش ءُ رضا آں، بلے منی دروریءَ نیست ۔ من چوں بکناں ۔ میاہ ءَ درائینت: تئی دروریءَ بیت ۔ انچو ترا ھداءَ ساز اِتگ تئی وڑیں دگہ ہم ساز اِتگ ءُ ۔ تو چو کن بروچار راھے ءِ سرءَ بوپس ۔ شاہ زین ھُش اِت ۔ شت وتی پت ءُ گٹ کت، پت ءَ گشت تو وتی مستر وت ئے ہرچ وڑتئی دل لوٹیت بکن ۔ ترا کہ میاہ ءَ گشتگ تو بکن ۔ شاہ زین

شت چار اھے ءِ سرءَ وپت ۔ شپ وہدے بوت ۔ یک مردے اَتک دیست ءُ راھے ءِ سرءَ مردے وپتگ، گشت ءُ پسیدہ وپسیدہ پادءَ ۔ وپسیدہ ءَ گشت ۔ تو لگت کن بگوز ۔ نہ کن ئے مرد واجہ حضر اِنت ۔ واجہ حضرءَ درائینت: وپسیدہ تو عرض ءَ بہ کن ۔ وپسیدہ ءَ وتی عرض کت کہ مناں اللہ ءَ ساز اِتگ پہ نمونہ منی مٹ ءُ بدل نیست ۔ من بیکاراں ۔ پمیشا راہ ءِ سرءَ وپتگاں ۔ واجہ حضرءَ درائینت: تئی مٹ چہ ترا جوڑ ہیت ۔ انچو من گُوشاں ھماوڑ بکن ۔ وپسیدہ ءَ گشت ہما وڑءَ تو گشئے من ہما وڑءَ کناں ۔ واجہ ءَ گشت: دو وتی کچ ءِ پیتی ءِ اَڈ بہ کنائین ۔ یک انچیں وفاداریں وتی دوست ءُ مردے بچار ترا پانگ بہ ہیت ۔ مردم ءُ پیتی تیار ہیت انت ۔ وت ءَ توک ءَ کپ کن ۔ وتی راستی کپ ءَ یک پیتی ءَ بکن ءُ کبل ئے کن ۔ چُکّی نیمگ ءَ یک پیتی ءَ بکن ءُ کبل کن ۔ چلّمی روچ ءَ پیتیانی دپ ءَ پچ کن یک پیتی ءَ جینے مان ہیت یکے ءَ مردینے ۔ پانہ پاس تئی واب مہ کپیت ۔ یک شپے چل شپ ءُ چل روچ ءِ آگہی گُرانیں گپے ۔ شاہ زین شت پہ وتی پت ءَ پت ءَ گشت من چل شپ ءُ چل روچ ءَ آگہ بوت نہ کناں ۔ شاہ زین ءَ شوانگ جست کت ۔ شوانگ تو مناں پانگ بئے ۔ شوانگ ءَ گشت ھَو من تیاراں ۔ شوانگ ءُ شاہ زین ھمراہ ہیت ءُ شت اَنت ۔ دار ثراشے ءِ گُورءَ ۔ دو پیتی اِش وتی قد ءُ کچ ءِ اڈ کنائینت ۔ پیتی تیار ہیت اَنت ۔ شوانگ ءُ شاہ زین ءَ پیتی آورت اَنت ۔ شوانگ ئے سُر ءُ سوج کت ۔ مناں توک ءَ کپ کن چُکّی کپ ءَ یک پیتی ءَ کن راستی کپ ءَ یک پیتی ءَ کن توک ءَ وت بہ نند ۔ شوانگ ءَ ہما وڑ کت ۔ شاہ زین کپ کت ءُ پیتیاں کت وت توک ءَ نشت ۔ وتی کلم ئے ءُ دپ ءَ کت ۔ واب ءَ کلم ئے ءُ جَت ۔ تا چلمی روچ بوت ۔ پیتیانی دپ ئے ءُ پچ کت ۔ چار اِت ئے: یک جنکے ءُ یکے شاہ زین اِنت ۔

شاہ زین ءُ جنک شوانگ ءِ ھمراہ بیتاں دیم پہ مُلّا ءِ ھے ءَ کہ جنک ءَ گوں شاہ زین نکاح کنت ۔ شتاں پہ مُلّا ءَ، مُلا ءَ نکاح کت اَنت ۔ جن ءُ مرد بیتاں اَتک اَنت وتی پت ءُ

ماتاں ۔ مات ءُ پت ءَ شاہ زین کوں وتی مٹ ءُ درورءَ دیست ۔ شاہ زین سالونک کنگ بوت ۔ دورندءَ سیرےءُ کت، سیرءَ پد شاہ زین ءَ وتی پت ءَ گشت ۔ ماترگ ءُ مُہمے ءَ رویں دگہ ملکے ءَ ۔ پت ءَ گشت تو وتی مستر وت ئے ۔ کدی روگ لوٹ ئے برو ۔ زرّ ءُ مال مُچ اِنت پہ تو چے نیست ۔ شاہ زین ءُ زال ءُ شوانگ ہمراہ بیت ءُ شتاں ۔ دگہ ملکے ءَ ۔ جاگہے کریھ زرت اش، وتی لوگ اِش کت ۔ یک دو روچ ءَ پدءَ ترءُ تاب ءَ لگ اِت ۔ بازار یا ہمے ملک ءِ مستریں مردمے کیت ۔ ہمے لوگ ءَ کہ شاہ زین کریھ ءِ سرءَ نشگ اَت ۔

ہمے لوگ ءِ کمراہ ءَ دور یک دکانے اَست ءُ دکان گورَیگ اِنت ۔ شاہ زین چمے دکان ءِ دیم ءَ گوزیت ءُ روت میرءِ دیوان ءَ ۔ گورءَ شاہ زین دیست کورھیران بوت، اے انسانے، پری یے چکے، باریں اشی ءِ جن ہم ہمے وڑینے، گورءِ دل ءُ ایمان ھراب بوت ۔ گورءَ بلکے درگیتک کہ بروشاہ زین ءِ جن ءَ بچار ۔ شاہ زین ءِ لوگ ءِ دپ ءَ شوانگ چوکیدار اَت ۔ شاہ زین صحب ءَ درکیت روت میرءِ دیوان ءَ ۔ گورءَ بلکے دیم دات شاہ زین ءِ جن ءِ چارگ ءِ واستا ۔ بلک اَتک مزن اِنگر ءُ آنگرےءُ کت ۔ شوانگ ءَ گوزگ ءَ نیشت ۔ نامیت بوت ءُ پرتر اِت ۔ گورءَ گشت ےءُ: پانپاہ گوزگ ءُ روگ ءَ لوگ ءَ ئے نیلیت ۔ باندا پدءَ برو، باندا بلک پدءَ اَتک ۔ شاہ زین میرءِ دیوان ءَ شت ۔ بلک اَتک شوانگ بیزار بوت لوگ ءِ دپ ےءُ پچ کت ۔ بلک شت بانک ءِ گورءَ ۔ بلک ءَ بانک چار اِت دراَتک اَتک پہ گورءَ ۔ انچو مرد اِنت انچو جن اِنت ءُ تپاوت ھچ ندینت ۔ بلے راہ ءُ درنیست، گورءَ درائینت: ترا کار نیست، گورءَ چہ وتی دکان ءَ زمین ءِ چیرءَ چیر زمین ءَ تاں شاہ زین ءِ لوگ ءَ راھے بُر اِت ءُ سر کت ۔

شاہ زین ہر صحب روت میرءِ دیوان ءَ بیگاہ ءِ وھدءَ پادکیت ۔ گورسہیگ اَت، پرچا کہ گورءِ دکان ءِ دیم ءَ شاہ زین ءِ راہ اِنت ۔ گورےءُ گند اِنت پرچا کہ سرءَ اِنت ےءُ ۔ شاہ زین شت دیوان ءَ گور چہ وتی زیر زمین راہ ءَ اَتک شاہ زین ءِ زال ءِ گورءَ ۔ زال زالے

اَت ۔ گور مردینے ۔ گورءَ جنین رَددات ءُ وتی نیمگ ءَ کت ۔ جنین ءِ عقل ےءُ تنکیں ۔ اے جنین ءِ مردءِ جان ءِ گپ اِنت کہ جنین ےءُ کتگ ۔ شاہ زین صحب ءَ چہ لوگ ءَ درکیت، زال نوں پہ گورءَ وت روت ۔ شاہ زین آہگ ءِ وھدءَ کمک بیسر درکیت لوگ ءَ کیت ۔ مرد وتی جن ءَ چتو نہ زانت ۔ شاہ زین ءَ دیست منی جن آ جنین نہ اِنت ۔ پیش ءَ پتگ یک روچے بوت چہ وتی آ گیگ ءِ وھدءَ مھلہ تر پاداَتک ءُ اَتک ۔ گورءِ دکان ءَ دیست ےءُ منی جن ءِ وڑیں جینے گورءِ دکان ءَ نشگ ۔ گورءَ گشت ےءُ رنگ تئ گورءَ اَست ۔ گورءَ درائینت: ھو ۔ گوشت ےءُ: یکے بدئے ۔ گورءَ رنگے دات ۔ رنگ ءِ دپ ےءُ پچ کت لہتیں رنگ ےءُ ڈرنز دات جنین ءِ نیمگ ءَ گور زھر گپت ۔ رنگ ےءُ نہ زرت جنین ءَ ہم لہتیں رنگ گُناں لگ اِت ءُ پر بوت ۔ شاہ زین شت لوگ ءَ ۔ جنین زیر زمین ءَ راہ ءَ شت لوگ ءَ ۔ گُناں رنگ ےءُ پر ۔ دست ےءُ گُناں کت گشان ےءُ پتات ۔ شاہ زین اَتک ءُ رس اِت ۔ پیش چارےءُ کت ۔ ئرنڈگ ءَ لگ اِت ۔ مارا آورتگ ءُ لوگ ءَ قید ءُ بند یک کتہ ۔ وت صباہ ءَ درکیت بیگاہ ءَ کیت ۔ جن ءُ لوگی نہ اِنت ۔ مارا دنتان ءِ دردءَ کشت، دواہ ءُ درمان ےءُ نیاریت ۔ شاہ زین ءَ گپت گشان لیئیت ۔ دیست ےءُ ہما رنگ اَنت دیم ءَ ئے پر اَنت، گورءِ دکان ءَ من ڈرنز داتگ اَنت ۔ شاہ زین ءَ چت ءُ دیم ءَ کت ۔ شرجت ءُ پروشت ۔ شپ گوست صحب بوت شاہ زین دیوان ءَ شت ۔ زال اَتک پہ گورءَ کہ تو مناں جنائینت ۔ گورءَ دلاسہ ءُ تسلی دات ءُ گشت تو فکر مکن تئ بیران ےءُ انشاءاللہ گریں ۔ شاہ زین چہ دیوان ءَ اَتک لوگ ءَ، گور کوں وتی مردماں زیر زمین راہ ءَ پیش تراھمودا لوگ ءَ اَت ۔

شاہ زین اَتک ءُ لوگ ءَ سر بوت گورءَ کوں مردماں شاہ زین جت ءُ شرم ءُ ننگ بُر اِتنت ۔ زال زرت ءُ شت ۔ شوانگ بیچارگ ڈن ءَ اِنت ۔ توک ءِ ھال ءَ کہی ءُ سر پد نہ اِنت ۔ دو روچ اِنت شاہ زین چہ لوگ ءَ درغیت ءُ نزوت ۔ میرءَ پر ے دیم دات کہ شاہ زین

ءِ باریں چون اِنت ۔ دیوان ءِ نمیت ۔ میرءِ نپر ءِ شوانگ جست کت ۔ شوانگ ءِ شت شاہ زین چارِات ۔ چارِات ءُ منی واہبہ مردماں جنگ ءُ واہبہ ءِ جن اِش برنگ ۔ واہبہ ءِ شوانگ ءِ گشت تو میرءِ نپر ءِ بگش واہبہ ءِ ریشے درآتنگ ۔ تو وتی ملک ءِ طبیب ءُ حکیماں بلوٹ ءُ بیار ۔ انچیں درمانے شوہاز بکن ۔ منی ریش وش بہ بیت ۔ میرءِ وتی ملک ءِ طبیب، حکیم لوٹ اِتنت آ درستاں ھمے صبر گشت ءُ درمانے شوہاز کن اِت ۔ طبیباں درمان شوہاز کت ءُ دات ۔ درمان شوانگ ءِ دات اِش، شوانگ ءِ شاہ زین ءِ دات اَنت ۔ شاہ زین ءِ درمان پر کت ٹپ وش بیتاں ۔ شت پہ میرءِ دیوان ءِ ۔ میرءِ گشت شاہ زین ماترا جست نہ کتگ تو سیر ءُ سانگ کتگ یا ناں ۔ شاہ زین ءِ گشت من سیر ءُ سانگ نہ کتگ نوکی کناں ۔ میر دلمانگیں میرءِ جتگ ءِ میرءِ ہوش کش اِتگ وت دل ءِ عاشق اِنت پہ شاہ زین ءِ ۔ شاہ زین میرءِ زامات کت ۔ کورہی بوت میرءِ شاہ زین زامات کتگ ۔

کورءِ نپر ے دیم دات پہ میرءِ کہ تئی زامات ءِ شرم ءُ ننگ پر نیست ءُ بگاہ ءُ ۔ تو ھرچ وڑیں شرط بندئے گوں من بنداں گوں ۔ میرءِ گوں کورءِ شرط بست گوں ۔ شاہ زین ءِ چارِات کہ منی ناکوءِ شرط بتگ ۔ شاہ زین ءِ وتی نوکیں زال ءِ گوشت: مئے ملک ءِ یک نوکیں رسمے اَستیں ۔ رسم چی انت ۔ منی ءُ تئی میان ءِ یک زھمے ایر اِنت ۔ تو منی نیمگ ءِ مہ کنز، من تئی نیمگ ءِ نہ کنزاں ۔ تاں سے شپ ءُ سے (۳) روچ ءِ ۔ زال ءِ گشت تو وتی رسم ءِ بدار سے شپ ءُ سے روچ مزنیں صبرے نہ اِنت ۔ شپ بوت یک وھدے شاہ زین پاد اَتک دیم پہ دریاءِ، وت ءِ دریاءِ دور دیاں ناکوشرط ءِ برگ بیت ۔ من ہم بنام ءُ بڈولی ءُ بنامی ءِ مرگ بہتر اِنت ۔ دریاءِ مان دیان بوت رواں بوت تا آپ ءِ گٹ ءِ گپیت ۔ روانیں پشت ءِ یکے ءِ توار کت ۔ مردمرو دیم ءِ تئی سامان تراپر اَنت ۔ شاہ زین روان اِنت، ہمے توار ءُ کوشاں کپ اِیت اوشت اِیت ۔ دست ءُ جت وتی سامان اِش چار اِتنت ۔ ھو مناں

سامان پر اَنت ۔ پنج تر اِت اَتک وتی لوگ ءِ گوں زال ءِ وپت ءُ واب کت ءُ ۔ صحب ءِ جان ءُ ششت ۔ شت پہ وتی ناکوءِ دیوان ءِ ۔ دیوان ءِ کورکیت ۔ کورءِ گوں ناکوءِ شرط بستگ ۔ کورشرط ءِ برگ بوت ۔ کورءِ مال ءُ جائیداد، دوئیں جن، یکے شاہ زین ءِ وتیگ اَت، برگ بوت اَنت ۔ شاہ زین ءِ وتی ناکوءِ گشت کورءِ باقی درست تیگ اَنت ۔ بس یکیں زال ءِ ئے مناں بدئے ۔ آدگہ درستاں بزیر تیگ اَنت ۔ شاہ زین ءِ وتی ھڈ ءِ کپ کہ جنین جنین ہے عقل ءُ تنکیں ۔ رد کپت وتی ہڈ ءِ کپ ءُ یلہ دات ۔ کورءِ شت گوں شاہ زین ءِ بست ہمے زال وتی تھت ءِ پادگ ءِ ہر شپ یک اعضاءُ بُر اِت داں کہ مرت ۔

سالے ءِ صبر کتہ ماہ ءُ برے گوں

پژدری کسہ: ہما بری بچار اِتیں ۔ تو زانتگ ۔ اے زَری مُوہ یے نہ اِنت ۔ دگرے تو جست نہ کتگ، تو آوت دل ءِ نشتگ ءُ سوداکتگ ۔ چیزے تر اداتگ ءُ، پشکپتگ کمک، گٹ کتہ گشی مناں پر نیاں ۔ انوں نیست بنت تر ادیان اِش، انکاری نہ اِنت ۔ دست ءُ پاد ءُ جنت ۔ وام ءُ بدلے کنت، اڑگ ءِ فائدہ نیست ۔ برداشت کن سالے ءِ برنگ گوں ماہ ءُ برے گوں ۔ تر ادنت اِش کمک او پار ءُ صبر کن ۔

وروک ءِ وروک ءِ سر ءِ زَار کیت

پژدری کسہ: وت شدیک اِنت، ھرس ءُ تجیت نان ءُ کپ بیت ۔ ھک ئے جنگ بیت ۔ میاری نہ اِنت وروک ءِ وروک ءِ سر ءِ زار کیت ۔

تَریں لُٹ ءَ بُن دئے نہ سُچیت

پژدری کسہ: تئی گُوات ءَ نہ اِنت ۔ زور مہ جن، دل سیاہ بئے، تو ھچ کت ئے نہ کن ئے ۔ گُرانیں بارے کوں تو چست نہ ہیت ۔ تئی بسات ءَ ڈن اِنت ۔ یلہ ئے دُئے ۔ تَریں لَٹھے بن دئے نہ سُچیت ۔

شیچر اِنت پُٹ ءِ قلات ءَ بندیت

پژدری کسہ: ھالے شنگ ءُ تالان بوت کہ یک طوفانیں گُوات ءُ ھورے پیداک اِنت ۔ ہر کس جنگ ءُ جاڑ یگ ءَ بہ گیپت ءُ تیاری ءَ بکت ۔ شیچراں ھال ءَ گپت ۔ وتی مستر ءُ کماش ءُ سروک اِش لوٹ اِت ءُ آوَرت ۔ سلاہ ءُ شور اِش کت کہ ما چے بکنیں؟ طوفانیں گواتے پیدا کیں مارا وتی بندوبست کنگی اِنت ۔ کوں وتی مستر ءَ درستاں اتفاق کت پُٹ ءِ قلاتے بندیں درست بیں ۔ طوفان ءُ گوات مارا چے کنت ۔ پٹ ءِ قلات، پٹ ءَ گوات بارت ۔ چو کہ درست تپاک اِتنت پمیشکا شیچراں وتی پُٹ پاتک اَنت کہ قلاتے بندیں ۔ پٹ گوات ءَ بُرت اَنت ۔ شیچر بے پٹیں مُرگ ہیت اَنت ۔ روچ ءَ تر اِت نہ کنت، روچ ے سُوچیت، پٹ ے پُر نیست، شپ ءَ تر اِیت ۔

شیچر مبوپُچاں مہ پاچ

پژدری کسہ: جمیل ءُ گی ہم سرو ءُ ہم گنگل اِتاں ۔ دوئیں بے روزگار اِتنت ءُ بے دندا اِتنت ۔ دوئیناں شور کت کہ دُڑی ءِ راہ ءَ لانچ ءَ چہ دئی ءَ روئیں ۔ مرچاں آپی جہاز ءُ بالی جہاز

است ءُ ویزا ءِ سرءَ روَنت ءُ کاینت، پیش ءَ جہاز ءُ میل نہ بیتگ ۔ دُزی دُزی لانچ ءَ دئی ءَ شتگاں ۔

جمیل ءَ شپکے شوہاز کت ءُ ٹھینت ۔ تو اے چکر ءَ مارا بہ بر کوں دئی ءَ ۔ گی ءُ جمیل سنگت اَنت ۔ جمیل ءَ گشت من ءُ گی ھور دئی ءَ روئیں ۔ گی ءِ پت دہکان کارے اَت ۔ جمیل ءِ پت دکاندارے، جمیل ءَ باڑہ کریھ است اَت، گی ءَ نیست اَت ۔ گی ءَ وتی پت ءَ گشت ابا من رواں کوں دئی ءَ ۔ جمیل سرگپتگ ۔ تو پروشت ءُ پروش ئے بکن ۔ گی ءِ مات ءَ دہ سُہر پچی پر اَت ۔ پت ءَ پروشت اَنت کہ گی دئی ءَ روت ۔ شپک ءَ جمیل ءُ گی ہردک نہ برت اَنت کوں ءُ بے ھیال ئے کت اَنت ۔ ہمے زَر کہ گی ءِ کریھ ءُ باڑھ اِتنت، مدان مدان چیت ءُ وار تنت اِش، گار ءُ گم کت اَنت اش ۔ قدرت ءِ ھدا گمی بیمار بوت ۔ نادراہ جاہ ءَ برگ لوٹی ۔ نا دراہ جاہ ءَ زر لوٹی ۔ زَر مارا نیست، کو کے بُنمال اَستیں باریں اشی ءَ کئے زوریت ءُ مارا زر دنت ۔ دو پچی ایں سھر اَست اَت پیش ءَ پروشت ءُ وارتاں یا اللہ چے بکناں بچی نیست، شیچر بیتیں وتی پُٹ پا تکاں، پتینکاں چیز کے ھست اَت وارت اَنت، ھشک ءَ تشتگیں ۔

پژدانک چی یے

بلوچی ءِ پژدانک ''محاورہ'' ءِ گُش اَنت۔ پژدانک دوتھر ءُ رنگ ءِ است ءُ سلامت اِنت۔

۱۔ پشدانک پشت در پشتی دانک۔ پشدانک پروشنگ، پژدانک کتگ، پہ محاورہ ءِ کارمرز کنگی انت۔

۲۔ بلوچی ءِ پژدانک دو کجا، چارلبزی پژدانک، پژدری کسہ در کشّیت یا در کہت مثال ھبر ءِ ٹی ٹی، گُگو گُگو، شیچر، دگہ دگہ۔

۳۔ بلوچی ءِ پژدانک لین وستری (جملہ) مرکب مثال ءِ ھبر ءِ:

۱۔ سگول ءِ ستری

۲۔ چنگ ءُ گُنش ءِ اُلٹ

۳۔ دوئیں پادءٹ ءِ گپتگ انت۔ دگہ دگہ

برزی ھبراں چے زاھر بوت کہ بلوچی ءِ پژدانک دوئیں تھر ءُ رنگاں ھست ءُ سلام انت۔ سلامت بات آمین۔

بتل ءُ گشتن ءُ پژدانک ہر زبان ءُ لبزانک ءِ سے چمگی بن چاہ انت۔ زبان ءُ لبزانک ءِ تہ ءِ پژدانک ءِ بستار چی اِنت؟ بتل ءِ گشتن ءِ بستار ءِ چہ پژدانک ءِ بستار اے واستہ مستر

اِنت کہ پژدانک ردانکی لبزانک ءِ تمامیں تھر ءُ بھراں سرجم کہت۔ پژدانک ازمی لبزانک ءِ نوک ترین زند ءُ رنگ ءُ بُراہ بخش اِیت۔

پژدانکانی پژدری کسہاں مدرسہ ءُ مکتبی درسی کتابانی سبک جوڑ بیت، تجھل ءِ بگرداں برزی کلاس ءُ جماعتاں درءِ۔

پژدانک تا کاری ادب (صحافتی ادب) لبزانک ءِ دیمری ءِ زامن ءُ مانزمان اِنت۔

پژدانک ءِ بستار بندی اُلمی اِنت۔

پژدانک ءِ کارمرزی وھد ءِ پژدری کسہ دراَ تک ءُ نمونہ زاھر بوت، گڑا پژدانک ءِ بستار بندی بوت۔ مثال ٹی ٹی ءُ ٹی ءِ پژدری کسہ، گُگو گُگو، سگول ءِ ستری، چینک ءُ گُنش ءِ لٹ یا دوئیں پادءٹ ءِ گپتگ انت، دگہ دگہ کسہ اَنت۔

پڑ دانک

☆ گرم ءُ سرد ے ئیست

☆ سَلّو ءُ پلّو باز کنت، چست ءُ ایر

☆ ھشک ءَ تندی، گُمشے بلاھیں

☆ نان ءَ جتہ، بھت ءَ پُشت کتہ

☆ سر سواری یا راہ رواجی

☆ کچک چل اِنت، کون اِنت یل ءَ نہ دنت

☆ کچک ءَ ھَبّ کنت، نچانگی دپ جنت

☆ ریش کند اِنگ، ریش آگر اِنگ

☆ پادا تنگ ءُ آپ ے ءُ گش اِنگ

☆ ھون ءُ ریم کپتہ، ریش بَڑ اِنت

☆ مترا کین ے ءُ مہ گئین ئے نہ رستہ پُھتہ نہ اِنت

☆ کرش کرشیں، رنگ رنگیں، نقش ءُ نگاریں

☆ مور کپتگ چَرپ اِنت اُمید ے ءُ مان

☆ بوہ کپتہ، ہر کس ے ءُ ھال ءَ سہی اِنت نام ءُ دپیں، بَنام ءُ بڈّ ول اِنت

☆ نامرد مرد نہ بیت، لگور ڈڈ نہ بیت

☆ کڑوے ءُ مکن، جُست ے ءُ مکن، مرو ءُ میا

☆ پِلّے وتی وڑ ءَ اِنت، وت سر اِنت

☆ چَمے مزن، چمے کسان، مارمہ چیو لین

☆ ماراچیو لینی، مارا بزگ کنت

☆ مارا بزگ کن ئے، یا وت ءَ را بزگ کن ئے

☆ دور ءُ دراج مرو، نزیک ءَ بو

☆ در ءُ کور مرو، دست ءُ دپ ءَ بو

☆ دیہے شُت ئے / راہ ے ءُ بدئے، میراث ے ءُ بَھر نباں

☆ گندیگ اِنت درائیں روچ ءَ اڑ اِنگ ءُ گلائیش اِنت

☆ ناشر ءُ کٹ مُشے دست ے ءُ نہ بستگاں

☆ ما سد پیں آشانیں، پیریں گونڈئیں

☆ تئ گورسی ءَ کنت، تئ بار ءَ دنت

☆ ترا بے بار نہ کنت تئ کار ءَ کنت

☆ تئ مَشک ئے آپ کت، تئ کار ے ءُ کت

☆ تئ بار ے ءُ دات، تئ کار بوت

☆ تئ بَٹ ے ءُ وارتاں

☆ کوں من نہ کنت، مئے کور ءَ نمیت

☆ منی کار ءَ کار نہ داریت، منی واداپ ے ءُ چشتگ اَنت

☆ نماسگاں کلوہ کنت، گزا ءَ بہ پُٹ اِیت

☆ ھاک ءُ للگ اِنت، تو بہ ءُ کو کرو اِنت

☆ ہمے رندءَ بہ بخش، دگہ پرے نہ کناں چو

☆ کور کشکاں روت، راہ ءُ گار کتہ

☆ راہءَ نزانت، نوکیں مردمے

☆ پلینڈ ءُ دعویٰ بازیں، کشکی گھبگ ءُ

☆ پارساھے کجا، گُو چلے

☆ دستءَ بہ کپیت جُستانیں کنیں

☆ مناں مہ گندی کوج بیت

☆ میارے سرءَ مدئے، یلہ ءُ مکن

☆ ترس ءُ بیم ءِ چیرءَ ءُ کن، وتی گتءَ مہ کش، بیم ءِ چیرءَ ءُ کن

☆ دانے کجا، پگے ۔ بے زند ءُ بے آئیگے

☆ ھورءَ سرءَ گُورتہ، چہ دیگاں گار انت

☆ مشکل ءُ مصیبتءَ کپتہ دست ءُ سرءَ انت

☆ ڈرنگ ءُ لولجان انت، سادسرءَ سستہ

☆ بُنے نداری، ھستاں ھلاس انت

☆ بے کڑی یے کجا دست ءُ جن ئے، شر ءُ شتر ے، چے کنگ بیت

☆ کُچک ءِ نانگاں پروشی

☆ دمک کواز کنت

☆ کار ءُ دندا نہ کنت، سیہ پہ سیاہ نشتہ

☆ مگیمانی میش انت، سرءُ جھل انت

☆ ٹگی ءُ ٹوری نہ زانت، تچک ءُ سیداھیں مردمے

☆ مومن ے ءُمورے آزار نہ کنت

☆ مورینکاں گپتہ، رمیزاں وارتہ

☆ تنگ ءُ شرپش مکن، زیان ءُ تاپان

☆ ہوش ءُ کوش بو، بے سار ءُ گنوک مبو

☆ کوش مالومیءَ کپتہ، کنٹ ے ءُمرتگ

☆ سہی ءُ سرپد انت یکےءَ ھال داتہ

☆ چم ے ءُبرز انت یاڈ رنگ انت

☆ چیز ے گار ءُ کتہ، مدام شوہازیگی انت

☆ مَرگی نادراھے، روچان ءُ است نہ مریت

☆ مرگ ءُ نادراہی ھمراہ نہ بنت، مرگ پہ نادراہی نہ انت

☆ نام ءُ ننگءَ مرتگ، شرپ ءُ ازّت لوٹ ایت

☆ نام ءُ توار، کرگ ءِ باتءَ نہ کپتہ

☆ ہر کسءَ پہ دیم جنت انت

☆ ساھے گران کن، گُورے بروبیا، شرپ ءُ ازّت ءُ بدئے

☆ یلہ ءُ مدئے، تھنا بیت

☆ ثُوءَ تاچ

☆ دیر نہ کنت روچانی مہمان انت

☆ راہ ءُ رَندنزانت، راہ ءُ رند زانت

☆ گٹک ءُ مورناں مہ سند، پڑ ءُ مورت ءُ مورت ءِ

☆ زھر ءُ زیت انت

☆ پشی ءِ ھُنراں زانت، گرگ نہ ہیت

☆ چری باز کشت ءَ بچڑے باز مان

☆ جُھلیں گُورے پاسگ نہ ہیت

☆ پُلوک ءُورو کے مارا دپی جست ءُ نہ کنت

☆ چَکیں کوشت ءُ دورنیت، نہ سدی، یلہ نہ دنت، بیزاری کنت

☆ کُرچک ءُ کونس انت، چوٹ ءُ چیوٹیں

☆ تچک ءُ سیدھا نہ اِنت

☆ لکڑ دنیا انت چک پہ چکے پشت ءُ کتہ

☆ ہر سال گپی چکے کاری

☆ پلوانگ مبو، برے اوءَ برے اوءَ

☆ جاگہ نزوریت، ڈرنگیں درائیں روچ

☆ کپتگ ئے چست نہ بئے، مہ وپس بتر

☆ بہ لپ ئے بلکیں لاگر بئے

☆ طفلی نیمون کنت کودکی گڑ

☆ قول ءُ ماسگ ءُ پیر ءُ زیارتی

☆ زونڈ ئے جنگاں پہ گیگ نشتگ

☆ روگ زانت، آگیگ نزانت

☆ زمین ءَ ریزینیت، نندیت پادنجیت

☆ شپ ءِ تیر اِنت، لگ ءُ مَلگ اِنت، کور ءِ لٹ اِنت کیت

☆ پینڈ ءُ مہار اِش سستگ اَنت

☆ وتیگ ءَ کنت، وتیگ ءَ وارت،
دگرءَ نہ دَنت دگرئیگ ءَ دلما نگ نہ اِنت
وتیگ ءَ نہ دَنت دگرئیگ ءَ نہ لوٹی

☆ من تئی موش وارتگاں

☆ پُرگ ءَ سوار اِنت ساہ ءُ گپتگ ءُ پوز ءَ ئے رسیتگ

☆ سرءُ نو دیگ ءَ گُرستگ، آزمودہ کارے

☆ چُشیں زَنڈ ءُ گونڈیں باز دیستگ

☆ مورءَ مزار مکن، تو لگ ءَ شیر

☆ دست دست ءَ گپت پادءَ نہ گپت

☆ چُو چینکے، تاہ بہ تاہ ئے

☆ وَرودے زمین ٹوپے، وت گڈے

☆ گڑے شلپتگاں، وام ءُ داتگاں

☆ مور کپتگ، کسے جست نہ کنت، کس گُورءَ ئے نہ روت

☆ چہ پیں، اُمید یگیں

☆ گشاں روپ مکن، گر ءُ چیلی

☆ تنگ ءُ شرپش، زیان ءُ تابان مکن

☆ بچ ءَ چہ اِنت، بدکسو اِنت نام ءُ دپ بنّا میں

☆ ھال ءَ ئے ہر کس سہی اِنت

☆ کش ءَ کپت، کش ءَ لیٹ اِیت

☆ نام ءَ ئے بگر جاگہ ءَ ئے روپ، عمر ءُ دراج اِنت

☆ تنگ ءُ تابانیں، لاگر ءُ زوریں

☆ گٹ ءُ کوئی نہ اِنت، کار ءُ دندائگت نہ کنت

☆ بے توکل ءُ بے ہمتیں

☆ کچلاں جتہ، شُت نہ کنت

☆ پیگاں دل گپتگ، کوشت ءَ زُرت نہ کنت

☆ چہ پانی ناھاں گپتگ، امید یگیں، لاپ ءُ پُر اِنت

☆ پَنج ءَ چے یکے نزانت، دابہ ءُ پھوالے

☆ تیر سوچ ءُ کن

☆ مُچ ءُ کتگ، اللہ ءَ شر داتگ، مُچ اِنت ئے

☆ مُچ جنت دنت ☆ ملیر ءَ منگنڈ وراں

☆ کئی باگ ءِ بَڈا گیں ☆ مہ ثرد ءُ مہ سرّ مئے سر ءَ

☆ گناھے نہ کتگ، سزا ءَ اَتگیں

☆ مئے میار ءُ گناہ چی اِنت ☆ پوست ءِ پُتر یا بہ منّیں ءُ

☆ گنگ ءُ سر اِن بیمار یتگ ☆ سر ءُ جان ششتگاں

☆ پادگ پادگو اِنت، دلمانگ اِنت بئیت

☆ سَلاھے مُھتل اِنت، دپ ءُ پہ مڑاہ داشتگ

☆ تلگ ءُ تُسگ ءِ سر ءَ اِنت

☆ جاھلانی پت اِنت مکوٹ ءُ کانٹی یے

☆ پگری ءِ ھرد ءَ چے درمیت

☆ مَغز گشتے بکن، تر ءُ تاب ءَ در ءَ ☆ نندگ ءَ کونڈ و گپت

☆ پُٹ نہ کنت، ہچ نہ گشی، بے بُرمشیں، کوش نہ پٹی

☆ گنگ ءُ کورا اِنت، زِرءَ زیر آپیں

☆ پشت ءُ کوش کنت، دیر ءُ زیر سڈّ ءُ گڈ نزانت

☆ دوگلابی گال کیش دپ نداری

☆ بے پرواہ ءِ دپ ءَ مریچ دل ءَ گش

☆ دپ ءُ دنت، دلے مدئے

☆ مارا کچ ءُ لچ ءُ کت، مارا کچ ءُ لچ کنت

☆ پرک ءُ پیڑ ءَ نزانت، شر ءُ گندگ

☆ گنگدام ءُ ھیوان ئے

☆ ننگ ءَ پُروش ءُ بُور، بے چرکیں بلوچے

☆ سر ءَ نہ کپی آپ ءَ دور دنت

☆ مدد دوستے، ہر چی ہیت ءُ دنت ءُ

☆ دست ءَ ھونڈ ءَ سی دَئے ئے، ماروارت

☆ دست ءَ ھونڈ ءَ سی مہ دئے

☆ گرّ ءَ لگّت کن، سیاہ ءَ جان بستگ

☆ مانُبرّ ے نہ رسی کلہ کنت

☆ چلنڈ ءُ چلورئے، گھبگ ءُ دار دست ئے، بے غرض ءُ بے پرواہ ئے

☆ چُک چین کناں، تباہ ءُ برباد ترا

☆ چُمب ءَ جنت بارت، ہچی ایری ءَ میلیت

ہر چی دست ءَ کپیت ءُ بارت ءُ

☆ وت وارخو دگر آباد

☆ قبرءِ ایر داتگ، ڈرپ ءُ دارگ کتگ

☆ لوگ ءُ گوازینگ، اللہ ءِ وتی مال کتگ

☆ ساہ ےءُ داتگ مرتگ، وتی کارے ءُ ھیر کتگ

☆ ایمان ےءُ سلامت بات، منی کار ھیر اِنت

☆ ترا پونشے نہ دَنت، تو ہچ نہ کرزئے

☆ دل ءِ بشود چہ من، منی اُمید ءِ مہ گش

☆ سُنگ ءُ کوراسیں، تہاری ءِ تشتگیں

☆ چم پہ چم مَیم نیت، کورے کیت چَم ہیچے بارت

☆ مَشک ءِ دپ پچیں، زمین ءُ زمان ھونیں

☆ ھون بے کساس ءِ رتگ

☆ ٹنا پروشتہ، شلگام ءِ جتہ

☆ پتر پچیں، نند یت پادایگ نہ زانت

☆ پوک ءِ پلو مہ بو، درائیں روچ ءِ رند ءِ مہ گپ

☆ تنی منی باز کنت، بے ریاھے دیم ءِ گوشیت

☆ ھگلیں ھبر ءِ وتی پت ءِ بگش

☆ ھک ھک اِنت، ناھک ناھک اِنت

☆ ھداھک شنگ برزءِ

☆ بُرزءِ سستگ جَھل ےءُ نہ داریت

☆ ھداھک کنت، ناھک نہ کنت

☆ پینڈ ءُ مھارےءُ سستگاں

☆ ریچ ءُ پروش کوں، تا تو پاتیں

☆ گاماں کپتگ، بے ھچ نہ اِنت

☆ کمک ءُ باززانت ☆ گُس پہ روم پَہل اِنت

☆ بگرےءُ پاتک ءِ ےءُ کن، ڈنّ ءِ نہ تری

☆ کار بیرانیں، کاری سامانے

☆ ازبا بے شرّیں، گار ءُ گُم مکن ےءُ

☆ بچن ءُ ھوایرےءُ کن کار دنت

☆ دَز مجنے نام ءِ ہیت، چارگ ءِ دل نہ بی

☆ دل ءِ پشت ءِ داشتگ

☆ پھوئیں کار کنت، نہ بیتگیں کار کنت

☆ دگر ءِ اوست ءِ مہ نند، سُر ءُ پُرے بکن، ھُشک ءِ مہ نند

☆ تھمبل کارےءُ، گشا دنہ اِنت

☆ مدگ پاٹو کنت، چِت ءُ وارت

☆ دست ءُ دیم یا چم ءُ دست کنت

☆ شے ءِ نام ءِ بے دز نماز ءِ مہ گر

☆ چماں چار کن، ھیال ءِ وت بو

☆ کار ءِ دنیا اِنت، مرچی توئے، باندا آ اِنت

☆ مَلّانی میڑ ءِ بچار، مَلں ءُ مَلں مڑ اِتگاں

☆ گُشگ ءِ کانٹی جَتگ ☆ تپ زیرک ءِ بستگ

☆ چُک کوں گرگ ءَ سیر داتگ

☆ بچّرے باز مان، یا بچ ءُ تاب

☆ کرُمش جنت یا کرُمش جنانیں

☆ پادانی ءَ روت کیت، پادانیں

☆ بدّے ءُ مزنیں، مالوارے، ھک زُورے

☆ زوراک ءُ چاکرے غریب ءِ ھک ءَ جنت، تُرس ءِ ھدائے تیست

☆ اے چہ آئی ءَ گنتر اِنت، مجن غریب ءَ مدے ئے غریب ءَ

☆ غریبے ھدا ءَ جنگ

☆ تمبت ءُ ول انت، کپگی انت، چیغا لُگ ءَ داشتگ

☆ گرءُ روُس کت، بے شرپ ءُ بے اِزّت کت

☆ گچ ءُ پالام گپتاں، سبک ءُ سر درے ئُ کت

☆ چم پیچاں کورءِ رند ءَ انت، نیست ءُ نابوداں

☆ نسک ءُ تنگاں بے ھیر ءُ بے قدرتاں ☆ سست ءُ ڈامپچکاں

☆ یلہ درگلائیں، بے ولبہ ءُ بے ھدابند اِنت

☆ کس ءُ کوہ نیست، شپ جاہ روچ جاہ اِنت

☆ چلیڈ کی جنت، برے ادءَ، برے اودءَ

☆ کم ءُ گیش ے ئُ بکن، نیمگ ءُ نیم سُوت

☆ کوھن ءُ نوک، چیزے نہ چیزے بدئے

☆ دیم زور ءُ دیمپانیں، اوست ءُ امتیں

☆ مرچیگ ءُ باندا تیں

☆ گُورنوئے گُوزگ نہ بیت، بوہ کنت بے زات

☆ کرمءَ بوکنت، ڈُنڈا اِنت

☆ ہرچی کپیت گچ، کس ے مچت اِنت منگیں

☆ ڈُنڈءَ گراگ ءُ ڈال وراں

☆ ڈُنڈءَ گراگ ءُ ڈال پانگ انت

☆ گُجاں مہ ریچ مئے سرءَ، مئے سرءَ مست ءُ قلندریں

☆ گناہ ءُ بے گناہ، ماترا چے کنتہ

☆ مفت ءِ کلّند پئے، مئے سرءَ کپتگ ئے

☆ تُشک ءُ تاشگے، چیزے ناں چیزے

☆ گرٹپءَ نیم ے ئُ کن۔ دوئیں بار برابر بہاں، کم ءُ گیش ہچ مہ بیت

☆ کٹگ بُر اِنت، توک ءَ کپیں

☆ مہ آمودمُک جنت، سنگ ءَ سنگ دنت

☆ ناحقی مکن، حق ءَ بدئے

☆ مال بھائیں ءُ دژمن ءُ دوست ءَ یکیں چم ءَ چار

☆ رو ءُ رضا دئے، زر ☆ گُلّی کلمپوگ حل کنت

☆ ھُرگُم ئے توار کنت، تہ ءِ ہچ مان نیست، کوک ءَ ءُ مل ئے

☆ شالو بالو اِنت، شوق شوقیں

☆ وھدءَ زرتگ، کارئے شُر اَنت

☆ چنکاں چنت کٹ کنت، مناں دور نہ دنت

☆ دگرءَ نزاناں پمن شر اِنت، تو وت شرئے

☆ پہ تو ہر کس شر اِنت ☆ شرّی بکن ھرابی مکن

☆ شرءِ شرتر چی اِنت

☆ موٹ کنت، دپ ءِ پروشی ،ھبر ءِ نیلیت

☆ بے تامی کنت، آپ ءِ دور دنت، سلک ءِ بارت، نگیک ءُ بے وڑ کنت

☆ نیگانی ءُ درنگیت، درائیں روچ ءِ بدئے ءُ وارت

☆ دل ءُ نہ روت، دل ءُ ورگ ءِ رژناھیں، وارت کنت

☆ ورگ ءِ جاگہ اَست

☆ گوک ءِ بوٹے نہ وارت

☆ کسی دانکے پرے نیست، سُنھو ءُ بو شار و اِنت

☆ پنشکرتا، اللہ ئے کاراں شر بکن

☆ گلان ءِ گلی اِنت،

☆ ڈرانچہ گُوات کپتگ، پُرانی سر ءِ اِنت

☆ مارا تڑی ءُ دات ءُ شت، مارا تڑی مدئے

☆ گُوات ئے کشگ لوناں، سرءُ پر کنگ لوٹی

☆ احمق ءُ ھوڈ اِنت

☆ سرءُ گران اِنت، سبک کنگ لوٹی

☆ ماراھدا ءِ ترسی، دگے تئی باردات ۔ یا ۔ تئی بٹ وارتاں، تئی کار کت

☆ شُگل ءِ تہ ءِ پگلے دورءُ دات، دیوان بے لذت ئے کت،

ھبر ءِ تام ءُ لذت ءُ برت

☆ پاداں بہ تئین اِیت تچیت، ترس ءِ گار اِنت

☆ شپ ءِ مس ءِ درنگیت، وتی ساہگ ءِ چہ ترسی، ریٹ ءُ لگور ے

☆ کلیر ءِ جمک ءِ اِنت، ترا پُڑ ءِ پڑم ءِ شنت

☆ تئی کوات ءِ نہ اِنت، ترا تیار تر اِنت

☆ پٹ ءُ ونڈ کنت، نا پگ ئے گار اَنت، چیز ے چار یت

☆ کٹیھ کنت، نہ ٹھیت کوں

☆ ڈانگ بڈانگ کنت، دنیا ءِ جہان ءِ ھال دنت

☆ بے بُرمش ءُ بے تو ار اِنت

☆ کدءِ تو مے سر بئیت، بے بن ءُ بے پدمہ ہیت

☆ بے ھنڈال ئے، چُک ءُ چلانگ ے نیست

☆ پد ءُ رندے نیست، یک سرو یک شاھے

☆ بے جمل ءُ الوانٹ ئے

☆ ھوردگ ءُ ھلیجے، چتو چینکے یا وتگڈے

☆ سدرگ ءِ یک رگے نہ جنت، تتار ءُ تپکیں

☆ کنٹ ءُ ھماتیں ڈک ءُ پونچیں

☆ سُر پُر نہ کنت بت ءُ بنڈیں

☆ گٹ ءِ سوار کنت، کار ءِ کپت، درد ءِ وارت، کار آمدیں، ڈکی مردمے

☆ کنڈ ءُ بیٹ ءُ برابراں، گیگ ءُ گوم اِنت، کار ے شر انت، ھدا ءِ داتہ

☆ ترکاں سدئے، پاشکاں پچ بے

☆ پاشکاں پچ مکن، ترکاں مہ سند

☆ چم ءُ دل ءُ پُراں، نہ دیدو کے نہ انت

☆ مَمنت مارا، پچ ءُگوج مکن، شلّاں درمکن

☆ کوجائے، دگاہ ءُدھوکہ دنت

☆ مروءِ گُن اِنت، بیگاہ ءُمنّت ءِ مگر

☆ مرو مجبور مبو جواب بدئے

☆ دست ءَ بہ کپیت جستانیں کنیں

☆ روچ ءَ شپ ءِ استارانیں پشداری

☆ انچو بجن ءے کُفن ءَ پیم مہ بیت

☆ نکر نکر گزل گزل بہ بیت

☆ تسوئی دپ پل ءِ، ھچے جاگہی نیست

☆ کوشگی ناں دوشگی، وارت کنت، ناں دات کنت

☆ کوری مدگے دپ پُر بیت

☆ بے ھچ نہ بئے، چیز کے رسیت

☆ درانچہ رپٹی، نرمڈ ءُ کرمڈ باز کنت

☆ جگراں فغز کنت دل ءَ ریش

☆ دل کج ءِ داتگے، نادراہ ءُ کتگ مارا

☆ پچّوئے، چم جَہل ءُ بزچم ءُ

☆ ھبرئے بگش دارءَ بگش

☆ شَحے کار نہ کنت، پٹّر ءُ پُشت بُرّئے

☆ شپ ءَ آدینک ءَ مچار گنوک بئے

☆ گُرانزئے گُوات داتگاں۔ اُپّ ءَ اُپّ اِنت

☆ کنگک بجنے ھون نہ دَنت، زھر ءَ شر کگی اِنت

☆ نریں پس ءَ شیر دوش ئے، بھیل ءَ دادلوٹ ئے

☆ تراز ھر کیت وتی ہمگ ءَ پہل کن

☆ مہ مُرج مئے سر ءَ، تراک ءِ دل مکن

☆ مئے سر ءَ بہ کپ ☆ تورے منی گشٹ ءَ بستہ

☆ دگر نہ گندی، مناں نزوری ءَ دیستگ ئے

☆ سادھُ بارگیں جاگہ یے کتہ ☆ تاک ءَ لیثین ھبر مکن

☆ ھبر ءَ گئیں، بس بکن چمدان ءُ کن

☆ دیم ءَ مرو، منی شیطان بار نزوری

☆ ریاءِ دارگ ءَ دُبُرت

☆ لوسنڈی کو کے وران ءُ چرانیں، بیل ءِ چراگیں

☆ پونز ئے بُتکہ ☆ ورگانیں چک نہ جنت

☆ واللہ ءُ عالم اللہ زانت ءُ عالم

☆ بُن پان اِنت، پانہ پاس اِنت

☆ چُرکی اِنت، دل ئے کُشی، دل ئے گوئی

☆ کور پٹے مردگانی پشک ءَ کشی

☆ قبر کلوڈی، کفن گشے

☆ چاپلوسے، شاھو کار ءُ چالاکے

☆ بَر ءُ ھار زانت، اِدءَ اُودءَ کنت، بُزگ ءُ ماندگ زانت

☆ کار گشے، وتی کار ءَ شر کنت

☆ ناگار جنت، مُرگاں بال دنت، اشکرانزی جنت

☆ لُٹ جریثو کتگاں، بزگ بزگی ئے

☆ مُلور مُلورئے تراچونیں، ھورءِ سرءِ گُورتگ

☆ زدگ ءُ زامیلاں، جنگ ءُ پرشتگاں

☆ ناہ ءُ ماھیگے درکیت، ھمشام ءُ ھمسُبارگ نہ اِنت

☆ شدیک نہ اِنت، اللہءِ شگر اِنت

☆ چُکانی دپ بنداں، ہمنکس باز اِنت

☆ چلیم ءُ تمباکے، اتک نہ نشت ءُ شت

☆ ناہ ءُ آپے کت، سبارگءِ نہ نشت

☆ چُک مہ گریت مات ئے نہ مچینیت

☆ کدءُ باندات نیست ☆ پیداکاں دیر نہ کناں

☆ کانٹ ئے جتے ☆ تڑی یے دات ئے

☆ ھبر ے کُت ئے ☆ نوتگ نہ کن ئے

☆ ھبرءِ نالءِ مکن ☆ ہچ مہ گُش، بس کنت

☆ تراصبر گردان ☆ اوپارءِ دمبرت

☆ تو بس نہ کن ئے ☆ ترا بگر کوں

☆ بانزیگءِ بن دئے ☆ بانزیگ سرءِ اِنت

☆ ٹھوھار گپتہ ☆ ڈرمی ٹیلگاں

☆ کوکی چماں ☆ گُوسکی ٹیلگاں

☆ مُکے جنگ ئے ☆ مُکءِ مجن

☆ کش ءُ شتگ ☆ دست سُر اِنگ

☆ مُکءِ لگ اِنگ ☆ زانت ءُ کنڈن نہ جنگ

☆ تا بہ مجن ئے ☆ آسُتکے بجن ئے

☆ ترا ہچ وڑءِ دل نہ بی ☆ کوٹے وارت کوٹے ایر کنت

☆ پنڈلی اِنت ☆ ترا مناں ہچ گپت

☆ مگیمانی میش اِنت

☆ سرے جَہل اِنت بُرزءِ نہ چاری

☆ چم ایر ہچ ئے، چم جَھل ئے

☆ چم گُلے، چم ترسے ءُ بز چمے

☆ بٹ وارے، چنڈے نانءِ کونیں

☆ سیاد ءُ وارث ئے نیست ☆ کس ءُ آزیز

☆ لاپ چارینی کنت ہر کجا تریت

☆ بَٹ یا نان گپت وارت

☆ ٹپال اِنت ☆ حالےءِ گپتہ

☆ تچانیں ☆ پُنڈ ءُ بور

☆ پُنڈ اِتگاں دیمءِ مُش ئے

☆ جوھی سبزیں آپ اِنت

☆ ورگءِ لائک نیاں

☆ دزنمازءِ تنگ کنت ☆ ہچ کارءِ میلیت

☆ آپ کشّ ئے ☆ لج بر ئے

☆ چتاں اَندرانت، سرگپتگاں، پیداکاں

☆ مرچی نان باندا، کایاں اَلم

☆ بچک ءُ کچک ☆ بچک ءُ کچکی مکن

☆ برھمیتہ اِنت ۔ برھمیتہ مبو ☆ نشتہ نمیت زھری شتہ وشی

☆ پَلے تچک نہ کنت، پل ءَ نہ کشی ☆ بندہ بے صبریں

☆ مُرتگ ءُ مَلّیت ☆ نازگر

☆ چوٹ ءُ ول ☆ کعبہ ءَ ڈوک جنت

☆ کھڈن کتہ ☆ تمبیتہ چوٹیں

☆ مکہ میس جنت ☆ پلوئیگ ءُ پونز یگ اِنت

☆ کپتہ شکونیں ☆ قبلہ تریت ءَ

☆ کوش کتہ ماہ ءَ ☆ جمبوریں جلاں کپتہ

☆ تپرتل انت

☆ گب ءُ ھوش ☆ میھ وتی ترا جتہ

☆ سرگڈ ءُ سرسند ☆ بُش ءُ چٹ

☆ دز ءُ ٹیک ☆ چپ ءَ شتہ

☆ لٹ ءُ کٹ ☆ ہمپستہ، لُمبی

☆ ڈرنگ ءُ گتّ ئے

☆ جہل کپاں پور ☆ منی مرگ ءُ تئی سور

☆ پنت ءُ سوج ☆ جلاوطن انت

☆ جاہلی ءَ کانئے پر ☆ ھون ءُ ریم کپتہ

☆ جہل ءُ بال ☆ ھشک ءَ نہ نندی

☆ ڈک ءُ ڈور ☆ چک بور

☆ وام ءَ ترسی ☆ گٹ ءُ ست اِنت

☆ جاک ءُ کوکار ☆ کش ءُ من ءَ زبر اِنت

☆ ٹنک ءُ در ☆ پُل ءُ مُل کنت

☆ ترا پاداں بارت کوں ☆ باندم ءُ ڈیپگ ئے

☆ کوش ءَ ایر کنت ☆ میگ پول کتہ

☆ ڈلک ☆ نات ءُ پاتیں

☆ ھدا بر دوئے ☆ زمبل کش ایت

☆ پردہ ءِ پلک دار ☆ اللہ ءَ وتی مال کت

☆ دوسوب ☆ نشو کریت دل

☆ منی میر ءِ مزنیں ☆ ڈک ءُ ڈیرہ اِنت

☆ گر ءُ دئے کنت ☆ متروبیت نہ ترگیت

☆ کنٹل کش ئے ☆ گاماں کپتہ

☆ ڈاہ ءُ وانک ے جنگ ☆ ھمال ئے

☆ جل مجل بو ☆ پہ سند ءُ پہ یک اِنت

☆ پیر ءُ مرید ☆ تئی ھبر گُوستہ

☆ پانہ پاس ☆ نیاد ءُ بھا

☆ تل ءُ کچلاں جنت ☆ شکر تاپتگ ئے

☆ مور بہ کپی ☆ ٹگ ءُ لچے

- سروش جنت
- ھداءَ برتہ
- مال ترینگ
- موجر ءُ ستر انت
- نہیگ پول نہ بی
- پائین ءُ تباھگ کن
- شنگ ءُ شانگ اِنت
- بانڈیل ءُ نژوار اِنت
- آبلہ ءُ ثرانمبلاں
- ھبر یک برے
- تر ادرئیں شمے یادیں
- تنزگ ءُ راہ آپ ئے
- نہ ٹگلیت دیم ءَ اِنت
- تو جُھلیں گُورم ئے
- ماھیگ ءَ روت کتہ
- تو کوں ما پاسگ نہ بئے
- روت ءُ کیت
- کوات گشّی گپی
- تئی گُورم ءَ وڑ وڑیں گانڈومان
- دم پہ ساھت
- کارانی گشادیں
- اندرءَ اِنت
- ہم سرئے پوران اِنت
- شرک ءُ پال شر نہ اِنت
- گُو پش ءَ داتہ
- نیم کوک ءُ نیم شلونگ اِنت
- گپاں پونس اِنت
- پُرشت ءُ پُروش کنت
- لپش ءُ لگانڈو اِنت
- آباد ءُ غیر آبادے
- یلہ نہ دنت
- توباززان ئے
- اشکند ئے
- سوکلو دنت

- لاگر لاگریں
- تئی سر باز دیگ ءَ گُرستگ
- دزکنڈ کنت
- بے تہ ئے جان نیست
- ھلنگ ءُ دلنگ اِنت
- تو بہ سوچ ئے وُتی نام ءِ مکن
- یلہ یلہ اِنت
- ٹکر ءُ ٹیری کنت
- نامہ بیت
- لگانڈوئے
- تُش تُش ءُ بور بور اِنت
- تو جَت من جَت
- ناتوام ءُ ناسر جم انت
- تہو تہو ءُ یک یک اِنت
- تو گُشت من گُشت
- تو برت من برت
- چیدگ ءُ نشان اِنت
- ہما کار ہما مرد
- سکی ءَ برت
- ھبر ھبرے نہ اَت

☆ لبزءِ پیغمبرانت
☆ سکی ءِ نام ءَ بوت
☆ گلائیش نباں
☆ دکنی
☆ تیمچہ نہ کنت
☆ راہ ءِ سرءَ گپت ءُ جت ءُ
☆ سال پدءُ پیش انت
☆ مناں زانت
☆ راہ ءِ سرءَ چگل دات ءُ
☆ روچ ءِ رحمٰن کنت
☆ منی گورءَ نکیت
☆ سلے ولے بوت
☆ مناں کدئے چارگے دیستگ ءُ
☆ راہ ءِ سرءَ مَلان ئے
☆ یلہ داتگیں ءُ
☆ منی وادئے چش اِتگاں
☆ وت جنت وت مانا کنت
☆ منی رکزءَ نکیت
☆ نام ءِ مکن
☆ بے تھمبلے

☆ تپت ءُ تاپ کنت
☆ چینڈک ءِ پاچیت
☆ گپّے چداں گپّے چودان
☆ تو دُزجت من دُزجت
☆ پُرشت منی نام ءَ بوت
☆ بے جست ءُ پرس ءَ
☆ شکا پگ ءَ انت
☆ شیماز ءُ شبند ءَ بستہ
☆ گور ءُ کفن اِنت
☆ سنگ ءُ شاھیم کنت
☆ مڑاہ نہ کنت
☆ ایمن ءُ ساکم اِنت
☆ رمیز ءُ میتواں وارتہ
☆ لٹ ءُ پل کنت
☆ رمب ءُ ریچ انت
☆ سرآمد ءُ درگُل اَنت
☆ پھگر ءُ پرداچ کنت
☆ صلاح ءُ بناہ کنت
☆ دوتل ءُ دوتل کوچ، دوتل ددو پوست
☆ وتیک ءُ درآمد ئے

☆ نُرمی ئیں سامانے
☆ تھمبل ءُ کیت
☆ راہ ءِ پراہ
☆ ادءُ اودءَ کنت
☆ نوک ءُ نوک سران
☆ نوش ءُ جان کنت
☆ چَل ءُ پون اِنت
☆ لٹ کشان کنت
☆ کش ءُ چیل مکن
☆ کرم ءُ کوگ آں وارتہ
☆ بے مڑاھے
☆ یقین ءُ باور اِنت
☆ وروک وران
☆ پُل ءُ ھل کنت
☆ نفر ءُ چھتر مکن
☆ لپش ءُ نڑ وارانت
☆ کلان ءُ پرتگ
☆ آسین گڈی

☆ چت ءُچینک ئے ☆ کھن ءُکور جوتیگاں
☆ دپ ءِ شیر ءِ بوہ ءَ کنت ☆ مُز ءُپڑ دردی ندنت
☆ بارھوئی انت ☆ مال ءُمڈی نیست
☆ شر ءُسل ئے ☆ گیش ءُگیوارکتہ
☆ تنک ءُشرپش اِنت ☆ پاک ءُپلیت
☆ کوھن ءُنوک اِنت ☆ محمود ءِ پلر زانت
☆ ھرام ءُھلارئے ☆ وت ءُدگراں
☆ دل یار نہ بیت ☆ دمگ ءُآبر پچ انت
☆ پنڈوک ءُلولوک ئے ☆ دل ءَ زرت نہ کنت
☆ ھگ ءُبُرئے ☆ سر بتگ انت
☆ پٹ ءُپڑم ئے ☆ یکے ءُدو، دو ءُسے
☆ دڑ دل اِنت چہ ما ☆ چمانی پچ مبو
☆ میار ءُھا ھوٹ ئے ☆ دو پروش ئے کن
☆ سر ءِ مہ کپ ☆ وانڈہ اِنت
☆ غم تالہ ☆ وشی ءُغم
☆ ھور ءُتو رانت ☆ پتر ے دئے
☆ کچ ءُتچ ءِ پر نیست ☆ رژن ءُلیک
☆ سر کپ ءُھا ر کپ ءِ وش نہ انت ☆ جتہ، پروشتہ
☆ ھیال ءُلیکہ ءِ ☆ آپ ءُتام کنت
☆ ریم ءِ اندیم نہ کنت ☆ چراگ ءُقندیل ئے

☆ مرگ ءُمیراں ☆ غم تالا
☆ جتا جتا اِنت ☆ دز ءُلوڈ
☆ دوسری مارئے ☆ دراہ، دراہ انت
☆ ھور ءُگوات انت ☆ پچ ءُتاب ءِ باز ماں
☆ سنگ ءُپارسنگ انت ☆ کلیر ءِ جمک ءَ اِنت
☆ دو دلگوانت ☆ ڈک ءُڈور باز انت
☆ کسی گُوات ءَ نہ اِنت ☆ وس ءُواک نیست
☆ مرچی باندا کنت ☆ یک ءُٹک انت
☆ اینگر ءُآنگر کنت ☆ چیر ءُگورَانت
☆ مولد ءُنوکرَانت ☆ ماہ ءُروچ
☆ پل ءُپانچ کناں ☆ غلام ءُکاردار
☆ سیاہی ءُتہاری ءِ نیاری ☆ تنگ ءُگوزِ انت
☆ ٹینگ ءُجُس انت ☆ سنج ءُزین
☆ سوار پیادگ انت ☆ جٹ ءُبلوچی
☆ بام ءُسُہیل ☆ کچ ءُماپ گپتہ
☆ مہ نند ءُپادءَ ☆ سھب ءُبیگاہ اِنت
☆ کچ ءُکیل کنت ☆ دھکہ ئے بدئے میلانک ئے
☆ پٹ ءُپڑ ☆ کار بیرانے
☆ زمباں گپتہ ☆ سیر گگ ءُڈئے
☆ کٹمش ءِ ☆ پر پک ءَ پراہ شتہ

☆ کوہ ءُ تلار
☆ رِنگ ءُ ریچ انت
☆ پَل ءُ پادگ کنت
☆ تِکھیں ترا
☆ ھڈ ءُ پوستے
☆ یک یک اَنت
☆ سر ءُ چٹ ءَ اَنت
☆ کلوہ ھسات کنت
☆ گُٹ ءُ چانکر
☆ اِیتک ءُ ملور
☆ بھر ءُ چانڈ
☆ پاد ءُ دست
☆ دم ءُ گُوم
☆ چمانی کنگنیں
☆ جنگ ءُ چوپ
☆ شوم ءُ شانزدہ
☆ کش ءُ گُور
☆ اصیل ءُ لَولے
☆ پُل نہ کن ئے
☆ رنگ ءُ روغن

☆ دیر ءُ زیر اِنت
☆ برزیں اشیرے
☆ ھور ءُ تور اِنت
☆ شنگ ءُ شانگ اِنت
☆ تکوتاک کنت
☆ پوست ءُ گوشت ئے
☆ ڈرگاں ڈرگاں اِنت
☆ گنگ ءُ کور اِنت
☆ روہ ءُ دم
☆ پُر ءُ بند
☆ چاڑ ءُ بے چاڑ
☆ کشت ءُ کوش
☆ ارس ءُ لمپ
☆ گیگ ءُ گُوم
☆ پشت ءُ دیم
☆ کٹور ءُ کلنڈ
☆ شوم ءُ مگبھتے
☆ نزیک ءُ دور
☆ طلاہ ءُ چندن
☆ پُل کتہ

☆ دارءِ لیلیٰ
☆ گار ءُ گم
☆ سُیاہ ءُ وارتگ
☆ چیبگوہ کنت
☆ سوز ءُ سوزمان
☆ گُرچک ءُ رام
☆ ٹپ ءُ زیم
☆ مانزمان
☆ کلاگ ءَ نچاریت
☆ شیر سبزے
☆ نہ وروک چم ءِ روک
☆ سر ءُ شرمپ ءُ شنز
☆ سیاہ ءُ ناسی
☆ ڈَل ءُ ڈمبے
☆ مَنڈ ینیت رَکنڈ ینیت
☆ اوئے تو بات ئے
☆ للک رِتگک
☆ چُلڈ کی جنت
☆ مات بند
☆ ساپ ءُ سارتیں

☆ تیل ءُ ھِنی
☆ کلاگ ءُ ایرّوہ
☆ گار ءُ بیگواہ
☆ میزان میزان
☆ دست ءُ پنجہ
☆ نوارتہ شاہتہ
☆ یک ءُ یکشاہ
☆ گرکی تل
☆ قبلہ ئی بلوچے روچ ءَ سوتکہ
☆ گُرند ءُ گُروک
☆ کودگ ءُ سیاہ
☆ منی بارے ءُ دات
☆ چاپک ءُ شت
☆ بند یگ ءُ زندان
☆ دَموئی ءَ گپتہ
☆ توم ءُ کوک وارتگاں
☆ بڈّ ءَ اَت ئے
☆ دَموئی ءِ مانارتا
☆ تچو کے
☆ پُلو کے ءُ وَرو کے

☆ چات کٹ انت
☆ ھاک ءُسنگ
☆ کوک ءِ بوٹ ءِ نہ وارت
☆ راہ ءُ راھبند
☆ دریا دل ئے
☆ رنگ ءُتھر
☆ دریا
☆ نورانک ئے
☆ وہد ءُموسم
☆ زند ءُمَرگ
☆ دل تنگیں بود کارایت
☆ گرم ءُجَل
☆ رسم ءُدود
☆ بُر ءُبُرین
☆ نودءُ ساچان
☆ عیش ءُنوش
☆ مُلّا میاہ
☆ چَرّہ گُرّہ
☆ لاگر ءُلیٹ یے
☆ پلیتگ ءِ کن

☆ گشّ ءُچیل
☆ پنڈ ءُلوٹ
☆ آس ءُآپ
☆ مورے ءُگوش ءِ نہ وارت
☆ بُراہ ءُڈروشم
☆ اُڑو اُڑو
☆ ڈیکو جنت
☆ زھیر ءُمولم
☆ چتہ ماندانہ
☆ گُوھر ءُگوپش
☆ گُریوگ ءُکندگ
☆ بُر اِتگ ءُماندانگ
☆ دزء ءُکوات
☆ شرپ ءُشان
☆ چست ءُھوایر
☆ پلو پانچ
☆ گل ءُوشی
☆ بند ءُتائید
☆ ساہ ءُ زرتہ
☆ گت ءُنیش

☆ زورے ءُ آورتہ
☆ چن ءُلانچ
☆ ھون ءُریم
☆ دردءُ دور
☆ تلام
☆ کُچک ءِ نانگ ءُ پروشی
☆ مَرگ ءُزند
☆ دروگ ءُراست
☆ ڈول ڈل ءُ کنت
☆ ٹک ءُناک کنت
☆ پرک ءُپیڑہ
☆ ھنڈالان بُر اِت
☆ نمر ءُنہ زندے
☆ تون ءُ پچکند
☆ ہما ہکن تئی دل ئے گُشی
☆ دل ئے بُن گپتہ
☆ رود ءُگلاس
☆ ھنگ گُٹ ءُ جوشینی
☆ کورنوئے کوزگ نہ بی
☆ تو رءُ کورنشان

☆ پیلیٹی
☆ لٹ ءِ سر بُرز ءُ اِنت
☆ چمگ ءِ سنٹ ءُ اِنت
☆ دُمشاپ کنت
☆ رنج ءُغم
☆ چار بھڑ
☆ سبک ءُٹر پل
☆ قابل فتح کتہ
☆ چیر ءُاندیم
☆ ھستی کنت مستی
☆ شگان ءُ پگان
☆ جنگ ءُجیڑہ
☆ دیما گشی با پشت ءُ
☆ ساز ءُ کپتہ
☆ ٹھیز ءُ دلیر
☆ دام آپ ءُ انت
☆ بے ھیچ نہ اِنت
☆ ناس ءُ بلور
☆ ایر نہ روت گلوی ءُ
☆ میٹھ ءِ چیتہ

☆ دیم ءِ مشتگاں
☆ مژدہ واریں
☆ پل آباد ءِ پُل اِنت
☆ سوئی سُرناہ
☆ کولواہ رونیں
☆ گُوجیت ءُ گُوات ءَ دنت
☆ تل کچلاں جنت
☆ گُوات بروديے ایر دنت
☆ کوکی ءِ کنت
☆ بےتوکل ءُ بےتھمبل اِنت
☆ دران رد
☆ بُلک ءَ بُلک اِنت
☆ دہ ءَ دہ ءَ
☆ پُنش پنش کنت
☆ رَندءَ مہ گپ
☆ مئی ناہ میتاپ
☆ دارءِ بن گپتگ ءُ شتگ
☆ سبی بادگیراں
☆ بن مال ءَ گارمکن
☆ شِرّ ءَ پادمکن

☆ ملاّ ءُ مسیت
☆ کروج ءُ پتاہ
☆ کلاتک ءَ ڈھل اِنت
☆ کپ ءُ لیٹ اِنت
☆ ترک ءُ تاراج انت
☆ زبان تئی باھوٹاں
☆ چہ ےگلہ ءَ بہ پچّاں
☆ کوں وت کپ ءُ پادا
☆ لبز ءُ کبز
☆ اَٹ ءِ فقیر اِنت
☆ کش ءَ کپتہ
☆ بڈ ءُ بار
☆ دار پُھل ءَ پُرشتہ
☆ ٹکر ءُ ٹیری
☆ دپ ءَ پُروشی
☆ پوک ءِ پلوہ مبو

☆ ٹیری
☆ ھاترءِ گشّاں
☆ نپ ءُ سیت لوٹی

☆ جن ءُ جیڑہ
☆ چاکرءِ چارچم
☆ سرءَ کپیت
☆ کوادری گازےءُ گون نیست
☆ کوارےءُ بستہ
☆ ھیداں جانشو دیں
☆ زورءَ سرءَ راہ اِنت
☆ چاردہ ءُ جمعہ اِنت
☆ شُکرنج ءُ پتینک
☆ من وتی دل ششتہ
☆ گلاٹ بُرّ اِیت
☆ لیگ چتاں نیلیت
☆ تہہ کپتگ
☆ تہہ گندءِ
☆ دور چارے
☆ عشق ءِ سرے تُسکیں
☆ دو دیمی آدینکے
☆ دست ءُ نمک نیست
☆ دمک ءِ دے
☆ سربندی کجا دیما نترے

☆ پُھتہ نہ اِنت
☆ بلک ءِ ماہ انت
☆ دُرءُ دوچ
☆ کوشے مان کتہ
☆ ڈمب ءُ درانت
☆ بلوچ پہ لبز
☆ گرّ ءِ شاپتہ
☆ منی سوب ءَ داتگ
☆ ھوزالمی اِنت
☆ اُزرءُ پادگ
☆ تنی منی کنت
☆ مورگام ءَ دیمرئی
☆ کاپے پرنیستہ
☆ ھرءُ ھپتار اِنت
☆ کمکیوہ انت
☆ تراں تپرے ءُ نہ بُرّ اِیت
☆ پشت ءُ کوش کنت
☆ ٹگی ءُ ٹوری
☆ لُچی ءُ لگوری
☆ یلہ مدئے

☆ ہمک کوک ءِ بچ اِنت
☆ گناہ ءُ میار
☆ ھداءِ ملک دوا نت
☆ ھُمچ بُجّ
☆ آسے پشک ءَ کپتگ
☆ کمب ءِ لچکیں
☆ بندہ ءِ چماں گاریں بندہ
☆ اللہ ءِ لٹ توار نہ کنت
☆ پگی کوش ءَ
☆ بے ول ءُ ہینگ ئے
☆ ڈانگ ءُ بڑانگ
☆ آڑی باڑی
☆ سنگ نہ پاریزی
☆ کوک ءَ کڑب دیست
☆ شر ءُ گندگ
☆ نیک ءُ بد
☆ سنگ جنت سرا یرکاری
☆ سوم ءُ کوندوچ
☆ ستک پُرشتہ
☆ ہر کار ہر مرد

☆ جھان پُراہ ءُ ڈراجیں
☆ دابہ ءُ پھوال ئے
☆ پرّام
☆ ھداءَ بترس
☆ بندہ ءِ نیت بَدیں
☆ مشیت ءُ تجیت
☆ سیاہ چُغیں
☆ دل تر الاپ ءَ اِنت
☆ چپک
☆ توبہ بکن چشی ءَ
☆ وت وار ءُ دگر آبادءِ
☆ لونڈی کوک ئے
☆ شینو کے کیت
☆ سنگ ءَ چیر نداں
☆ آپ بگندی چم بکنت
☆ کسی بد ءُ شر ءَ نہ اِنت
☆ شاہدی ایمان
☆ لٹ ءَ بجن بُنا نہ کپی
☆ پونچیں کپتہ
☆ لاپ ءَ لگت جنت

☆ بے ریائے
☆ نان ءَ مہ پُرس
☆ تو گشت من اِشکت
☆ دھکہ تچکیں
☆ دیم ءِ کار ءَ کس نہ زانت
☆ چومکن شَر نہ اِنت
☆ تو لگ ءُ انگور
☆ پیراں، دوبر ورناہ باں
☆ ھُشک ءَ نہ نندی
☆ پشک ءَ سرا کن
☆ ڈومب ڈوسیہ
☆ چم ءُ دل پراں
☆ کٹ ءُ کوٹی نہ اِنت
☆ مور ءِ آزار نہ کت
☆ دپ بگند، دل مگند
☆ منّت کُنتیں
☆ دپ ءَ کوش ءَ کن بچار
☆ واری بگائی یے
☆ سوک ءَ مُشیت تجیت
☆ سو کے، نسر یت

☆ ھدائی مردےٗ
☆ غرض نداری
☆ پُپّاں ریش کنت
☆ سادے لاپ ءِ بستہ
☆ کم گشادے
☆ سوگہ ءُ دانائے
☆ کارانی گشادیں
☆ جمبوریں جلاں کپتہ

☆ نوار نگ ےٗ زانت
☆ سال ءِ توشگ نباں
☆ نہ رسیت گُلہ کنت
☆ ایمان ئے سلامت بات
☆ کوش ءِ بٹ ءَ چیر کن
☆ دار سوچ کنت
☆ بچن ءُ کوار ءَ کن
☆ آس ءُ پیش
☆ مِساں سور کنت
☆ چوکہ مناں کس نہ اِنت
☆ دپ ءَ شیر کن کن

☆ لاگری ءُمرت نہ کنت ☆ سوگندی بہ بیں
☆ ملندری کنت ☆ تاہ ءُتوہ کنت
☆ راہ کش راہی ☆ چلیم ءُتمباک ئے
☆ کونگیجاں کون مہ کن ئے ☆ سگول ءِاستری
☆ چارءَ چست کت ☆ ڈمبک ءُرمبک
☆ نیکی بدھرامے ☆ ڈی ڈی
☆ دعویٰ ءَ درغیت ☆ اے کوں حمایاں
☆ رندءُ روپگ کنت ☆ شدءَ شیشگ اَنت چم
☆ کشک ءَ کپ ☆ شدءَ دار جاھیت
☆ کٹوک ءُرٹو کے ☆ بت ءُپنڈے
☆ بے ھیرءَ ھیر لوٹ ئے ☆ کدءَ مناں وت ءَ بچار
☆ پریات ے عرش ءَ رواں ☆ سَمک ءَ جتہ نشتہ
☆ داس ے ڈُزاتگ ☆ بے صبر ءُبے موہ اِنت
☆ داروناں گیگ ☆ تک ءُگچن کنے
☆ جاپ دنت غیت ☆ رڑکا پیگ پَچ کنت
☆ انگر ءُاشتاپ ☆ گُنگ ءَ ھون گش ئے
☆ مرچی اَست، باندانیست ☆ نشار، نشانیں
☆ شرک ءُپال شَر نہ اِنت ☆ ساہ ے رُسیتہ
☆ چل بَکت ☆ دم کشگ ءَ نیلیت
☆ جنین ءِعقل تنکیں ☆ تِرءِ رَگ ءَچُٹ اِت

☆ پدءُ پیش نزانت ☆ شیچر مبو مَپاچ وت ءَ
☆ زورءَ پشتے کے جنت ☆ لٹ ءِبا ھوئیں
☆ نام ءُنگ مرتگ ☆ واری ءَ دپ جتہ
☆ ترا مجول ندنت ☆ مور بہ کپ ئے نیایاں
☆ یکے ورئے یکے ایر کن ☆ پہ وت ءُپہ من
☆ ہر مُرگ بال ءوت ☆ پہ وت ءُدگراں
☆ ناگار جنت ☆ جنگ ءُجاڑی
☆ مُرگ بال دنت ☆ سرءَ بگر
☆ اشکرانزیگ ءَ نہ کپ ئے ☆ ڈمب ڈل ئے
☆ شلاں درا تلگ ☆ ڈوڈ نہ مسیت آپ ے بُجن
☆ پونز ءُکوش ☆ آپ ءُلاپیں
☆ گلمُود ☆ ھب ءُچینک
☆ ٹیٹ کنت ☆ بانڈیل کٹمبر
☆ غارءِ فقیریں ☆ شوق ءُچینگ
☆ ترک ءِدنیا انت ☆ ھب ءُپل
☆ ٹوپانی دپ ءَ اِنت ☆ منی سادءِ سرءَ سستہ
☆ عجبیں کُلھے ☆ چپ مَلّیت
☆ بھجو پے ءُدز نفسے ☆ چولک ءُبجیل یے
☆ بے بسم اللہ یے ☆ کوک ءَ جن ئے گُوشی بانس
☆ پیپل ءُآپ چمے ☆ ماتبک ءُکڑا مبے

☆ کوشگی ناں دوشگی
☆ زورا کے
☆ ڈرک ءُ دورانیں
☆ پلو نچے سرءِ انت
☆ مرچاں کنان انت
☆ جہل ءُ برز
☆ ترابکش دارءِ بگش
☆ ٹپر ءُ بنڈے
☆ کانٹے ءِ لگ اِتگ
☆ دارءِ بُن داشتہ
☆ پشداری یا گڈی
☆ لیپڑ جنت
☆ چمڑ زانت
☆ دزگل ءُ سرآمد
☆ تک ءُ راڑانت
☆ لنگ پول نہ بیت
☆ نمگی کوکے
☆ گُور کودانیں
☆ پڑءُ پیڑ گاہ کت
☆ لیبانی چاڑیں

☆ چست ءُ وارت
☆ بگر ءُ پاٹوکن
☆ ماش ءُ کنگ
☆ ایر تل مکن ئے
☆ ٹگی ءُ کچی
☆ بُور ءُ بہ سَر
☆ چپاڑی
☆ دل ئے بُن گپتہ
☆ دل ءِ چن ءُ لاپ ءَ دئے
☆ سٹ ءُ دور کت
☆ سچین ءِ پل انت
☆ کپتہ بھرے
☆ رد ءُ گچین
☆ نیمگ ءُ نیم سُھت کتے
☆ بڑ ءُ راگیں
☆ سرے جگر اِتگ
☆ چمان ئے شودات
☆ آپ ئے بجن اِت
☆ تچو کے نہ کٹیت
☆ تہذن ءُ ٹھگشیں

☆ تامانی آچاریں
☆ ازباب
☆ ارباب
☆ دودپی زھم
☆ آم
☆ دودیمی آدنیکے
☆ ادءُ بُرّیت، اودءُ مان دنت
☆ نہ گندی نہ تچیت
☆ زھمانی پیش امام اِنت
☆ کارچ ءِ کوشت دیم ءَ پر نیست
☆ بے سنج ءُ ھیراتے
☆ پتار ءُ کورپاتے
☆ چمی لچے ایر کنگ
☆ سرچاپانیں
☆ چوٹ چوٹ ءُ ملیت
☆ ساہ ءُ دگر ءِ زندگیں
☆ کنور ءُ کار نہ کنت
☆ آس ءُ آپ
☆ زونڈاں کپتہ
☆ نان ءُ پیرینی

☆ سیہ زبانے
☆ ششتہ، مُشتہ
☆ بند یک ءِ سر داشتہ
☆ غم زانت نہ گل
☆ دودیمی مُروارد
☆ دوبندی جنت
☆ ترا ساد گٹ ءِ انت
☆ پونز ءُ باھوٹ ئے
☆ کوگئی پندے بست
☆ ھون پگی چنگاں
☆ منی کتگیناں ماش مان نیست
☆ بے بُرمش ءُ بے توار انت
☆ کلپ ءُ ماٹو اِنت
☆ ھوڈ ءِ پُلگ وشیں
☆ شپ گلی جنت
☆ چامپ ءُ ثرھیت
☆ گنوک دیوان ءُ وپساں
☆ لاپ ءُ لگت جنت
☆ مانرو پے

- ماروکیں مُرگے
- شاھینِ مُرگانی بادشاہ اِنت
- تاھے تگُل، تاھے کوش
- اوپارےُ بازاِنت
- مردءَ کُش مُدیے کل کن
- ھتم مُھلاس اِنت
- سرءِ بگر ھراب بیت
- منی سرکوں تو بستہ
- ہر چاریں قبلہاں
- شگان مُچگان کنت
- نیک کنےُ بد کنےُ پروت کنےُ
- تابان کشیت
- گناہ مُمیارےُ نہ کتہ
- چول مجن
- کچ مُچلچ
- چول جنےُ
- دِرمُدوچ
- بے پھتہ اِنت
- وزانگ نہ جنت
- ھوزالمی انت

- بَرمُبرکت ےُمان نیست
- پاٹ مُزیلءَ نداری
- گنگ مُکوراں
- مرومیا، پاداں بدار
- مورکپ ئے
- پاشکاں درکنت
- براس مُبرمژدہ
- کسءَ نہ مئیت
- راھے بوتنگ
- قسمتءَ داشتہ
- مژدہ واریں
- ٹرنڈ مُچڑنڈ کنت
- تنداں شودی
- دلءَ سیاہ کنت
- پہوت مُدگراں
- رَدنہ کپیت، رَددَنت
- کس جست ےُنہ کنت
- ڈالیں مردے
- نام مُلتواریں مردے
- غیر آبادی آذراہ اللہ انت

☆ ترا بستگ یکے ءَ

☆ دیرے ءُ کت زاہر نہ بیت

☆ گار اِنت نمیت، نشتہ جاھے

☆ آدرہ ءُ اللہ کت

☆ دو بھر ءُ دو جاگہ ءَ اِنت

☆ چَلُک جنت

☆ ادءَ ءُ اودءَ ئے چہ کارءَ کائے

☆ شُدءَ گشت

☆ تئی کوشت ءَ گراداں وراں

☆ رڈّے ءُ دَرنیت

☆ ہچ کارءَ نیائے

☆ ہچی نہ دیستگ ءُ

☆ سر ءُ صلاح کتگ

☆ چل اڑکی جنت

☆ شش بند ءُ پیش مار

☆ تچیت اِدءَ، تچیت اودءَ

☆ آڑالانہ

☆ سرءَ کپتہ یلہ نہ دَنت

☆ اڑل دیگءَ نیلاں

☆ چلہ ءُ دین کتگ

☆ اڑل داتگے

☆ روت ءُ کیت

☆ کار بُرے

☆ قبایت کنت

☆ نوکین ءُ

☆ مڑاہ ءُ رُج کنت

☆ سنٹ ئے

☆ وتءَ شات ءُ نہ بیت

☆ چک نہ دَنت

☆ چمانیں آپ مان

☆ بے بُن ءُ پے پَدئے

☆ شرم ءُ رُج ءُ کنت

☆ ایوانیں چَچے

☆ حیاہ دارئے

☆ کوات ءَ دوردات کپت

☆ جمل ءِ چیر نیستہ بے پد بو

☆ ''وٹ'' دارءِ پُلک ءِ

☆ زوٹکے جنگاں

☆ درانچہ نشتہ

☆ پادنیت نہ روت

☆ سوگندی بیان
☆ تئی مزنی گوزے ھر
☆ سہی بیاں
☆ کچکی سرےُ پر
☆ بیراں نہ بیت کوں
☆ آپ ءُلاپیں
☆ جاڑلگ ءُتیارانت
☆ تئی ملگ گزاانت
☆ ٹکی ءِشیت
☆ غریبی نہ کنت، شاہ ھرچ ےُ
☆ ھب ءُ چینگ نیلیت
☆ مَشک ءِ آپ کنت
☆ تراکس جست نہ کنت
☆ بھال مہ بوثرانگ بہ کپ
☆ ملوک ءُمذھب ءِ
☆ بھتے ورگ نیست
☆ روئے کائے
☆ دپ ءِتاماں کپیت
☆ سو بہ داتگ تماشہ انت تئی
☆ منی دیوک کے اِنت

☆ وارسیر ہیت
☆ تنگ ءُثر پثاں
☆ چونہ اِنت تو سنٹ ھبر کن ئے
☆ تو ھمائے ہچ پر نہ کتگ
☆ برے اشی ءِ برے آئی
☆ مناں گے دنت
☆ اللہ ءِ داتگ ہچ نوکی بی
☆ وام ءُ گانڈیں
☆ ہچ مکن بہ نند ءُ بور
☆ پرزہ پرزہ کنت ☆ ناکیں سرءِ
☆ ثُلان سرءِ زُریت
☆ بے حیاہ بوت چے کن ئے
☆ جوڑیں دستے دپ ءِ روت ☆ ظالمے، چاکرے
☆ تئی بارءِ دنت ☆ زورا کے
☆ بے بھر نہ بےُ ☆ آپ ءِ گشی تام ءِ بارت
☆ پیتاری کنت ☆ بے سلک ءُ سبک کنت
☆ جنگ ءُ جدلاں گپت ☆ ڈرک ءُ دوراں کپتگ
☆ شہم ءُ راھدارنشتگ ☆ مناں کس نہ دنت
☆ کانئے ءِ لگ اِتگ ☆ تامان ءِ دپ کیت پشیماں ہیت
☆ پُٹے وارتگ ☆ لمبے کپتگ کوں

☆ سرین ءُ کدین نہ کنت
☆ دست نہ جنت نچاری
☆ پونچیں کپتہ
☆ مور مانٹے
☆ دیم ءِ سیاہ اِنت
☆ جان دُزے بے کارے
☆ حجالت ءُ شرمندہ اِنت
☆ ھستی ءُ نیستی
☆ باز ءُ کم
☆ مرچی ءُ نانیں
☆ کارءِ گیگاں
☆ سُسمر ءِ پیا اِنت
☆ دست ءِ مہ جن پُرشیت
☆ ٹکر ٹکر ءُ کپ کپ
☆ چنگی
☆ بارے
☆ امید ءِ تہ ءَ اِنت
☆ آپس کتگ زاھینے
☆ بلوچ ءُ بدیں روچ
☆ یلہ نہ دا تگ گُوناں

☆ بے بھر نیاں
☆ کلپیں دانک ءَ دور دَنت
☆ چم نہ سُر پاں
☆ واب نحیت
☆ ھمشاماں
☆ بھیاہ ءُ بے آپے
☆ سیاہ ءُ اسپیت
☆ آرت ءُ واد
☆ بر اَنت راگ نہ بیت
☆ دیر وت ءَ داریت
☆ راہ ءِ گار کتہ
☆ گُرز ءُ مین انت
☆ پشوہ ءِ توار
☆ دست ءُ نمک نئے
☆ پُٹ نہ کنت
☆ آخری یا گنڈسری
☆ شش ءَ چست کت

☆ پشّی ولی نہ بیت
☆ پیر بے میر نہ بے

☆ گنگدام ءُ ھیوانے
☆ دست ءُ پادان ءِ کپتگیں
☆ مِنّت ءِ بازمکن
☆ رِندی اَڑے
☆ گِتّ نہ اِت کا کائے
☆ لانک ءَ مین اِنت
☆ ہر چی بیت بہ بیت
☆ زمین ٹوپے
☆ وت رودے
☆ چَند نے دئے
☆ پھگر ءُ پر داچ
☆ لیڑہ ءِ وُش مھاریں
☆ شئے ءُ شیطان
☆ دام ءُ کوارچ
☆ رودے ءِ پَسّو دَنت
☆ منی بیرے ءِ پَیل اِنت
☆ مال ءِ مُپت دل ءِ بے رھم
☆ ھبر ءِ مکن کوں
☆ جن ءَ جنت
☆ لحاظ نہ کنت

☆ تِژ ءَ کدءِ ھرے
☆ دورچار ءُ ہمگند
☆ کار پہ لٹ ءَ کپی

☆ زہ ءُ زات کنت

☆ سبزیں کاشی نام بیت
☆ در گیجیت یلہ نہ کنت
☆ زیان ءُتابان کنت
☆ باز وارت ےٗ
☆ میارءِ متاچین بدارئے
☆ پڑءُ پیڑ گاہ کنت ☆ تھمبل تھمبل
☆ تارءِ سستہ ☆ ناکام
☆ آپ ءِ ھارکون اِنت ☆ بن رد
☆ پادکجا بال پیدا کیں ☆ بن پد
☆ چیز پہ باروشیں ☆ آسر ءُ بندات
☆ مہ کُش ءُ بندئے
☆ کرگ ءِ باٹ ءِ کپتگاں
☆ ھشک ءُ تَرے ءُ لاپ ءِ اِنت
☆ سبی بادگیراں من
☆ تیار ءُ زنڈیں ☆ پُل ءُ جُل اِنت
☆ بے سنج ءُ بے ھیرئے
☆ تلس ءُ ریٹائے
☆ آپ ءِ وروک کنت
☆ شوم ءُ شانزدہ
☆ ھرچ ءُ درچ ☆ کپ ءُ گزل

☆ نیم شلونگ ءُ نیم توام
☆ رَگ ءُ ریشگ
☆ ھیرات ءُ ھنسات
☆ دزکنڈ
☆ کل ءُ کور
☆ پیر ءُ مُرشد
☆ وار ءُ گورگ
☆ لٹ ءُ کٹ
☆ مست ءُ ملنگ
☆ سیم ءُ زرّ
☆ لنگ ءُ لچ
☆ کلوہ ءُ پیغام
☆ کاگد ءُ کراچ
☆ پٹ ولوٹ
☆ سک ءُ ڈک
☆ گُھہ ءُ گُبرد
☆ پردہ ءِ پفک وار
☆ بے ہچ مکن
☆ کوھنگ ءُ سیم سو
☆ جنڈ ءُ جنزگ
☆ سرکن ءُ پرکن
☆ پُر ءُ ھالیگ
☆ دئے ءُ زُور
☆ نیم بن ءُ دہکان
☆ کٹور ءُ کوھن
☆ ھنر ءُ ھیلہ
☆ کش کپاں
☆ آپ ءِ ترس اِیت
☆ بد ءُ بُل
☆ جان ءِ کپ
☆ نیم کار ءُ شیدار
☆ کھن ونمونہ ءِ
☆ طرز ءُ دُن
☆ دراہی ءُ امان
☆ سنگ ءُ ھشت
☆ دل ءِ میاریت
☆ شہر ءُ پتر
☆ راھچار ءُ ھمراہ
☆ دست ےٗ مان نیست
☆ نشکریت دل

☆ سنچہ ءُ کالب
☆ تاوان بار
☆ پشت ءُ کوشی
☆ جھندم ءِ سیاہ
☆ پل ءِ مانجنہ
☆ اندر ءُ زاہر
☆ بند ءُ بوج
☆ بہ جنز نیں
☆ سوگند ءُ مساپ
☆ کش ءُ چیلی
☆ بر ءُ بیا
☆ شیر ڈروشم
☆ کرم کپ ئے
☆ گور ءِ بہ بند
☆ ست ءُ شرمند

☆ پلینڈ ءُ شیطان
☆ گھنٹ ءُ ھزانہ
☆ گر ءُ گٹ
☆ چیر ءُ گور
☆ یکیم کتہ
☆ کریاں
☆ چل ءُ گڈگ
☆ ھال ءُ احوال
☆ نندو ءُ نیاد
☆ پل گد
☆ گٹ ءُ گلوہ
☆ ایوک مہ کن ئے
☆ شیر چک
☆ پٹک ءُ براں
☆ بے یار ءُ مددگار

☆ نیم کندا کئے، نیم توامئے، ناسر جم ئے
☆ ھشتو ئے، توام نہ اِنت، ناتوامے
☆ دو دو کنت، پادنمیت اشتگ
☆ چم گئے، چم جہلے، چم ئے ایر داشتگاں، چیز ءِ چم ئے چیراں
☆ چم ءُ دو چم کنت، ترا مناں بیھال کنت

☆ مکوچنڈ: بروءُ پس ترا واب ءِ گپتہ
☆ ورءُ وپس: پژبُرے جان دُزّے، بے کارے
☆ مھار ءُ لگام: کجا روت دمک وا تگ، دست ءِ انت
☆ پاند ءُ اشکیل: شت نہ کنت، اتک نہ کنت دزگھاں
☆ دست ءُ دعوائی: یلہ کتہ وتی غریبی زرنگ
☆ دست ءِ دعویٰ: پہ منگی وت ءِ مہ جنائین
☆ رِپک ءُ ھنر: راھدات نہ کنت، سرگپتگ ءُ دپ ءِ نیایاں
☆ دگاہ ءُ دھوکہ: بھروسہ مکن بے اوست دھوکہ دنت
☆ توجیلے بکن: تنگ ءُ درے بچار
☆ گلے گشی: نادراہی ئے گپت بیمار ہیت
☆ ڈائیگ ءِ لاپ: درانچہ بہ چن بدئے سیر نہ ہیت

☆ کوار
☆ شتل
☆ تلگ ءُ تسگ: گزران کنگ ءِ انت روچاں ٹیلین اِیت
☆ موٹ کنت: ھبر ءِ نیلیت، دپ ءِ پروشی، بے وار کنت
☆ دپ جنت: دیم ءِ اوشتی، مانتری، دمک دنت، ملیگ کنت
☆ ردءِ کپ: درستاں ھال دئے، یکے پش مہ کپی
☆ ریاہ ءُ ورو: تچک ءِ بگش، چپ ءُ چوٹ مبو
☆ جاپ مدئے: جواب کن جواب دہ، دیر مکن زوت بیا
☆ سنگ ءُ شاھیم: حق ءِ حق، برابر برابر

☆ جاڑاپ
☆ ٹک ءُ پوز

☆ ھَیٹ ھوپَیٹ: تو بزان ھوتئی کار، من وتی تو وتی

☆ بر پ سرءِ رتکاں: مصیبتءِ کپتاں، پریشان بیتاں

☆ تچوتا گ لوٹی: وت کیت شو ہاز نہ لوٹی

☆ مُزءِ دنت پژ دردی: بس وش کنت، شاباش دنت

☆ چم داشتگاں چارئے: بے وساں، وس نیست

☆ شیچر ے رژن ءِ ھمبرئے: تھاریءِ ھیلدار انت روچءِ ترات نہ کن ئے

☆ کیھر یا کوٹک: بے پتیں چک

☆ اُشوہ: پیش دارگ، دیم پہ دیم کنگ اِنت

☆ چوٹو ☆ ملنگو

☆ ریکی ☆ بندیگ

☆ لیواہ ☆ رول

☆ لات ☆ شگال

☆ مُہیم ءِ جَت ھوکیت

☆ ٹِک ھوناک

☆ گُورکودانیں

☆ ریش ھو بروتیں

☆ دوزہ اِنت درءِ دوزہ اِنت

☆ بہشتءِ اِنت ناں دوزہ ءِ

☆ ادءِ اِنت ناں اودءِ

☆ اشاں کونیں ناں آہاں

☆ آہاں کونیں ناں اشاں

☆ توک ءِ یلہ اِنت

☆ کدوئے کوردیم اِنت

☆ مَنگ ھو پُرکنگیں

☆ انچو گشاں ے راست ے چے دروگ

☆ مئے زمانگ ءِ ڈرچک ھو دار نیستاں

☆ پُرّیں ڈوڈے آپ ئے نہ کنت

☆ بیل ءِ چراگیں

☆ دلگوشیں دپ ءِ سک انت

☆ مرادئے پوروانت

☆ بے نقطہ ایں کتابے

☆ کوھنگ ھو گردوئے

☆ مالِک اِتگ، وانگ ءِ زانیں

☆ کُوھن ءِ چہ کُوھن تریں

☆ کٹورکلنڈ

☆ اللہ ءِ مصر ھوشان کتگ

☆ دیم ئے ناھین کت: وتا ھجالت ھو شرمندہ کنت

☆ دیم ئے ناھین بیت: ھجالت ھو شرمندہ بیت

☆ دیم ءِ ناھین کنت: ھجالت ھو شرمندہ کنت

☆ شیر بوت ئے یا روباہ؟

☆ بُڑ: موسمی بُر

☆ پُل: موسمی پُل

☆ عرض: ناشتہ

☆ سبارگ: ناری

☆ شام: شام

☆ پشام: شامءِ چہ رند دگہ شامے کہ آئی ءِ پشام گُوش اَنت ۔

☆ جاتوگ ہم پہ وت ءِ لوگے یلہ دنت

☆ انسان ءِ شیر ءِ ھرام متگ

☆ ماہ چیر نہ بیت جمبراں

☆ پت ءِ بھر ءِ لوٹیت

☆ ہر غم ءِ پُشت ءِ وشی کیت

☆ چہ وتی کتگیں کاراں شرمندہ اِنت

☆ تئ دراھی مئے سلامتی انت

☆ تیر چہ کمان در اَتگ یا ھبر چہ الوت ءِ کوستگ

☆ دوزہ چوگرم نہ اِنت

☆ جاگہ ءِ وش کن یا جاگہ ءِ وش اِنت

☆ چم ءِ پوز اِنت

☆ مرد ءِ گپ یکے

☆ ھدا ءِ انسان دو چم داتگ

☆ وت کوں وتی دوئیں کوشاں

☆ دست ءِ دراج مہ کن

☆ چہ کس ءِ ملوٹ، ھدا ءِ بلوٹ

☆ دست ءِ دُپ ءِ روت یا کدءِ وت ھست ءِ بے ھچ نہ اِنت

☆ تاپ مبو یا میلانک مبو، پہل ءِ دراتگ

☆ دل ءِ کوں دل ءِ راہ اِنت

☆ دل ءِ وش اِنت

☆ دل ءِ آپ کتگ

☆ دل پہ دنتان داشتگ

☆ دنیا بے وفائیں جاگہ یے

☆ دپ ءِ چیر ءِ آپان اِنت یا ترس ءِ گار اِنت

☆ نابود ءِ ننگے، نزانتکار ءِ پھوالے یا دپ ہچ یے

☆ سر ءِ آرت اسپیت کتگ یا نان پہ عمر

☆ زبان ءِ ہر دیم تاب دئے تریت

☆ زندگ دل ءِ، زندگ دل مُرتگ ءِ مَلّیت

☆ تو وتی زور ءِ بجن یا وتی زور ءِ وُتگ

☆ زھر ءِ ثرگگی اِنت

☆ شیطان ءِ ھراب مکن

☆ سر پہ سر اِنت یا دیگ اِنت

☆ باندا کے ءِ دیستگ یا باند ھدا ءِ دیستگ

☆ جتاں وادپر مکن

☆ کارچ چہ کارءَ شتگ

☆ کس، کسی نہ اِنت یا ہر کس پروتیں

☆ قارون ءِ گنج ءِ بدئے سیر نہ بیت

☆ کوش ءُ پُر کتاں یا سرءُ دُمبر ینت

☆ جان ءَ لرزگے زرتگ

☆ مال دُنیگ بیت جان دُنیگ نہ بیت

☆ روچ دگہ دیہے درا ئتگ، یا کجام کوات آورتگ

☆ آپ ءِ حیات ءُ وارتگ یا زندہ پیر اِنت

☆ صبر تئ دپ ءَ شیر ءُ شکر بات

☆ نام ءُ گش اِنگ یا نام ءُ درآورتگ

☆ مئے کوات ءَ نہ اِنت

☆ غریب رو چگ بیت روچ مزن بنت

☆ مئے سرءَ چاتیں

☆ مئے سرءَ جُد مبو

☆ تو وتی دنیاءِ کنزگ ءَ کتگ

☆ انسان پہ سر ءُ ھوش یا بندہ پہ سر ءِ ھوش

☆ چم پچاں کورمکن

☆ گوے چیر دئے۔ کمک ءُ مدت ءُ عجکن

☆ کک ءِ چنڈ اناں، آپی سنگے ڈن کتاں سر ءُ تر بو

☆ کچ ءُ پالام ءُ گپتاں، بُنجے ءِ مال ءُ نہ کت

☆ توپشیں دیے نہ ئے کہ میسک مُشئے

☆ پونز ءَ گپتگ۔ میار تریتگ یا میار کتگ

☆ پلو نچے سر ءَ اِنت۔ درائیں روچ سر گپتگ راہ ءَ اِنت یا ہر روچ سپر ءَ اِنت

☆ پروپھکی ئے۔ ھوردگ ئے یا ھور ءُ توریں، ملاوٹ ءُ ھلیجے

☆ پھنڈ ے نہ اِنت، چہ وت ءَ گیگ انت۔ بے حاجت ءُ بے تماہ اِنت، چہ وت سرفراز اِنت

☆ چکیں کوشت ئے، لیواری گنڈ گ ئے، پر لچیت دور نیت یلہ نہ دنت پہ سند ءُ گستا نہ بیت

☆ پونز ءِ رسیتگ۔ نپس ءُ ارواہ ءَ سوار اِنت، گٹ ءِ گپتگ

☆ شپ ءِ دیہے۔ ہمی نزانت، دپ پچ ءُ نواھے

☆ کورے نہ گپت، مشکوے گپت

☆ نہ مڑیت بانگ ءُ دنت

☆ مئے بَٹ اِش وارتگ اَنت

☆ تیجاراں گپتگ

☆ ڈمب ءُ ڈوسہ مکن یا رچ ءُ لوڈ

☆ ڈمب ءُ درانت یا چیپاں مور اِنت، بے بُرمش ءُ بے توار اِنت

☆ تِرّاں گُراںڈ وِانت، تِرّان ءُ تپر نہ بُرّاں

☆ مزنیں ھوڑے، ھبرے لاپ ءِ چیر انت ءُ

☆ مکوچنڈ، بروبُو پس ترا واب ءَ گپتگ

☆ ورءُ وپس ئے، پڑبرءُ جان دُزّئے یا بے کارءُ بے وردئے

☆ مھار ءُ لگام انت، کجا روت، دست ءَ اِنت

☆ پاند ءُ اشکیل اِنت، شت نہ کنت، اتک نہ کنت، دزگٹ انت

☆ دست ءِ ڈھوئی کتگ، پہ منگی وت ءَ مہ جنائین

☆ رِپک ءُ ھنر ءِ زُناناں، مناں رھدات نہ کنت

☆ دگا ءُ دھوکہ دنت، بھروسہ مکن، بے اوستے دھوکہ دنت

☆ تو جیل ءِ بکن، جُنگ ءُ در ءِ بُچار، جنگ ءُ جاڑ بگ ءَ بگر

☆ گُلے گشی، نادراہی یے گپت یے بیمار بیت

☆ بے لُج، بے حیایے نہ اِنت غیرت ءِ مان۔

☆ ڈائیگ ءِ لاپ اِنت، دراھیں روچ ءَ بچن ءُ بدئے ءِ سیر نہ بیت

☆ شرتگ ءُ شلگام اِنت، گُور ءُ گوپش اِنت یا آھر کپتگ

☆ ایمن ءُ ساکم اِنت، تئی منی نہ کنت، سیدہ ءُ چکیں مردمے

☆ پوستے پترے، جان ءِ کپے، راز ءِ کش، تہ ءُ توک ءَ پتر

☆ مُدتے پورہ کن، ہر چی لوٹیت بدئے ءِ،
انچو کتگ چیز ءِ گندیت ھست زاناں

☆ اڑشیر، کوشدار بس ہچ مگش

☆ مردم گُوزگ ءَ نیلیت، بلوچے ڈڈیں سلاہ جنت

☆ پادے قبر ءَ پادے ڈن ءَ، دیر نہ کنت، زوت مریت،
روچانی مہمان اِنت

☆ ٹک ءُ پرز، نشان ءِ کت شت یا مارا چار اِت ءِ ءُشت

☆ تھلگ ءُ تسگ، گزران کنگ ءَ اِنت، روچاں ٹیلیت

☆ موٹ کنت، ھبر ءَ نیلیت، دپ ءَ پُروشیت، بے وار کنت

☆ دپ جنت، دیم ءَ اوشتیت، دمک دنت، نگیگ کنت ءُ بے وار

☆ رَدء کپ، ڈرستاں حال دئے یکے پشت مہ کپیت

☆ ریا ءُ روہ، تچک ءَ تچک بگش، چپ ءُ چوٹ مبو

☆ سنگ ءُ شاھیم حق ءِ حق بکن یا برابر برابر

☆ جاپ مدئے، دیر مکن زوت بیا

☆ ھیسٹ ءُ پیٹ، تو بزان تئی کار من وتی تو وتی

☆ برف منی سر ءَ رِتگ اَنت، مصیبت ءَ کپتاں، پریشان بیتاں

☆ تچو تاگ نہ لوٹ اِیت، وت کیت شوھاز ءِ مہ کن

☆ مُرد نت یا پُڑ دردی، بس وش کنت، شاباشے دنت

☆ چم داشتگ اَنت چارئے، بے وساں، وس نیست

شیچر ءِ رُژن ءَ ھرئے، تھاری ءَ ھیلدارئے روچ ءَ تر اِت نہ کن ئے

☆ آپانی شیاں داتاں، وتی کار ءَ نمتکیں، دگرانی دینا نانی دیم ءَ شُمیں،
جنگ بیتیں

☆ تو بہ بکن چیشی ءَ، ترسناک اِنت، من پہ وت ءَ دیستگ،
ھنڈالاں بُر اِیت، کونسیت ءُ ھال کنت

☆ ھچ نہ گُشیت مچارے، چیر چنگ ءِ بُھلائیں،
دست دماغ ءَ کت شت ھال دات ءِ

☆ سر ءَ بے آپ ءَ سائیت اللہ ءَ کنت تل ءُ کچلاں جنت، تباہ ءُ بربادکنت

☆ ڈٹ کتگ، عجب نہ اِنت، مئیت کوں، نیم راہ ءَ بدروھیت باجو بہ بیت

☆ لنڈ نے نہ پرواہ، بے غرض ءُ بے ریاءُ بے پرواھے،
ہر چی دپ ءِ کیت گُشیت

☆ سَجم بو، بیا سَجم بو، دارہ سَجم بو، بَرو سَجم بو

☆ کوش ے ءُ لُک اَنت یا کوش ے ءُ مِک اَنت، دراھیں روچ ءِ اوشتا تگ،
میلا نک اِنت، چیز ے چم ءِ چیر ءِ کتگ ے ءُ۔

☆ نک ءُ ناک کنت، بے ءُ شرکنت یا کاروبار کنت

☆ مہم ءِ جنت ءُ کیت، سپر ءِ شنگ میلگ، مہم ءِ جنت ءُ کیت تو بیا

☆ نک ءُ نشان کنت، چاریت ءُ پگا کنت، ہمیش اِنت اے نہ اِنت

☆ پشت ءُ دیم کنت، پادانی ہیچاں کپیت سر ءِ تا سکا چاریت،
انچو چاریت گشئے ھچبر نہ دیستگ ے ءُ

☆ دام ءِ چمگ ءِ کپتگ ۔ دراَتک نہ کنت، لانک ءِ مین اِنت

☆ رکاتہ ئے، یلہ درگلا ھے، بے واجہ ءُ بے ھدا بندئے

☆ وک اَنت خدا ءِ نام کس نہ انت یلہ انت رکاتہ انت

☆ تئ منی کنت یا من ءُ بُل، اُڑو آڑو یا جنگ ءُ چوپ کنت،
گر ءُ کش یا کش ءُ چیل یا پُرشت ءُ پروش

☆ اینگو آنگو، چست ءُ ایر یا گش کو کنت، سر کن پر کن

☆ مدگ گز ءِ اِنت، سوب داتگ، تماشہ اِنت، نی بگر ءُ پاٹو کن،
بینڈگ ءُ لانک پُر کن

☆ مرہ پورا کن، تئ اللہ ءِ کو شد اشنگ چن ءُ کوار ءِ کن

☆ راستیں نزانت، دروگ نہ بندیت، نہ رسیت گُلہ کنت،

حال پشپد ءِ نیلیت، دو دوزہ وت ءِ پر نہ کنت

☆ دروگ و دراش نزانت، راستینے ءِ کنت

☆ دوزہ ءِ انت، در ءِ دوزہ ءِ انت

☆ بہشت ءِ انت نا دوزہ ءِ اِنت، اینگرانت ناں آنگرانت

☆ ادءِ انت ناں اودءِ، اشاں کون اِنت ناں آھاں،
آھاں کون اِنت ناں اشاں تو ک ءِ یلہ اِنت

☆ جنگ ءُ پر کنگ اِنت، انچو گشنت چے راست ءُ چے دروگ

☆ تئ زمانگ ءِ ڈر چک ءُ دار نیست اَنت،
پیریں ڈوڈے آپ ے ءُ کن نہ میسّیت

☆ ہیل ءِ چراگ اِنت، دلگوش اِنت، دپ ے ءُ سک اِنت

☆ اللہ ءِ مصر ءُ شان کتگ ۔ ہر چی مُچ ءُ بسیار اِنت، اللہ ءِ داتگ

☆ کوات ءِ پل ئے، در چک وتی گگرتی ءِ سر ءِ پل ہیت بے موسم ءِ اے
بُر ءُ پل بر ناں کوات پل ءُ کوات بر گشگ ہنت

☆ سُہیلی پُل، سُہیلی پُل یا سُہیلی بر ہنت

☆ دیم ے ءُ ناھین کت، وت ءِ حجالت ءُ شرمندہ کنت، دیم ے ءُ ناھین ہیت

☆ شیر بُتے یا روباہ، چیز ے دات ے ءُ یا ندات ے ءُ دست ءِ کپت نہ کپت

☆ دست بُرتگیں وادنہ کنت، مُر ءُ بخیل ے، مردار ءُ جیل ے چولک ءُ
اڑے داد ءُ دیش نزانت

☆ پڑ بند ءُ مانچین کنت، دل ءِ میل ءِ وارت، سر ءِ چست نہ کنت
ہچبر نوار تگ ے ءُ ہر چی ورگ ءِ انت

☆ بر، موسمی بر۔ پُل، موسمی پل

☆ سر بھاہ نہ کپتگ، دست ءُ پاد وتیگ اَنت، غلام نہ اَنت کسی، وتی مستر وت اَنت، سیپ ءِ کون اَنت

☆ حاک کا سگ ءَ داتے، تل ءُ کُچل ۓ جت اَنت اللہ ءُ آدرہ ۓ کت، درست ۓ بُرتاں

☆ آشار دنت، حال ءُ احوال کنت پشپد ءَ حال نمیلیت

☆ آشال دنت، باڈیل کٹمبیر کنت، جو پار ءُ آکوٹ کنت

☆ ارزبند، ناشتگ، سبارگ ناری، شام، شام

☆ ھشک ءَ نہ نندیت، سر ءُ پُر کنت

☆ پہشام، شام ءَ رَند گہ شامے، پہشام ۓ ءُ گوشنت

☆ دست نہ اَڑ اَنت، گیگ نیاں، بے واراں، وار چوٹ اِنت، گیگ کناں وت ءَ روچے نا روچے دست اَڑ اَنت

☆ چیکَ، پیش ءِ زمانگ ءَ سردار ءُ نواباں حکومت چیک وارتگ

☆ تہذن ءُ تہکش انت، پلانی، پلانی ءِ مرگ ءَ تہذن ءُ تہکش کت

☆ سیر زبان ئے، دپ ءِ کوں مجن ایشی ءِ دپ ءَ آس ماں، آپ ماں

☆ بندیک ءِ سر داشتگ، یلہ نداتگ، کوناں کون اِنت

☆ یلہ ۓ ندیاں، بمراں بروا ں، ھمراھے ہاں

☆ چلڈے، چلڈ زوناں زوت ھشک ہیت، تچوک دائم تچیت ھشک نہ ہیت، اوشتو کیں آپ ءَ چلڈ ءُ گوشنت

☆ چات کُٹیت، یک چاتے پُر بہ ہیت، کشگ ءُ ورگ ءِ لگ اِت ئے،

آخر باقی کُٹیت یا ھشک ہیت، ورگ ۓ پُر۔

☆ دپ ۓ کچک دنت، بلّے للائیت، کوشدار ہچ مہ گُش، دلیساہ ءُ دل ریش کنت، دل ترک ءُ دل پَٹ، گُشی بس

☆ ھُوشاں ھا کاں داریت، پرگاہ سوار ہیت، نپس ءَ داریت، تھوکان گپیت، مرگ ءِ آپ ءَ دپ ءَ دنت

☆ لبز، شے مرید ءَ لبز کت چاکر ءَ وتی دشتار لبز ءِ پدءَ دات ۓ

☆ ھشک پادۓ، بے تالع ءُ بدنصیب ۓ، بھت ۓ لاپ ءَ نیست،

دریا ءَ بروت، دریا ءَ سوچیت ءُ کیت شوم ءُ شانزدہ ۓ ھشک پادۓ

☆ نمرئے رند گے کارئے، چمے کلا چیٹ اِت ئے تو بر کن ئے

☆ آبدان گھبان، اُمیت ۓ مان نیست، ھتم ءُ ھلاس انت

☆ بزرگ ءُ ماندیگ، ادءَ بزور اُودءَ بدئے، اینگو دڑ ءُ آنگومان دئے

☆ وام ءُ شام، پُرشت ءُ پروش کن یا بدل ءُ باندات، کار ءَ گُوازین

☆ شپ ءِ دیم ۓ کچی نزانت، دپ پچ ءُ نواھے

☆ بچک ءُ کچکی مکن

☆ برھمتہ مبو، یا برھمتہ انت

☆ پَل ۓ تچک نہ کنت یا پَل ۓ نہ گشیت

☆ بندہ بے صبر اِنت

☆ بانزیگ ءَ بُندئے، یا بانزیگ سر ءَ انت

☆ مرتگ ءُ ملّیت

☆ ترا دل نہ ہیت

☆ کوٹے وارت، کوٹے ایر کنت

☆ مگیمانی میش اِنت، سرے جہل اِنت، برزءِ نچاریت

☆ چم ایر یچ یا چم جہل ءُ، چم کُنّے یا چم ترسے یا بزچمے

☆ بَٹ وارے، پہ چنڈے نانءِ کونیں یا ھمراہ اِنت

☆ لاپ چارینی کنت، ہر کجا تریت نان ءُ پٹ گیپت وارت

☆ ٹپال اِنت، ھالےءِ گپتگ تچان اِنت

☆ بُنڈ ءُ بور

☆ پنڈ اِتگ اَنت دیمءِ مُش ئے

☆ جوھی سبزی آپ انت، ورگءِ لائق نیاں

☆ دزنماز تنگ اِنت، زبان ءُ تابان کنت، ہچ کارءِ نیلیت
آپءِ کشیت لچءِ بارت

☆ چماں اندر اِنت، سرگپتگ، پیداک اِنت، مرچی ناں باندا راہءِ اِنت

☆ دست ندئے، تئی جست ءُ پرسءِ دبر تگ کس تئی حالءِ نہ کنت
تو کجائے

☆ مارا ندنت کوں شاوت ورئے، آپ ءُ لاپ ئے، ماھاک بہ پکّیں

پژدانکانی پژدری پژدانک

1 چُک ءِ چُکیں ءُ مردءِ برات

2 چک ءِ جودین ءُ مردءِ برات

ہمے پژدانکءِ ہماجمل، چو کہ غالب ءِ شعرءِ ھمہ کوڈ اِنت، ما گیشگیں کسہ یے۔

غالب: کیا کیا خضر نے سکندر سے
اب کسے راہ نما کرے کوئی

پژدری کسہ: یک جنوزامے اَت۔ جنوزامءِ چہ پیشی مردءِ ڈلگیں چکّے کون اَت، دگے یک سروزامے اَت۔ سروزامءِ ڈلگیں مردیں چکّے اَست اَت۔

سروزامءِ جنوزامءِ چک سانگ کت۔ جنوازم ےُ وتی بچکءِ کوں سانگ دات۔

سروزامءِ جن ءِ لاپ پُر بوت، چکّے آورت ےُ۔

چُک گُوازگءِ چَڈ ینت ےُ، گُوشت ےُ:

لیلو لیل کناں بچیگءِ، بچیگ چُک ءِ چُکیں ءُ مردءِ برات
چک ءِ چُکیں، نماسگیں، مردءِ براتیں، مردءِ پت ءِ چک اِنت

کجام مُرگ چُک دَنت؟ کجام مُرگ ھیک دنت
ہما مُرگ ءِ کوش ڈَن ءِ اَنت ھما مُرگ چُک دَنت

پژدری کسہ: شچر اِنت، شچر چُک دنت، ھیک نہ دَنت۔ شچر ءِ کوش ءُ گور پر، چُگاں میچین اِیت۔ ایند گے مُرگانی کوش اندر ءِ اَنت یا تہ ءِ اَنت، ھیک دینت، چک نہ دینت۔

مردءُ جن ءِ گُوازگ نہ ثراشتگاں

پژدری کسہ: مردءُ جن ہم گنگلی ہم عمر ءُ ہم سرو نہ بنت۔ بگندء مرد چہ جن ءِ عمر ءِ مستر بیت۔ یا جن چہ مرد ءِ مستر بیت۔ ہم عمر ءُ برابر ءُ ہم سرو نہ بنت۔ منگی ھبرے۔ پسے واستا اے پژدانک کارمرز بیت۔ جن ءُ مرد چہ اے اڑءُ جنجال ءِ بہ زَگت۔ یا وت ءِ بہ گیشین اَنت۔

مرد چہ جن ءِ مستر بوت، یا جن چہ مرد ءِ کستر بوت

مردءُ جن ءِ گُوازگ نہ ثراشتگاں۔

نصیب ءُ طالع ءُ قسمت ءِ ھبر دیم ءِ کیت۔ ھداء کئی نصیب کوں گے ءِ کتگ، کئی روزی کوں گے ءِ شریدار اِنت۔ ءُ اُزرکس ءِ مہ بیت قسمت ءِ ھبر اِنت مردءُ جن ءِ گُوازگ نہ ثراشتگ اَنت۔

آپ ءُ مُندریک

پژدری کسہ: اے یک سزا ھے۔ گسے دُزی کت۔ دُزّ زانگ نہ بیت گڑا آپ ءُ مندریک ءِ سوگند دیگ بیت۔ یک لوہی یے چہ آپ ءِ پُر کن اَنت، چیر ءِ آسے روک کن اَنت، آپ لہڑ بنت مندریک ءِ آپانی تہ ءِ دور دینت۔ گُشاں ہما مردم ءِ کہ سر ءِ شک اَنت پر مائنت ءُ کہ تو مندریک ءِ بہ کش۔ بے گناہ ءِ دست نہ سُچیت، ءُ گناھگار ءِ دست سُچیت۔ ہمے سزا آپ ءُ مندریک گشگ بیت۔ باز جاہ ءِ اشی ءِ تیل ءُ مندریک ھم گُوش اَنت۔

ھاک ءُ بڈّ

پژدری کسہ: کجام حد بندی یے کہ یکے دومی ءِ تسلی مہ بیت درمیانی مردم ہمے اڑ ءِ گیشنگ ءِ واستا، آہاں ھاک ءُ بڈّ ءِ سوگند ءِ دینت۔

ھاک ءُ بڈّ دیگ بیت چتو؟

چادرے زُور اَنت پَچ کن اَنت، کساس ءِ یک سیرے یا کلوھے ءِ کچ ءِ ھاک چادر ءِ بندیت ءُ گُشنت بروھا کہ تئی حد اِنت۔ حق حد ہمایگ اِنت ہچ ےءُ نہ بیت۔ اگاں آئی ءِ نہ اِنت حد ءِ سر نہ بیت ءُ کیت۔ ھمے سزا ءِ ھاک ءُ بڈّ گُش اَنت۔

زرّ گپت یا زرّ خرید، زرّ بہا گپتگیں

پژدری کسہ: زرّ گپت، ملک ءُ جائیداد ےءُ بہ بیت یا مولد ءُ غلام ےءُ، گشگ بے بیت زرّ گپتیں غلامے یا زرّ گپتیں ملک ءُ جائیداد۔ ملک ءُ جائیداد دو رنگ ءُ تھر ءِ بنت یک جائیداد ے بت ءُ پیر کی، پشت در پشت ءِ کون ءُ پیداک اِنت۔ دومی جائیداد ہما جائیداد انت کہ شتگ در ملکاں زرّ ےءُ گٹ اِتگ ءُ اتگ ءُ جائیداد ےءُ رنگ۔ بت ءُ پیر کی جائیداد ےءُ نہ ہتگ۔ نوں زرّ ےءُ اَست جائیداد ےءُ رنگ پہ زرّ۔ ہمے جائیداد ءِ زرگپتیں جائیداد گُش اَنت۔ زرگپتیں مولد ءُ غلام۔ ہمے وڑ ءِ کہ جائیداد ءِ ھدا بند اِنت، پشت در پُشتی۔ ہمے وڑ ءِ باز اَنچیں کئم ءُ ٹِکّ اَست کہ آہاں بت ءُ پیر کی پشت در پشتی مولد ءُ غلام اَست۔ پیش ءِ زمانگ ءِ واجہ گٹ ہتگاں چو کوک ءُ پس ءِ وڑ ءِ مولد ءُ غلام اِش بھا کتگ اَنت، دگرانی گُور ءِ پہ زرّ ءِ ھاتر ءِ۔ ہمے زرگپتیں مولد ءُ غلام آزمانگ ءِ آشکار ہتگ انت۔ زرگپت ءِ نام ءِ زر بہا ہتگیں مولد ءُ غلاماں، زرگپتیں مولد ءُ غلام گُش اَنت (زرگپتی)۔

واڑو یا واڑوگری

پژدری کسہ: واڑاہ گُش اَنت دارثراش ءَ۔ پیش ءِ زمانگ ءَ واڑاگری مزنیں کسب ءُ کنشے ہتگ، سیت مندیں۔ مروچاں شمشتگ اِش۔ واڑاگری ءِ حاجت وہداں باز ہتگ۔ مروچاں کم اِنت۔ واڑہ ءَ چے اَڈ نہ کتگ۔ جُگ، ننگار، کوڈال ھرن، مرزن، شُت، تھتک، تاکچہ، تھت، گلگل، منجہ، گُوانزگ، دانچوپ، مورت دان، ڈرنگ، تلُک، پُلگی پیتی، ھلّہ دگے دگے۔

بلوچ چارلبزی

پژدری کسہ: مثال ب، ل، و، چ۔ بے ءَ بھادر، لام ءَ لائق، وا ءَ واجہ، وفادار، چے ءَ چست ءُ چابکیں راجے۔

یک راجے ءِ واستا زبان ءُ زمین ءَ ھور راجی دودءُ ربیدگی، رسم ءُ رواج، راج دپتری زند، راجد پتر، اُلمی اِنت۔

راج ءِ واستا بلوچ راجے۔

بلوچی عکس ما بلوچیں

بلوچی عکس، بلوچ وتی گس ءُ لوگ ءَ ھپت لوگ ءُ گس حساب کنت۔ ہر چاریں قبلہ آں وتی لوگ ءُ گس زانت۔ ہمے گس ءُ لوگانی مردماں وتی مردم زانت۔ بازارگٹ اِت۔ بلوچ بلوچ ءِ دژمنی ءَ نہ کنت۔ بلوچ ءِ لبز کبزے، دُڑی ءُ لگوری کوجائی ءُ دگا ءُ باجوئی پہ بلوچ ءَ عیبے۔ بلوچ زھم جن ءُ نام کَشّے۔ بلوچ نان دہ ءُ داد بخشے۔ بلوچ عیار ءُ میار جَلّے۔ چہ ے بُرزءِ سپت ءُ ساڑلیاں چے مارا یکے پہ نشان کون نیست یا کون؟

ماتاں چک پیدا ک کتہ

یکے کپّے در کیت

اے جست ءِ پسو ہر بلوچ ءَ وت اِنت

من بے میاراں

باجائی

پژدری کسہ: مرتگیں برات ءِ زال ءَ برات سانگ بکن باجائی گشگ بیت۔

برات مرتگ برات ءِ زال جنوزام اِنت۔ چک چورہ اَنت۔ زال اِنچو مزن نہ اِنت۔ سانگ ءِ درور اِنت۔ گڑا برات ءَ اُلمی اِنت کہ وتی برات ءِ پُچکاں دگر ءِ پادوناں دور مہ دَنت۔

بلوچی دودءُ ربیدگ ءِ حساب ءَ یا مذہب ءُ دین ءِ شریعت ءَ روا داتگ۔ ھدامہ کنت کسے ءِ برات مُرت، برات ءِ زال ءَ باجائی ءِ نام ءَ برات ءِ برات سانگ ءِ حق ءَ داریت۔ سانگ ئے کنت، آباجائی اِنت برات ءِ۔

بند

پژدری کسہ: بند دو قبیلہ یا خاندان ءِ درمیان ءَ جنگ ءُ جدل بوت یا کشت ءُ کوش بوت۔ ہما دوئیں قبیلہ یا خاندانی خیرخواہ، توک ءَ کپتاں، صلاح اِش کنائینت۔ دعویٰ سنگ ءُ پارسنگ نہ بیت۔ یک دیے کمتر ءُ یک دیے گیشتر۔ وت ماں وت ءَ ھون ءِ بھاءَ زر، زورگ ھیب انت، بلے بند دیگ اُلمی اِنت۔ بند ہما جنین چُک اِنت کہ اے دیم ءُ آدیم ءِ قبیلہ ءُ خاندان بے سہر ءُ بے جہاز ءَ، بے مال ءَ بند ءِ نام ءَ سانگ دیگ بنت۔ ہمیشی ءَ بند گُوشنت۔

آیوکیں باندات ھما دژمنی ءَ کوں دوستی ءَ بدل بہ بیت۔ رشتہ ءُ بنیادی نزیک تر بیت۔ سانگ دورین ءَ نزیک کنت۔ صلاہ ءَ مھکم ءُ مضبوط کنت۔

بند بلوچی دودءُ ربیدگ ءِ صلاہ اِنت۔ بزاں رواج ءِ بند دیگ۔ بند داتگ ےءُ یا بند زُرتگ ےءُ۔

سُیاہ سُیاہ چو جَک ءَ اِنت

پژدری کسہ: جک یک روچے چہ سبزی ءَ سیاہ کنت۔ ہمنکس سبز بیت۔ سبزی ءَ سیاہی ءِ تہ ءَ بدل بیت۔ ہمے پژدانک کارمز بیت۔

جک گرماگ ءِ تبدءُ لوار ءَ چو کھیر ءِ وڑ ءَ کورونڈ ءُ سبز بیت۔ سبزی چو سیاہی ءِ تہ ءَ بدل بیت۔ پژدانک ثابت بیت۔ فلانی سُیاہ سُیاہ چو جک ءَ انت۔

جک ءِ تاک پہ سر ءِ شودگ ءَ درمانی کارمز بنت۔ جک ءِ ڈرچک ڈولداریں ڈرچکے۔

کوج گانڈو بیت

پژدری کسہ: گانڈو وَ گانڈو ے وتی رنگ ءُ صورت ءَ۔ گانڈو آپ ءِ تہ ءَ ثرسنا کیں رستر ءُ جناورے۔

کوج چتو گانڈو بیت؟ کوج چل شپ ءُ چل روچ ءَ آپ ءِ تہ ءَ بہ بیت۔ وت ءَ ہچ وڑ ءَ ڈن ءَ ظاہر نہ کنت۔ تا چل شپ ءُ چل روچ پورا بیت۔ گڑا ہمے کوج گانڈو بیت۔ کوج ءِ کوجی شکل ءُ صورت ءَ ھلاس بیت۔ کوج گانڈو ءِ شکل ءُ صورت ءَ زاھر بیت۔ کوج گانڈو بیت۔

ناتپاکی، ڈکال، بیماری

پژدری کسہ: چے سئیناں دوالمی یکے گچین بکن اِت۔ مردم سے ٹیپ ءَ بار بیت اَنت۔ ورناہ، درمیانی، پیریں۔

ورناہاں گشت بیماری نہ وش اِنت۔ درمیانی آں گشت ڈکال ازاب ءُ بزگ کنت۔ پیراناں گشت بیماری ءُ ڈکال گم تالا، ناتپاکی بددعائی یے، تپاکی ثَر اِنت، گچین بوت تپاکی۔

بیماری ءُ ڈکال لازمی ءُ الّمی انت۔ ڈکال بوت۔ ترا نیست مناں اَست، تئی کُٹ اِتاں، من ترا دات کوں، منی کُٹ اِتاں آئی ءَ مناں دات کوں، ڈکال چے کنت، تپاکی ءِ دیم ءَ؟

ہمے وڑ ءَ بیماری کپت۔ وت ءَ نیست ےءُ تو مناں بدّ ءَ بست دستانی دل ءَ کت۔ ڈاکٹر ءَ برت درمان ءُ دواہ کت۔ بیماری وش بوت۔ تپاکی ءِ دیم ءَ بیماری چے کت کنت؟

زگر

پژدری کسہ پیش ءِ زمانگ ءَ وبا وَ زنڈیں مرض ءُ نادراہی، دل ءُ لاپ کپتگ، یا گُرمپک دگہ دگہ۔ طبیب ءُ ڈاکٹر نہ بوتگ۔ دواہ ءُ درماں کجا پتگ۔ مھلوک ءَ چو کتگ، وتی بازار ءِ تمام جنین ءُ مردین مُچ کتگ اَنت شپ ءَ مُلا ےءُ زُرتگ مُلا ءَ ذگر پر بستگ۔ مھلوک ءَ جواب داتگ۔ ذگر جناں یا کناں چاریں قبلہ آں بانگ داتگ۔ یک کُٹے کَل کتگ ہمے کُٹ ءِ سر ءَ چاریں "قل" بشتہ کتگ انت۔ بزاں بازار ءِ مھلوک امپاس کتگ۔ تمامیں شپ پہ ذگر روچ کتگ۔ اللہ ءَ رحم کتگ۔

زگر

1 حُسبن اللہ والنعم الوکیل
نیم المولد ونیم النصیب

2 لاالہ اللہ لاالہ اللہ لاالہ اللہ (سے رندءَ)

3 لاالہ العلی القیوم (سے رندءَ)

مِل

پژدری کسہ: سپت ءُصوت ءِ وڑیں شاعری تھرے۔ مِل چو سپت ءِ وڑءَ دود ءُ ربیدگی بستار داریت۔ چے کن ئے بلوچاں؟ سپت داشتگ برجم ءُ برجاہ اِنت۔ مِل شمشتگ ءُ بے ھال کتگ۔

سپت بس پہ چلگی ءَ جنگ بیت۔ مِل دوئیں سیر ءُ سرباں جِتگ بیت۔ سیر بُرک بہ بیت یا جن سیر، مِل ہر دک سیر ءُ سانگاں یا آروس ءَ مِل جنگ بیت۔

بُرکی سیر ءِ مِل دگر دگرانت، جن سیر ءِ دگر دگرانت پرک ءُ تپاوت دارانت۔

برک سیر، سالونک ءَ یا چک ءَ سُنّت کن انت، بشانگ ءَ بنداں تھت ءِ سرءَ گندل پچ کناں۔ سالونک ءَ یا چک ءَ نادیناں۔ مُلّا کوں مکتباں کیت مِل جنت۔

ہمے وڑءَ جن سیر ءِ مبارکی ءِ بیگاہ ءَ مُلّا کوں وتی مکتباں کیت مِل جنت۔ مِل بُرک ءُ جن سیر ہر دُک آروساں جنگ بیت۔ مِل ءِ بستار چہ سپت ءَ کمتر نہ اِنت۔

جلب ءُ جاڑوُٹ انت

پژدری کسہ: جلب ءُ جاڑو، ہم گنگلی ءُ ھم سرونت۔ سنگت ءُ دوست اَنت۔ یکے دومی ءَ ساہ بارکن انت۔ مال چے چیزے؟ ہر کجا رواں دوئیں ھمراہ انت، جان دینت۔ دائم ءُ قائم

یک جا گہہ نشتگ انت۔ جلب ءَ بہ جاڑوءَ نہ بیت۔ جاڑوءَ بہ جلب ءَ۔ جاڑو ءُ جلب ھچ وڑءَ نہ سدنت۔ جلب ءُ جاڑو ٹُٹ انت۔

کورانی عصا اِنت

پژدری کسہ: کورہما اَنت کہ دوئیں چماں نہ گندانت۔ قدرت ءِ ھدا ہر کورءَ لٹ ءُ عصا کون۔ کورءَ بے لٹ ءُ عصاءَ نہ بیت۔ کورءَ لٹ ءُ عصا ترّینی راستے۔ کور گُشاں ناواننده ءَ، ناواننداہانی راھشون سروک ناواننداھے۔ لٹ ءُ عصاے۔ کوراں ترّینی۔ کورانی راھشون ءُ سروک انت۔

شرت بستگ شرت ءَ بَرگ بیتگاں

پژدری کسہ: ٹُٹ ءُ کانٹی مڑ اِتگ اَنت۔ تو گشئے کانٹی ٹُٹ ءَ جنت، من گشاں ٹُٹ، کانٹی ءَ جنت۔ مڑ اِتگ اَنت۔ کانٹی ءَ ٹُٹ، کانٹانی سرءَ کت چاریں قبلہ آں ترّینت ترّینت ءُ دوردات۔ ٹُٹ چہ جاگہ ءَ پادنہ یتک، کانٹی ءَ ٹُٹ جَت شرت ءَ برگ بیتاں۔

نہنگ تلکے چیریں

پژدری کسہ: نہنگ ءُ کیچ کورمکران ءِ مستریں کور اَنت۔ نہنگ ءَ گے نزانت۔ نہنگ دور سریں کورے۔ ھورادءَ نہ یتگ، کجا یتگ، نہنگ ءَ ہار کت۔ نہنگ ءِ تہ ءَ سواس ست بلوچ ءَ گشتہ سواس ءَ بندمکن بگوز۔ نہنگ تلکے چیریں، نہنگ ءَ ماندات، نہنگ ءَ ترابرت۔ تلک چیریں مُرگاں گپت۔

بُن پان ئے نامب بجن مُرگاں بال دئے

پژدری کسہ: میراث دار ءُ دہکانکار ءِ غلّہ کہ زرد ءُ سہر بوتگ یا دان ءُ ہوش بوتگ ۔ میراث ءُ دہکانکار ءِ وتی لاچاری ءُ مجبوری ءَ دگے بن پانے داشتہ ۔ مُرگانی ترس ءَ، بُنپان کنت ۔ بن پان ءَ نامے زُرتہ دراجیں سادے سرءَ بستہ ۔ نامب ءِ تہءَ یک ءُ دو ڈوک یا سنگ پُچّے ءِ سرءَ بستہ ۔ نامب ءِ تہءَ لونجان کتہ ۔ نامب کوں سادءَ بستہ ۔ سادءِ سر پتہ نامب ءَ توار کتہ ۔ نامب ءَ توار کتہ مُرگاں بال کتہ ۔ بن پان ءِ کار مُرگانی بال دیگ اِنت ۔ غلہ رُتگ ءُ مشنگ اَنت دو کونی دان بنپان ءَ مُر داتہ ۔ بن پان ءَ نامب جتہ ۔

بِجّد و وڑیں جوڑ پتہ یکے چہ مَچی کانیزگ ءَ

پژدری کسہ: کانیزگ زُرتہ تَل کتہ ۔ یک تلے زُرتہ دوئیں سر سمب کتگ اَنت ءُ سنیں بند یک مانکش اِتگ، کیرُ کے پرکتہ ءُ چیر کتہ، مُرگ اَتلگ، بٹ ءِ سرءَ نشتہ، بٹ سَر پتہ، ءُ مُرگ ئے گپتگ ۔

دومی رنگیں بٹ، دو گزی تَچکیں دار زُرتہ دارانی دوئیں سر سمب کتگ یا تنگ کتگ اَنت ۔ چیرءَ دوئیں دار بستگاں ۔ سنیں بند یک ئے مانکش اِتگ ۔ کیر کے پرکتہ ۔ بٹ چیر کتہ، مُرگ بٹ ءِ سرءَ نشتہ، بٹ سَر پتہ مُرگ ئے گپتہ ۔

پیش ءَ تپنگ ءُ تیر اتنکس نہ بیتگ ۔ مھلوک ءَ شکار، تلک ءُ کالیج بٹ ءِ سرءَ یا دام جتہ مرگ ءِ شکار کتہ ۔

سُند ہم شکاری ازبابے بیتگ ۔ غلہ دان بیتہ یا رون ۔ دُرچکیں مُرگ وتی موسم ءَ سک باز بیت ۔ دُرچکیں مرگ ملک ءَ کجا بازارءَ کاینت ۔ بازارءَ پلاری ھوش چُپتگ ۔ پگ لوگ ءِ دیم ءَ شنگ کپتگاں ۔ دُرچکاں پگ دیستگ پُگانی سرءَ دُرچک نشتگاں ۔ لوگانی جنین آدماں

سُند ے زُرتہ ڈراجیں سادے بستہ ۔ سُندءَ اَنت پگ ءُ دان مان کتہ کمک ۔ سُندءِ پشتءَ دارے مِک کتہ سُند کوں دارءَ بستگ ۔ سُند پُگانی سرءَ ایر کتگ ۔ سُند دار جیں سادے بستگ ۔ سادءِ سر داشتگ ۔ دُرچکیں مُرگ سندءَ پتر تگاں سندءِ ساد اِش گش اِتگ ۔ دُرچکیں مرگ گپتگاں ۔ سند ہم پیش ءَ شکاری ازبابے بیتگ بلوچانی ۔

زُرمب

پژدری کسہ: زُرمب ءِ دو تھر ءُ دو زات انت ۔

1) آپی زُرمب: اوشتانکیں آپے قائم ءُ دائم ھست انت ہمے آپ ءِ تہءَ زُرمب بیت ۔ ہمے زُرمب ءَ آپی زُرمب کوشنت ۔ اے زُرمب ءَ ترس ءُ بیم مان نیست ۔

2) دومی زُرمب: سیاھکی زیم کہ مزن ءُ ڈلگ بیت ۔ نام ئے بُدل بیت ''کش'' گشگ بیت ۔ ہمے ''کش'' کمک وہدءَ رندوت ءَ زمین ءِ امانت کنت ۔

چل شپ ءُ چل روچ ءَ ہمے ''کش'' بانزل رودینیت کشّے ءِ ڈنگ کوشئے کہ یا تج دپ ءِ نیمگ ءَ کیت ۔ زُرمب گُشگ بیت ۔ ہمے کش کہ زُرمب بوت ۔ بال کنت ۔ ہمے زرمب اللہ مکنت مردم ءَ ڈنگ جنت یا وارت، مردم پیسرءَ آپ ءَ شت زُرمب مریت، زُرمب پیسرءَ آپ ءَ شت مردم مریت ۔ سلّیں دتکے مردم پادروت ۔ زرمب پہ بال ۔ آپ ءَ گے پیسر ءَ سر بیت ۔ ہر کس زانت ۔

کلیج چیر کنت یا بٹ

پژدری کسہ: کلیج یک وانگ بُریں پتنیں ڈوک یا سنگ ئے زورنت پرائی ءَ کمک تک تریں کنڈے جن اَنت ۔ ہمے کنڈءِ تہءَ پگ ءُ دان ریچاں پتنیں سنگ ءَ دارے چیر

دیاں۔ ہمے دارءَ سادے بنداں۔ سادءَ کل کناں۔ پتنیں سنگ ءَ دارے چیریں۔ دارءَ سادے بستگ۔ کل کتہ۔ سادءِ سر داشتہ۔ کلیج ءُ شگ ہیت۔ مُرگ کلیج ءِ پگ ءُ دانانی ورگ ءِ ھاترءَ کلیج ءِ چیرءَ رواں۔ کلیج ءِ سادءَ کشاں کلیج ءُ ر ہیت۔ مرگاں گپت مرگ کلیج ءِ چیرءَ ہنت۔ پیش ءَ کلیج ءُ بٹ ءِ سرءَ شکار کتہ۔

تئ کوک ءَ ریتگ

ترا پیری ءَ گُورجتہ

پژدری کسہ: مرید ءُ چاکر، ہمسروہ ءُ ہم گنگلی ءُ ہم سپرنت۔ ھورءَ شتاں لانچ ءِ سرءَ دیئ ءَ۔ مریدءَ، دیئ ءَ کار رَس اِت۔ چاکرءَ چہ دیئ ءَ مانکش اِت شت قطرءَ۔ چاکرءَ قطرءَ کار ءُ روزگار رس اِت۔ مرید دیئ ءَ، چاکر قطرءَ، سی سال ءَ رند دوئیں فتش بیتاں اتک اَنت ملک ءَ۔ ملک ءَ مرید نشتہ مندءَ چاکر نشتہ، تمپ ءَ مرید سہی بوت کہ چو منی وڑءَ چاکرءِ فتش اِنت، اتگ ءُ ملک ءَ اِنت۔ مرچی روان چاکرءَ چاراں۔ دیریں نہ دیستہ۔ مرید اَتک چاکرءِ لوگ ءَ چُکاں آپ ءُ نام کت۔

چاکر شتہ نماز ءَ میست ءَ، تو بہ نند کیت۔ مریدءَ درائینت من اوں نماز نہ کتگ۔ رواں میست ءَ نماز کناں۔ ھورءَ پدءَ کائیں۔ دوئیناں نماز کتہ۔ دست ءُ دروہ بیتاں ءُ گلائیش، گپّ گپّ ءِ تہءَ مرید ءَ چاکرءَ گشت تئ کوک ءَ ریتگ، بزاں ترا پیری ءَ گُورجتہ۔ جان ءَ نزور ئے۔ چتاں گنٹ میم ئے۔ مرید وت سُچن دُمک کنت۔ چتاں گندیت۔ جان ءَ زند ءُ تیار اِنت۔ چو پُرَاپ ءَ اِنت۔ سرئے وزم جتہ ورنا، ورنا اِنت۔ چاکرءِ کوک ءَ ریتگ راستے۔ چاکر نندی پادا اَتک نہ کنت پیری ءَ گُورجتہ۔

ارباب یا ارباب ءِ چُک

پژدری کسہ: ارباب، عربی ءَ شیخ، واجہ یا سیٹھ ءَ گُش اَنت۔ بلوچی ءَ ارباب، غلام ءَ گُش اَنت۔

مثال:

1 من تئ ارباب ءِ چُکاں تو مناں کار بندئے مُزندئے

2 من تئ ارباب نیاں

3 من تئ ارباب ءُ غلام ءِ چُک نیاں

زال ءِ کروچ

پژدری کسہ: زال ءَ چہ وتی پت ءِ نیمگ ءَ یک ڈگارئے گُرمچ ءَ رستگ اَت پہ چُک ونڈی۔ ہمے ڈگار ءِ بند ءَ یک کروچیں مَچے (زال ءِ کروچ) زال ءَ است اَت۔ زال ءِ مرد وت ہم بلاھیں میراث دارے اَت۔ آمین بوت شریک ءَ کپات آورت۔ زال ءَ گُشت زاناں منی کروچ ءِ ناہ اَنت۔ مرد بیزار ءُ شزار بوت وتی زال ءِ اے صبر ءَ کوں۔ شُت ہمے کروچ ئے گڈاِت، کنٹ ئے ماند اشت۔ زمستان بوت ہمے ڈگار اِش بانکلیک کت۔ بانکلیک وار بوت۔ شریک ءَ بانکلیک آورت۔ مرد ءُ زال لوگ ءَ ندوکاں۔ زال ءَ درائینت منی کروچ ءِ پُرے مان اَنت چتو بانکلیک ئے شَر نہ بنت۔ مرد ھیران بوت کروچ گڈ اِت، کروچ ءِ پُر بانکلیک ءَ مان کتگ اَنت، بانکلیک شر اِنت، زال ءِ کروچ انت۔

ھلگ ئے ھاکین نہ بیت

پژدری کسہ: اے پژدا نک ءِ پژدری کسہ ءِ بنجاھی کار ست ''بلوچ ءُ بلوچیت اِنت''

چہ ایند گے گُلیں پڑ دانکاں چہ وتی جتائیں بستارے داریت ۔

کسہ: بلوچ ءِ چُک جِکے بوت یا بچکے شر۔ چُک ودی بوت ۔ چک ءِ بت ءُ مات ءِ وارث ءُ کئم ءِ مردم اِنت، کئم ءِ مردم چُک ءِ پادءِ پُلّے بندنت ۔ نگدیں زَرے ءُ دینت کور یگ ءُ چلہ یے، چمپل ءُ گشان ءُ پشکے، چیزے ناں چیزے دیخت یے، نامگپت بیت ۔ چہ ے ھبر ءَ زاھر بیت بلوچ ءِ جنگ یا بچک پیدائشی نامگپت انت ۔ چو ایند گہ راج ءُ کثمانی وڑءَ ۔ پسند ءُ دوستی ءِ رِیک ءَ سانگ مکن انت ۔ یا عدالت، کورٹ ءَ بروت بلوچ بچک ءُ جنگ بلوچی دود ءُ ربیدگ ءِ ردءَ کڈن ءُ مَناانت ۔

بلوچ سانگبندی اول وتی قبیلہ ءُ خاندان ءَ کت ۔ ابید وتی قبیلہ ءُ خاندان ءَ ایند گہ قبیلہ ءُ خانداناں کوں چار ماناءَ سانگ ءُ سانگبندی کنت ۔

1 زال ءِ جرات ءُ نصیب شرتر بہ بیت من سنگ ءَ سنگے پر کتگ

2 مزنیں مالدارے بہ بیت چہ جنین ءِ نیمگ ءَ بازیں مال ءُ ملکت ےءُ دست بہ کپیت پلّے مالداریاں ۔

3 مزنیں راجدارے بہ بیت، جرات ءُ نسب ئے نیست مالدار ءُ شرنگے ہم نہ اِنت بلے کئم ءُ راج ےءُ باز اَنت من راجی ولجہ یے باں ۔

4 سَکّیں شرنگے بہ بیت ۔ دل ءَ دوست بوتگ، دل ءِ چاکری کتگ ۔ پسند پتگ ۔

چہ ے چاریں ھبراں ابید بلوچ سانگ ءُ سانگبندی ءَ ماریت ءُ کت ۔ منی ھم ریشے ءَ شت ھوشے ءَ سانگ ےءُ کت ۔ ھیر پڑدری کسہ ےءُ ”آسر بہ بیت“ برزءِ چاریں ھبر وتی جاگہ ءَ

وتی سرشت ءُ ھشکیں ککے ءَ بست ۔ داناہ ءُ کوا سے جست ےءُ نہ کت، دل ءَ ئے چاکری کت ۔ ھچ نیست ےءُ ۔ ھچی کون نیست ےءُ ھکیگ ئے ھاکین نہ بیت ۔ بچ ءِ مات ءَ

گشت ۔

مات ءُ بت ءِ نیمگ ءَ چکوڑی تل ءُ ڈگار ءُ بُنے مَچ ےءُ ھم کون نیست ۔ ناں الکا پیں لوگی، لاپے نادرءُ چو لُمبے ۔ نہ پس ءُ کوکے، جتینی یے، مِلی یے، ھُشکیں پندولے، جتینے سانگ کتگ مردءَ ۔ ھکیگ ئے ھاکین نہ بیت

آرودیا پنیری

پڑدری کسہ: آرودیا پنیری، بُرنج ءِ توم ءَ پر کنگ ءَ، آرودیا پنیری کوشنت ۔ پنیری بس کیچ ءِ تہ ءُ تو کی کارمرزبووکیں لبرے ۔ پنیری ءَ بازانچیں جاگہ ءَ کس سرپد ہم نہ بیت ۔

”آرود“ ءَ ہر کس سرپد بیت ۔ ہر جاہ، ہر کجا کارمرزاِنت ۔ ”آرود“، آردوءَ چوں گر اَنت، یا توم چوں پُر کن اَنت ۔ آردو جاہ ءَ یک ءُ دوبر شوم اَنت ۔ پدءَ گند، آوار، کرگ ءُ ماتکینک ءُ ایشرک ۔ اے چیز پہ آرودءَ الّمی اَنت ۔ اے واستا نہ کہ آردو شر بیت اے واستا ۔ آردوءَ تمامیں وہداں آپ مان بیت توم، برنج ءِ ہمے آپانی تہءَ انت ۔ موسم گرماگ ءِ موسم انت ۔ زمین گرم ءُ ھوا گرم اِنت ۔ پہیشکا آوار ”گز“ ایشرک، کرگ، ماتکینک اے آردوءَ زورمند ہم کن اَنت ۔ پدءَ آرود ءِ آپ ءَ گرمی ءَ میلنت ۔ دائم ءُ قائم آرود ءِ آپ سرو بیت ۔ آرودءِ توم یکے چہ یکے ءَ عطا نہ بیت ۔ کُل ردانت ۔ نہ گھ اِیت ءُ نہ پونسیت ۔ آرود برنج ءِ دھل انت ۔ پدءَ مزن کہ بیت گڑا برنجی ڈگارءَ شر دکناں مرزاں پدءَ آرودءَ گُو جنت ۔ برنج ءَ جناں ۔ آرودیا پنیری برنج ءِ توم ءَ گشاں ۔

بلوچ پہ لبر یا بلوچ ءِ لبر گبرے

پڑدری کسہ: بلوچ پہ لبر کسے بلوچے، بلوچ ءِ سپت ءُ پچار ءِ تہءَ ہمے یکیں ھبر الّمی

اِنت ۔تو بلوچے ئے،لبز مکن،لبز کت وتی لبز ءِ مہ وریا وتی لبز ءِ بدار۔

بلوچ ءِ لبز گہز ے ۔بلوچ راج دپتر ءِ اے بھر پدّ رءِ زاہر اِنت، پہ مثال۔

1 چاکر ءِ شے مرید ءِ دشتار پُل اِت ۔''کارست''لبز ءِ گہز اَت

2 جاڑو ءِ وتی چَک گشت

چہ ے مثالاں زاہر اِنت کہ بلوچ پہ لبز ڈولدار اِنت۔''بدلبزی''بلوچ ءِ دستور ءِ راھبند ءِ ردءِ تادی اِنت ۔ڈوھ ءِ گنا ھے،عیب اِنت اگاں بلوچ بدلبزی بکنت ۔

بلوچ بدلبزی نہ کنت ۔بلوچ وتی لبز ءِ نہ وارت،بلوچ ءِ لبز گہز ے ۔بلوچ ءِ لبز کت بزانکہ گہز ےُ لِک اِت ءِ دات ئے۔

زمان یا زماندار (ٹھیکہ دار)

پژدری کسہ: زماندار یا ٹھیکہ دار کیت واجہ ءِ ملک ءِ یا باگ ءِ وتی چتاں کوں چار اِیت ۔ وتی اندازہ ءِ جنت چنکس مناں نپ بیت یا نکس ءِ تاوان ۔ وہد یکہ تسلی بیت نکس نہ اِنت، نپ اِنت گڑا ملک ءِ یا باگ ءِ ھدا بُند ءِ چہ''زمان'' زوریت باگ ءِ پہ زَر، ملک پہ ناہ ءِ دان، باگ دوہزار ءِ زمان اِنت، ملک سدناہ ءِ دہ پات دان ءِ زمان اِنت۔

زماندار واجہ ءِ زَر ءِ ناہ ءِ دان اَنت ۔شریک بھر ءِ وڈ ءِ دنت ہر چی پشت کپیت زماندار یگ اَنت ۔زماندار بلوچی ءِ ٹھیکہ دار ءِ گُش اَنت۔

پشی پشک ءِ دنت

پژدری کسہ: پشی یک مہربانیں رستر ے ۔پشی بیمناکیں رستر ے نہ اِنت ۔ پشی دپ ءِ سر ءِ نہ وارت، بلکیں مردم ءِ چانگر پاچیت ۔دست ءِ پادانی سر ءِ مارا چانگر جنت ءِ گشیت ۔پشی

پشک ءِ بہ بیت جان ءِ، چوسوچن ءِ دمک ءِ ہورک ءِ ھا لیگیں جاگہ نہ بیت ۔ابید چہ پشی ءِ چانکر ءِ، پشی ءِ چانکر چہ زیمی تیج ءِ ثرندتر اَنت ۔پشی ہما ناشریں مرد اِنت، اڑیت کوں ترا جنجال ءِ دَور دنت ۔واب ءِ آرام ءِ نیلیت ۔زیان ءِ تابان کنت ۔نام ءِ سلک ءِ گُش اِیت ۔ بے شرپ ءِ بے آبرو کنت ۔کار ءِ گنگ ءِ بارت ۔ازاب کنت ،پشی پشک ءِ دنت۔

پرّام

پژدری کسہ: مادگیں کوک وار کنت ،مادگ ءِ بَر اَنت کائیگرے ءِ جنائین اَنت مادگ ءِ۔ اے گشت ءِ جنائینگ ءِ نہ زرت بزاں آپس نہ بوت ۔ پدءِ پرّام ےُ کت۔ مطلب دوبر وار بوت ۔گُشاں کوک ءِ پرّام کتگ ۔ پدءِ ببرےُ کائیگرے ءِ بہ جنائینے تا بزوریت ءِ آپس بہ بیت۔

دوئیں پادبٹ ءِ گپتگ اَنت

پژدری کسہ: لانک ءِ مین اِنت ۔اَنچیں گپلے ءِ گپتگ درآتک نہ کنت ۔سربجن پاد بجن چہ ے مشکل ءِ مصیبت ءِ نہ رَگیت ۔اللہ بادشاھے بے شک،چم ءِ نیگ ءِ سر ءِ کار اِنت تو گندگ ءِ ئے من اوں زاناں چہ کلاہ نہ چُٹ اِیت ۔ بلاھیں نادراھے عجب نہ اِنت بہ مریت ۔

دوئیں پاد بٹ ءِ گپتگ اَنت ۔ درآتک نہ کن اَنت ۔ انچو پَس اِتگ کہ درآ یگ مشکل اِنت ۔ یک پادے نہ اِنت دوئیں پادےُ بٹ ءِ گپتگ اَنت۔

سُسنڈ مدگ ءِ زاتے

پژدری کسہ:

اول شعر:

بے نامیں سُسنڈ دَر رِتنگ
لوڈیگ ءِ ڈگارءُ وارتگ
مہتاپ پیسرءَ پیش کپتگ
چادر مرید ءَ داشتگ
سردار ءَ وتی چُک زُرتاں
بَندانی سرءَ لین بیتاں
اِینگو اَنشگ ءُ کوماز خان
کوماز، سُرینی باسکاں
اَیاہ کن دوشمبے سیاھیں
کرپاس، وارتگاں ڈراھیں

اے شعر ہما مسالءَ کہ سُسنڈ کپتگ۔ سسنڈ مدگ ءِ یک زاتے۔ چیزے کہ سسنڈانی دپ ءَ کپتگ، بزاں سر نہ یتگ، آدراہ بوتگ۔ حکومت ءَ بالی گُراب ءِ سرءَ ہمے سسنڈاناں زَھر جتگ ءُ کشتگ۔ لوڈیگ ءِ ڈگار ہم سسنڈانی ارجان یتگ کوں۔

لوڈیگ ءِ ڈگار کوادری نگور جورکان ءَ اِنت۔

ٹھوہار

پژدری کسہ: کوک ءَ زات، کوک ءِ گُوسک مُرت۔ زانتگیں کوک بے گُوسک ءَ دوشگ ءَ ئیلیت۔ کوک ءِ ھُدابند مُرتگیں گُوسک ءَ ھلارکنت۔ کوشت ءَ ئے کچک ءَ دنت۔ پوست ءِ

زُوریت ءُ ٹھوہارے جوڑکنت۔

ٹُوھار ہما مُرتگیں گُوسک ءِ پوست اِنت کہ آئی ءِ تہ ءَ دارمان کتگ ءُ چو گُوسک ءَ اِنت۔ کوک ءِ دوشگ ءِ وہدءَ ہمے ٹھوہار ءَ بانک دیم ءَ کوک ءِ داریت ءُ کوک ہمے ٹھوہار ءَ چَڈ اِیت، ءُ بانک کوک ءَ دوشیت۔

ڈریگیں کوگئی دوبر بہ یتکیں

پژدری کسہ: بنی آدم ءِ عمر ءِ چار ءُ پنج دہہ ءُ بستار اَنت۔ یکے کودکی، دومی کوگئی، سیمی شکرورناہی، چارمی جوانی ءُ ورناہی، پنجمی پیری۔

ڈرستاں چے وشتریں عمر کوگئی اِنت۔ کوگئی ہما عمر اِنت کہ مردم چہ ہر چی ءَ بے گم اِنت۔ ہر چی ہمائی ءِ دل بہ لوٹ اِیت ہما وڑکنت۔ اے عمر ہمنکس پُرلذت ءُ پر کیف اِنت کس چَرے عمرءَ سیر نہ بیت۔ پمیشا اے پڑدانک کارمرز اِنت کہ کوگئی دوبر بہ یتکیں ءُ من کوں وتی ہم گنگلی ءُ ہم سروآں لیب ءُ گوازی کتیں۔ دنیاءِ گماں بے گم بیتیناں۔ عمر وار نہ دَنت۔ انچو کہ مردم کسانیں ہمے وڑءَ وہد روان بیت مردم مزن بوہان بیت۔ گڈسرءَ ''پیری'' ءَ کیت۔ مردم چہ ہر لذت ءَ زبھر ءُ بے بھر بیت۔ شالا کوگئی دوبر بہ یتکیں۔

مادنے مردان

پژدری کسہ: مادنے مردان ہما کلہانیں یا مات ءُ پتیں ءُ عمر رسید ہیں جنین آدم ءَ کُش اَنت چہ عمر ءِ مزنی ءَ چُک ءِ آرگ ءِ آجت ءَ شتگ یا درانتگ۔ ہمے جنین آدم ءَ مادنے مردان گشاں۔ جنینی آجت ے نیست۔ گڑا پاکیں جاگہ ے ''مسیت'' ءِ رویگ ءِ واستا مادنے مردان جنین آدمے مسیت ءَ رُپت کنت۔ کسان ءُ گونڈیں جنین آدم ءَ وش ءُ خوشر نہ اِنت۔

نیکراہ، دینی راھبند ءِ ردءِ شر ءُ جائز نہ اِنت۔

جنگ اِنت اَپوگانی

پژدری کسہ: اَپوگ مردءِ دومی جن یا زال گشگ ہیت۔ یک جنے بُن جن، مردءِ اولی سانگ اَپوگ مردءِ دومی سانگ، بن جن ءِ پشت ءَ مردءَ دومی سانگ کتگ۔ ہمے دوئیں مردءِ جن یکے دومی ءِ اَپوگ گشگ بنت۔

اَپوگانی جنگیں، نان یکیں گپ بوت۔ وروک ءَ پہ وروک ءِ سرءَ زارکیت۔ بُن جن گُشی مردءِ مستر ءُ کستر من بہاں۔ ھست ءُ نیست منی دست ءَ بہ ہیت پرچا کہ من بُن جناں۔ اَپوگ گُشی من تڑ ءُ نازھاں، چہ بُن جن ءَ کستر ءُ شرنگ تراں۔ مستر ءُ کستر من بہاں، گٹ ءُ کوٹ ءِ منی دست ءَ بہ ہیت۔ اے گُشی شیر منی، آ گُشی روغن۔ پمیشکا گُوشنت جنگ اِنت اپوگانی۔

گُواچ

پژدری کسہ: گُواچ بلوچی ءَ بھ ءُ شری سامان ءَ کوشنت۔ گُواچ سے دگی۔ یکے بندنی گُواچ، دومی شہری گُواچ، سیمی کوچگی گواچ۔

بندنی گُواچ: ماھیگ ءُ واد۔

شہری گُواچ: ناہ، کلونٹ ءُ پُچک، آرگ، برنج، باکلینک ءُ دگے دگے۔

کوچگی گُواچ: گُواز، مود ءُ پژم، تیجگ ءُ کوٹگ، ماش ءُ پرماش، گہار، سورو، ارژن ءُ غلہ ءُ دگے دگے۔

پیش ءِ زمانگ ءَ بھ ءُ شر (تجارت) یا کاروبار بندنان ''تیاب دپاں'' نیادی ہیتگ۔

(مارکیٹ) شہری ءُ کوچگی سارباناں وتی وتی گُواچ ''سامان'' نیادی ءَ کوادرءَ بُرتگ اَنت، چوداں چے ماھیگ ءُ واد۔ چہ کوچگ ءُ شہراں، شہر ءُ کوچگی گواچ برز ءَ بیان کتگ انت۔ بندناں بھاءَ برتگ اَنت۔ گواچ ءُ کواچی، کوچ ءِ بابت ءَ برز ءَ صبر بوت کواچی، کون کتگیں سامان ءَ گشاں۔ سارباں ءَ ابید وتی بھ ءُ شری کواچاں وتی رُودار ءُ آژناگیں دوست ءُ دوزاھانی واستا۔ نیادی پہ بھاءَ گواچ کواچی ءِ نام ءَ بر اَنت۔ بھا کناں کاراں، زرّاں دیاں۔ ہمے سامان کہ سارباں ءِ ھمراہی ءَ نیادی ءَ بھاءَ برتگ اَنت کواچی اِش گشاں۔ مثال ءِ ھبر ءَ من کواچی کوں سارباں ءَ، سارباں چماں اندر کد ءُ باندا تے نیست راہ ءَ اَنت۔ من گٹاں منی گٹ ءَ سوار کن۔ کواچی بلاھیں امیتے ہیت۔ پہ بدل ءُ باندات ءَ۔ کواچی کون کتگیں سامان ءَ گُوشنت۔

تپ زیرک ءَ بستہ

پژدری کسہ: زیرُک مُلّاھے، نہ میاھے، نہ زیرک شے یے بلکیں زیرک یک ڈرچکے۔ ہمے ڈرچک ءِ تاک پیش ءَ چُنگ ءُ کاوک کتگ ءُ گُراستگ ءُ وارتگ اَنت۔ زیرک ءِ کاوک گُوشتگ اش۔

زیرک ءَ تپ بستہ، پیش ءَ طبیب، ڈاکٹر نہ بیتگ، چکے کہ تی بیتگ چہ مُلّاھے ءِ گُورءَ تی بندے یا تائیدے گپتگ ءُ چک ءِ گُورءَ داتگ۔ چہ بند ءُ تائید ءَ چُک ءِ تپ نہ سستگ۔ گڑا بیگاہ ءِ وھدءَ مات ءَ چُک زرتگ ءُ شتگ سبز ءُ گڈکیں زیرکے ءَ سادے بستگ۔ مات ءَ چُک بڈّ ءَ کتگ سادءِ سرگپتگ، سے رندءِ پتر یتگ ءُ گشتگ۔

تپ چُک ءَ یلہ دئے زیرک ءَ بگر
تپ چُک ءَ یلہ دئے زیرک ءَ بگر

تپ چُک ءَ یلہ دئے زیرکءَ بگر

ایندگہ روچ ءَ چُک تپ ءَ نہ کپتگ۔ اللہ ءَ رھم کتگ ءُ چُک وش ہتگ، پمیشکا گوش اَنت۔ تپ زیرک ءَ بستہ۔

چُک کوں گرگ ءَ سیر داتہ

پژدری کسہ: ہما جنین ءَ کہ چُک نہ ہتگ۔ قول ءُ ماسگ کتگ یا پیر ءُ زیارت ءَ توار کتگ۔ اللہ مناں مردیں چُکے بہ دَنت۔ چُک ہتڈکی بہ ہیت۔ من چُک ءَ کوں گرگ ءَ سیر دیاں۔

یا ھما جنین ءِ چُک مرگی نادراھے ہتگ قول ءُ ماسگ ءَ کتگ یا پیر ءُ زیارت ءَ توار جتگ کہ منی چُک نادراہی ءَ وش بہ ہیت من چُک ءَ کوں گرگ ءَ سیر دئیں۔

چُک کوں گرگ ءَ سیر داتگ چتو ر:

ہما جنین ءَ وتی بازار ءِ چک لوٹ اِتگ ءُ آورتگ اَنت، وتی چُک زرتگ ءُ شتگ دیم پہ گرگ ءِ بُن ءَ۔ اودءَ نشتگ ءُ ورگ ءُ چرگ اڑ کتگ، جِنگاں چک سمبھیتگ چو سالونک ءَ۔ ھلو ھالو کہ زرّ درشان کتہ۔ جِنگاں گرگ چو بانورءَ ئینک پُشتگ ءُ سمبھیتگ ءُ بانورءَ کتگ۔ چک گرگ ءِ بن ءَ نا دیتگ بزاں چُک کوں گرگ ءَ سیر داتگ۔

ہر چی کپیت گچ

پژدری کسہ: پُچک کہ چنگی ہیت، ہما مچ ءِ پُچک چہ ایندگہ مچانی پچک ءَ چہ وشترنت، ہمے مچ ءِ بناہ چوریگ نند اَنت۔ پادنیایاں۔ ہما چُوریگ کہ ایندگہ چوریگاں مستر ءُ شاہوکار ثر اِنت ہمے چوریگ چے گشی۔ گُوات کشی پکے کپی/ گشی گچ، بزان کس ءَ مَہ چِست منیگ

اِنت۔ کس ءَ نہ چِست ہمائیگ اِنت، گچ گشتگ ءَ۔ ہر چی کپیت گچ۔

کٹور (کٹیر)

پژدری کسہ: کٹورءَ بلوچ جنین آدم دوکار کپت، یک کارئے کٹورءَ وتی ہما گدءَ مان کت کوں آبریشماں۔ ہمے گدءَ دو چگ ءَ اِنت۔ دومی کار کٹورءَ شمش ءِ وہدءَ شمش چنت، شمشاں کٹورءَ مان کت۔ کٹور شمشانی ڈرپ اِنت۔ کٹور چہ کوھی پشّ ءَ جوڑ ہیت۔ کٹور ءِ پشّاں رنگ جن اَنت چیز ے بے رنگ جنگیں چیز ے ہمے کٹورا نچو ڈولدار اِنت مردم چارگ ءَ سیر نہ ہیت۔ بقول ءِ پیرل:

ھونی رنگ داتگ اَنت مھر نگ تئی شمشانی کٹور
آپ ءِ ایر جیگ ءَ مہ نندوار کن ئے، گار کن ئے

پونچ

پژدری کسہ: ''شیرگ'' دو وڑیں گرگ ہیت۔ شرتریں شیرگ ہما اِنت کہ آمین ءَ کمب ءِ سرءَ گرگ ہیت۔ دومی شیرگ ہمے متگیں ناہ ءَ زور اَنت ءُ گرادا اَنت ءُ شیرگ کن اَنت۔ ہمے ناہ گرادگ ءُ شیرگ کنگ ہیت۔ ہمے ناہ ءَ گرادا اَنت ءُ پالاانت، پالا متگیں شیرگ ہنت اے دگہ پونچ گشگ ہنت۔ ہمے شیرگ ءَ گپتکی شیرگ گشاں۔ شیرگی نا نک۔ ءُ شیرگی نا نک ہمے گپتکی شیرگ ءَ کہ گڈی لاڑءَ دیاں ایر گیجاں۔ ہمے وہداں غلّہی آرت ءَ تر کن اَنت چانگ ءَ گردو کن اَنت۔ شیر گانی تہ ءَ لاڑ دیاں، ہم نا نک ءَ شیرگی نا نک گشاں۔ اے نا نک کوں شیرگاں گراستہ چتو روش اِنت، مردم ءُ ورگ ءَ سیر نہ ہیت۔ ہر کس نیازمند اِنت پہ شیرگی نا نک ءَ۔ کجام بھتاورءَ برسیت۔

ناگار یا اشکرانز یگ جنت

پژدانک ءِ پژدری کسہ:

ناگار یک "سادے"، چوناہ ءَ سادانی ہزارءَ گیش رنگ اَنت، ہر سادءِ وتی رنگ ءُ تھرے۔ یا شکل ءُصورتے۔ ناگار یک چُپتگیں سادے۔ ہمے سادریدگیں پیش ءَ چہ برءِ بستگ۔ پدءَ چُپتگ، آپ گُوات کتگ۔ مھر ءُ مھکمیں سادے۔ ناگار ہمے سادءِ سرءَ یک دارے بند اَنت۔ داردست ءَ نہ وارت۔ سادگوں دارءِ بستگ۔ سادءِ ایندگہ سر، کمک پتن پتن انت۔ ہمے سادءَ گوں بستگیں دارءَ ناگار گشاں۔ ناگار چو تپنگ ءَ توار کنت۔ ناگار جنت مُرگ بال کن اَنت۔ کشار برنج بہ ہیت یا غلّہ، سورو بہ ہیت مچھ یا زُرت۔ ہر رنگیں دان ءِ کشارے بہ ہیت مُرگ ئے ور اَنت۔ مرگاں دہکان ناگار جنت، مرگ بال کن اَنت۔ اشکرانز یگ ناگارءِ بُرئیں سامانے۔ بلے اشکرانز یگ ءِ وتی شکل ءُصورتے۔ ناگارءِ وتی، اشکرانز یگ دوسادءَ ءُ گونڈیں پاتکے ءَ ھور جوڑ ہیت۔ اشکرانز یگ ئے گشاں۔ اشکرانز یگ ءِ دوسر، دوسادبنت۔ تہءَ "پاتکے" پاتک ہمینکس پتن اِنت سنگے یا چگلے بداری۔ اشکرانز یگ ءَ چگل ءُ سنگ مان کن اَنت۔ تَرین اَنت تَرین اَنت یکے ءِ سرءَ داراں، دومی سرءَ یلہ دیاں، ہمانمگ ءَ چگل روت مُرگاں بال دنت۔ گشاں اشکرانز یگ بجن مُرگاں بال دئے۔ دان ءِ کشار ءَ وراں۔ اشکرانز یگ ءُ ناگار یکیں کارءِ سامان اَنت۔ ڈولدار ءُ بُراھدار اَنت، کشت ءُ کشاری "چاگردءَ" دودءُ ربیدگی چیز ءُ سامان اَنت۔

گھبگ ءِ گورِ انت

پژدری کسہ: کھبگی ءُ دستی ءُ لنڈری بلوچ ءَ عیب اِنت۔ ناہ ءِ تہءَ پون کپیت۔ کس

زمین ٹومب نہ اِنت۔ کھبگ ءَ کٹم ءُ نسلے ہیت۔ کھبگ چہ ہر کٹم ءُ نسل ءُ ٹک ءَ در کیت۔ دینہ دستی کھبگی گشئے یا لنڈری کت ئے تا مرت، مرتگیں کھبگے بہ ہیت یا دگے وڑیں۔ بنی آدمی میدے، بنی آدمی میدءَ ڈن ءَ دور ندیاں کل ءُ کورے ءُ کن اَنت۔

کھبگ مرت کل ءُ کورکت یک گستا۔ کھبگ ءِ کورءَ کے نہ زانت ہر کس گُوزیت کھبگ ءِ کورءَ سنگے جنت ءُ گُوزی، کھبگ ءِ کورِ انت۔

چُک مگر یت مات ئے نہ میچینی

پژدری کسہ: چُک مات ءِ جگر کوشگیں بچ انت یا جنک اِنت، چک اِنت۔ چک ءِ درد مات ءَ پہ مرگے۔ ملکموت ءَ زور مان چک ءَ چہ مات ءَ، مات ءَ چہ چُک ءَ سندی ءُ جتا کنت۔ بندہ بے وس اِنت۔ کسی وس نہ روت، چُک وانیں پاس نہ جنت، نگریت، پادنیت وَش واب اِنت۔ وَش واب بات۔ بُوپس کہ واب ءَ ترا رودینی، بے وابی کوش انت رُچینی۔ مات ہمے جتل ءِ سرھال ءَ کوں سرءَ ایر کنت یا دور دنت ھداءِ اوست ءَ وپسیت۔ چک واب انت نگریت، مات ئے نہ میچینی۔

دومی پژدری کسہ:

سنگت ءُ براتے یا وارث ءُ کسے۔ چہ دومیگ ءَ دلمانگیں یا امیدے داری وتی دل ءَ، چمائی ءَ لوٹی یا دلمانگیں، آئی ءَ نہ گشی۔ رَب زانت۔ دگہ بھتاورے ہمے اوست ءَ چما امیدگ ءَ، چیزے چُچ گپیت، دلمانگ اِنت۔ دیم ءَ کسہ کنت۔ دلمانگ وت دل ءَ گلگ ہیت کہ مناں ندات ئے، ترا دات ئے تو نہ گشتہ، من گشتہ، مناں دانگ ئے، نہ گُوشوک ءِ گلگ ناحق اِنت۔ مثال ہما وانیں چُک اِنت، چک مہ گریت مات ئے نہ میچینی۔

کوکی یے کنت، بلد ءُ مانا نہ ہیگیں کنت

پژدری کسہ: مجلس ءُ مراگش ءُ دیوان ءِ نندوکیں مردم، دیوان ءِ داروک ءُ برجم کنوک اَنت۔ دیوان ءَ کڈامب، مانجا ءُ کلیتہ ھبر، ھبر زانت، عاقل ءُ داناہ نشتگ اَت کوں۔ عاقل جوان ءُ شرّیں ھبر کنت۔ داناہ وَ گشگ نہ لوٹ اِیت کہ داناہ یے۔ نادان، نادانے اوست پرکنگی نہ اِنت۔ کلیتہ ھبر کوکی یے کنت، ءُ گشیت:

دوشی دُرناز من میست ءَ نماز ءَ دیستگ۔ ولہ ھدا چہ آزمان ءَ ایر اَتگ، زمین ءِ سر ءَ تراِنگ۔

گی ءَ پاچن پالام کتگ ءُ پاچن ءَ سوار اِنت۔ ھرسئیں ھبر گی ءَ۔ نہ ہیگیں اَنت۔

چیدگ

پژدری کسہ: چیدگ یک بُرزیں سنگے، پہ نشان ءِ واستا ایر کنگ ہیت۔ پیش ءَ سڑک نہ ہیتگ۔ اَتگیں ءُ شتگیں رند پد کشک ءُ راہ بُوتگاں۔ راھانی سر ءَ چیدگ مِک کتگ۔ تا کہ کشک ءَ آیوک ءُ روُک گارمہ بنت۔ روچ روچ اِنت ہر چی گندگ ہیت، بلے شپ ءَ چیدگ راہ ءِ بلد اِنت۔ راہی ءُ مسافر ءَ چیدگ راہ ءُ کشک ءَ گاری ءَ نیلیت۔ وتی منزل ءَ سر بوت کنت۔ چیدگ پہ راہ ءَ اُلمی نشانے۔

کلیتہ ھبرے

پژدری کسہ: اللہ تعالیٰ ءَ ہر وڑیں بنی آدم پیدا کتگ۔ شرّیں، ھرابیں، نیکیں، بدیں، گنوک، ساریں، ھبر زانت ءُ کلیتہ ھبر۔

یکے دیوان ءَ نندیت وش وشیں، ڈولدار ءُ ڈولداریں ھبر کنت۔ ڈراھیں دیوان ءِ

نندوک ہمے ھبراں کوشدار اَنت۔ کڈامب ءُ مانجا، یا کلیتہ ھبر اَنچیں دانک ءُ ھبر دیوان ءَ دَور دینت، کہ دراھیں دیوان ءِ نندوک دل ءَ آزار ءُ نوش باں۔ یک یک ءَ پاد کاینت ءُ رو اَنت۔ باز براں کلیتہ ھبر ءِ ھبرانی سر ءَ دیوان ءِ تہ ءَ جنگ ءُ بجنگ پاد اَتگ، دعویٰ ہیتگ۔ کلیتہ ھبر، ھبر شرّیں نہ زانت۔

ٹیری بزانت نشان

پژدری کسہ: مرے زمانگ، وشیں زمانگے، مردم ہچ وڑ ءَ تنگ ءُ تکانسر یا زیان ءُ تابان نہ اِنت۔ ہرچ وڑیں کارے کپیت، الیکٹرونک دَورے شرّیں ازباب ءُ اوزار مُچ ءُ بسیار اِنت۔ قبر ءِ سر ءَ شکّے مِک کنگ بہ لوٹ ئے۔ گڑا مستری یا استاہ یے لوٹ ئے ءُ کارے آہِستہ ءِ سر ءَ یک شکے جوڑ کنت دنت۔ رنگ بسیار ءُ مُچ اِنت۔ رنگ رنگیں وش نولیں ہمے شک ءَ ٹیری کنت دنت۔

پیش ءَ منی چمانی نہ اِنت ہمے وڑ گندگ ءَ کیت چہ کوہ ءَ یک ڈراج ءُ پُراھیں سنگے چنگ ءُ آورتگ۔ ناں پُشیں ازباب ءُ اوزارے ہیتگ، اللہ بہتر زانت، کمال کنگ ہمے بلوچاں سنگ در چنگ پہ چی ءِ سر ءَ من زانت نہ کناں، بلے شکے ٹیری کتہ، قبرانی سر ءَ مِک اَنت۔ عربی آیات زبر ءُ زیر ءُ شد ءُ پیش، جزم ءَ کوں مرتگیں مرد ءِ نام ءُ پت ءِ نام، مرگ ءِ سُوب، ماہ ءُ روچ ءُ سال ھجری ءِ ھساب ٹیری کتگاں قبرانی سر ءَ مک اَنت۔ کسے اے بابت ءَ پٹ ءُ پول کنگ لوٹی، ہر مانش ءُ قبرستان ءَ قبر اَنچیں اَست کہ قبرانی شک ٹیری اَنت۔

اشکند

پژدری کسہ: اے کسہ دو وڑ ءَ در کیت۔ اولی کسہ اِشکند ءِ بابت ءَ بزاں جینے ءِ لاپ

پُر بیت یا اُمید یگ بیت ۔ ہمے چُک ماھے یا ماھے ءُبُرز، کمک گیش یا کم بیت، ہمے چُک چہ مات ءِ لاپ ءُ لگشیت یا جنین ءِ مزنیں بارے چست کنت یا جنین ءِ نادراہی ءُ بیماری گپیت، ہمے چُک ءِ اِشکند گُوشنت ۔

دومی کسہ پُچش اِنت کہ کاریز یا کہن ءِ دستور ءُ رھبند ے بیت ءُ اَست ۔ کہن یا کاریز راج کار بوت یا جوہ جناس بوت ۔ کہن ءِ گزیر تو ار کنت ۔ شپ ءِ بُرزیں جاگہے ءِ اوشتیت ۔ باندا کہن ءِ کار اِنت، ہر کس وتی بار یگ ءِ کہن ءِ پہ کار ءِ بیت ۔ اگن کسے وتی بار یگ ءِ کہن ءِ نہ یتک ءُ حاضر نہ بوت ۔ معتبر یا گزیر ہمے نیایوک ءِ اشکند کنت ۔ اشکند ءِ مانا ءُ بلداے جاگہ ءِ ڈنڈ ءُ ملام کنت ۔ نیاوک ءِ کاہ ءِ رُمت، یا مچ ءِ ئے بُراں یا اشکندی زَرّ ے گُراں ۔ ہمے زر ءُ کاہ مچ، چریشاں کجام یکے، کہن ءِ دراھیں نفرانی سر ءِ اشکندی بار بنت ۔ اشکند پہ کہن ءِ راجکاری ءِ واستا الٰہی انت، معتبر یا گزیر ہیچ وڑیں ریاءُ روہ ءُ غرض کوں کس ءِ نداری اشکند کنت تا کہ کار ءِ دستور ءُ رھبند بر جاہ بہ بیت، ہمیشی ءِ اشکند گشاں ۔

جرگہ

پڑدری کسہ: جرگہ ءِ بلد ءُ مانا، مجلس ءُ دیوان ءُ مراگش اِنت ۔ بلوچی جرگہ، بلوچ قوم ءِ قومی ادارہ ءِ نام جرگہ بیتگ ۔ دومی بلد ھندوستانی پنچایت ءِ برابر ۔ ہندوستانی پنچایت سرکار ءِ جوڑ کتگیں چیز ے ۔ جرگہ قومی ءُ راجی رسم ءُ دوودانی برجم ءُ برجاہ دارگ ءِ نام جرگہ بیتگ ۔

جرگہ یک بے مَثیں ءُ بے مثالیں حق ءُ انصاف کنگ ءِ واستا ادارہ ے بیتگ ۔ رنگ ءُ بوہ ءُ نسل ءُ مذہب ءِ بالاتر ''انسان'' یا بنی آدم، بلوچی رسم ءُ دودانی قائم ءُ دائم بیتگیں عدالت عظمیٰ (سپریم کورٹ) ءِ وڑیں ادارہ ے بیتگ ۔

جرگہ ءِ فیصلہ ءِ ھلاپ ءِ ہیچ وڑیں اپیل کنگ ءِ قدرت ءُ جوازہ کس ءِ نہ بیتگ ۔ جرگہ

ءِ فیصلہ ءِ پاسداری الٰہی بیتگ پہ کُلّاں ۔ جرگہ ءِ باسک یا ممبر، معتبر بااعتباریں ہما مردم بیتگ اَنت، کہ اشاں چہ کس ءِ ہیچ وڑیں غرض ءُ لالچ نہ بیتگ ۔ ایمان ءِ سلامتی ءِ جرگہ چہ دراھیں چیزاں لائک ءُ شرتر بوتگ ۔ ہر کٹم ءُ ٹک ءِ وتی وتی مستر ءُ کماش ءُ سردارے بیتگ ۔ ہر کٹم ءُ ٹک ءِ مستر ءُ کماش جرگہ ءِ باسک ءُ ممبر بیتگ اَنت ۔ کُلّیں کٹمانی جھاگیری (نمائندگی) برابری ءِ بنیاد ءِ سر ءِ ایر بیتگ ۔

جرگہ ءِ ہر وڑیں جرم، کُشت ءُ کوش، زندگی ءِ تمامیں جیڑہ ءُ جنجالانی گیش ءُ گیوار، سزا ءُ جزا ءِ حق جرگہ ءِ داشتگ ۔

ہر کٹم ءُ ٹک ءِ وتی وتی ارزشت ءُ بستار ءِ حساب ءِ روچ ءِ مرچی ھست اَنت، ہما وہداں ہم بیتگاں ۔ جرگہ 1965 ءِ ایوب ءِ آمریت ءِ جنوبی پنجاب ءِ ھور مکران ءِ ماٹوہ ءُ کالعدم کتگ ۔ تا روچ ءِ مرچی کس جرگہ ءِ نام ءِ نہ گپیت ۔ البت ریڈیو ءِ دپ ءِ پٹھانانی علاقہ ءُ ھلکاں جرگہ ءِ تو ار کوشاں کپیت ۔ بلوچ زُگ نہ کن انت کسی کوش ءِ مورے ہم نہ وارت ۔

بلوچی جرگہ ءِ بابت ءِ، اردو انسائیکلوپیڈیا ءِ ج ءِ چے جرگہ استیں ۔ انسائیکلوپیڈیا ءِ تہ ءِ ہمے جرگہ ءِ شکل ءُ صورت چہ وتی وتی یا قدرتی رنگ ءُ صورت ءِ لگوشتہ پیش کتہ ۔

1 کلمیر 2 تنچینک ءُ وزبند

پڑدری کسہ:

کلمیر: یک دراجیں گدءِ پٹی یے، ڈولدار ڈولداریں، کُچکل ءُ کپک ے ہم پر، یک سرے ءِ تائید کے پر، ہمے گدءِ دراجیں پٹی ءِ کلمیر گشاں ۔

تنچینک: اے یک نازرکیں یا تنکیں سیاھیں گشانے، چلگی چُک ءِ دستاں کوں جان ءُ پاداں پتاھت، کلمیر ءِ ئے کوں بند اَنت، کلمیر ءُ تنچینک ئے گشاں ۔

دزبند: اے ہم گدی راڑے دوئیں سرے ءُ جنگ اَنت ۔تنک ءِ دوئیں دستاں قید کناں ۔ تنک وتی دستاں چَم ءُ دگہ چیزے مہ جنت۔ ہمیشی ءَ دزبند گُش اَنت۔

رکاتہ

پژدری کسہ: دو کسہ اَنت ۔اولی کسہ ''رکاتہ'' کاریز ءِ سر رُستگ یا معتبر ءَ یک ھنگامے آپ سر رُستگ ءُ معتبر ءَ چہ کاریز ءِ نیمگ ءَ موالی رسیت ۔ ہمے ھنگام ءَ نہ قسط پر نہ پہ راجی کاری ءَ نفر ہچ وڑیں پر نیست ۔ہمیشا موالی ھنگام ےءُ گشاں ۔معتبر سر رُستگ کاریز ءِ واجہ ءُ واھند زانگ بیت ۔ سال ءِ سر ءَ یک رندے، گرماگ ءِ موسم ءَ معتبر کاریز دوئیں تکرانی آپ ءَ یک جاہ کنت ، وتی ملک ءَ بندی یک شپ ءُ روچے ءَ، دراھیں کہن ءِ آپ معتبر ءِ ملک ءَ انت ۔ ہمے آپ ءَ کہ معتبر گرماگ ءِ موسم ءَ گپیت وتی ڈگاراں بُرنج کنت شرد پادکنت ہمے آپ ءَ رکاتئ گشاں ۔معتبر ءَ رکاتئ آپ گپتگ برنج ءِ تمکار اِنت ۔

دومی کسہ ''رکاتہ'' کاریز ءِ آپ بندی ءِ دوطرز ءُ طریقہ اَنت:

1 گرماگ بند 2 زمستان بند

زمستان بند ءَ کاریز بن جوئی حساب ءَ پُرشیت ۔گرماگ بند ءَ 1/4 حصہ ءُ بھر ءَ پُرشیت ہم بند یا ہم گرکے ۔

ناشری ءُ یاردی، دگر ءِ آپ ءَ رکاتہ بکن ۔مطلب بہ گپیت ءُ یک جرمے بیت، کہن ءُ کاریز ءِ حساب ءَ آیوکیں گشتگ ۔معتبر ہما مردم ءِ کمی ءَ پورا کنگ ءِ واستا ایشی ءِ آپ ءَ گپیت ۔ ہمائی ءِ ڈنڈ ءَ پورا کنت ۔ ہما مرد ءِ آپے رکاتہ کنگ ۔حسابی آپ ءِ رکاتہ کنگ بلاھیں ڈوھ ءُ جرمے، کاریز ءُ کہن ءِ حساب ءَ۔

بادشاہِ بے غرض

پژدری کسہ: وہد ءُ بار یگ ءُ دور ءُ اھد ءِ بادشاہ، بادشاہ اِنت ۔بادشاہ ءِ رتبہ ءُ بستار بادشاہی اِنت ۔ بادشاہ ءَ رھمدل گشتگ ۔ بادشاہ وش بیتگ ۔ داد ءُ سوگاتے راہی کتگ ۔ دست ےءُ سر ءَ ایر مُشتگ ۔ ہمے دانک ءِ پژدردی ءُ مُزّ ےءُ دانگ ۔ظالم گشتگ غرض ءُ ریا نہ داشتگ ۔گوھے وارتگ، بادشاہ ءَ آپ ءِ تہ ءَ آس روک کتگ ۔ زرءِ چماں بروات، ترا درگبی ۔ بادشاہ کسی ریا ءُ غرض ءَ نداری ءُ پرواہ نہ کنت ۔ بادشاھے، بادشاہ ءِ غرض ءُ ریا ءُ پرواہ دارگی اِنت ۔ بادشاہ اِنت ۔ بادشاہ ءَ تماہ ءُ حاجت نیست ۔ بادشاھے پمیشا بادشاہ ءَ بے غرض کار مرزبیت ۔ بادشاہ غرض نداری، بادشاہ ءِ غرض دارگی انت ۔

عیسیٰ پیک کناں

پژدری کسہ: عیسیٰ یک مردے اَت، کوں ٹولی ءُ لشکرے ءَ اَڑات کوں ۔ داناھے نہ اَت ۔نادانے اَت ۔وتی زور ءُ قوت ءُ طاقت ےءُ زانت ۔من یکے آں، آباز اَنت، درست پہ رچاں تچگ ءَ وار ءُ راہ نہ بیت ۔ترا انچو جناں پُل پُل کناں ۔اے جنت مناں دنت آجنت ترا دنت ۔ٹپ ءُ ٹور، ھون ءُ ھوز ہچ ےءُ کناں ۔تھذ ءُ تھکّش، گُرانڈی پوست بکن ئے نہ رَک ئے، ہچ وڑ ءَ رھبود گ ءَ نیائے، تہ ءَ کپتگ ئے ترا عیسیٰ پیک کناں ۔

مبارک ءِ راست گُش

پژدری کسہ: مبارک ءِ راست گُش ءُ مُلّا غیبی دو نام اَنت ۔ مبارک پہ راست گُشی ءَ نام اِنت ۔مُلّا غیبی دپ نہ اوشتی ءَ نام اِنت ۔ ہر دُک زبان نہ دارو ک اَنت ۔ یکے پہ راست گُشی ءَ نام دار اِنت بزاں مبارک، مُلّا غیبی پہ زبان نہ دارگ ءَ نام دار اِنت ۔ مبارک

راست گُشی ءِ نام ءُ دپ اِنت ۔ آشکار اِنت، پمیشا گُوش اَنت پلانی تو زاناں مبارک ءِ راست گُش ئے، وتی راستی ءَ کن ئے ۔ ایندگہ دروگ بند اَنت ۔ مبارک راست گُشی ۔ مبارک راست گُشی آشکار اِنت ۔ پمیشا کارمرز بیت ۔ پلانی مبارک ءِ راست گُش انت دروگ نہ بند اِیت ۔

مُلّا غیبی اے واستا وتی مسال کہ آ زبان نہ داریت ۔ دپ ءُ نہ اوشتیت ۔ ہر چی دپ ءَ ئے کیت گُشی ۔ پلانی تو زاناں مُلّا غیبی ئے ۔ ترا زبان نہ مَرَ ینی یا وار نہ دنت ۔ ہر چی تئی دپ ءَ کیت تو گُوش ئے ۔ راست گشئے یا دروگ گشئے غرض ندارئے ۔ ہمے وڑ مُلّا غیبی نام کپیت ۔ چے کن ئے زبان نداری، دپ ءُ نہ اوشتی وتی دانک ءَ کنت ۔ مُلّا غیبی زبان نداری دپ نہ اوشتی ءَ آشکار انت ۔ ہر کسے زانت ۔ مُلّا غیبی انت ۔

باجو

پژدری کسہ: باجوہ نام اِنت جہان ءَ اے واستا ۔ پہ مثال پشکپتگ راہ ءِ نیم ءَ وتی ھمراہ ءَ یلہ دنت ءُ دروھیت ۔ ھمراہ نہ بیت ۔ آپسر ءَ نہ روت کوں ۔ باجو دل بستگیں ھمراہے نہ اِنت ۔ باجو پہ مثال ڈروہوک ءُ رمبیوک ءَ آشکار اِنت ۔ باجو ءِ وڑیں دگے نامے ''بوٹس'' اِنت اے واہبہ ہم چو باجو ءَ آشکار ءُ نامدار اِنت ۔ جہانی ڈروہوک ءُ رمبیوکیں باجو ءُ بوٹس کس مبات ۔

گرگی

پژدری کسہ: پیش ءَ مھلوک شدیک ہتگ ۔ نعمت ءُ وردنی سامان نہ ہتگ ۔ گیشتر مھلوک ءِ گذر ءُ بسر ناہ ءِ سر ءَ ہتگ ۔ آمین ءَ تیاباں یا بندناں، دشت ءُ کوچگ، نگور ءَ غریبیں مھلوک

شہراں پہ ناہ ءِ چنگ ءَ اَتکگاں ناہ اِش چتگ ، ھبر گرگی ئیک اِنت ۔

گرگی، ھما مَچ کہ سُند نہ ہتگ ، ہچ ہتگ ، ناہ ہتگ ، دہکان ءَ بُرّا تگ ، مَچ ءِ گرگ ءَ بُزگ ءِ وہدء ناہ ءُ پپک ڈرنگ ہتگ اَنت ۔ مردین ناہ چین، مَچ ءِ سر ءَ سر کپتگ ۔ کنگ ءُ ژرنگ ءُ گرگ ءِ ناہ ءُ پپک ءُ گرگی کتگ ۔ گرگی کنگ ءِ سر ءَ درکتگیں ناھاں گرگی کوش انت ۔

پَلّگی

پژدری کسہ: پیش ءَ انچو آمین ءَ دگے دگے ھلک ءُ ھند ءُ مُلکاں شدیکیں مھلوک ناہ ءِ چنگ ءَ اَتکگ اَنت ۔ ہمے وڑ ءَ شدیکیں مھلوک رون ءِ موسم ءَ آھم پہ پلار چنگ ءَ اَتکگ اَنت ۔ پلار اِش چنگ ۔ دہکاناں ڈگار کہ رُپتگ پلار چیناں پلار چنگ ۔ ہمے دہکاناں پلار چیناں، چیزے دا زرون دا تگ اَنچیں پلار چین ءُ ڈگار رُنگ ءِ وہدء ساری نہ ہتگ یا کوں نہ کپتگ ، دیستگ ءُ ڈگار تازہ تازہ رُتگ ۔ ہمے بُنڈانی تہ ءَ پلار چنگ ءُ پلار پَلّگی کتگ ۔ ڈگار زی رُتگ پلار چین مرچی پلار پَلّگی کنت ہمیشی ءَ پَلّگی کوش انت ۔

دو دیمی آدینک یا مروارد

پژدری کسہ: مروچاں بنی آدمانی دو رنگ ءُ دو تھر اَنت ۔ یکے تچک ءُ راستیں، دومی لُچ ءُ ٹگ انت ۔ دو تل ءُ دو پوست انت، چپ ءُ چوٹ انت، ہمے ٹک ءُ دو تل ءُ دو پوستانی واستا دو دیمی آدینک یا دو دیمی مروارد کارمرز بیت ۔

مثال یک مردے ءَ ترا دیست یا تئی دیم ءَ کپت، تچک اِنت ۔ من دیست، منی دیم ءَ کپت منیگ اِنت ۔ ہمے مردم ناں تچک اِنت ناں منیگ اِنت ۔ ترا گندی تچک مناں

گندی منیگ اِنت۔ ہمے مردم دوتل ءُ دوپوست یا دودویمی مروارد یا دودویمی آدینک گشگ بیت۔

دست نہ آڑاں

پڑدری کسہ: اللہ تعالیٰ ءِ بنی آدم ءَ بے شمار ءُ بے حساب گنج داتگ۔ اعضاہانی شکل ءَ ساہ ءُ جان، چم ءُ پونز ءُ گوش، دپ ءُ زبان، عقل ءُ ہوش، دست ءُ پاد، دگے دگے۔

اے ذرست ہما گنج اَنت کہ بنی آدم ءَ اللہ ءَ داتگ اَنت۔ چہ یشاں چے مستریں گنج ءُ دولت نیست۔ چماں کور بوت، گوشاں گر، بدن ءَ ریشے پرنت، سرے ءُ شرنہ اِنت، ریٹاہ ءُ گنوکے۔ کڑی گُرانیں ھبرے، کوری مزنیں گپّے، بلے زندگ ءُ سلامتیں دگہ سے اعضاء (1) سرین کرزءِ ھڈ، (2) پاد، (3) دست، مادرءِ موجود یا پیدائشی باز چُک چہ پاداں ھُشک اِنت، پادانی سرءَ تَر اِت نہ کنت۔ سرین کرزیں ھڈے سُلامت اِنت۔ کیموش کیموش دستانی سرءَ روت۔ تو دیستگ، من دیستگ، ہرکس ءَ دیستگ، اے وڑیں مردم باز اِنت۔

سرین کرزءِ ھڈ ءُ پاد ءُ دست ےُ پُرشتگاں، دپ ءَ دیگ لوٹ اِیت، پونچ بیت لوگ ءَ کپیت۔ روچانی مہمان اِنت۔ مرچیگ ءُ باندا، وتی کارءَ ھیر کنت، مطلب داں نہ مریت۔

دست چہ ڈراھیں اعظاہاں لانک تریں، اعضاءانت، دستاں چہ جہان ءِ ہر چیز جوڑ بیت۔ مثال دو دست ڈاکٹر ءَ پر، ڈاکٹرءِ دوئیں دستاں ناڈراہ ڈراہ بیت، مرگ ءَ رَگیت۔ جوانیں دستاں، دو دست انجینئر ءَ پر، انجینئر ءَ چہ منی مراد درائیں انجینئر۔ دو دست ءَ کوں دریاءِ دپ ءَ بند اِیت، ہمے انجینئر پُلّے بَند اِیت، ہمے انجینئر میل ءُ جہاز ءُ گاڑی، ریڈیو، ٹی وی دگے دگے چیز جوڑ ءُ اَڑکنت۔ جہاز ءِ سرہنگ ہمے دوئیں دستانی سرءَ جہاز ءَ آسمان ءَ بال دنت ءُ

تر ینیت۔ ہمے دوئیں دستانی سرءَ ناھد لانچ ءُ میل ءَ دریاءِ تہ ءَ تر ینیت۔ ہمے دوئیں دستانی سرءَ ٹوپ ءُ بمب دگے تپنگ ءُ تیر جوڑ بیت۔ ہمے دوئیں دست سنگ تراش ءَ پر اَنت۔ چہ سنگ ءَ مردم ءُ بنی آدمی عکسے جوڑ کنت۔ ہمے دوئیں دست قلمکارءَ پر اَنت۔ جہان ءِ راجد پتر ءَ بشتہ کنت۔ ہمے دوئیں دست اُستا ءُ مستری ءَ پر اَنت، بادگیر ءُ بلڈنگ یا تاج محل ءُ بنگ۔ ہمے دوئیں دستاں، دنیا پہ دستے داشتگ۔

ہمے دوئیں دست سازگرءَ پر اَنت۔ دستاں کوں سازءَ توار پر مائینیت۔ ہمے دوئیں دست عکس گش ءَ پر اَنت، ڈولدار ڈولداریں عکس ءُ پوٹو گشیت۔ ہمے دوئیں دست مارا بلوچان ہم پر اَنت۔ ما دستاں پہ دوکارءَ کارمرز کنیں۔ یکے دپ ءَ، دومی پہ دست ءُ آنجگ ءَ۔ من چمدار ءُ راھچاراں ہما دوئیں دستانی دولبز پہ بلوچی ءَ بشتہ بکنت۔ دست۔ دست اَنت۔ دست نہ ڈک اَنت۔

آس ءُ چہر یا تین ءِ موسیٰ

پڑدری کسہ: اے دو پڑ دانک انت پڑدری کنہ چوش اَنت۔

اول آس ءُ چار:

آس، آس انت، چرّ، کلمیر رنگیں جوئے، پراھی ءَ گُوازے بیت۔ دراجی ءَ نیم کلومیٹر ءِ گچ ءُ کساس ءَ بیت۔ اے چہ ءَ چہ دارءَ پُر کن اَنت۔ داراں بن دیاں، دار اشکر بنت، ہما گناھگاریں جنین ءُ مردین سیہ کاری ءِ ڈوھ ءُ سزا ءَ اَتگ اَنت، مُلّا ءِ لوٹائین اَنت ءُ کار اَنت، مُلّا آس ءَ اَنچو گُوش اَنت کہ بندی، مھلوک دراھیں ہمے چہ ءِ آس ءِ کش ءَ اوشتو کاں دو گناھگار کہ سیہ کاری ءَ سزا ءَ اَتگ اَنت، ہمے آس ءُ چہ ءِ تہ ءَ پترنت، اگن گناھگار اَنت آس اِش سوچیت، اگن گناھگار نہ اَنت آس اِش نہ سوچیت۔ سیہ کاری ءِ گناھ

ءِ سزا آس ءُ چہر اِنت۔

تین ءِ موسیٰ

اے ہم یک سزایے، بلے پہ ستک ءُ باور کنگ ءِ واستا اِنت۔ حضرت موسیٰ علیہ السلام ءِ نام ءَ ہمگر نچ اِنت۔ چوش اِنت کہ حضرت موسیٰ ءِ وہد ءُ دوراں، ہما مسلمان ءِ مسلمانی ءِ سرءَ بھروسہ نہ بیتگ، یا مسلماناں گشتگ کہ مناں باور نہ کنت، تو پگا مسلمانے نہ ئے گڑا ہمے مسلمان ءِ مسلمانی ءِ پگا کنگ ءِ واستا تین ءِ موسیٰ ءِ سزا دیگ بیتگ۔ تین ءَ ہر کس زانت۔ تین ءِ چیرءَ آس دائم ءُ قائم چیر بیتگ۔ تین چوکنگ ءَ سُہر بیتگ۔ ہمے مسلمان ءَ حضرت موسیٰ ءِ حکم ءِ پدءَ دست تین ءِ سرءَ داشتگ اَنت، اگاں پگا ئیں مسلمانے بیتگ دست ئے نہ سُتگ اَنت۔ اگاں پکائیں مسلمانے نہ بیتگ گڑا دست ئے سُتگ اَنت۔ ہمے سزا تین ءِ موسیٰ ءِ نام ءَ آشکار اِنت۔ تین ءِ موسیٰ ئے گوشنت۔

گلمود

پژدری کسہ: اے پژدانک ءِ دوکسہ اَنت۔ یکے انچو فرعون ءَ وتی ھدائی ءِ زاھر کنگ ءَ ہمے سزا وتی دورءَ مہلوک ءَ داتگ، ہمے وڑءَ ایرانی حاکماں ایرانی بلوچانی سرءَ وتی زورا کی ءِ نشان گلمودءَ ایرکتگ۔

دورءِ فرعون ءِ سزا

ہما گناھگارءَ کہ فرعون ءِ ھدائی ءِ بابت ءَ شک داشتگ یا نہ مَنّ اِتگ گڑا فرعون ءَ ہما گناھگار دیوال ءِ دیم ءَ دَرتگ، دستاں گلمود دتگ۔ پاداں دوگلمود دتگ تانکہ ہما مردم مُرتگ۔ فرعون ءَ گشتگ کہ منی ھدا ہی ءَ مَنّ ئے نہ مَنّ ئے، ھدا مردم ءَ کُشی، من ہم مردم کشت کناں، من ھُدا ہاں منی ھدا ہی ءَ بہ مَنّ اِت۔ اگن ناں من دیوال ءِ دیم ءَ ڈرنجاں شمارا۔

گلمود، ایرانی شاہ ءَ بلوچ گلمود کتگ اے وڑءَ یک دیوالے درچتگ مردم ءِ ماپ ءُ گچ ءَ درچتگ، مردم ہمے درچتگیں دیوال ءِ سرءَ ھاک ءُ گلاں کوں دوتگ۔ اے سزا اِش گلمود کشتگ۔ ہما بلوچ کوں گونے سزاءَ زندہ زاھریں زورا کی ءِ نشان انت، میر دوست محمد خان بیتگ ایرانی شاہ ءَ گلمود کتگ۔ میر دوست محمد خان سرمچاریں بلوچے بیتگ۔ ایرانی بلوچستان ءَ توارے پرینگ۔ گلمود، ایرانی حاکمانی سزایے پہ ایرانی بلوچاں۔

پونز ءُ کوش

پژدری کسہ: اے یک انچیں سزاے کہ تو ہما مردم ءَ زندگ کن ئے، دئے، اے سزا دیگ ہیت۔ مردم کہ مزنیں ردی یے بکنت۔ مثال ءِ ھبرءَ یک مردے دومی مردم ءِ ننگ ءِ یا لُچ ءِ سرءَ بہ کپیت۔ سرءِ کپتگیں مردم ءَ وتی عزت ءِ جُست ءِ ھساب ءَ دومی مردم ءَ ننگ ءُ گیرت ءِ ھاترا ''پونز ءُ کوش'' کنت، پونز ءُ کوشان اِش بُر ایت۔ اے سزا من وتی چماں دیتگ۔ ہمے دور ءُ وہداں بوتگ گواہ آں تا قیامت ءَ، استا سید ولد فقیر محمد تمپی پونز ءُ کوش کنگ بیتگ۔ پدءَ ہما مرداں کشتگ۔

ٹپّر

پژدری کسہ: ٹپر، پژم ءَ چے جوڑ بیتگیں کمبلے۔ ٹپر ءَ چے باپ تریں کمبل نیست۔ پیش ءِ زمانگ ءَ موٹل ءُ گاڑی ءُ ریل ءُ جہاز، میل نہ بیتگ۔ یک دار ءُ لانچ بیتگ اَنت۔

اُشتر کاروان کوں گلگ ءَ شپ جاہ ءُ روچ جاہ، آپسر ءُ منزل کنان کنان ہما گنڈی جاگہ ءَ برتگ ءُ سر کتگ۔ گلگ ءِ ھمراہ ساربانا ں، ساربانانی بن مال ٹپر ے۔ گوھر ءُ گوپش بوت ساربان وت ءَ پردنت ئے۔ گرماگ ءَ چیر ءَ پچ ے گنت ءُ وپسیت۔

مُرگی مِش

پڑدری کسہ "مِش" ءِ بابت ءَ اے گشگ بیت کہ "گراگ ءَ" کدوہ ءِ تہ ءَ "مِش" بیت۔ اللہ بہتر زانت، چے رنگ ءُ دروشمے من وت ندیستگ، اشکنگ، جست کتگ، مِش ءِ بابت ءَ۔

پیش ءِ زمان ءَ طبیب ءُ ڈاکٹر نہ بیتگ۔ حکیمی درمان ءُ دارگ جڑی بوٹیاں چہ وتی نادرھیانی علاج کتگ۔ طبیب ءُ ڈاکٹر ءِ جاگہ ءَ حکیم، مونس بیتگ انت "شومک" مروچاں "کینسر" اِنت کہ بے علاجیں مرضے۔ پیش ءَ شومک گشگ بیتگ۔ شومک ءِ علاج ءِ واستا مُرگی مِش، داگ ءُ منھ بس بیتگ۔ گراگ کدوہ، ہمابرزیں کوہ ءِ ھشیر ءِ سرءَ بندی مردم اودءَ شت نہ کنت۔ ناڈراہی مرض برزیں ھشیر کجا ہر وڑیں جاگہے ءَ ھما حاجت مند شوہاز ءُ کنت ءُ درگیجی۔

مِش پہ شومک ءَ چتو کارمرزیتگ۔ اے وڑءَ شومک ءِ ریش سرءَ وران تہ ءَ روان بیت۔ ہمے وڑءَ محرم ءُ مونس ءَ "مِش" زرنگ۔ ریش ءِ تہ ءَ پَلیتگ کتگ، کمال "مشیگ اِنت" ہمے ریش ءَ تہ ءَ ھشک کنت پدءَ وت دراھاں بیت۔ ریش وش بیت "مِش" پدءَ ساپ کنگ ءُ ایر کنگ بیت۔ پہ دگرے ءَ کارآمد بیت۔ مُرگی مِش شومک ءِ ریش ءِ دواہ اِنت۔ مِش چہ گراگ ءِ کدوہ ءَ چہ درکیت۔

ودگ

پڑدری کسہ: وتی میتگ ءُ بازارءَ نہ نندیت، تچیت، برے ادءَ، برے اودءَ، وتی آپ بند ءُ آبریچاں نہ نندیت، کجا اِنت باریں؟ توگش ئے ادءَ بیتگ، آگشی اُودءَ، مرچی تمپ ءَ،

باندانظر آباد پوشی کلاہوءَ، ملک ءِ زوریت۔ شپ جاہ ءُ روچ جاہ اِنت۔ مات ءُ پت ءِ مرتگ اَنت۔ برات گہارءِ ھست اَنت۔ ناکوءِ نابودے نہ اِنت۔ بودناکے، دگرانی چماں روژناہ کنت۔ وتیگاں کوری ءَ نیلیت۔ اے وت ناسرپد ءُ شومے، شری یے نصیب ءَ نیست۔ سرءِ مہ گرءِ ھراب بیت، گرھ دارلوٹیت، یک پاداوشتا تگ نہ نندیت، درائیں روچ ءَ۔ ودگ اِنت، جاگہ ءِ نہ زوریت۔

پُلونچ ءِ بستہ

پڑدری کسہ: روآاِنت نپر ءَ اِنت، یک جاگہے ءَ نہ نندیت، بروکیچ ءَ بیا گُوادرءَ برے اِدءَ، برے اُودءَ، ہروچ راہ ءَ اِنت، مرچی اینگو باندا آنگو، وتی لوگ ءِ نزوریت، وتی لوگ ءَ نہ نندیت۔ جعفر اِنت گِسے ھست ناں کاپر۔ روچے تئی مہمان اِنت روچے منی مہمان اِنت۔ ہر روچ مسافر اِنت، سفرءِ بستگ، بگشیں یا مہ گُشیں اوپار نہ روت۔ راہ یے بوتگ ءِ پاداں نداری شزار ءُ بیزارءِ کتگ۔ وت ءَ ھیال ءُ زانگ ءِ نیست لوگ وت ءَ ھداءَ داتگ، مال ءُ ملکتے وتی حساب ءَ ھست اِنت، دست ءِ دُپ ءَ روت۔ نہ نندیت وتی لوگ ءَ، ہروچ سفرءِ بستگ، پُلونچ ءِ سرءَ اِنت۔

وتی کوک ءَ پاتک ءَ کنت

پڑدری کسہ: نادان ءِ نزانتکار ءُ پھوال ءِ، نپ ءُ نکس نہ زانت۔ عقل ءَ سُستیں، ناواندہ یے، جاہل ءُ بَچے، سرءُ سوج ءَ دبر تگ۔ سرپد نہ بی۔ دگرءِ عقل ءَ کپتگ۔ ہر روچ وت ءَ گچل ءَ دور دنت۔ لانک ءَ مین کنت۔ وتی دژمن وت اِنت۔ وت ءَ وت نہ پہریزیت، جست ءُ پرس نہ کنت انچو پہ دیم، ڈیک دنت، دل ءِ ٹوٹ اِیت ہما وڑ کنت۔

اے کارھرایں یا شریں ہچ غرض نداری۔ وتی سرءِ ھیر نہ اِنت۔ وتی کوک ءَ پانک ءَ کنت۔ برو پانکی ءَ زرّ بدا نت کوک ءَ دربکنت، کوک ءِ وتی، زرّ ءِ وتی، نکس گے ءَ دنت، وت ءَ دنت۔ وتی کوک ءَ پانک ءَ کنت۔

دونپ ءُ چانیگ لوٹی / گپت

پڑدری کسہ: مرید دوائی ءِ کمپنی ءَ کارءَ اَت، یک پگارے چہ کمپنی ءَ گپت۔ دوا پروشے دوا اسٹور ءَ سر کنت یک نپ ءُ پائد گے چہ اسٹور والایاں رسیت ءِ۔ آہاں وتی شریدار کنت یا نیمکار۔ شما ناہ شوھاز بکن اِت، چہ دیم ءَ ناہ ءِ کمپنی ءَ ہم کارءَ اِنت۔ ناہ ءِ کمپنی اوں پگارءِ دنت۔ پدءَ ناہ ءِ سرءَ دہ کلدار سرسوت ئے (کمیشن) دنت ءُ ہمے سرسوت ءِ نیم ءَ اسٹور والاہاں دنت کہ ناہ دربگیجنت، ناہ یک دو، گاڑی لوڑنیاں دہ ءُ بیست گاڑی لوڑ ناہ بارت، سرسوت باز ءُ رسیت۔ چینگو دواہی کمپنی ءَ پگار ءُ چانگو ناہ ءِ کمپنی ءَ پگار گپت۔ مردم یکّیں اِنت دونپ ءُ چانوگ گپت بزاں دوسری سیت ءُ نپ۔

چیتکوہ

پڑدری کسہ: منی قلم گاربوت۔ شوہازءَ دبرت، تو ءُ من جست ءُ کت اَنت، کس نہ ءُ کشی من چگّ۔ یا اللہ دگہ جاگہے نہ شتاں۔ منی ءُ گورءِ نشتگیں زبیر ءُ نصیر اِتنت، آ ئیں من پنجہ نیاؤرتاں۔ اے دوئیناں زاناں، دُزّاوں کسءَ کت نہ کناں پہ قلمے ءَ۔ قلم ءَ سر ءُ گوست نہ کناں۔ قلم شرّیں ''فارکل'' قلمے۔ اے زمانگ ءَ دوہزارءِ گچ ءَ قیمت ءُ بیت۔ آیانی شھاں ءُ ت۔ من نہ گشاں کہ دُز اِتگ اِش۔ چگّے مناں بدنت ءُ من چیتکوئے دیاں، چیتکوہ، یک تھرے، مُزّ ءُ پڑ دردی یے۔

آپس کتگ زاھینے

پڑدری کسہ: زانگ ءَ تو زان ئے، چی ءَ نہ ءُ گوش ئے کوں۔ منی چیز گار اَنت۔ نزاناں کجا گار کتگ۔ الّم یکے ءَ چگّ۔ مناں مہ کرین اِت، بدئیت ئے۔ شما را کون اِنت تو کئی سرءَ شک ئے۔ من آئی ءِ، اشی ءِ، مردم ما ءُ شما اِتیں، دگہ کس نیست اَت، کجا ءُ ت، پُرشتگاں برت، بال ءُ کت، دستے ءَ برت۔ اِنچو زاناں شوہاز ءُ مہ کناں، اوپار نہ روت، تو مناں الوت نہ کت، مَکے ءِ سرءَ من شکّاں۔ مَکے گے اِنت۔ منی کٹ ءَ رندءَ مرئے۔ اے وڑیں کار کنت، غرض نداری، بے پرواھے، مَکئے گے اِنت۔ مکے اِنت مکے۔ مکے مکن نام ءَ ئے بگر، آپس ءُ تگ زاھینے، نام ءَ ئے بگر، پلانی ءَ برتگ۔ تو ے ءُ زان ئے۔

1) سُنھو 2) گُمیگو 3) ءُ کنان

پڑدری کسہ: سئیں وتی وتی رنگ ءِ پڑ دا نک اَنت، ہر سئیناتی پڑدری کسہ یک وڑءَ در کاینت۔ حمل ءِ ہمساگ ءِ چگّے ءِ سیر اَت۔ شپ ءَ ھالوَ اَت۔ حمل سرچاپان ءُ سلّو اتان اَت پنڈل حمل ءِ دلی دوست۔ ایندگہ وہداں ساہ ءُ درا تک۔ اے دمان ءَ بھال انت چہ پنڈل ءَ۔ پنڈل اوشتات، چار ات ئے حمل سُنھو اِنت۔ منگی نہ اِنت۔ کوں دگراں دلگوش اِنت۔ ادءَ پاد کیت، اودءَ نندیت برے اشی ءَ برے آئی ءَ، گُمیگو اِنت۔ اللہ ءُ بکنات۔ ہمے روچاں بات۔ ''سیر'' باندا آسر بیت۔ من ہمایاں پنڈل ءَ گشت۔ وت کیت پمن گڑایادءَ گیجان ئے۔ انو ءُ کنان اِنت ہِلّے۔

شئیلہ ءِ بوحیگ

پژدری کسہ: ژنیلہ مردءِ نام اِنت، کاروبارےءُ ماھیگیری اِنت۔ ''میدئے'' بن مال بوجیگے۔ ماھیگ گپت ءُ بھا کنت۔ درائیں روچ دریاءَ اِنت۔ دریا کجام چیز اِنت دریا چی ییے؟ سرجمیں زمینءِ سے بار آپ اِنت، دریا اِنت۔ یک بھرے ھُشکیں ''زمین'' اِنت۔ دریا اللہءَ سازاِنگ پہ گُوات ءَ، گوات ساز اِنگ پہ دریاءَ، جن ءُ اسپتاناں گوات ءُ دریا، گوات بہ گشّ اِیت دریا مست بیت، شرنگ ءُطوفان کنت۔ تری ءُنشارءِ وڑءَ نہ ٹھنت، گوات ءُ دریا، دریاءِ تہءَ میل، آپی جہاز، لانچ شرنگ ءُطوفانءَ بُو اَنت۔ بوجیگءِ بستارچی اِنت۔ بوجیگءَ دریاءِ دل بوہ نہ چِنگ، گوات مہربان اِنت۔ دریا ایرموش اِنت، گوات بتک، دریا مست بو، شرنگ ءُطوفان بوت بوجیگ دریاءَ دَرنیت، چولےءَ چست کت بوجیگ بُڈ اِت۔

ملیو

پژدری کسہ: ست ست یلہ یلہ ئیں مردمءَ ملیو گُوشنت۔ قدرت ءھدا ملیوءِ دپ تلگ تلگیں چوجنینءِ وڑءَ۔ بس پچ ءُ پوشاک ےءُ مردینی اَنت۔ مردینے گندگءَ کیت، کارءُ کُنش ےءُ جینی اَنت۔ مثال گُشان کریشی کنت، جینی کارے، دزکوپ (گنجی پراک) گُو پیت ءُ آنجگ، دزکوپ (گنجی پراک) بندیک ءُ کریشی سُچن ءِسرءَ جوڑ بنت۔ پدءَ سیرءُ سربرانی پُل اِنت ملیو، یکےءِ دستانی دلءَ ھنیءِسرءَ پُل اِت دگرےءِ بوگانی سرءَ یا دستانی پشتءَ نقش نگارءُ تا تک پر کنت۔ تو گُشئے منی گُورءَ بیا آگُشی منی گُورءَ بیا، بھر نہ بیت، دستانی دلءَ اِنت ملیو۔

جینانی جُتو

پژدری کسہ: جِکانی ھمراہ ہم نیاد، ہم مجلس ءُ ہم دیوان اِنت، جِکانی، جینانی جُتوے

گُوشنت۔ الحمد اللہ شکل ءُصورت ءُ چچ پوشاک ےءُ مردینی اَنت۔ کارءُ کنش، تب ءُ میل ےءُ جینی اَنت۔ مدام جیناں کوں ننگ، جنین کجام گدءَ بدوچاں جُتو دیوانءِ براہ ءُ پُل اِنت۔ باز وہدءَ اینگہ مردم گُوشنت جانءَ نوشیں زاناں، مردینے نہ اِنت۔ باز وہدءَ ہمے صبر دروگ پتگ ءُ برے راست چے کن ئے جینانی جُتو اِنت۔

کولو بچہ

پژدری کسہ: گُولو، گُولو اِنت، کولو بچہ، کولوءِ چُک اِنت۔ گے نہ زانت کولو ہما داناھیں مُرگ اِنت۔ کولوءِ بابت ءَ یک ءُ دوھبر ہر کس زانت۔ کولوکجا، کپگ کجا، کولو کبگءِ رواجءَ نہ شُت وتی رواج ےءُ بھیال کت، ننگ بوت۔ روچءِ مروچی ننگ انت۔

کولو بچہءِ کسہ چُش اِنت کولو مگربءَ پیش ہر بیگاہءَ چہ مچکدگءَ درکاینت بازارءَ کاینت، رم رمءَ چُکّ ءُ پڈّاں گُولوکوں وتی چُک ءَ گُوشگءَ لگ اِت کہ ماہ ءُشانوں بازارءَ راہانی سرءَ نشتگیں۔ راہاں چے گُوزی، پَسند نہ انت، روگ ءُ آگ اِنت، شادیست کہ کسے جہل بوت، بزاں کہ سنگے جت ےءُ شارا جنت ئے کولو بچہءَ گشت سنگے چنگ پیشءَ آستونکءِ تلا اِنت گڑا مات ءَ چار اِت چک چہ من ہما دیم اِنت۔ کولوءَ گشت اودءَ تو دیستگ، من ندیستگ۔ تو راست گشئے، کولو داناھیں مُرگے، بلے چہ کولوءَ، کولو بچہ گیشتر داناہ ءُسوگہ گندگءَ اَتک۔ پمیشا گُوشنت پلانی تو کولو بچہ ےءُ۔

زوبڈانی جاگہ دلءِسر اِنت

پژدری کسہ: گچلےءَ کپتگ ئے۔ وتیگاں بڈّءَ بتگ۔ وتیگ وتیگ اَنت، دگر دگر اَنت۔ وتیگ جنت روچءِسرءَ دور نہ دَنت۔ دگرءِ دل پہ دگرءَ درد نہ کنت۔ وتیگءِ دل پہ

وتیگ ءَ دردکت ۔ وٹّی ۓ نہ وارتگ اَنت بلے سکّیاں کون اِنت ۔ پمیشکا گُوش اَنت: زونڈانی جاگہ دل ءِ سر اِنت ۔

ماھیگ سوداکت

پژدری کسہ: کونڈ جنگ نشارءَ، جاگہے نند اِیت پادایگ نزانت ۔ روت جاگہے آ یگ نزانت ۔ بے توکل ءُ بے تمبلے ۔ مردءُ چکی اِنت نہ کہ لوگی ۔ گد ۓ کونڈءَ انت ءُ نشنگ مدام دوچیت ۔ آرت ءُ دان ۓ پُساں کون اَنت، لوگ ءِ دپ ۓ پچ اِنت ۔ ماھیگ سوداکت ۔

ایرھت ءُ تبگوات دوموسم اَنت

پژدری کسہ: ایرھت، آمین ءَ پدکیت، تبگوات غلّہ ءِ رون ءَ پد ۔ چن ءُ لانچ پہ آ یگ ءَ رسمی ہر سال ڈھلی ءُ سرنائی، ناچی ءُ صوتی، ءُ طبلی وتی وتی ٹولی ءُ رُمبان مچکدگ ءِ سرءَ کپتگاں ۔ چہ چیرءَ دراتکگاں بانزگ بانزگے جنگ اِش، مُز ءُ پڑ دردی ءِ، آمین ءَ ناہ ءُ بُرنج، تبگوات ءَ غلہ ءُ باکلینک داتگ اش ۔ صوتی ءُ ڈھلی ءُ سرنائی ءُ ناچی، نام تواری، ناچی ساروکیچی، صوتی عبدک مندی، سرناہی اُستا غلام تمپی، ڈھلی عیسیٰ ءُ حیدر ءُ حیاتان، حیات بات اَنت ۔

ہر سال طبلی ہم برزیانی وڑءَ مچکدگ ءِ جاگہءَ ۔ بازارءَ لوگ لوگءَ، ہر لوگ ءِ دپ ءَ یک طبلے بانزگ جنگ ۔ راہ رواجگی کمک کمک وتی آپنڈگ ءَ روت ۔ رودے دان یا کلدارئے یا دگے انچیں ناہ ءُ بُرنجے داتگ، کجا ڈھل ءُ کجا طبل، ڈھل ءُ صوت ءُ ناچ ءِ دیوان ہر کس ءَ دیستگ، کدءِ چارکے طبل ءِ دیوان من دیستگ ۔ ندارہ ءِ طبل ءِ دیوانے ۔ طبلی چوھلو جنوکانی وڑءَ ردءُ مچ بنت کول کول ءَ کول ءِ تہءَ گرز جن اوشتت ۔

طبلی طبل جن اَنت، گرزئی ءَ گرز دستءَ انت تہءَ اوشتا تگ، طبلی چوھلو ءُ ایندگہ

تھرانی وڑءَ، مذھبی رنگے داریت، طبلی رِد بنت کول کول ءَ اوشت اَنت ۔ شیخ یا ملنگ مُلّا ءِ وڑیں وانند ہے حمد ءُ نعت، بیت پر بندیت ۔ رِدیں مردم کوں طبلی یاں پتّر اں پتراں کول کول ءَ گرزھی ءَ وتی گرز دستءَ اِنت ۔ طبل ءُ بیت ءُ نعت حمداں چو بھنگ ءَ گپتگ مست اِنت ۔ گرزھی، پیل ءَ مستیں گرزءَ وتی لاپ ءَ جنت، گرز آسن ءُ آھنے، مئے دیم ءَ وتی لاپ ءَ جنت ۓ گرز لاپ ءَ ئے روت، بلے ھون نہ بوت گُوشنت گرز ملنگ یا شیخ ءَ بستگ ۔ اللہ بہتر زانت، اے بابت ءَ ۔ گرز چی یے آھن ءُ آسنے سرے مُلڈ ءُ گگ اِنت مُلڈیں گگ ءَ رمزیلک ءُ شمشک پر گرز ءِ کچ ءُ ماپ، قُفے نیم ءَ گیشتر نہ انت ۔ کمتر بیت ۔ اندازءَ گرز ہمیش اِنت ۔

پیشّ

پژدری کسہ: پیشّ فیکٹری یے دازءَ چہ پیش درکیت، داز یک قدرتی پیشّے درچکے، دازءَ چہ پیشّ پیداک بیت ۔ پیشّ ءَ چہ چے چے جوڑ بیت؟ تو ہمے گندئے پیشّ یک درچکے نہ اِنت ۔

مثال فیکٹری ءَ ہر چ وڑیں چیز جوڑ بیت، ہمے وڑءَ پیشّ ءَ چہ اے تجمل ءِ داتگیں دراھیں چیز جوڑ بنت:

پاتال، سچکانیں تگرد، ناہ ءِ پات، کامبا، گُورپات، ھوھند، تُور، گرکی بند، کورشان، سُند، کچ، لچ، کچھو، اشتری لچ، ھری لچ، کاہی لچ، سپت، شاھیم، تیج، گچین، پیش بند، پاچک، سُند پشت، ساد، سے بُراگ، تاتی روت، چیلک، شیماز، شبند، کورانگ، سرمساد، پوستاد، مھار، بُلم، تنکش، بارلڈ، ھلی بند، شیر، کپاتگ، کٹور، کپات، کشی کپات، بڈ یگ، کنڈہ، جنگ، تجیگ، پاریز، اشکیل، پانڈ، تکُل، سواس، روپگ، پیش ءِ نمازیگ، نانی تیج، پرزونگ، کمب،

پیش ءِ چہ پرانی پچان، ماہی پچان، گوشت پچاں، پیش ءِ بر، کوز اِنت پیش، پیش ءِ کلیڑ، پہ گُش ءَ نام اِنت، کلیڑ ءَ گُش گُن اَنت بلوچ ورنت، مرتگیں داز ءِ بُنڈ ءَ پکنز گوشت ۔ پکنز ہم سے چارکار دنت۔

پکنز ءِ آس ژرند اِنت، پس ءَ بجیگ کنگ بہ لوٹ ئے دو دیم ءَ پکنز ءَ مُچ کن اَنت ۔ میان ءَ پس ءِ جون ءَ ڈرنج اَنت، گوں دارے ءَ تَرِیں بن دیاں، ہمے آس ءِ بُرانز میزان میزان ءَ ہمے گوشت ءَ انچو پچیت، بوھین اِیت تو ھیران بئے، تام ءُ انچو وش ہیت کہ ھبر ءَ مکن ۔ دومی پکنز ءِ ہما ھند ءُ ھلاکاں کوہ ءُ کوچگی بلوچ مالدار نشنگ اَنت ۔ کوہ ءُ کوچگیں مکسگ ءُ پشگ وپسگ ءَ نیل اَنت، شپ ءَ بلوچ ہمے پکنز ءَ بن دیاں، پکنز دوت باز دنت ۔ مکسگ ءُ پشگ ءَ ہمے دوت گُش اَنت یا تاچین اَنت ۔ آرام دل شپ ءَ مردم وپس اَنت ءُ واب کپ اَنت ۔ اے بلاھیں کارے۔

پیش فیکٹری: پیش قدرتی مَڈی یے فیکٹری ءُ کارخانہ یے بہ گُوش ئے دروگ بند نہ بئے ۔ پیش ءِ چہ اَڈ پتگیں ساز ءُ سامان مئے زندگی ءِ تمامیں تگ ءُ پھناتاں کون انت ۔ دنیا چکس ترقی ءُ دیمری بکنت، پیش ءِ ساز ءُ سامانانی بدل ءَ دگے چیز بوت نہ کنت ۔ منی مسال تورانت، گرکی بند اِنت، تور پد یا نک ءِ کار ءَ کنت ۔ گرکی بند، مچ ءِ گرک ءَ، جیک ءُ کرسی ءِ سر ءَ اوشت ئے شر ءُ نند ئے شر ۔ اندازہ بجن پیش ءِ پھریزگ ءُ پیازگ اُمی اِنت۔

کچھی آبادی: پیش ءَ بان بلوچ ءَ نہ بتگ یا نہ بوتگ، لوگ بتگ ۔ لوگ چہ دار سادہ ءُ پیش ءَ اَڈ پتگیں چیز ے ۔ نام ءُ لوگ بتگ ۔ لوگ ءِ دو سے زات بتگ اَنت ۔ کولندری لوگ، ھر پشت، ٹوپوہ گُل ءُ چمبئی رند ءَ اتگ ۔ کاپر، دودپ گُل ءُ کُمب، سر ءِ مہری ءِ سازمان انت، کمب ءَ چہ پیش ءَ، کل چہ کور ءِ، آپ ءَ پیدا بتگ ۔

پشی ءُ پلنگ

پژدری کسہ: پشی ءُ پلنگ دوست اَنت ۔ پلنگ ءَ پیشی ءِ راز دَر گش اِتنت ۔ پلنگ چہ پشی ءِ مستریں رستر ے ۔ پشی چہ پلنگ ءَ کستریں رستر کے ۔ بلے عقل پہ کستری ءُ مستری ءَ نہ اِنت ۔ ہر کس ءَ کدء وت اللہ ءَ عقل داتگ ۔ پشی ءَ وتی دراھیں راز پلنگ ءَ دات اَنت ۔ پلنگ ءَ وتی دل ءَ جت کہ پشی نوں منی دست ءَ اِنت ۔ کجام وہد ءَ دگہ شکارے دپ نہ کپت گڑا پشی دست ءُ دپ ءَ انت ۔ پلنگ ءَ پشی ورگی اِنت ۔ یک سھبے مھلہ مھلہ ءَ اَتک پہ پشی ءَ ۔ پشی من دوشی واب نہ کپتگاں، شد یگ ہتگاں، مھلہ مھلہ چہ وتی ھوند ءَ در اَتگ ءُ اَتگاں پانگ ءِ پہ تو ۔ تو منی دوست ئے بریں شکارے چاریں ۔

پشی ءِ کشٹ ءَ مرت، پلنگ مھلہ مھلہ سھب ءَ چہ وتی ھوند ءَ در اَتگ، ہچ شکارئے نچار اتگ، مناں چمانی چیر ءَ کتگ ءُ لوٹ اِیت مناں بوارت ۔ بلے منی ورگ گُران اِنت ۔ پشی دل ءَ جزم اِنت کہ مناں پلنگ وارت نہ کنت ۔ ہر دیں کہ پلنگ ءَ اِنزار بست پہ پشی ءَ، پشی ءَ گپ کت دیم ءَ در چکے اَست اَت در چک ءِ سر ءَ شت ۔ پلنگ ءَ گپ کت نہ کت، بلائیں رستر ے ۔ نوں پلنگ دنتان دنت ۔ ڈر چک ءِ بنا ۔ پشی ءَ جست ءَ اِنت تو مناں وتی ھنر نہ گشتگ کوں ۔ پشی ءَ درائینت اگن ترا یکیں راز بدا تیں گڑا اے وہدی من ڈر چک ءِ سر ءَ نہ اِناں، تئی لاپ ءَ اِناں ۔ ترا نہ گشت کوں من در چک ءِ سر ءَ یاں تو اتک نہ کن ئے سوکی ءُ بوٹنی ئے ۔

پپُک، کلونٹ، رنگ

پژدری کسہ: پپُک سبز ءُ زبگیں پپک ۔ کلونٹ، رنگیں پپُک ۔ دپ ناہ، ٹرنمگ ءَ چہ ناہ بوھان اِنت ۔ ٹک کپتہ، چہ بُنا ناہ بوھان اِنت ۔ پونگس، نیم ناہ ۔ ناہ، ناہ ۔ ریکوہ، رنگاں

ریکانی تہءِ گر میں ریکو کن اَنت ناہ بنت۔ ریکوےءِ گُوش اَنت۔

سوراپگ: رنگاں کوں وادءِ آپاں تلی ءِ یا رودے ءِ کن اَنت ءُ چَنڈ اَنت، پدءِ ہمے رنگاں شود اَنت، روچ ءِ سرءِ تاپ ءِ دیاں، پدءِ چن اَنت پُچّے ءِ بند اَنت ءُ ایر کن اَنت کہ گُوات اِش مہ جنت۔ ڈَب انت ءُ مُہر اِش کن اَنت، ہمے رنگ ناہ بنت۔ ہمے ناہاں سورا پگ گُوشاں۔

مَچانی نام: روغنی، دشتاری، کوزلی، ماکلی، کنگوہ، کبتی، حسینی، شکری، برءِ شکری، پیڑناہ، گُبّو، سمٹ ءِ گراگ، شورئی، جوزو، ربئ پُپّو، مزاتی، بیگم جنگی، رائے علینی، سُہر علینی، علینی، آرگی، کنزءِ نباد، فرض، جدگالی، بسرئی، وڑناہ، کلیرو، شُکشیخ، کھربا، سبزو، کلگی، کوھری، چشک، ڈنڈاری، نازنی، کساب، لولو۔

بنی آدمءِ چار سیادی اَنت

پڑدری کسہ:

1)وارث ءُ کس، 2)سیاد، 3)سانگبند، 4)سیادءِ سیاد

1)وارث ءُ کس: ناکوزتک، تری زتک، برازتک، گہارزتک، وارث ءُ کس گشگ بنت۔

2)سانگبند: سانگبند ہما اَنت تو آئی ءِ چہ سانگ کتگ یا آئی ءِ تراچہ سانگے کتگ، ''سانگبنداں'' سانگ ءِ سیاد اَنت۔

3)سیاد: سیاد ہما اَنت کہ یکے دومی ءِ گوں ھونی سیادی اِش است۔ سیاد اَنت.

4)سیاد ءِ سیاد: سیادءِ سیاد ہما اَنت تو چاہی ءِ سانگے کتگ یا سانگے داتگ پمیشا تئی پُچّانی سیادتئی سیادانی سیاد اَنت۔

آپی مار

پڑدری کسہ: مار، کجام مار بہ بیت۔ مار اِنت۔ مار، مردمءِ دژمن اِنت۔ مردمءِ چہ مارا ترسیت، مار ترسگی چیز ے۔ بلے آپی مار نہ گُوش ئے مارے پرچا آپی مارے، آپی مار ہمنکس ڈولدار ءُ شرنگ اِنت، ترسءِ جاگہءِ دوست بیت۔ ترس چہ دوستی ءِ درکیت، ہمے مار، مارے لیگگ نہ بیت ڈولداریں چیز ے زانگ بیت آپی مارے۔

زبان

پڑدری کسہ ئی کارست:

زبان: یک درزنے ءِ گیش بتل گشتن ءُ پڑداتک بیت۔ بلے من یکے یا دو وتی

پڑدری کسہ ءِ کارست کناں دیم ءِ کاراں پہ مثال ءِ ھبر ءِ:

زبان:

ہر ساہ دار گنگدام ءُ دلوت، رستر، چرند ءُ پرند ءُ درستاں لِلک ءُ زبان مان۔ ہمے للک ءُ زبان ءِ سرءِ وتی وتی توار ءُ آواز ءِ گشّ اَنت، انچو کہ: کچک چانگی، تو لگ کیومیو کنت، ھر نَرّ اِیت، کوک بھانس اِیت، مُرگ نالیت ءُ کوکو کنت، بنی آدم لِلک ءِ دیمروئی دنت ''زبان'' کنت، زبان چہ للک ءِ گیشتر زیبا ءُ ڈولدارتر اِنت۔

زبان مرچی تر اِنت باندا ھُشک انت۔ سد کئیت زبان سد بادنت زبان۔ زبان دوست ءُ دژمن پیدا ک کنت۔ زبان ءِ وَش کن ئے جہان تکیگ اِنت۔ زبان ءِ زیرئے ءُ زھم کن ئے ہر کس شزار ءُ بیزار بیت۔ زبان تیز اِنت چہر داتگ۔ حق ءُ راست گُوشیت، دروگ ءُ راست ءِ کنئیں سک شر اِنت زبان، زبان ءِ کس ءِ زیان ءُ تابان مکن، زبان زندگی

ءِ مانزمان بہ بیت، زبان مرگ ءِ پر مہ بیت، زبان زندگین ءِ پجار اِنت، زبان، زبان اِنت۔

کوک ءُ جمبر ءِ کسّہ

پژدری کسہ:

کوک ءِ گُشت واجہ مناں دنت ماش ءُ پر ماش ءُ ما داریں کڈبّ۔

منی واجہ ءِ بنداں کوں زری نوداں کوں جناں۔جمبر ءِ پسوداں؟

من ھپت شپ ءُ ھپت روچ وارتگ اَت ایران ءُ چلی

تئی واجہ ءِ بنداں گانڈوان آپدار کناں۔

ایران: قبلی نیمگ ءِ گُواتے ءِ نام اِنت

چلی: اے ہم یک گُواتے ءِ نام اِنت شمال ءِ نیمگ ءَ کیت۔

ایران ءُ چلی اے دوئیں گوات، جمبر ءَ مست کن اَنت بے موسم ءَ جمبر ءَ گُورین اَنت۔

مُچ جنت دنت

پژدری کسہ: بے حساب ءُ بے شمار اِنت۔چَنگ ءُ لاکوٹ کجا، گُٹ ءَ پُر کنت۔حساب نہ کنت ءُ دنت۔مچ اِنت ءُ، چے کنت اینچو۔کے ءَ وتی ریتگ اَنت، مائے ءُ بریچاں۔

دنتانان اِنت

پژدری کسہ: تو ءُ من دپ ءُ کپتگ، اللہ ھیر بکنات اِنت، نوں دیر نہ کنت، مرچی باندات اِنت۔روچانی مہمان اِنت، انشاء اللہ مریت، دیر نہ کنت، زندگ نہ بیت، دنتانان اِنت۔

منی گُوات ءُ زوریت

پژدری کسہ: مناں ہچ دوست نہ بیت۔منی دَروَر نہ اِنت۔منی دل ءُ نہ لوٹ اِیت۔مناں پیش ءُ مدار ات۔مکندانیں شرتر اِنت۔

شیرکنی ءُ دنتان ءِ گنڈ ءَ شتگ

پژدری کسہ: سوب ءُ دیتگ۔مژدہ ءُ وارتگ، چتو یلہ دنت ءُ۔ بہ مریت ءُ بروت کون اِنت۔یلہ دیگ ءِ ھیال ءَ ءُ نہ اِنت۔

رکاتہ

پژدری کسہ: بے واجہ ءُ بے ھدابند، یلہ ءُ درگلاہ، ترا کار کیت تیگ اِنت، مناں کار کپت منیگ اِنت۔

دل ءُ بوچتگ

پژدری کسہ: تئی زور ءُ طاقت ءَ نہ اِنت۔ترا ھساب نہ کنت۔تئی آپ ءُ وروک کتگ۔تئی آپی سنگاں ڈنّ ءَ کنت۔تراچہ نہ ترسیت ءُ۔ترا دَر گیتگے ترا یلہ نہ دنت۔

سر پہ سریں

پژدری کسہ: برابریں تو بدئے ناں مناں، من لوناں نہ ترا۔

چمپل راست کنت

پژدری کسہ: تئی پر اِنت، منی پر اِنت، تو کارےٗ بست، من کارےٗ بست، چاوُش اِنت کون اِنت کوں۔ ھمراہ اِنت، مژدھے گندیت، سوبے دیستگ ےٗ، میت ءَ کے کنت ارباب ءُ غلام کس کسی نہ اِنت۔ میرءِ چمپلاں راست کنت، میرءِ بڈّ ءَ بستگ۔ ڈُبّہ ےٗ زرتگ یا کون اِنت۔

لدوئے یا لیدرے

پژدری کسہ: غیر آبادے، بربادے، شر ءُ گندک نزانت۔ نپ ءُ نکس نزانت، گنگدام ءُ حیوانے لیدو ھے ءُ لیدرے۔

تِتان کنت

پژدری کسہ: زہ ءُ زکت کنت، آدراہ ءُ اللہ لا کنت، چٹ ءُ ھلاس کنت، بے پد ءُ بے دہ، بے پتہ ءُ بیگواہ۔

کین دستی کنت

پژدری کسہ: وتی دیم ءَ سیاہ کنت، نہ پتگیں کنت، اُشتری پد پہ کین اَڈ کنت۔ وتیگ ءَ کنت دگرینگ ءَ نہ گپت۔

آمُرگ ءَ تئی سر ءَ بال کت

پژدری کسہ: ساھگ شت ترا روچ ءَ گپت۔ تئی کدو کو ردیم اِنت۔ عقل ءُ بھت ءَ یلہ

دات، شوم ءَ کے گشیت نگبھت بو۔

نان ءَ پشت کتہ

پژدری کسہ: بھت ءَ یلہ داتگ، شومی ءَ جتگ۔ وتی کاراں ھراب کنت۔ وت ءَ ھیران ءُ پریشان کنت۔

ھلیج ےٗ مان نیست

پژدری کسہ: پُروپگی نہ اِنت۔ پھک ءُ پالاتگینے، ھلیجئے مان نیست۔ عیب ےٗ مان نیست۔

چت ءُ چینک

پژدری کسہ: یکے چداں، یکے چوداں، ھور ءُ ھوردگے، یا چت ءُ چینک ےٗ گوشنت۔

وتی سنگ ءَ دنت

پژدری کسہ: دگرینگ ءَ گوش نہ داری، اِنچو من زاناں دگہ نزانت۔ داناہ زانت، جست کنت نادان نزانت جست نہ کنت، دل ءِ چاکر اِنت، سر ءَ کپیت ےٗ گڑا رندءَ زانت۔

دلکوک ءَ بجن

پژدری کسہ: گس مزانت، تو گے ئے، پسجا میاری

دپ دُزّاتگ

پژدری کسہ: ترس ات، دل ءَ کپتاں، ایمان ءَ یلہ دات

دپ وڑے

پژدری کسہ: باز ھبر کنت، سرءَ کوات دنت، دل ءَ ریش کنت، پُچاں ساڑین اِیت، جگراں ڈنز کنت۔

ڈرک ءُ دوراں کپتگ

پژدری کسہ: شِہم ءُ راھدار اِنت، انسر تگ ءُ کپتگ۔

دژمن شات

پژدری کسہ: بڈول ءُ بھنام اِنت یا نام ءُ دپ اِنت

دل ژرکاں

پژدری کسہ: ترساں، نزوراں، تھنا ءُ ایوکاں، پُشت نیست

ڈک جنت

پژدری کسہ: نزوریت، اُزرکاریت، دوستے نہ ہیت، باز مال لوٹ اِیت۔

ڈمبداتہ

پژدری کسہ: مرہ کتہ، دپ بستگ، ڈمبداتہ

مور ءُ مدگ اِنت

پژدری کسہ: مُچ اِنت پادے ایر کتگ ءُ جاگہ نیست۔ توک ءَ مہ کپ، گاربے، سرجگری شوہاز نہ بے۔

نچیلی ءُ بِٹک

پژدری کسہ: پیش ءِ زمانگ ءَ پیتا نہ بیتگ، بلوچ ءَ پیتا ءِ جاگہ ءَ نچیلی ءُ بِٹک گچ ءُ ماپ ءِ واستا کار گپتگ اَنت۔

اَناوار

پژدری کسہ: اَرزنہ بستہ ءُ دَراَتگاں، اناوراں انگت

داسے دُزّاتگ

پژدری کسہ: گناہ ءِ کتگ، عطا ءُ سزاے اَتکگاں۔

داگی اِنت

پژدری کسہ: ٹِک ءُ نشان اِنت۔ نام ءُ دپ اِنت، بنام ءُ بڈول اِنت

شام ءُرت ئے کنت ءُ کیت

پژدری کسہ: گیگ ءُ ساڑی نہ اِنت ۔ وت ءَ کیشّین اِیت ءُ کیت ۔

ھری ءُ چپسی کنت

پژدری کسہ: دگر یگ ءَ کوش نہ داریت، وتیگ ءَ کنت

سر ءُ چیریں کوں وت

پژدری کسہ: اڑ اِتگ ءُ کوں وت گلائیش اِنت ۔

چمے مرچی چمے باندا چ کنت

پژدری کسہ: مجاز ءُ سُنھو اِنت، فُہل اِنت

چُک چین کنت

پژدری کسہ: تباہ ءُ برباد، اللّٰہ لا ءُ آدرہ

ھڈاں مہ چونڈ

پژدری کسہ: تل ءُ کچلاں مجن مہ چونڈ ءُ وارمکن، سرءَ بہ کپ

سر بتگ

پژدری کسہ: شپ جاہ ءُ روچ جاہ ۔ برے اِدءَ ءُ برے اودءَ ۔ سَلے وَلے

ویل یا وانڈہ

پژدری کسہ: کس ءُ وارث نیست برے اِدءَ کپتگاں، برے اودءَ کپتگاں، ھنکین ءُ دیار نیست وت ءَ وانڈ وکتگ ۔

فرض ءُ سُنّتاں ءُ گوازینی

پژدری کسہ: چہ وت سندی ھلاس کنت ۔

سر سر بکنت

پژدری کسہ: گشّ ءُ بے وار اِنت ۔ راہ ءَ نہ گندیت، تچگ ءَ دلمانگیں ۔

سر ءُ دمب

پژدری کسہ: تو بیسر من رَندءَ ۔

سئی بکنت

پژدری کسہ: اَنچو پہ دیم گوشی، اندازہ یا کڈ بکنت

سال پد ءُ پیش اِنت

پژدری کسہ: پاری رمضان زمستان ءَ کپتگ، اِمبرءَ گرماگ ءِ اول سرءَ کیت، سال پد ءُ پیش اَنت ۔

کونڈلیں تیراں جنت

پژدری کسہ: پلانی ءِ ہبر غیرت داریں مردءَ پہ کونڈلیں تیرءَ کم نہ انت

کدوءَ بستہ

پژدری کسہ: آپ ءُ نہ دستگ، ہچبر نہ شُشتگ

کُنش

پژدری کسہ: ھمالی ھُکتل کشی منی کنش انت

کُٹم

پژدری کسہ: پلانی مئے کُٹم ھُنک اِنت

کپ ھُلیٹ

پژدری کسہ: روچے وش ھُروچے نہ وش اِنت

زُگ نہ کنت

پژدری کسہ: زُگ (پسگ) نہ کنت، ہچ نہ گُوشی، دپ ءُ ستگ، ڑرمب انت

رمب رمب

پژدری کسہ: ٹولی ٹولی ءَ شتاں۔ رمب رمب ءَ اتنگاں

دلانی مالکیں اللہ

پژدری کسہ: بہتر ھُشرتر اللہ زانت، من ھُتو چے زانیں۔

دل پہ دلاں

پژدری کسہ: وش ھُرضا اَنت، سد دل یک دلاں

دل ءِ کرم اِنت

پژدری کسہ: چُنڈیت ھُدل ءَ ریش کنت، نُرمڈ اِیت۔

دست ھُدل نہ گراں

پژدری کسہ: منی دوستیں مناں دل نہ ہیت تو مہ گُوش ءُ

تئی چماں گرگھُو رَانت

پژدری کسہ: من تئی دیم ءَ ہاں، تو مناں نہ گندئے

چری چری ءَ کپت

پژدری کسہ: بے بُرمش ھُبے تواربوت، چری چری ءَ کپت

ناپی ءُبلّی

پژدری کسہ: زمانگ ناپی ءُبلّا نیگ اِنت

تھت ءِ باھوٹ اِنت

پژدری کسہ: کٹ ءُکار ءَ ششتنگ، کپتگ ءُھلاس اِنت

پُشپدی

پژدری کسہ: مناں اے مال ءُملکت پشپدی رستگ

لِگ ے اُیر پُروشتگ

پژدری کسہ: دلمانگ اِنت، پشومان اِنت، سلاہ ے لوٹ اِیت، دپ ے پہ مڑاہ داشتگ۔

اَکول

پژدری کسہ: دیوانگ ءُگنوکے، ابدال ءُشپتالے

بے آٹیگ

پژدری کسہ: ژندءُ پندِ انت، ست ءُڈامبچک اِنت

کم گشاد

پژدری کسہ: نزور ءُکم گشادیں برات ءَ بَڈّ ءَ بنداں

کورءِ اَٹ اِنت

پژدری کسہ: لگیت نہ لگّیت کورءِ اَٹ اِنت، شپ ءِ تیر اِنت

کُوھن ءُنوکیں

پژدری کسہ: واماں کُوھن ءُنوک مہ کن اِت، شاہوکار وام نہ دَنت

گچ ءُکیل

پژدری کسہ: من گچ ءُکیل ءَ سک زَبراں، گچ ءُکیل اُلمی اِنت

مرگ ءُکفن کن

پژدری کسہ: ہچ وڑ ءَ یلہ مدئے، کُشیت یا زندگ کنت۔ وڈالی یا شگالی ہاں۔

لاپیگ ے اُمان

پژدری کسہ: ضد ءُگنت اِنت، درنیت کوں من منی حلاپ ءُدژمن اِنت۔

کورپٹ ے یا کفن کَشّ ے

پژدری کسہ: پُتینکاں چیز کے مان، بارت اِش۔

گُنگدام

پژدری کسہ: گُنگدام ءَ مجن بے زبانے۔

گِرءُھل

پژدری کسہ: گپت ءُ یلہ دنت، یک گَجّی ءَ نہ داریت

گُٹ ءُھگلواں کپتگ

پژدری کسہ: دوشی تا سباھیگ ءَ نشتگ ئے، گُٹ ءُھگلواں کپتگ ئے

گُٹ ماں گُٹ

پژدری کسہ: یکیں سادءَ بستگ اَنت کون اَنت ئے

گپّے بشکّت پچ ءَ ئے بندی

پژدری کسہ: ہرکس ءَ بگندی ھال دنت ئے

مانبرئے

پژدری کسہ: چگل دئے، یا دورئے دئے، بگرے یا نچلاں مانبرئے

مانّ دیگ

پژشگیں جاگہ ءَ جوڑ دیگ یا پژشگیں جاگہ ءَ جیزے مانّ دیگ۔

مان بندئے

پژدری کسہ: بمڑے کوں، سر پدئے بکن، ردی مکن

لینس کاریت

پژدری کسہ: بے تام ءُ نوشیں، دپ ءَ لینس کاریت

لڈّ ءُھبار

پژدری کسہ: بلوچ گرماگ ءُ زمستان ءَ لڈّ ءُھبار کن اَنت۔

لیپی کن بیا

پژدری کسہ: دوشاہ دارلیپی کن ءُ بیا، دوشاہ دارلیپی نہ کنت نمیت

پینچگ

پژدری کسہ: ھماہوش دان ئے مان نیست۔

ایمن ءُ ساکم بو

پژدری کسہ: شہم ءُ راھدار بہ نند، اینگو آنگوا لکاپ ءُ شری ءَ بہ نند

نشان کنت

پژدری کسہ: انگاراں بال دنت، تباہ ءُ برباد کنت، کسّ ءُ کارءَ گُوازینیت، نیست ءُ نابود کنت۔ آدرہ ءُ اللّہ لاٹلّاں سرءَ زوریت۔

سیاہ ءُ اسپیت مکن

پژدری کسہ: کارءَ ءِ کاربدار، ہچ مہ گُش، شرّئے بوناں بدئے، وتی وڑءَ اِنت بلّے تو بہ نند ءُ بچار سیاہ کن ناں اسپیت۔

تاہ ءُ توکنت

پژدری کسہ: یک یک ءُ ڈرگاں ڈرگاں کنت۔ پیش روپگ ءَ روپیت بیگواہ ءُ بے پتّا بے، پتینک ءِ سرنیائے، تاہ ءُ توکنت۔

چول ءُ

پژدری کسہ: ڈروگ بندیت، راستیں زانت، نرسیت گُلوکنت، نہ اِشکنت گُوشیت۔

مَیگی ھوایے نہ اِنت

پژدری کسہ: لِلک لگت بیت، گلگ ءُ سرندہ اِنت، چَکّ ماں چک اِنت، پشت ماں پشت اِنت، پادءِ ایر کنگ ءَ جاگہ نیست۔

پنڈوک ءَ ناز پر نیست

پژدری کسہ: کمک دات ءُ باز، پنڈوک ناز مکن۔

دوئیں پادءُ بٹ ءَ گپتگ اَنت

پژدری کسہ: بال بالکی جنت، درآتک نہ کنت۔ لانک ءَ کجا، گٹ ءَ مین اِنت۔ ہروڑ بکنت دَرآتک نہ کنت۔ کوہ ءِ سرءَ کپتگ، مچ ءِ سرءَ ڈرنگ اِنت، بام ءَ ءُ جورکاں داتگ۔

تُرسیت ءُ مُگیم

پژدری کسہ: سیٹھ ءُ مالدارے، شپ ءُ روچ ءُ شَرّی گوزنت۔ کدء وت اللہ ءَ داتگ۔ دست ءُ دپ ءَ روت۔

پاشکاں ہچ مکن

پژدری کسہ: شِلّاں درمکن، ژندءُ پند مکن۔

گُھی بنی

پژدری کسہ: شَر کنت، شر بیت، بد کنت بد بیت

پُژبُر

پژدری کسہ: کاریگ ءُ نہ اِنت۔ بے کارے، جان دُژّءُ پرءُ۔

سرءُ زینکودگ ءَ داتگ

پژدری کسہ: شِلنگ اِنت۔ تُختار اِنت۔ گوات گشی کپیت۔ ساہ ءُ مان نیست،

مَرگ ءَ سرگپتگ، بے زندے۔

پشّی پشک ءَ دنت

پژدری کسہ: عزاب کنت ءُ بزگ، مردمی ءِ کار ءُ کٹ ءَ بارت۔

بے کشّاں زرتگ

پژدری کسہ: دگراں گٹ اِتگاں، تئی وتی نہ انت، غرض ندارئے، جان درد نہ کنت، وت نہ گٹ اِتگاں، ھرچ ۓ کن ئے ترا چے بیت۔

پونز ءِ چُکاں گُوجی

پژدری کسہ: سِلّیں ھبر کنت، کلّیتہ ھبرے، ھبر نہ زانت۔

ناتگاں پُروشی

پژدری کسہ: لاچار ءُ مجبور کنت، بے دست ءُ پاد

آپے دروک کتہ

پژدری کسہ: نزوری ءَ دیتگ ۓ، دل ۓ بوہ چِتگ۔ سُستی ءَ گندیت چیز گے مان نیست۔

شیکل اِنت

پژدری کسہ: تُلس ءُ ریٹا اِنت، کرکس ءُ بوھیگ اِنت، گستاک اِنت ہچ کت نہ کنان ئے، وتیگیں درآمدے نہ اِنت۔

ساہ ءَ زرتگ زورے ءَ آورتگ

پژدری کسہ: ھنگہ ءُ سلاھی سرءَ کپتگ، پاداں آورتگ، پاداں نیا آورتگ، زورے ءَ زرتگ۔

تنگ ءَ نہ گرئے پاہ ءَ بو

پژدری کسہ: ھشک ءَ مہ نند، کارے بکن، ما کارائیں

جان ءَ نہ کپیت

پژدری کسہ: دُور داریت، چَکّ ءَ نہ کپیت، پیگ ءُ گستا اِنت، ماروکیں مرگے، دورگندی بال کنت، رانگ نہ بیت، ھزتگیں مرگے، دام ءَ نہ کپیت۔

آس ۓ ثرند اِنت

پژدری کسہ: گرم سرۓ، ھبر نہ سَگ اِیت، کون مجن ۓ

چاشکاں سُنٹے آورتگ

پژدری کسہ: پشومان اِنت، سلاھے لوٹ اِیت، دپ ۓ پہ مڑاھے ءَ داشتگ، وت کیت۔

رندءُ روپگ مکن

پژدری کسہ: مروءُ میا، سرءَ بہ کپ، پاداں بدار، راھے بُوتگگ، روئے کائے۔

ھورانی اولی ژرمپیں

پژدری کسہ: دیمءَ بچار چے بیت۔ انگت کُج اِنت، بندات اِنت تو وَ دبرتگ۔

چَنگ ءُلاکوٹیں

پژدری کسہ: آمین نہ اِنت کدءِ روگءَ ناہ بیت یا ھست

مِساں سَور کنت

پژدری کسہ: نام ءُ سَلک ءَ گشّ اِیت، تنگ ءُ تابان کنت۔ عزت ءُ آبروءَ بارت۔ بے عزت کنت۔

ساہ ئے گران کن

پژدری کسہ: شرپ ءُ عزت ءُ بدئے، زیل ءَ ئے بدار، گُورءَ ئے بروءُ بیا۔

بے پرواہ ءُ بے غرضے

پژدری کسہ: پٹے نوارت، بوارت زانت کہ کیچی ناہ چُنتاناں

تکو ھاں گپت

پژدری کسہ: عزاب کنت، مصیبتءَ دوردنت، کاراں ھراب کنت

تِرّے بُرے حساب نہ کنت

پژدری کسہ: مامیَنگ ءُ، کس ءَ ھساب نہ کنت، مان نیاریت کس ءَ۔

تورءِ کنٹ ءَ بستگ

پژدری کسہ: شِرّ ءُ مُردار کنت، آپ ءَ کَشی نام ءَ بارت۔

صبرئے گردنت

پژدری کسہ: ترا چارگءَ یاں، تو چے کن ئے کجا تا روئے سر بئے۔

مور کپ ئے

پژدری کسہ: ترا کس جست نہ کنت، ترا بوم مان نہ پیتار۔

بوناں برتگ

پژدری کسہ: واری ءَ بوہ کنت، گرّءَ گپتگ۔

کِرم کپتگ

پژدری کسہ: سَو اِتگ ءُ بوچ اِنت، پونستگ۔

سَنگی ءُسوری

پژدری کسہ: وشی ءُغم زندءِ ھمراہ انت

گٹ ءُکوٹ ءِ نیست

پژدری کسہ: کَنش ءُ پیدائش ءِ نیست، بیکار اِنت بے روزگار اِنت۔

مَرگ ءُزند

پژدری کسہ: من مُرتاں تو میا، تو مُرت ءِ من نیایاں

دل ءِپُٹ آوَرتگ

پژدری کسہ: ترس دَراتگ، زند ءُگونڈباز دیستگ۔

دل پیگ کتہ

پژدری کسہ: وارت کن ءِ، دات نہ کن ءِ، دل پیگ کتہ۔

دیم ءِ اندیم نہ کنت

پژدری کسہ: مئے ھاتر ءُلحاظ کتیں، پرواہ ءُغرض داشتیں، آمچارتیں مناں بچار اِتیں۔

گُورمے

پژدری کسہ: جُہل جُہلیں ھبر کنت، ھبر زانت ءِ، ٹوپیں ھبر کنت، ھبر ءِ سک زبر اِنت، ھبر ءِ گرگ نہ ہیت۔

زدگ ءُزامبیل

پژدری کسہ: ٹپ ءُ ٹور اِنت۔ پونچیں لوگ ءِ کپتگ، تَر ءُ تابی نہ اِنت۔ ناریت ءُ کِشّ اِیت، زدگ ءُزامبیل انت۔

پردہ ءِ پیک وار

پژدری کسہ: ہما وہد ءِ بنت، ترا دیانے انو مناں نیست۔

آپ ءِ شام ءِ اِنت

پژدری کسہ: مُھد ءِ مرگ اِنت۔ انو ھچی نیست ءِ، وام ءُ بدل ءِ سر ءِ اِنت۔

ایمان نہ کنت

پژدری کسہ: ڈڈ نہ ہیت، لگور اِنت۔ تُرسیت ءِ، ہیم ءِ کیت۔ دل ءِ زرت نہ کنت۔ پادءِ ھمراہ نہ بنت، ایمان ءِ یلہ داتگ۔

مور ءِ مزار کنت

پژدری کسہ: تو لگ ءِ شیر، غلام ءِ ولبہ، ٹینگ ءِ بانک، وت ءِ نیست ءِ دگر ءِ ہستی ءِ نہ زانت۔

نان ءِ گپتہ

پژدری کسہ: نان ءُ گپت، نان ءِ جنگ، نان ءُ بس کتگ۔

نگن زوال ءُ

پژدری کسہ: نانے نہ کرزی، نانے ورئے نانے ءِ عقل ءِ بدار۔ کسی نان ءِ مجن۔ نان ءِ دژمن مبو۔ نان دھوار بیت گار نہ بیت۔ نان ءِ شدیک۔

تراھلنجہ انت

پژدری کسہ: تراھڑگہ اِنت، تراھُدءِ گشت۔ تراڑّ اِنت۔ ھُدءِ مرگ ئے، تو گرس دَراُورتگ۔ بوروتی ڑّءِ کش، تو ھُدی ھلاک ءُ، تو ہچبر نہ وارتگ۔ بوروتی چم ءُ دلاں پُرکن۔ ھلنجہ اِنت ترا۔

زَرّ ءِ بازار اِنت

پژدری کسہ: دیُپل سی سال ءِ رَند چہ دئی ءِ ملک ءِ اَتگ۔ ہما زمانگ ءِ دیُپل دئی ءِ شنگ۔ دیُپل ءِ بروت پر نہ بیتگ۔ دیُپل چہ دئی ءِ پدا ملک ءِ اَتگ ات، یک سیاھیں سرءِ میدءُ پٹ ءُ مان نیست۔ اسپیت اسپیت چوگُراند ءِ اِنت۔ دیُپل بس ءِ آورت سڑک ءِ سرءِ ایرکت۔ سڑک ءِ سرءِ سے ورناہ اوشتا تگ اَت۔ دیُپل ءِ وتی سامان یکرءِ ایرکت انت ءُ سے ئیں ورناہ جست کت انت، من مرادءِ چُکاں۔ چہ دئی ءِ اَتگاں شما مرادءِ لوگ ءِ زان اِت۔ ہر ئینیاں وتی دپ یک کت تو مارا زَرّ دہ ئے۔ ماترا گشیں کوں مرادءِ لوگ ءِ۔ دیُپل ھیران

بوت وتی پت ءِ لوگ ءِ جست ءِ کناں شمار زَر بدی یاں۔

سڑک چہ بازار ءِ دور اِنت۔ سڑک ءِ کمک نزیک دو چار لوگ اَست۔ دیُپل ءِ ھمے ھبر وتی دل ءِ آورت کہ رواں آنزیکیں لوگ ءِ چہ جست کناں۔ ہمے اوشتو کاں گُوشت ءُ ''شما منی سامانا ں بچار اِت کوں، ماروا ں آلوگاں چہ جست کناں۔ ئینیاں پد ءِ دپ یک کت ھُگشت تو مارا زَر دہ ئے تئی سامانا ں چاریں کوں۔'' منی سامانا ں بچار اِت کوں من زَر بدیاں۔ اے چونیں بازارے۔ دیُپل ءِ نزانت من چون بکناں۔ دو دلگو بوت، سامانا ں پہ ایشانی اوست ءِ یل دات نہ کناں۔ مجوراں زرّ دیاں چوں کناں۔ دیُپل ءِ ہمے ئیں ورناہاں جست کت۔ منی پت ءِ لوگ ءِ منا ں بہ برئے شما چنکس زرّ لوٹ اِت۔ ہر ئینیاں وتی دپ یک کت ھُگشت۔ مارا مردمے ءِ سی کلدار بدئے۔ ما ئے مردم اِیں۔ نودکلدار لوٹیں۔

نودکلدار پہ لوگ ءِ رسینگ ءِ سک بازانت۔ چوں کت دیُپل مجور اِنت۔ دیُپل ءِ نودکلدار دات۔ ہمے ئیں ورناہاں دیُپل زرت ھُ پہ پت ءِ لوگ ءِ برت۔ دیُپل ءِ وتی پت گلائیش کت جست ءُ کت ابا اے چونیں بازارے ادءِ تو جست بکن ئے منا ں پلانی ءِ لوگ ءِ بگش کوں، زر لوٹت۔ پت ءِ درائینت ھومنی چک اے زَرءِ بازار اِنت۔ یک رندے من یکے ءِ گشت منی چم اے دار ءِ گُت کن، منا ں ہمے پئو ءُ دات کہ منا ں زَردئے، زرءِ بازار اِنت۔

دست ھُ پادگڈ اِت

پژدری کسہ: ہستمی کرن ءِ زندھُ زاہریں زلمے، تو ھُمن ہر کس ءِ وتی چماں کوں دیستگ۔ روز ءِ قیامت شاہد اِنت۔ کوھاڑ تحصیل ءِ تمپ ءِ یک میتگے۔ ھمے میتگ ءِ دو ھفتاد سالی کماش، بے وسی ھُ غریبی ءِ سزا ءِ اَتگ اَنت، یکے ءِ نام حسن ٹوپان اِنت، دومی ءِ نام

گزیر دلمرادِ انت۔ اے دوئیں کماشانی یک دستے ءُ یک پادے، دست چہ مُچ ءَ، پاد چہ گُچی ءَ تپر ءِ سر ءَ گڈ اِنگ انت۔ گپڑے مدت ءَ رَند، ہمے دوئیں کماش یکے مرتگ ءُ یکے زندگ اِنت۔ دست ءُ پاد گڈ اِنگ۔

لِلک بُر اِنگ

پڑدری کسہ: نورمحمد بمپشتی، بلوچی زبان ءِ کوہنیں شاعرے ہتگ۔ من وت تئی وھدی نور محمد بمپشتی ءِ شعر نہ دیستگ ءُ نہ وھنگاں۔ بلے اے ھبر پکّا اِنت کہ نورمحمد بمپشتی بلوچی ءِ مزنیں شاعرے ہتگ۔ نورمحمد بمپشتی ءَ وتی شعرانی تہ ءَ ابجدءِ حساب ءُ نام ءِ حرف کارمرز کنگاں۔ لہتے گُشیت نورمحمد بمپشتی حاکم ءِ جِنک ءِ سر ءَ عاشق ہتگ، چہ راست ءُ چہ دروگ۔ گڑا ھاکم ءَ نور محمد بندیگ کتگ۔ زندان ءِ تہ ءَ چہ نوکتریں شعرے ءُ کہ بستگ گڑا ہمے شعرانی تہ ءَ ہما جِنک ءِ نام پدءَ اتگگ کوں، کُرّی کوریں واہبہ ءَ وارت۔ ھاکم ءَ شاعر ءِ لِلک بُر اِنگ۔ دست ءُ پُہر اَنت۔ شعر چہ دستاں ہشتہ بیت۔

کورانی ھوار

پڑدری کسہ: مئے ھلک ءُ ھنداں دو، ناں، چار، چار چتو، دو یکے ٹھنگ، دومی کیچ کور، آ دوئیں کجا اَتکگاں بلے یکے ٹھنگ ءُ دومی کلبر اے کجا ھوار ہاں۔

ٹھنگ چہ قبلہ ءَ پیدا کیں رودرا تک ءَ روت۔ کلبر چہ رودرا تکی کوہ ءِ نیمگ ءَ کیت، اَبدوی ءِ مچکدگ ءِ دیم ءَ ٹھنگ ءَ ھوار ہیت۔ ہمے جاگہ ءَ کور ءِ ھوار گشاں۔ دومی ہما مزن نامیں ٹھنگ ءُ برز تواریں کیچ کور اِنت۔ ٹھنگ ما چہ قبلہ ءَ پیدا ک اِنت، کیچ کور چہ رودرا تک ءَ کیت۔ روت پہ قبلہ ءَ۔ ناصر آبا دءَ کمک سر، ملا ءِ کوہ ءَ، ٹھنگ ءُ کیچ کور ھوار ہاں۔ دیم پہ میرانی

ڈیم ءَ مرچاں، پیش ءَ دشت ءَ سر ءَ جہلا دریا ءَ شتگ ءُ ایر تکگ اَنت۔

وٹ

پڑدری کسہ: دار ءِ پُلکے۔ پیش ءَ پُلگ ءُ پلوہ، بلائیں سہت ءُ زیور ہتگ اَنت۔ جنین چُکّ کہ ڈلگ بوھاں ہاں۔ کوش پیش ءَ پیدا کی ءَ کمک رند پونز ءِ سُمبگ ہر جنگ ءَ وتی یاد کیت۔ جست ءُ چہ جِنکاں بہ بیت۔ ھبر وٹ ئیگ اِنت جِنکانی پونز سُمبتگاں بندیک مانکش اتگ، ھلدار کوشیت ءُ روغن ءَ کوں، پونز وش ہتگ۔ پلک ءُ پلوہ لوٹی۔ پلک پلوہ سہت ءُ زیوراں۔ طلاہ ءُ نگرہ غریب ءِ جِنک ءَ مزنیں ھبرے۔ وٹ دار کے دار تراشتگ ڈولدار ڈولدار ءِ پلکے کتگ، پلکے پونز ءَ اِنت جِنک ءَ۔

بگاہ ءِ گُن اِنت، بگاھے مِنّت ءَ ءُ مگر

پڑدری کسہ: برات دوسال ءِ چُک اَت۔ پت ءُ مرتگ اَت۔ مستریں برات ءَ ہمے برات ہما وڑ ءَ کت، اگن پت زندگ بیتیں عجب نہ انت۔ پت ءَ اے وڑ کت مہ کتیں۔ برات دہ دوازدہ جماعت وانیگ ءُ واندہ کتگ۔ است ءُ مزن ءُ لانک بوت۔

یک روچے وتی مستریں برات ءَ اَڑیت کوں۔ مات زندگ ءُ سلامت اَت، مات ءَ ہمے بتل کارمرز کت دوئیں براتانی نیام ءَ۔ بگاہ ءِ گُن اِنت بگاھے منت ءَ ءُ مگر۔

تراول ھداء ءَ دومی برات ءَ ادءَ آورتہ ءُ رسینگ۔ تو نان ءُ پُچ ءِ غم کتگ، ناں بُوٹ ءُ چُوٹ ءِ، تو ہر چی لوٹ اِنگ تراداتگ ءُ۔ تراابید اشی ءَ دگے کسے است نا، ہمے برات انت۔ کنت نہ کنت تو زان ئے۔ جہاں زانت تو اے جاگہ ءَ اَتگگ ءُ سر ہتگ ئے اول ھداء ءَ دومی تراہمے برات ءَ سر کتگ۔ نیکیانی مُزء ئے دات نہ کن ئے بگا ءِ گُن اِنت بگاھے

مِنّت ءَ ئے مگر۔

شگان بگاہ ءَ مردکنت

پژدری کسہ: شگان اَنچیں لبزے کہ کارمرزےٗ کنگ نہ وش اِنت۔منی نرّءَ، شگان جَمی مردی نہ اِنت، نامردی یے، مردشگان نہ جنت نامردشگان جنت۔شگان دیم پہ دیم ءَ کجام وڑیں پراہ باتنے بہ بیت آئی ءَ حسدی کنت۔ دیم پہ دیم شگان جنگ مردءِ حسدءَ پادکنت۔ کینگ کوھنڈ رودینی ہما جاگہ ءِ سرءَ دُعویٰ وار نہ اِنت۔صلاح بناہ بیتگ بلے ھونیگ انت، ھچ وڑءَ دوست نہ بیت۔ھونیگ سانگبند بہ بیت راستے۔دیم ءِ مردشگان ےٗ بُجت۔ دیم پہ دیم مردجبزگ نہ کنت چے کنت مردشگان ءَ بگاھیں مردکت، مردےٗ جت ءُ ڈامبر بینت۔ اُزر پلانی ءَ مناں دیم پہ دیم شگان جنگ، شگان بگاہ ءَ مردکنت۔ بیرگپتگ۔

ثوابی میلے ہرکس ےٗ سوار بیت

پژدری کسہ: بوجیگ ءُ لانچ ءُ میل زرءُ تیاب ءَ ھور اَژناگ ءُ آشکارانت۔میل، آپی جہاز، یا آپی گُراب، کارمرز آپی گراب ءُ جہاز ہردک کارمرز کم بنت۔میل اَنچو بُرزءَ گشت، لہتیں میل ءِ بابت ءَ کارمرز پڑدانک کارمرزی دیم ءَ کاراں۔

میل اَتگ نیتکہ

میل پیدا کیں ہمے میل ءَ کونیں

میل دیم ءِ ماہ ءِ یک تاریخ ءَ کیت گُوادرءَ

دریا ھداءِ بوت کنت، میل ھداءِ بوت نہ کنت، میل کمپنی ءُ ھکومت ءُ مالکانی بنت۔ دومی ملکانی دریاءَ کاینت ہمے ھکومت اِش کیپت۔چیت اِش کنت۔ سازءُ ساماناں تو ءُ من

براں۔میل کوک ءَ سرکیت ننگر اِنت۔دریاہ ءَ واجہ ءُ ھدابندے نیست۔ثوابی میل یے ہرکس ےٗ سوار بیت۔ یکے سوار بیت یکے ایرکیت ثوابی میل یے۔

دومی کسہ: ماسٹر بازارءِ ماسٹر اِنت۔ ماسٹرءِ تب ءُ میل سک وشیں۔ ہرکس چہ ماسٹرءَ گستا اِنت۔ماسٹرءَ موٹر سائیکل آوُرت۔ہوٹل ءِ دپ ءَ ایرکت۔مردمے ءَ برت کوں دگے جاگہے ءَ، تو دیست موٹر سائیکل اِیر اِنت۔تو زرت ءُ شت ئے۔وتی کارکت ءُ آوُرت ایرکت۔من زرت شتاں وتی کارکت ءُ آورت، ایرکت۔دگرے ءَ زرت ءُ شت، وتی کارے کت، آورت ءُ ایرےٗ کت۔دیوان ءَ داناھیں مردے شنگ اَت۔درائینت ےٗ ماسٹرءِ سائیکل ثوابی میل یے نہ اِنت۔ یکے سوارے بیت یکے ایرکیت۔ پرچا کہ بے واجہ ءُ ھدابند نہ اِنت۔ ماسٹرءِ سائیکل ءَ واجہ ءُ ھدابندے اَست۔ثوابی میل یے نہ اِنت۔ یکے سوار بیت ءُ یکے ایرکیت۔

ذگر

پژدری کسہ: پیش ءِ زمانگ ءَ، زنڈیں نادراہی یا بیماری ءُ وباھے کپتگ۔دل ءُ لاپ ءِ نادراہی، گُرمپک ءِ وڑیں۔گڑا مھلوک ءَ چے کتگ۔مھلوک ءِ دست رسی اے بیتگ کہ وتی دراھیں بازارءِ جنین، مردین، ڈلگیں، چُک، مُچ کتگ اَنت یک مُلائےٗ آورتہ۔مُچیں مھلوک ءَ ھور مُلا ءَ بازارءِ چاریں قطب ءُ قبلہ آں ترا اِتگ ''ذگر'' کتہ، بانگ داتہ، یک کنٹے کل کتہ، گُنڈ ءِ سرءَ چاریں قل ءِ بشتہ کتگ اَنت ءُ گُنڈ ءَ جنگاں بازار ءُ مھلوک امپاس کتہ ذگر ملا ءَ پربستگ۔مھلوک ءَ جواب داتگ۔

وت ءَ شے کنت مناں شیطان

پژدری کسہ: وتءَ را سارءُ سما سدمناں، ہوش گنوک ءُ ناسرپد لیکیت، وتءَ عاقل ءُ سوگہ ءُ داناہ، مناں نادان ءُ پھواڑے، بیا روئیں پلاں جاگہءَ من ھونڈے دیستگ۔ ھونڈءَ ھزانہ مان اِنت۔ ھزانہءَ گشّیں من ءُتو۔ نہ کن ئے ھونڈءَ مارے مان اِنت۔ وت ءُ دیستگ، لوٹ اِیت کہ مناں مارءَ بوارین اِیت۔ ھزانہءِ مُژدہءَ دنت۔ دستءَ ھونڈءَ سی بدنت ءُ مارےءُ بوارت۔ ھزانہ ےءُ رسیت۔ منی دل پھکیں، دوئیں ھمراہ بتیں پہ ھونڈءَ شُتیں۔ نزیکءَ رس اِتیں۔ ھونڈ دیست، ھونڈءِ جاگہ پلک اَت۔ ھونڈءِ گش ءُ گوراں ماری پد باز اَت۔ من درائینت باریں ادءَ ھزانہ اَست ءُ نیست وتءَ کن ئے شے مناں کن ئے شیطان، مارئے بہ دجیت، یا مارءَ وارین ئے۔

یکے بازءِ ھکمءَ کنت

پژدری کسہ: تیارءُ ڈڈ اِنت۔ پُشت ےءُ بزیں۔ نزور نہ اِنت۔ دلءَ زرت کنت۔ یکے سدءَ گیش اِنت۔ بازءِ ھکمءَ کنت۔

کُلّوہءَ پر کنت

پژدری کسہ: دیگءَ پر کنت۔ ھورنہ بیت جدا بیت۔ جنےءُ انسانے نہ اِنت، ھورنہ بیت، دورءَ دورءَ، جداجدا اِنت۔ گناہءُ پیگ اِنت۔ مُچی ءَ ترسی، ایوکی یے وش بیت۔ سرےءُ سبکیں ھبر نہ سگّ اِیت۔ مردارئے چم چاری، رڑءُ ھڑکئی یے، چمدرتکءُ چم چارے۔ ھورنہ بیت کوں وتی کُلّوھءَ پر کنت، ھورنوارت کوں۔

داس ےءُ ڈزّاِنگ

پژدری کسہ: حق ءُ راستیں ھبر ےءُ کتگ، واجہءَ بد برتگ۔ دروگ ءُ دراش زانیں، کُچی ءُ لگوری نہ کتگ، زمانگ چوٹ اِنت تچک بوت نہ کن ئے، یا اللہ روچءَ شپ بگش یا شپءَ روچ، سیاہ ءُ اسپیت مکن، گنگ ءُ کور بو، لِلکءَ پیچ دپءَ کن۔ زردءَ غلام کن۔ من آزاتاں داس ےءُ ڈزاِنگ۔ حق ءُ راستءَ گشّیں کسے وش بیت شر زار بیت شر۔ حق حق اِنت، راست راست اِنت۔

سِھر یا مھر

پژدری کسہ: یک جنینے شت ساحریں مُلاے ءِ گوئرءَ کہ منی مردین ژندِ اِنت ءُ مرچاں منی سرءَ، ءُ توئے مُلّا اشی ءَ وڑے بکن۔ مُلّاءَ چار ات جنین منی ہمساہگ اِنت دیر ءُ دراج نہ اِنت۔ پدءَ آس تراش ءُ سرّ اپیں جنینے۔ منی رازءَ پاشک کنت۔ جنینءَ چتو وتی سرءَ بگیجاں۔ ہپتارءِ دپءَ ئے دیاں منی سرءَ کپیت۔ مُلّاءَ گشت جنین منی چم مرچاں نزور اَنت۔ پیشءَ من وت تائیدانی واستا ھپتارءِ لِلک، میدیاپُٹ چِنگ ءُ آورتگاں، نوں من میم نہ کناں۔ ھپتارءِ لٹک ءِ میدءُ پٹ تائیداں الی انت۔ تو آورت کن ئے، من ترا تائید نوشتہ کنان ءُ دیاں۔ چتو ھپتارءِ لٹک ءِ پُچاں چنان ءُ بیاراں۔ مُلّاءَ گشت ترا سوج ءُ سر من وت کناں۔ مُلّاءَ سوج دات اے وڑءَ۔ پسے گُش یا مرتگیں پس ےءُ بہ چار۔ پس ءِ گوشتءَ بزور بروھپتارءِ ھونڈءِ دپءَ ایر کن۔ پدءَ کمک دیمترءَ ہمے وڑءَ گوشتءَ ایر کنان کن۔ ھپتار وران کنت تو پُشت ءَ ئے بو۔ تیزیں مگرازے بزور لٹک ءِ مُودان ےءُ بہ چن ءُ بیار پہ من۔ زال ءَ مُلّاءِ گشنگ ءِ پدءَ ہماوڑءَ کت۔ ھپتارءِ لٹک ءِ پُٹ ءُ مُودچیت اَنت ءُ آورت اَنت پہ مُلّاءَ۔ مُلّا ھیران بوت اے شومّءَ ھپتارءَ نوارت، پدءَ منی سرءَ توک اِنت۔ نوں چے بکناں؟ مُلّا عقلءَ مندیں کٹم ءُ قوم ءِ مردمے اَت۔ نوں چار ات ےءُ کہ ھبر چہ الوتءَ

گُوستگ ۔منی راز پاشک اِنت ۔زال چت ءُ دیم ءَ ءُ کت ۔زال ءَ راگشت ءُ ترا وتی مرد دوست بیت یا مردءِ جاگہ ءَ دگر ے چم ءِ چیر ءَ کتگ ۔زال چہ وتیگ ءَ ھُشک بوت ۔ مُلاّ ءِ صبر ءَ گپت کوں ۔عیب چہ زال ءَ وت اَت ۔مُلا ءَ زال کارچ جت ۔زال ءَ بگاہ بگاہ دّرائینت ھومُلاّ مناں وتی مرد دوست اِنت ۔مُلاّ ءَ گشت ءِ سھر دگہ نیست ۔البت مھر اَست ۔تو ھپتار یک حیوانے ءُ رستر ے اَت تو کوشت ءِ مژدہ دات ءُ لک ءِ پُٹ ءُ مودچت اَنت، مردتئ مرد اِنت مردءِ مھر بدئے، سھر بیت ۔سھر نیست مھر اَست ۔

کبگ

پژدری کسہ: کبگ ہما مرگ اِنت چہ دراھیں مُرگاں شر رنگ ءُ ڈولداتریں مرگے ۔ کبگ ءِ سُنٹ، کبگ ءِ چَم، کبگ ءِ کُرام ءُ لُڈّگ ءُ رواج، شاعران لچہ ءُ دستونکانی تہ ءَ چو مورگ ءُ دانگاں کماتگ اَنت ۔گشند ہاں گشتگ اَنت ۔کبگ ءَ چہ شر رنگ تریں مرگ نیست ۔ کبگ وتی مٹ وت اِنت، بے مَتّیں مرگے ۔

سر ءُ عیش ے ءُ وشیں

پژدری کسہ: تماشہ کت ۔کارے ءُ گیگ اَنت، مستر ءُ کستر وت اِنت، پَچ ءُ توتے پرے ءُ نیست، کورپات ءَ اِنت ۔

دَر ءُ دُور پیداک اِنت

پژدری کسہ: آپ ءُ تام کن نادین ے ءُ، ساپ ءُ سارت ے ءُ کن ۔

پُکانی سرء بستگ

پژدری کسہ: کاہ ءُ کدیم ے ءُ برابر انت ۔لاپ ے ءُ سیر اِنت ۔گوشتے رُپتگ ے ءُ ۔ رُستگ چم ءُ نظراں کیت ۔پَڑ ور اِنت دو دری شنک ءَ اِنت نہ ثردی چے کت، پُکانی سرء بستگ ۔

ایوک ءَ نندے جتّے گنوک کت

پژدری کسہ: مُچی ءُ میڑی سر ے ءُ نہ سَگ اِیت، ایوکی ءُ تھنائی وشتر بیت ۔کسان نیاں مزناں ۔

بروار

پژدری کسہ: دگہ ھندءُ دمگاں اَتلگیں مھلوک آمین ءَ ناہ ءِ چنگ ءَ وت ءَ ملک ءُ مچ ے نیست ۔آمین ءَ تئ منی مچانی بُنا ناہ چناں، ہمے ناہ چناں بروار گُوشاں ۔

پارنجی

پژدری کسہ: آمین ءَ دہکان مچ کت مچ بُرَیت ۔دہکان ءِ جن یا ڈلگیں چُک مچ ءِ بنا اِنت ۔گورشان ءَ گپت بن ءِ ناہ چینکیاں جنت ۔ ہما بروار ہمے دہکان ءِ جن ءِ گورء تشتگ اَنت گوں، مچ ءِ براں ھلاس کن اَنت ناہاں پہ شکنز ءِ برگ ءَ، ہمے وھد ءَ بروارا ں ناہ دینت ۔ ہمے ناھاں پارنجی گشاں یکے ءَ چار چنک، یکے ءَ گیشتر یکے کمتر، ہمے ناہاں پارنجی گُوشنت ۔

دزکنڈکٹ

پژدری کسہ: برے اشی ءَ برے آئی ءَ لاگ جاک اِنت، برے آئی ءَ برے ترا برے مناں دپ گیج کنت۔ ایمن ءُ ساکم نہ نندیت۔ سوم ءُ کوندوچ یا دارک ءُ کونجک کنت یکے ردے گپیت ءُ گوشا یگے گشتیت ءُ ایر سر پیت نندیت دزکنڈ نہ کنت۔

نرمُ کورگ نچاریت

پژدری کسہ: مامہ پتکے، کس ءَ حساب نہ کنت۔ کس ءَ مان نیاریت، دمک دنت، مانترینت ءُ یکے، شرّ ءُ سر ءَ ئے کپیت شہم ءُ راھدار ہیت۔ گت ءُ رعب ءُ دَر کیت۔ الکاپیں کوشا پگے گپت ءُ ثرندی در کیت ءُ نرم ہیت نرمُ کورگ چاریت۔

جمبوریں جلاں کپتہ

پژدری کسہ: اشتاپ ءُ نیلیت۔ سبر ءُ تاگت نہ کنت

چَلُک جنت

پژدری کسہ: شُدی ھلا کے رڑّے چھچ ئے چماں نہ دیستگ، تہ ءَ کپیت، ورگ ءَ لگیت ترس کپیت۔

دست ءَ پونز ءَ جت

پژدری کسہ: بزانت کہ ھالدات ءُ، بترس چشی ءِ ھال پشپد ءَ نیلیت، منافقی ڈمب ءُ

دروگ ءِ بُن ثُنگ اِنت

پژدری کسہ: پدّر ءُ ظاہر ہیت کے نہ گندیت، تو ءُ من ہر کس گندیت، دروگ ءِ بُن ثُنگ اِنت۔

کُمُش

پژدری کسہ: دز نہ اوشت ئے، ھُشک ءَ نہ نند اِیت، دست ءُ نہ بستگاں، اشی ءَ دز جنت، آئی ءَ دز جنت۔ کُمُشے

نول ءُ باڑاہ ءُ کریہ

پژدری کسہ: پیش ءَ سواری اُشتر ہتگ اَنت۔ مرچاں گاڑی اَنت۔ ترا مناں کسے ءَ کارے کپتگ۔ یا جاگھے ءَ روگی ہتگ گڑا شتگ سارباں نے چار اِتگ ءُ، اُشتر ءُ کپتگ کریہ یا نول ءُ باڑاہ کتگ۔ منزلے شتگ۔

کوار

پژدری کسہ: پلانی کوارے۔ بلاھیں دروگ بندے، نہ رسیت ءُ کُلہ کنت

جاڑاپ

پژدری کسہ: پلانی کَلّر اِیت ئے، نہ رسیت کُلہ کنت، مانبر ءُ جاڑاپے

شَتَل

پژدری کسہ: راستیں نزانت، راستیں نہ کنت۔ ناپگ اِش پہ دروگ بُر اِتگ۔

راست

پژدری کسہ: راست یکے، یکیں چہ ہرسیناں گیش انت۔ راست زھر ءُ نہ وَشیں۔ برداشت نہ بی۔ راستیں ہرجاگہ کنگ نہ ہیت۔ راست راستیں، دروگ دروگیں، راست یکے سدءَ گیش اِنت، راست گُوش ئے۔

سرءَ بے آپ ءَ سائیت

پژدری کسہ: اللہ کنت تل ءُ گچلاں جنت، اللہ تباہ ءُ برباد کنت۔

ڈائیگ ءِ لاپ اِنت

پژدری کسہ: دارءُ بُنڈے مان کنت پُر نہ ہیت، شدی ھلاکے، رڈّ ءُ ھڑکہ ئے گُش اِتگ۔ حضرت سلیمان ءِ ماھیگ اِنت۔

جَپت: اشی ءِ بزانت ءُ مانا۔ (ضبط، حکومتی تحویل)

پژدری کسہ: یک مردے ءَ دعویٰ یے کت، بارھوئی بوت۔ وت ءَ سرکار ءِ دست ءَ نہ دات ئے۔ دعویٰ داراں حکومت ءَ گُش ءُ گوہ کت کہ بگرئے ما راجنت۔ حکومت ءَ ناکو گپت ءُ داشت، ناکو گناھگار نہ اِنت۔ پمائی واستا تھڑی یے کہ بیت ءُ وت ءَ حکومت ءِ دست ءَ نہ دنت۔ مردوت ءَ دست ءَ نہ دنت۔ گڑا حکومت چے کنت، حکومت ہمے مردءِ مُلک ءُ میراث ءُ

لوگاں چپت کنت۔ ملک ءُ لوگ جپت چتو ہنت۔ حکومت ءِ سپاھیگے سرکاری کاگدے کاریت۔ کاگدءَ چے نبشتہ ہیت۔ دعویٰ کنوکیں مردءِ نام ءُ ہیت ءِ نام دہ ءُ پنج روچ ءِ تراموکل اِنت وت ءَ حکومت ءِ دست ءَ بدئے اگن ناں تئی لوگ ءُ ملک ءُ جائیداد چپت ہنت۔ چپت ہنت حکومت لوگ ءُ جاگہاں نیلام ءُ بھا کرت کنت۔

پشّھار

پژدری کسہ: آمین ھلاس ہیت، بُرنجاں رُن اَنت، مُش اَنت، مچکدگ چہ اُمیتاں در کیت، ایرھت ہیت۔ ہمے وہدءَ بلوچ مالدار، دہکان ءُ زمیندارءَ پسے ءُ زگے روگن غرض پشّھار دنت۔ پشّھار گر ماگی چراگے پہ مال ءُ دلوتاں، مچکدگ ءَ چَل ءُ پون، پکھث، کاہ ءُ بوج، مال ءُ دلوت پَرَ اَنت۔ مچکدگ ءِ ہمے چراگ ءَ پشّھار گُوشنت۔

وانڈہ

پژدری کسہ: سرگرماگ ءِ موسم ءَ مچکدگ پَیک ءِ امید اِنت، پیک پہ دلوت ءَ پَرور کنگ ءِ بزاں سوچن ءُ انجکشن ءِ۔

بُرنج ءِ ھاترءَ ڈگاراں ھُشکی کار، شوم ءُ گُواش کناں۔ مالداریں بلوچ مال ءُ دلوتاں پَیک ءِ چراگ ءِ واستا شوتگیں ڈگارانی تہءَ مال ءَ شپ ءَ واپین اَنت، یا وانڈہ کن اَنت۔ مال ءِ لڈّ ءَ سکن پہ ڈگاراں زورے ہیت۔ شر دکارءَ بُرنج کناں ڈگاراں، ہمے ڈگار کہ برنج ہنت۔ مال وانڈہ ہِتگ۔ ہمے ڈگارانی تہءَ کشار برنج مثالی برنج ہنت۔

چم سہر سہر چو گُگُو ءَ اَنت

پژدری کسہ: گگّو ایندگہ مُرگاں چہ یک مرگے۔ جون ءُ گلّڈ ءُ باز مزن نہ اِنت۔ باز کسان ہم نہ اِنت۔ میانی مرگے۔ ایندگہ مرگ سبز ءُ آبادیں ملکاں بنت۔ گگّو ویران ءُ غیر آبادیں یلہ ءُ درگلاھیں بے واہ ءُ بے حد ابندیں ملکاں بیت۔

گگّو وتی فعلے گوش ئے یا شوق، عشق ءِ گرفتاریں، گگّو ءِ گگّو ی چمانی سھری ءُ آ گُرگ ءِ ظاہر بیت۔ بے واہیں گُش ئے مرگے۔ راستے ھمے ھبر بوت کنت۔ گگّو وتی شوق ءُ عشق ءِ گگّو کتہ۔ غیر آباد اِنت کہ آبار نہ انت، چار دہی ماہ ءِ عاشق اِنت۔ نوک پر بیت۔ گگّو آ گہ اِنت تا ماہ ءِ چاردہ بہ بیت۔ نوک ءِ شپ تا چاردہ ءِ چاردہ شپ ءُ روچاں بے واہی یک شپ ءُ روچے باز اِنت۔ چاردہ شپ ءُ چاردہ روچ بے واہی گُرانیں ھبرے۔ گگّو اِنت آ گہ بیت۔ قدرت ءِ حدا ماہ ءِ چاردہ بیت گگّو واب کپیت۔ سوکے نہ سریت، کھتی ءُ ارمانی بیت۔ اے ماہ گُوست انشاءاللہ دیم ءِ ماہ ءِ ودارکناں۔ ہلّے چاردہ ءِ پد پانزدہ تا ھژدہ ئیں شپ سک روژناہ اَنت۔ ماہیکانی چو روچ ءِ اِنت۔ گگّو تر ایت، قبرستان ءِ، بازار ءِ جنت گگّو ءِ جنگ گشاں شر نہ اِنت۔ گگّو قبرستان ءِ بجہت مردمے مریت۔ گگّو ءِ جنگ بازار ءِ مردم مرتگ۔ باز براں مردم نہ مُرتگ۔ گگّو ءِ جتہ قبرستان ءِ، اللہ بہتر زانت۔ گگّو ءِ جنگ مرگ ءُ میران ءِ شینگ ءُ بشارت اِنت۔ شرک نہ کناں۔ مناں ہتک نہ اِنت۔ گگّو ءِ جنگ منی نزء آئی ءِ وتی سوک انت کہ نہ سرتگ اے ماہ ءُ پرا ماہ اِنت۔ ودار یگ اِنت گگّو۔

اُشترے بیگاریں روباہ تچان اِنت

پژدری کسہ: یک روچے وھدءِ ھاکم ءِ اُشترءِ کار کپیت۔ پیش ءِ ہر چی بیگار ہتگ، وھدءِ ھاکم ءِ اُشترءِ کار کپتگ یا مھلوک ءِ۔ بیگار کتگ وتی کارئے کتگ۔ اُشتر مال ءُ سامانی برءُ آرءِ یا پہ سواری ءِ آوھدءِ شرتریں اولاک ہتگ۔ مرچی ہم باندا ہم نامدار ءُ زامگیں اولاکے۔

اُشترے بیگار اِنت ہمے ھال مُلّا روباہ ءِ گپتگ۔ ڈن ءِ تچان اِنت۔ منی گوش ءُ رنگ اُشترءِ رنگ اِنت۔ اُشتر بیگار اِنت، گشاں گُونڈیں ھرئے، مناں گر اَنت بار لڈ اَنت۔ چمے پد ءُ چمے دیم ءِ، تچیت روباہ اُشترے بیگار اِنت روباہ تچیت عجبیں ھبرے۔

زرّ

پژدری کسہ: آ کار ءِ زَر نہ کنت ہچ محرمے شَر نہ کنت، زَر دنیا اِنت۔ زر دستانی چل اِنت۔ زر کردار اِنت۔ بتل، گشتن ءُ پڑدانک یک ارزنے ءِ گیش انت۔ من یک ءُ دو پہ مثال پژدری کسہ ''زر ءُ نیکو'' ءِ بارو ءِ نبشتہ کناں۔

حمل ءُ بالاچ ناکوزتکی ءِ ابید ہم گنگلی ہمسرو ءُ ہم عمر اِتنت۔ سنگت ءُ دوست گندگ ءِ اَتک اَنت۔ دوئینانی پت ءِ کستریں براتے است اَت نام ئے نیکوہ اَت۔ نیکو دگہ کار ءُ دندانہ کنت۔ سیہ بہ سیاہ نشنگ۔ کار ءِ کارچ ءِ نام پر۔ درائیں روچ للائیت پہ زرّ ءِ۔ ترا گند اِنت، مناں گند ایت، دنیا ءِ گند ایت و ہمے درآور تگے۔ زرّ، زرّ، زرّ ءِ ابید دگہ دپ ءِ ھبرئے مان نیست۔ زرّ چی یے؟ تو زان ئے من زاناں۔ زرّ ءِ دوستی ءِ تنکے زانت۔ تنک ءِ زَرے دست ءِ بدئے زُور ایت ئے ءُ دَور نہ دات ئے۔ نیکو ریش ءُ بروت اِنت ڈلگ ءُ مزن اِنت۔ زرءِ دوستی ءِ زانت۔

زر بیت چتو۔ زر بہ بیت شر بیت یا کاروبار، ٹک ءُ ناک زر، زر پیدا ک کنت۔ زر ءُ نیکو۔ نیکو چرے کار ءِ یکے نہ کنت۔ بس دپ ءِ گُشی زر، زرءِ کار ءِ نہ اِنت۔ حمل ءُ بالاچ نیکو ءِ برا زتک انت۔ نیکو ءِ تکانسری ءِ ھیران ءُ پریشان اِتنت۔ دوئیناں شور ءُ سلاہ کت۔ وڑے کنگی اِنت۔ مئے ناکو گنوک بیت۔ مئے پت ءِ برات اِنت۔ رندءِ حقّ رے کار ءِ نیت۔ ماشگانی بیں۔ حمل ءِ بالاچ ءِ گشت۔ من ءُ تو چہ کجا کاریں ہردک بے زرّیں۔ بے کار ءُ

بے دنداھیں ۔ بالاچ ءَ درائینت: تئی صبر راست اَنت اصلی زر مارا ترانیست، نقلی زر پھٹانانی
گُورءَ مُچ اِنت ۔ نیکو اصلی ءُ نقلی نزانت ۔ بس زرلوٹیت ۔ دوئیناں اتفاق کت ۔ بان ءِ چیرءَ دارءُ
بنڈءَ سرءَ تگردءُ کا گدے دات ۔ بان چہ نقلی زرءَ پُرکت ۔ دپ کبل کت ءُ شت اَنت نا کو نیکوءَ ۔

نیکولالا یگءَ اِنت کوں یکے زرّ، زرّ، زرّ، دوئیں جُتکی ءَ رس اِت اَنت ۔ نا کو زرّ زرّ
مکن تئی واستا تئی برازتکاں بانے چہ زرءَ پُرکتگ ۔ تئی رندءَ اَتلگیں ۔ نیکو شش ءَ چست کت ۔
برین اِت نا کو ءُ برازتک ھمراہ بیتاں اتکاں بان ءِ دپ ءَ، بان ءِ دپ ءِ کبل اِش پچ کت ۔
نیکو ءِ چم پہ زرّاں کپت انت ۔ اشتاپ ءَ نیشت، اینگو آنگونہ چار اِت ے جُتکی ءَ سر کپت زرّانی
سرءَ نشت ۔ وتی یک دست ے زرّانی سرءَ ایر کت ۔ دومی بان ءِ کنھاں، چے گشت ے اُگن شما
چہ کنھاں برسینت ئے شمارا چے بوت ۔ نیکو ءِ بان چہ زرءَ پُر اِنت ۔ زرانی سرءَ تو نشتگ ئے،
واب ءَ اینچو زرّ نہ دیستگ ترا آگہی ءَ رستگ ۔ برازتکاں تو ارکت بیا دُڑّے کیت زرّاں بارت،
تو شرگشئے دپ ءَ ئے دو کبل پر کن ۔ یکے ءَ وتی کیسگ ءَ چے با کسے کش اِت نالے جت زرّانی
سرءَ دور دات ے، زراں بن کت ۔ زرکا گداں ۔ زربُن گپتاں نا کو ہوش ءَ شت، کپت زمین ءِ
سرءَ لُلکی جنگ ءَ لگ اِت ۔ شما پرچا سوچ اِت ئے ۔ مہ سوچ اِت ئے، مناں بس اَنت ۔ زرءَ
نہ سوچ اَنت زرّ زرّ زرّ ساہ ے دُات ۔

مار

ہزارانی تورم ءَ سیہ مار سادبنت (جتل)

آستونک ءِ مار اِنت وتی ڈھنگ ءَ جنت (گشتن)

مار ھونڈ ءِ دپ ءَ تچک بیت (گشتن)

مارءَ وارتگ سادءَ بترس (گشتن)

مرد آنہ اِنت مارءَ جنت مرد ہما اِنت مارءَ کال کت (گشتن)

پژدری کسہ: مار پژدانکے، بتل ءُ گشتن ءُ پژدانک وتی وتی رنگ ءُ دروشم ءَ پژدری کسہ
دار اَنت ۔ یک ءُ دو پہ مثال نبشتہ اِنت ۔

سیہ مار: کس گشت نہ کت سیہ مار ڈھنگ جنت، دَجیت، اُپ کت، چَشّ اِیت،
کُچ ءُ ماپ کت مردم ءَ، یا پلیکیت، فک جنت ءُ ایر بارت ۔ گڈّی سئیں گپ، شنیکے،
کمڑے، گُونڈیں چکے، پلاٹے کوہ ءُ گیابانی ھندءُ ھلک، مال ءُ مھلوک چہ ھندءُ ھلکاں سیہ مار
ءُ لڈیتگ آدرہ کتگاں ۔ سیہ مارءِ ترس ءَ دگہ دگہ جاگہ ءُ ملکاں آباد یتگ اَنت ۔ ڈڈءُ دلیرءُ
سانڈیں بلوچاں ہمے بلاھ کہ نام ئے سیہ مار اِنت ۔ وتی ھندءُ ملک ءُ میتگاں درّ یتگ
اَنت ۔ ہزارانی تورم ءَ سیہ مار سادباں ۔ عاقل ءُ دانا ھے ءَ چے سر ءُ سوج اِش گپتہ بتل ءِ
بزانت ءُ کسہ اِش زانتگ ۔ سیہ مارءِ ھونڈ شوہاز اِش کتگ ۔ مار دومژدہ ءَ سک رَد کپیت ۔ مار
اے دوئیں مژدہ آں ہچبر یلہ نہ دنت ۔ اولی کوشت، دومی شیر ۔ اے دوئیں چیز مارءِ نزوری ءُ
کمزوری انت ۔ مار مرتگ پہ دوئیناں ۔ بازارءِ مرداں یکجا گہ مُچ کناں ۔ سیہ مارءِ ھونڈءِ
دپ ءَ انچو گوشت ایر کن اَنت سیہ مار گوشت ءِ مژدہ ءَ درکپیت دیم ءَ سکنانی آکوٹے ایر کن
اَنت ۔ سکنانی دیم ءَ دگہ گوشت ایر، سیہ مارءَ گوشت ءِ بوہ بَخت درکپیت ھونڈ ءَ، سیہ مار
بلاھیں مارے تاب نہ کت وتی کنٹ ءَ تَرینت کت نہ کت ۔ تچک ءَ روت ۔ گوشت ءَ
وارت ۔ دیم ءِ سکناں اُپ کت، سکن بُن گر اَنت ۔ وت انزار بندی دُور کت دیم ءَ گوشت
اَست، ہمے وڑءَ وران گوشت ءَ سکناں بُن دیان، دیم ءَ دگہ گوشتاں، ہمے وڑ آیان آیان،
پشت ءَ مھلوک رندءَ اِنت یک تمر ءُ ڈڈیں مردے ۔ سیہ مار گوشت ءَ وران سکناں بُن دیان،
سَر یت ءُ کپیت ۔ دیم ءَ ہزارانی تورم اِنت ۔ پشت ءَ ہم یک دلیر ءُ ڈڈیں مردے کیت ءُ
ہمے سیہ مارءِ پُرگ ءَ گپیت ءُ چو سادءَ دست ءَ کت تَرینیت، ترینیت، دور دنت، سیہ مارءِ

سادے ہزارانی تو رم ءَ۔

کور،گل،قبر، دَمب

پژدری کسہ: قبر، کور،گل اے ہرسئیں یکیں چیز اِنت کہ سے نام ےُ پر۔مسلمان مردگاں گل ءُ کور ءُقبر کن اَنت، دومی ھبر دمب اِنت۔ دمب قبرءِ وڑیں چیزے بلے چہ قبرءَ جتائیں چیزے قبر مردم مریت قبرےُ کناں دمب ءَ زندگیں مردم وت ءَ دمبانی تہءَ زندہ درکور کن اَنت۔ یک ھسابے ءَ مچی ءَ وت کشی یے ہم گُوشت کن ئے۔وت دل ءَ ظاہریں یکے وت کشّی نہ کنت۔مُچی ءِ (اجتماعی) وت کشی دگہ زور ءُ ژُلے ءَ زرتگاں۔لاچار ءُ مجبور کنگاں۔ زندگیں وت ءَ دمبانی تہءَ درکور کناں۔منی پٹ ءُ پول ءِ ھساب ءَ مئے زمین، مئے ملک بلوچستان ءَ یک گز رگا ھے۔رھسر ءُ راجد پتری ڈاہ ءُ ارش ءُ جنگ مغربی یا مشرقی گشئے شمال یا جنوب ءِ ملکاں روگ بلوٹ ئے دریائی، ھشکی، ہوائی راہ چہ مئے ملک ءَ درکایاں۔وسطی ایشیاءِ دروازگ مئے ملک اِنت۔ دری ھاکم ءُ قومانی لشکر ءُ عرب گشئے یا پرتگیزی، انگریز یا ایندگہ ھاکمیں قوم ءُ ملک اَنت، بلوچ، بلوچانی ملک یا دلپاشاں شنگ اَنت روگان اَنت۔

ھبر دَمب ءِ بلوچ غیرتی ایں راج ءُ قومے، مرگ ءَ چک ءُ پد نہ بیت، بلے وتی بے عزتی ءُ بے ننگی ءَ قبول نہ کنت۔ چہ دری ءُ ھاکم ءُ لشکرانی ترس ءَ مارا بے ننگ ءُ بے عزت بکناں، شرتر ہمیش اِنت عزتیں مَرگے ءَ وت ءَ وت کشی دمبانی تہءَ بلوچستان ءِ ڈراھیں ھندءُ ھلکاں بتّر ئے ءُ بہ چارئے اگن تر اقبرستان ءُ مانش گندک اَتک گڑا دمب ہم تو باز گندئے کم نہ گندئے۔دمب چی یے، چے وڑ دمب ءَ بند اَنت کدءُ گچ ےءُ چنکس اِنت۔دمب یک گواز ءُ نیم ءِ گچ ءِ کڈ کے، سنگ ءِ سر ءَ بستگ، برزی ءَ سرے ءَ کمک کم، پراہی ءَ گُوزے ءَ گیش بیت کم نہ بیت۔سنگ ءِ کڈّ کے دمب۔

ہمے دمب کہ چار اِتگاں اَنچیں دمب اَنت دوسے چار مردم مان۔انچین ءَ گیشتر۔ یک لوگے ءِ مردم کساس یک دمبے ءَ زندگیں مھلوک ءَ وت ءَ زندہ درکور کتگ دمبانی تہءَ زلم ءُ زور ے ءَ زرتگ انت پہ وش ءُ رضاناں۔

پلمپ

پژدری کسہ: بے دانیں ھوشاں گُوش اَنت "پلمپ"۔

کمٹب

پژدری کسہ: ھما ھوشاں گُوش اَنت کہ مَرزن ءَ نہ مُشتگ اَنت یا لَغاں نہ چُتگ اَنت۔ سلامتیں ھوشاں دان ءَ پُراں ھمے ھوشاں کمٹب گشاں۔

شِرّ ءُ شتر ے

پژدری کسہ: لنڈ ءُ دار دستے، بے ھیا ءُ چم جھلے، کھبگ ءُ چلنڈ ے، بے غرض ءُ بے ریا ھے۔

بُر ے گپتہ

پژدری کسہ: بُر ے بگرےُ، بُر ے مان ےُ، چانڈ ے بگرےُ، چانڈ ے گپتہ، چانڈ ے مان اِنت۔

آس دستے

پژدری کسہ: غیر آباد، آدراہ اللہ لائے، دست بیچے، پدءُ پیش نچاری۔

دومچ ءُ کہور اِنت

پژدری کسہ: جنگءِ یا دءُوئ ءِ پاد اَتنگ۔ آستونک ءُ لانچ اِتنگ اَنت، اُشوہ دیگ لڑیت۔

زونڈاں بجن

پژدری کسہ: سرسلونکی بہ نند، دستاں چیر دئے۔

کونڈاں بجن

پژدری کسہ: جوکاں بجن، دستاں چیر دئے، اے لبز زونڈ اِنت کہ زبان کارمرز کتگ ءُ رندءِ کونڈ کتگ۔

ریگ ءُ درآمد

پژدری کسہ: درآمد ءُ ریگ، ڈنیگ ءُ دریگ، نزیک ءُ دوریں، رودار ءُ آژناگ، وتیگ ءُ درآمد۔

پشپدے مرد اِنت

پژدری کسہ: لوگ ءِ دیم ءِ دار ایت، ہراب نہ اِنت، شر اِنت

چم ءُ نہ لگ اِنگ

پژدری کسہ: فائدہ اِنت، نکس نہ اِنت، چوسیت مکن شر اِنت۔

زنگ ءُ ماسیت جنت

پژدری کسہ: گریت پیٹنی، زنگ جنت، سرایر کاری، ڈولے ڈل ءِ کتگ، داران ءُ چنت، کارءُ کنت، کارءُ کتگ، وت گریت نو دل گریوائین اِیت۔

دمی وتی مکساں بہ گلّین اِیت

پژدری کسہ: مناں کجا دنت، پہ وتیگ ءِ کہ سر ہتگ۔ ہر کس ءِ اللہ بہ دَنت، چہ وت گیش نہ اِنت۔ پہ دگرءِ کجا کپیت، من دلما نگ نیاں۔ آستونک ءِ مارمہ ہیت۔

سُغو اِنت

پژدری کسہ: کار گیگ اَنت، گُلاٹ بُر اِیت۔ روچ اَنت ءُ آسودگ ءُ آرام اِنت۔ لیٹ ءُ پلّیٹیں، واب کپیت بے واب نہ اِنت۔

لگّئی جنت

پژدری کسہ: پیم نہ ہیت، سرسر جنت، لیٹ لیٹ وارت۔

آپتا بہءِ کپتگ

پژدری کسہ: ناراست ءُ غلیگیں۔ ہراب کپتگ، تہءِ کپتگ۔ لانک ءِ مین اِنت، لچ ءُ

مین ءَ کپتگ، دست ءَ گشّ ئے پادمین اَنت۔ گراگرے ءُ انگرے۔

پُلنش

پژدری کسہ: پلنش ئے ترا میار نیست۔ وت ملامتیں، تو بے میارئے، پلنش ئے نہ دنت ترا۔ پرچا بہ دنت، تئی بارے ءُ مان اِنت، وتیگ اَنت ئے، ترا پلنشے نہ دنت۔

لِڈ

پژدری کسہ: لڈ ءَ وتی چماں نیلیت، سلام ءُ علیک زانت، زوریت، دنت، دیم ءَ درکیت ناھچ نہ اِنت۔

بُنج یے یا پیشّ یے

پژدری کسہ: کار دنت، دنتان ءَ چُنڈئے، کوش ءَ کچین ئے، کار پہ بُنجے ءَ کپ اِیت۔ کپتہ باز بزاں۔

گُور ءُ کودان اِنت

پژدری کسہ: ڈلگ ءُ مزن اِنت۔ جنین یے، لوگ ءِ دیم ءَ دار اِیت۔

ریشّ ءُ بروت اَنت

پژدری کسہ: ڈلگ ءُ مزن اِنت، ورناہ ءُ جوان اِنت۔ پشپد ءَ دار اِیت۔

گُور یا کودان

پژدری کسہ: امبک گُور، میش گُور، گُور، امبک گُور کِک ءِ سیک ءَ تراشتگ تُسک چماں سمبہیت۔ امبک گُور ءُ میش گُور نہ کپتگ اَنت نہ کپنت ہم، قائم ءُ دائم ناہ ءُ ناہ اَنت مِک ءَ مِک گندگ ءَ کاینت۔ مزن کور کورانی حساب ءَ نیا نیت، کورنت بس۔

کدوئے کور دیم اِنت

پژدری کسہ: بدمژدہ ءُ بدراس اِنت۔ نروت ءُ نخیت، پادئے داشتگ اَنت۔ وار ءُ گیگ ءَ نہ گندایت، تو ءُ من نشتگیں میار کنت۔

ھچ ئے نام ءَ نہ ہیت

پژدری کسہ: پس ئے نام ءَ نہ ہیت، ککڑ ئے نام ءَ نہ ہیت۔ باکلینک ئے نہ گُردینت، باکلینک ئے نہ گردوک اَنت، دوھیں ھراں پیادگ بوت۔ ہر دُکاں یل دات، کس ءَ نہ برت کوں۔ دوھیں ھراں پیادگ بوت۔

سر بھانہ کتگ

پژدری کسہ: دست ءُ پادو تیگاں، غلام نیاں کسی، وتی مستر وتاں۔

سر نہ گشّ ئے

پژدری کسہ: گارئے ظاہر نہ بئے، بیگواہ ءُ گمنام ئے

گارءِ فقیرئے

پژدری کسہ: کس تئی حال ءَ نہ کت کہ زندگ ئے یا مرتگ ئے، بے نام ءُ بے توارئے، بے بہت ءُ بیگواہ ئے۔

ازباب

پژدری کسہ: تو کار بست مناں دات، من کار بست ترا دات۔ ازباب

باب

پژدری کسہ: نیست ءُ نابودے، ھیچ کارءِ نیست۔ بے کار ءُ بے دردے، دردءَ نوارت۔

بابے

تگ ءُ راڑ

پژدری کسہ: بُھر ءُ بانگ، پُرشت ءُ پُروش، یک یک اَنت ءُ تک ءُ راڑ۔

چُلّڈ

پژدری کسہ: چُلڈ زوتاں زوت خُشک بیت۔ تچوک دائم تچیت، ھوٹک ھلاس نہ بیت۔

کسب ءُ کنش

پژدری کسہ: بلوچءِ فطری دو کسب ءُ کنش انت۔ یکے زمین داری، کِشت ءُ کشاری، دومی مال داری پس، میش، کوک، گامیش، اشتر ءُ دگہ دگہ بلوچءِ دو کنش ءُ کسب اَنت تا روچ ء

مرچی۔

سَمگ ءَ بَھہ نشتگ

پژدری کسہ: سَمگ یک زاتے مکسکانی، بلے چہ ایندگہ مکساں ڈلگتر ءُ مستر اِنت۔ مکسکے گندگ ءَ نیت، مکسک بُرّیں چیزے۔ سَمگ ءِ وتی رنگ ءُ دروشمے، سَمگ مردم ءَ بَہت مردم ءِ پوز ءُ گُٹ ءَ چے کرمک دَر کیت۔ گُٹ ءُ پوز بند بنت، گُوش اَنت سمگ ءَ جنت۔

سمگ ءِ وتی فلسفہ ایش اِنت کہ سمگ مردم ءَ جنت وت روت قبرستان ءَ من مردے جُگ۔ مردم مریت، کیت قبرستان ءَ۔ پمیشا گُوشاں سمگ ئے جُگ قبرستان ءَ نشتگ ئے۔

عیسائی کور/عیسیٰ کور

پژدری کسہ: یک کنڈے است اَت، آپ ءَ پُر اَت گُونڈیں ءُ کسانیں چُکاں ہمے کنڈ ءِ تہ ءَ جان ششت۔ گُونڈو جان شودگ ءَ اِتنت۔ ہمے کنڈ ءِ کش ءُ گور ءَ کورے نشتگ اَت۔ بزاں عیسیٰ کور اَت۔ نشتگیں گُونڈواں ہمے کور توار کت۔ بیا جان بہ شود۔ گشت ئے من کوراں میم نہ کناں۔ شما لگت بئے۔ گُونڈواں دست ءَ بُرزءَ کت اَنت، دعا لوٹ اِت چہ ھداءَ یا ھدا اے کور ءِ چہ تاں پَچ کن۔ بلّے مئے گُور ءَ جان شود اِیت کوں۔ گُونڈوانی دعا اللہ ءَ قبول کت۔ عیسیٰ کور ءِ چم پچ بیتاں۔ دورئے کت کنڈ ءَ جان ءِ شودگ ءَ لگ اِت۔ برے اے گُونڈوئے بُک دات، برے آ گُونڈوئے بُک دات۔ گُونڈو بیزار ءُ شزار بیت اَنت۔ یا اللہ اے چہ مصیبت یے تو مئے سر ءَ دور دات؟ دعا کت گُونڈواں چی ءَ کہ آ بیزار یگ اِت اَنت چہ عیسیٰ کور ءَ۔ گُونڈو دلیساہ بوت اَنت ءُ دعا ءَ لگ اِتنت۔ اللہ ءَ حق کتگ کہ ترا کورئے

کتگ، تئ چم پچاں تو کس ءَ نہ بکش ئے، مارا ازاب کتگ مئے ساہ ءُ پس گپتگ۔ تو راست اِنت عیسیٰ کورئے، ھشک ءَ نہ نندئے، ڈرستیں گُونڈواں بد عاکت۔ یا اللہ عیسیٰ کورءِ چم پچ کتگ اَنت مارا نوں کنڈءَ جان شودگ ءَ نیلیت۔ اشی ءَ پدءَ کور کن۔ ما آسودگ ءُ آرام بئیں۔ قدرت ءِ ھدا اللہ ءَ چکانی دعا قبول کت ءُ عیسیٰ پدءَ کور کت۔ ڈرک ءُ دوراں کپت۔

کمب ءِ کچک اِنت

پژدری کسہ: یلہ نہ دَنت۔ پانگ اِنت دگرءَ وار نہ دَنت، ہر چی بیت منی بہ بیت۔

آم

پژدری کسہ: دوجاگہ ءَ کارمرز بیت۔ یکے ھَشتاں چوکی لیب ءَ۔ دومی سودا ئے جُت پدءَ پشیمان بیت ءُ نج اِت ئے۔ گشاں آم ئے گُتگ نج اِتگ۔

چنگی

پژدری کسہ: مجولی، کچکی ءِ لیب ءِ آسریءَ پیش یک کچکے یا مجولے چنگی ءِ نام ءَ دیگ بیت۔ پدءَ لیب کنگ بیت باز براں ہمے چنگی ءِ سرءَ تمامانی مجول ءُ کچک ٹیریاں چنگی ءِ سرءَ بارت۔

ٹی ٹی

پژدری کسہ: ٹی ٹی مُرگے۔ ٹی ٹی ءَ کہ نہ زانت، ہر کس ءَ دیستگ۔ کورءَ ٹی ٹی مُچ اِنت۔ ٹی ٹی شپ ءَ نہ وپس اِیت۔ اگن وپت گڑاوتی دوئیں پاداں بُرزءَ کنت ءُ جون ءَ زمین ءَ۔ پاد

برزءَ اَنت آسمان کپیت۔ آسمان کپیت ٹی ٹی ءِ پاد آسمان ءَ دارنت۔

جول جنت ءُ شلگام ءُ ٹنٹ پروشی

پژدری کسہ: انچو موسم دوانت یکے گرماگ ءُ دومی زمستان۔ گرماگ ءَ گرم، زمستان ءَ گُوھر، گرم ءُ گُوھر ءِ سے ءُ چار تھر ءُ رنگ ءِ سردی ءِ واستا ءُ گرمی ءِ واستا اے لبز کارمرز بنت۔ مثال، سردی ءِ واستا کارمرزیں لبز، گُوھر ءُ گُوپش، دو لبز، شلگام ءُ ٹنٹ، آھر ءُ شلگام، سردی ءِ واستا شش لبز، کجام لبز یک چہ یک ءَ شرتر ءُ شر رنگ تر اَنت۔ ہمے وڑءَ گرمی ءَ ہم، گرم جنت، جول پروشی، ھید ھشک نباں، نک ھُشک بیت، چم سیائی کارنت، پشت کپت، جول ءَ جتگ۔ ہمے وڑءَ ٹنٹ ءُ شلگام جنت دلوت ءَ یا راہ ءِ سرءَ پاد ءُ دست ے ھُشک بنت، سردی اِش پروشی، کوشنت شلگام ءُ ٹنٹ ءَ جتگ۔

پاداں گران ءُ سر اپ کناں بیا

پژدری کسہ: بے بُرمش ءُ بے توارءَ، کس چہ کس ءَ سہی مہ بیت، من بزاناں ءُ تو بزان۔ یکے من دومی تو سہی بہ بیں۔

چل ءُ گڈگ ے کن

پژدری کسہ: چن ءُ دپ ءَ ئے ے۔ کاہ ءُ کدیم ے کن، کدیم وارے بُجاہ ءَ کیت۔

تو کو اِنت

پژدری کسہ: پشت ءَ بیت ناں دیم ءَ، اے دیم ءَ اِنت ناں آدیم ءَ۔ اے کرءَ اِنت

ناں آ کرءَ، میان ءُ درمیان ءَ اِنت تو کو اِنت۔

گندءُنند نہ کن ئے

پژدری کسہ: نروئے نیائے، پادداشتگ اَنت۔ تراچم نہ گنداَنت۔

چیرءُ کورئے

پژدری کسہ: ظاہر نہ بئے، انجیرءِ پُل ئے گندءُ مگندئے، گارءِ فقیرئے، دَرءَ نہ بئے۔

دپ کپگی اِنت

پژدری کسہ: دپ ءِ کپ، دپءَ نہ کپیت، دپ کپیں، دپ کپتگیں، دپ بہ کپ ایت، بکندئے گندگی انت۔ گندگ لؤیت۔

دست نہ دنت

پژدری کسہ: شوہاز کنگی اِنت۔ درگیجگی اِنت۔ ملکءَ درنیتگ، زِرءِ چمءَ بروت درئے گیجین، چیرءُ کوریں ظاہر بیت، شوہازئے پر اِنت۔ چاریں قبلہ آں درنہ یتگ، دستءَ کپیت دیرءُ زیراں۔

پشتءُ کوش

پژدری کسہ: دست جنت نہ گیشّ اِیت۔ دستءُ چابک نہ اِنت۔ نابودے، بودئے مان نیست۔ تھمبل کارے نہ گشادے۔

بیل

پژدری کسہ: دوبیل ءِ کارانت، یک بیلےءَ نہ ھلیت، دلءَ جست کن۔

دمان

پژدری کسہ: دمانءَ بیا، دیرمکن، دمانے نجل من کایاں۔

ساعتے

پژدری کسہ: ساعتے بیت شُت۔ ساعتے بیت اتگ۔

کترہ

پژدری کسہ: یک کترہ یے بہنند، یک کترہ یے بوشت، یک کترہ ئے نہ نشت۔

پاس

پژدری کسہ: شپ چار پاس اِنت، پاس ءُ وہدءَ بچار، پاساں پاس جنگ۔ پاسے واب سے پاس آ گہ۔

وک کتہ

پژدری کسہ: من وتءَ راج ءُ ملکءَ وک کتگ۔ اے ملک ھداءِ نامءَ وک اِنت۔ اے مُچ اللہءِ نامءَ وک اِنت۔ وکءَ ہرکس بوارت کسی نہ اِنت۔

کنر لُونی اِنت

پژدری کسہ: کنر چہ تاک ءَ لونی اِنت ۔ مدگ ءُ پژوھاں وارتگ ۔ ماتمر ءُ گڈگاں مدگ لس مدگ اِنت ۔ ماتمر کریس مدگ ءَ گُوش اَنت ڈل ءَ ہیت ۔ گڈگ مُلک ءُ ڈگاراں ہنت ۔

مہار سر ءَ اِنت / یلہ اِنت؟

پژدری کسہ: دست بَڈّ ءَ جنگ یلہ اِنت، بے واہبہ ءُ بے ھدائند اِنت ۔ یلہ داتگین ءِ، کار ءُ گڈ ءَ شتگ ۔

گوَر بند

پژدری کسہ: چم ءُ دل ءِ تُہار اَنت ۔ تائیداں چم کور کنگاں ۔ چم ءِ پچاں روک اِش مان نیست ۔ سُھر کتگ ۔ کور بند اِنت، تائید کتگ، سُھر ءِ پَچ نباں کور بند اِنت ۔

مُلک

پژدری کسہ: اے واہبہ اَنچیں ملکے کہ نندگی نہ اِنت ۔ مارا ناکام اِنت ۔ دگہ جاگہ مارا نیست، مجبوریں مات ءُ پتی ملکے پیشکا نشتگیں ۔ اگاں بازنل پریتیں بال کتگ اَت ۔

ڈنڈلیسک

پژدری کسہ: پیش ءَ بارگیں پڈّ ءِ پر اِنت ۔ ہمے پڈُک ءَ ڈنڈلیسک گُوش اَنت ۔

پیش ءِ زمانگ ءَ جِنگانی کوشانی بندیک ءِ مانکشوک ڈنڈلیسک ہتگ اَنت ۔ وھدے جِنگانی کوشاں سمب انت بندیک اے واستا مان کناں کہ کوشانی سُمب کورمہ ہنت ۔ پیش ءَ درّ ءُ ساز انچو کس ءَ نہ ہتگ، کوش ءَ سیاھیں بندیک پر ہتگاں ۔ ڈنڈلیسک ڈولدار ہتگ ۔ بلے مرچی ھرکس چہ ڈنڈلیسک ءَ بیھال اِنت ۔

سرسلاہ ءُ کناں

پژدری کسہ: مراد مُگیم ءُ سیٹھ اَت، کراچی ءِ شھر ءَ یک لوگے زُرتگ اَت ءُ ۔ لوگ چہ لوگی سامان ءَ پُر ءُ برابر اَت ۔ سیٹھ مراد نام ءُ تواری مردمے، سیاد ءُ وارث ءُ بازیں ۔ رودار ءُ آژناگ ترا کارے کیت کراچی ءَ تو چاپی (کلیت) لوگانی پچ گپت اَنت ۔ نشت ئے ۔ ہمے وڑ ءَ مناں کارے کپت کراچی ءَ، لوگ ہمے لوگ اِنت ۔ ترا چیزے، مناں چیزے دوست بوت ۔ آھگ ءِ وہد ءَ ہمے لوگ ءِ شرشریں سامان آران ءُ بران کت اَنت ۔ لوگ چہ ساز ءُ سامان ءَ ھلاس ہیت ۔ سر ءُ سلاہ کت تو ءُ مناں ۔ یا نصیب کدی مراد بیت بگندی کہ لوگ ءَ ھچ لَلکی نیست ۔ لوگ ءَ ہچ مان نیست سر ءُ سلاہ کتگ ۔

ھوکین، جنتر یا ڈلوک

پژدری کسہ: اے سئیں پہ تندور ءِ واستا کارمرز ہنت ۔ بزانت بارگ، ہر کس وتی بارگ ءَ جنت ءُ بیت یا ڈلوک یا تندور ۔ ''ھوکین'' کارمرز ہیت ۔

تندور ماندارگ ہیت پیش ءَ کے ءَ ماندا شتگ وتی ناناں پچیت ءُ ھلاس کنت ۔ دومی ءَ وتی پیش ءُ دار آورتگ ءُ تندور ءِ سر ءَ ایر اَنت ۔ ھوکین ءُ گپتگ ھمیشی ءَ ھوکین اَنت ۔

جنتر ءُ ڈلوک ءَ ہمے وڑ ءَ، پیش ءَ کے ءَ ایر کیتگ ءُ وتی داناں ڈلیت یا درشیت

ھلاس کنت یا ڈرشگانیں دومی کیت پہ جنتر ءِ یا ڈلوک ءِ، دومی ءِ ھوکین اِنت۔ ھوکین تندور ءُ ڈلوک ءِ جنتر ءِ کارمرز بیت۔ بزانت ءُ معنا ''بار یگ'' اِنت۔

ٹوءِ بتاچ

پژدری کسہ: میداں پراہ ءُ دراجیں، تو وتی بانزلکاں بجن، دبر تگ تچ ءُ تاگ ءِ بکن۔ اینگو آنگوشتگاں۔ بھت وابیں چے کن ئے؟ طالع ءِ روزی مان نیست۔ نشتگیں اللہ دنت۔ اللہ ءِ اوست ءِ نشتگیں۔

ناپگ ئے گار اِنت

پژدری کسہ: شوھاز ءِ اِنت۔ لوگ ئے پیش پیش کتگ۔ سلّات ءُ ولّات، دل کوھرئے کپتگ۔ گُرنچ ءُ پتینکاں پَڑیت۔ دست ئے نہ اوشت اَنت۔ کٹمشیں چکے۔ ھشک ءِ نہ نندی۔ چیز ے دست جنت۔

ماراچی ءِ سوکلو دنت

پژدری کسہ: دل ئے مان بہ رسّیت۔ دل ئے مان بہ بیت۔ ہمایگ اِنت بزوریتیں۔ مائے نہ لوٹیں۔ مارا مہ دنت ئے، وت ئے بزوریت، دگر ءِ مہ دنت ئے۔

سوکلو دنت ماراپشدار یت، دل ئے مان بہ بیت۔

چیگو کنت

پژدری کسہ: مارا کلاگ کپت۔ مارا چیگو کنت۔ وتی عمر ءِ مردمے ءِ بکنت۔ ما پیریں،

آئی ءِ پت ءُ مات ءِ ہمسر وھیں۔ کوگاہ ئے نہ ایں انچو بزانت۔

من مراں تو نہ مَلں ئے

پژدری کسہ: ترا من وتی پاداں براں کوں۔ انشاء اللہ تو ادءِ نہ تر ئے۔ من پہ مرگ شتاں، تو پہ زند۔

میراث ئے ءُ ھر نہ بنت

پژدری کسہ: درائیں روچ مڑ اِتگاں۔ بچبر نہ گیشّ اَنت۔ تپاک ءُ یک نہ بنت۔ ایش گُشی شیر منی آگُشی روگن منی۔ گُند ھایگ اَنت نہ ٹھئت۔ یلہ اِش دئے، پِلّے وتی وڑءِ اَنت۔ مئے ءُ تئی ھبر ءِ نزور اَنت۔ ہما دست ءِ بوپس اَنت کہ واب اِش کیت۔

دپیل یا دزگل یا سرآمد

پژدری کسہ: دزگل ءُ سرآمد، یک بزانت ءُ یک مانائیں لبز اَنت، کارمرز بنت۔ دزگل وتی جاگہ ءِ سرآمد وتی جاگہ ءِ، دزگل ءُ سرآمد ''مترادف'' ءُ ہم دپیں لبزاں دزگل ءُ سرآمد۔ دپ جگیناں دپیل گشاں۔ دگرے ءِ دپ جگیناں دگر نوارت۔ پمیشکا گشاں من دپیل نوراں۔ یا تئی دپیلاں مانورئیں۔ دگے دگے۔ دپ جگیناں گشاں ''دپیل''

لاپ شود اِنت گڈی چُک

پژدری کسہ: لاپ شود، جتکے یا بچکے، لاپ شود اِنت۔ گڈی چُک اِنت۔ پُلیگ ءُ پونز یگ اِنت۔ کچ ءُ توت ئے پرنیست۔ ہر چی لوٹی دینت ئے۔ شکر تاپتگ، ھرید ئے باز

انت ۔ درستاں چہ کستر تریں چک اِنت ۔ قدرتی ھبرے باز مات ءُ پت، وتی پیری ءِ عصا ئے ہم گوشیت ۔

انیدگہ چکاں چہ دوستر اِش بیت ۔ چک درست مات ءُ پت ءِ پیری ءِ عصا اَنت ۔ بلے لاپ شود ءِ بابت ءَ بازبراں مات ءُ پت دراھیں چکانی دیم ءَ ہمے ھبر ءَ گشاں کہ لاپ شود پیری ءِ عصا اِنت مئے مات ءُ پتانی ۔ گڈی چک اِنت ۔ اے چک ءَ دگہ چک نہ بیت ۔ پش کپتگیں چیز ے ماں پُتینکاں است ے گُڑا پہ لاپ شود ءَ ایر اَنت ۔ ایندگہ چک یکیم بہ بینت ۔ لاپ شود یگ اَنت ۔ لاپ شود جِک ءِ یا بچک ءِ ہمے بھت ءُ نصیب ولبہ ءُ بانکاں اللہ ءَ وانگ اَنت ۔

کلم یا نل یا دونلی

پژدری کسہ: کلم یا نل یا دونلی ۔ اے ہر سئیں یکیں چیز اَنت ۔ سے نام ءَ توار جَنگ بنت ۔ کلم یا نل ءِ توار چہ دراھیں سازانی توار ءَ وَش تر ءُ دلکش تر اِنت ۔ کلم یا نل ءِ توار کرّیں کوشاں کپیت ۔ مار ءَ کوش پرنیست دونلی ءِ سر ءَ مست بیت ۔ چتو؟؟ عجبیں ھبرے ۔ کوش ئے پرنیست اِشکت چتو؟؟ ھبر ہمانل ءِ کیت، یا دونلی ءِ، دونلی ءِ توار مار ءَ، کوش پرنیست ۔ مار مست بیت چتو؟ مار، مست بیت اے وڑ ءَ مار ءَ کوش پرنیست، مار توار ءَ چماں چے چار ایت اِشکت مست بیت ۔ جوگی ئے جست بکن اِت، انشاء اللہ نہ گوشیت دروگاں ۔ نل ءِ یا دونلی ءِ توار ءِ بابت ءَ دگہ چے بگشاں ۔

سیّد ءِ اے شعر پہ نل ءَ:

ثرہ دمانے اونگرہ بندیں نل

نل ءُ گُٹی: نل ءِ بابت ءَ ہر کس زانت نل ہر کس ءَ دیتگ ۔ ہر کس ءَ اشکتگ نل ءِ توار ءُ "گُٹی"

باز کم ءَ اشکتگ ۔

نل ءُ گُٹی: بلوچی طرزانی یک تھرے ۔ گُٹی کوں نل ءَ ھوار اِنت ۔ نل ءُ گُٹی یے گشاں ۔

انچو کہ لیکّو، سربازی، بَرمگی، سربلند زمکشاھی، زھیروک ءِ تھر ءُ طرز اَنت ۔ بلوچی ءَ ہمے وڑ ءَ نل ءُ گُٹی یک طرزے ۔ یکے نل جنت دگہ یکے وش گُھے، چو کپوت ءَ الھان کنت ءُ نالیت کوں نل ءَ ۔ ارس قطار بند اَنت دیدگاں تئی ءُ منی ۔ ہمے الھان ءَ گُٹی ءَ کوں نل ءَ ھوار نل ءُ گُٹی کوش اَنت ۔

کسے ءَ دیتگ یا نصیب ءَ ہیتگ ۔ من یک ءُ دو دیوان ءَ دیتگ ۔ بلوچ مالداراں وتی میڑہ، رمگ، وانڈہ کتگاں ۔ شھراں اَتکگاں چراگ ءَ روچ ءَ وتی مال اِش چاریتگ اَنت ۔ شپ ءَ نل ءُ گُٹی ءِ دیوان ہیتگ ۔ آزمانگ ءَ ناہ، دومی چاہ، بلائیں ھبر ہیتگ ۔ بلے نل ءُ گُٹی ءِ دیوان ءَ چاہ ہم ہیتگ، چاھے بورگٹ ءَ گرم دئے ۔ ہر کسی دپ ءَ ہیتگ ۔ شپ تا روچ ہیتگ ۔ نل ءُ گُٹی ایر موش نہ ہیتگ اَنت ۔ نل ءُ گُٹی، مالداریں بلوچی ھند ءُ ھلکاں انگت است ءُ بیت ۔ پٹ ءُ پول لوٹیت ۔

وام دات، نا راز کت

پژدری کسہ: گٹّ سوار کت ۔ وام دار پاد کت ۔ اِزّت کت ۔ رُعب ءُ گت ئے درمنیت ۔ بدی یے نہ کت، نیکی یے کت مزنیں ۔ وہدءُ پاسے ءَ رند پرے ءُ پر کت وام لوٹ اِتاں نا راز بوت ۔

یکپادے کول اِتگ

پژدری کسہ: سرداں سر ءَ چار اِتگ، پادانی پنچاں بگر داں سر ءِ تا سک ءَ چار اِتگ ۔

چارگی جاگہ درست چارِاتگاں، چوکہ من زانانیں تو ےٗزان ئے ۔ اودءَ من دیستگ تو نہ دیستگ ۔ چے چے ہِتگ ، چے نہ ہِتگ درست ہِتگ ۔ مرچی ہِتگ ۔ میت ءِ شریش ءِ تو کی شاہ ءِ سرءَ سے مُرگ نشتگ اَت ۔ یک گُلی یے، یک جنگلے، یک گُولوہ یے، گُلی ءِ دیم قبلہ ءَ، جنگل ءِ دیم رودَراَ تک ءَ، گولوہ ءِ دیم کورءَ، انگت ھیال اِنت تو راستی ءَ یکپادءَ کول اِتگ ۔ شری ءَ دیستگ ۔ تو ئے زان ئے ۔

پِلک ءُ گُنش ءِ اُٹ

پژدری کسہ: پِلگ مُرگانی کسترءَ چہ کسترتریں مُرگ اِنت ۔ گُنش اِیندگہ مَچانی مردءُ جود اِنت ۔ ڈراھیں مَچاں چہ تیارتر اِنت ۔ گُنش ءِ اُٹ اِیندگہ مَچانی لغاں چہ تیارتر ءُ زندءُ تر اِنت ۔ پِلک گُنش ءِ اُٹ ءِ سرءَ نشتگ اَت ۔ چے گشت ے ٹبگی نیاں وتی پاداں کمک زور پردئیں پِلّے گُنش ءِ اُٹ لپ اِیت ءُ پُرشیت ۔ کجا پِلگ کجا گُنش ءِ اُٹ ۔ گُنش ءِ اُٹ ءَ پِلک ءِ پادانی زور چے کنت ۔ پِلک پِلک اِنت وتی دلءَ مزن اِنت، پِلک ءُ گُنش ءِ اُٹ ءَ لپیت نہ کنت ۔

تئی دانچوپ ےٗ شر چُتگ

پژدری کسہ: تئی بارےٗ داتگ ۔ تئی کارےٗ کتگ ۔ ترا انچوا یرےٗ داتگ تو شر دراتگ ئے ۔ تئی دانچوپ ےٗ شر چتگ ۔

جان ءِ مَشود آپ کَشیت

پژدری کسہ: چُک چہ چل ءَ بار اِنت ۔ دگرے چُک ءِ مات ءَ شگان جنت کہ جان ءِ مَشود آپ کَشیت ۔

روچ ءِ زَردی ءَ داتگ

پژدری کسہ: روچ کَنڈگ ءَ لگوشتگ، روچ ءِ زردی ءُ سُھری ھست انت یا ظاہر انت، پمیشکا مردم گُوشت اَنت نوں عصر ءِ نماز قضا اِنت ءُ مغرب ءِ وھد اِنت ءُ روچ ءِ زَردی ءَ داتگ ۔

مروترا شپ گپیت

یا

شپ ءَ سرءَ مکن

پژدری کسہ: سرمگر بے وھد اِنت ۔ مھلہ نہ اِنت ۔ جاگہ تئی دُور اِنت تو وتی منزل ءَ سر نہ بئے ترا شپ گپیت ۔ شپ ءَ سرءَ مکن اُشپی بدار، شپ سالے نہ اِنت، باندابرو ۔

گَرّءَ گپتگ

پژدری کسہ: مصیبت ءُ مشکل ءَ گپتگ ۔ وام دار اِنت ۔ یکے روت ءُ یکے گیت ۔ وامدارےٗ سرءَ پانگ اَنت ۔ گَرّءَ گپتگ ۔

لیڈءَ پچ کن یا رینڈءَ پچ کن

پژدری کسہ: جوھان یا جوپاگ ءَ بُرنج ءِ مُش اَنت کوک ءُ مرزن ءِ سرءَ، کوک کہ تیز تیز رو اَنت گڑا مرزن لیڈ ءُ رینڈ کنت گُشنت رینڈ ءُ لیڈاں پچ کن بزاں مچیں یا میچناں شنگ شانگ کن ۔ مطلب لیڈاں یا رینڈاں پچ کن ۔

بے تہ ءُ بے سنج ئے، یا بے تہ ءُ بے کردئے

پژدری کسہ: بودءُ برکت ےٗ مانیست، نابودءُ ننگ ےٗ، بے تہ ءُ بے سنج ئے، یا بے تہ ءُ بے کردئے۔

نامہ کنت

پژدری کسہ: کارےٗ تئ کنگی نہ اِنت۔ برے کُشی مرچی برے کُشی باندا تئ کارءَ کناں، بلے کارءَ نہ کنت، نامہ کنت کارےٗ کنگی نہ اِنت۔

اِدءُ اُودِانت

پژدری کسہ: برے اِدءَ اِنت، برے اُودءَ اِنت۔ یک جاگہے نہ نند اِیت۔ اِدءُ اُودءَ اِنت۔

ٹگی ءُ لُچی کنت

پژدری کسہ: سیدھا ءُ تچکیں مردمے نہ اِنت۔ ٹگی ءُ لُچی نہ کنت چے کنت۔

بُوناں بُرتگ

پژدری کسہ: وامءَ گُرّ اِنت، واریءَ بُوکنت، کس ےٗ گُشت نہ کنت۔ بوناں برتگ۔

مُٹپہ ئے چِنگ

پژدری کسہ: مژدہ ےٗ وارتگ یا داتگ، راہ ےٗ بُوتگگے، روت ءُ کیت جاگہ ےٗ دیستگ۔ مُٹپہ ئے چِنگ۔

تہ لُچی

پژدری کسہ: گندگ ءُ ظاہرءَ تچک ءُ سیدھا ئیں مردمے، دپءَ ہر کس ءَ وش کنت، ءُ دیمءَ رضا، پُشت پر کت گڑا ھُنڈالاں بُرّیت بزاں تہ لُچی۔

رَھ رَھ ئے

پژدری کسہ: برے اِدءَ اِنت، برے اُودءَ اِنت۔ برے ترا کون اِنت، برے دگرے ءَ کون اِنت، یکے ءِ سرءَ نہ نندیت۔ یکے نزوریت، رہ رہ ئے ءُ درستاں رضا کنت۔

باز پلّیسین اِیت

پژدری کسہ: بزاں جاھلے۔ ھبرءَ دم نبارت۔ برے اینگو جنت برے آنگو جنت ءُ دبرائین اِیت، پگّے اِدءَ گپے اُودءَ باز پلّیسین اِیت۔

بے لینسے یا لینسے مانیست

پژدری کسہ: بودنا کے نہ اِنت، نابودے۔ بودءُ برکت ےٗ مان نیست۔

درستاں بہ پٹّے یکے نہ بنت

پژدری کسہ: چم ءِ گندگءَ باز اَنت، لڈّ ءُ لشکرے اَنت۔ وھدے کار بیت گڑا

درستاں بہ پٹّے یکے ھم نہ بنت ۔

ٹپ وارت زانت

پژدری کسہ: کارے سرءَ نہ کپتگ ، ڈڈانت ۔ کارے سرءَ بہ کپیت گڑا نہ گُریت ۔ گُنءَ بُنا کنت ۔ نندیت گوشاں بچے چیر کن نہ سریت ۔ ٹپ وارت زانت ۔

رودے یا نامبے

پژدری کسہ: رود، بلوچی آپ واری ازبابے ۔ دومی رودکورءِ گرود یا کوھءِ بُراتگیں گش گُوش اَنت ۔ رودءِ گش ءَ یا گُورءِ بوشت ئے توار بکن ئے گڑا رودتئی توارءِ پَسوءَ دنت یا ہما مردمءَ تو ھبرے گشئے ھمے تئی گشتگیں ھبرءَ پدءَ گُشیت کوں ۔ مثال نامبے ، نامبءَ سنگے بجن نامب توار کنت بزاں پسو دنت ۔

جت ءُپَت ئے یا لَپش ءُلگانڈوئے

پژدری کسہ: عقل مندے نہ اِنت بے عقلے ۔ شرءُ گندگ نہ زانت ۔ نہ چنت ءُایر نہ کنت ۔ پدءُ پیش نچاریت ۔ ہرچی دستءَ ئے بُدئے گارءُ گُم اِش کنت ۔

لیپڈ جنت

پژدری کسہ: کارءُ دَندءَ نہ کنت ۔ سیاہ پہ سیاہ تشتگ ۔ تَر اِیت ءُکیت وارت ۔ کچکانی نانگاں پروشیت ۔ دمک ءُروڈ کواز کنت ۔ لیپڈ جنت ۔

لال ءِ میار اِنت

پژدری کسہ: لال ءَ بھروسہ ءُ اعتبار نیست ۔ مرچی وَش اِنت باندا زھر اِنت ۔ مرچی تئیگ انت باندا دگر ئیگ انت ۔ لال ءِ میار ہیت ئے بزاں اللہءِ مال ہیت ئے ۔

مورءَ مزار مکن یا تو لگءَ شیر

پژدری کسہ: مور، مور اِنت ۔ مزار جنگل ءِ بادشاہ اِنت ۔ تو لگ تو لگ اِنت ۔ شیر جنگل ءِ بادشاہ اِنت ۔ شیر اِنت ۔ مورءُ تو لگ ہما رنگیں جگّیں نابودیں مردم انت ۔ زور کپتگ ءُ بودناک کتگ اَنت ۔ بودنا کیں مردم ءِ جاگہءَ کار کپت ءُ کار آمد نہ اَنت ۔ مور، مزار کت، تو لگ شیر ۔

مارچیچیں چیچے

پژدری کسہ: چیپ ءُ چوٹ اِنت ۔ چوٹے، میزان میزان بروم شترئے ءُ مہ کپ ئے ۔ مارچیچیں چیچے ۔

کورچاتءَ کپ ئے یا کوچاتءَ کپ ئے

پژدری کسہ: چات یا چاہ ہما اَنت آپ کش اَنت وراں ۔ یا آپ اِش مان ۔ آپی چات اِش گُوش اَنت ۔ کورچات یا کوچات ہما آپی چاہ اَنت ۔ نیمءَ دپ اِش پہ شک بند اَنت ۔ چاھے یا چاتے نہ بیت کورچاتے گُشگ بیت ۔

تمبلو تمبلو انت

پژدری کسہ: شاھوکار شاھوکارءَ کیت ءُ روت ۔قربان ءُقولیگ باز کنت ۔وتءَ جان ءَ جنت اینگو پرمُشیت ءُ آنگو پرمُشیت ۔شاھوکار ءُ چالاک اِنت ۔تمبلو تمبلو اِنت ۔

وان سلار اِنت

پژدری کسہ: مبدہ پان اِنت ۔ کسے ءِ سیر بوت یا پُرس ءُ فاتحہ، سیرءِ یا پرسءِ ورگی سامان آں تیار ءُ ساڑی کنت، ھمے زال گشئے یا مرد کیت ہمے ورگ چگاں بھر ءُ بانگ کنت ۔یا کشّیت ءُ دنت ۔ ہمے وان سلار اِنت مبدہ پان اِنت ۔

کچلاں جنگ

پژدری کسہ: پادےءُ گشان اَنت ۔شت نہ کنت پشت کپان اِنت ۔ کچلاں جنگ ۔

ھیسک ءُ ھمپان اِنت

پژدری کسہ: دَم ےءُ پُر نہ بیت ۔چسکی سرءَ اِنت ۔ پادشت نہ کنت، بڈّ ءُ ٹیر لوٹیت، ھیسک ءُ ھمپان اِنت ۔

وتءَ مَکّے کنت

پژدری کسہ: مامیتک ءُ سرمتابے، دگے کس ءَ نہ مَنّیت ابید ءَ وتءَ ۔من اَنت ءُ بس ۔ چوکہ مناں کس نہ اِنت ۔وتءَ مَکّے کنت ۔

رَگ ےءُ ٹنگر تگ اَنت

پژدری کسہ: لاگری ءَ مُرت نہ کنت ۔ھُشکیں پوست ءُ اَڈّے ۔کوشت ےءُ پر نیست ءُ ھون ےءُ مان نیست، رَگ ےءُ ٹنگر تگ ءُ زاھر اَنت ۔

وَشّی پہ ہر کس ءَ وَش اِنت

پژدری کسہ: بلک ءِ چُک ءُ نماسگ اَتگ اَنت ۔ بلک چہ پاداں چست اِنت ۔گُل ءَ بال اِنت ۔ برے اشی ءَ چُکیت ءُ بگل ءَ کنت، برے آئی ءَ چُکیت ءُ بگل ءَ کنت ۔عمرءِ حساب نیست ۔وَشّی پہ ہر کس ءَ وش اِنت ۔

بالاں بند، پری ءَ بال کن

پژدری کسہ: پاد اَتگ ےئے چی ءَ سر گپتگ ےئے، بسم اللہ کن بریں، ترا روگی اِنت نشگ ےئے چی ءَ؟ گامے پدءَ گامے دیم ءَ کن شُت کن ےئے برو ۔بالاں بند پری ءَ بال کن ۔

پڈءُ پٹ ءَ بیا

پژدری کسہ: لوگ ءَ یا گس ءَ مہ نند دُوہ دُوہ مکن ۔ڈن ءَ دَراوتءَ پیش دار تو چتکس آپ ےئے ۔پڈءُ پٹ ءَ بیا ۔

لاگریں کوشتے ڈیوال ءَ نہ لچ اِیت

پژدری کسہ: دردءُ ڈک ءَ نوارت، بے کارءُ بے دردے ۔کُشگی ناں دوشگی ۔ہچ کارءَ نیت لاگریں کوشتے ڈیوال ءَ نہ لچ اِیت ۔

پُجاں بُرتگ

پژدری کسہ: ھست ءُ اَنگتاں در اَتگ ۔ بے اُمیت اِنت کس ءِ جست نہ کت ۔ پُجاں بُرتگ ۔

گوشت ءِ بندءَ اِنت

پژدری کسہ: آ روچ ءِ بُھال کتگ اَنت ۔ناہ ءُ ماھیگ نہ رستگ ۔مرچی ھداءَ روچ کتگ ۔ناہ ءُ ماھیگ نہ وارت ۔گوشت ءِ بندءَ اِنت ۔

شپ شپ مکن شپتالوبگش

پژدری کسہ: اے، آ، ھمکے، مکے، مکن ۔من، تو، آ، کے؟ نام ءَ ئے بگر ۔شپ شپ مکن شپتالوبگش ۔اے پژدانک میر غوث بخش بزنجوءَ ''فرنٹ'' ءِ پارٹی ءِ بابت ءَ سوال کنوکیں ورنا ے ءِ جست ءِ پسوءَ داتگ ۔

فرنٹ سندھی، بلوچ، پشتون ۔فرنٹ سردار عطاء اللہ ءَ جوڑ کتگ، ضیاء مارشل لا ءِ زمانگ ءَ ۔

نُہتگ نہ کن ئے یا ھبر ءِ نالے

پژدری کسہ: من ءَ ناں کت تئی ٹیلگاں گشیں ۔ہچ مگش خاموش بوءُ بہ نند، نہتگ نہ کن ئے یا ھبر ءِ نالے ۔

وتی پُلکاں چَنڈ

پژدری کسہ: من چتو رءُ چے وڑاں، مناں بل، تو وتءَ را شر کن ۔ وتءَ را کیگ کن وتی پُلکاں چَنڈ ۔

پڑھ ءُ پیڑ گاہ مکن

پژدری کسہ: ہر روچ مارءَ درھکول کُشّ ئے چیءَ، مئے گناہ ءُ میار چی اِنت پہ تو ۔ مناں گندئے تو پڑھ ءُ پیڑ گاہ کن ئے ۔مارا مُہت، ھدا مرئے کوں ءُ بے شرپ کن ئے ۔

ھداءُ بُترس یا ھدا ترسنا کیں ھدا ے

پژدری کسہ: آ بندءَ کہ چہ ھداءَ نہ تُرس ایت، بزاں ھدائی بندہ ے نہ اِنت ۔حیوان ءُ گنگدا مے ۔اللہ ءِ لَٹ لگیت توار نہ کنت ۔ھداءَ ترسگ لوٹیت ۔ھدا ترسنا کیں ھدا ے ۔

دست ئے کلیچ اَنت یا ہچ نہ اَنت

پژدری کسہ: چیلی ءُ مُرداریں بخیلے دست ئے دائم ءَ بند اَنت ۔نزانت دادءُ دیش چی ے ۔دست ئے کلیچ اَنت یا ہچ نہ اَنت ۔

بے بُنے یا بُنمال ے تیست

پژدری کسہ: وتی بسات ءُ گنجائش ءَ سرپُر ءَ اِنت ۔ھشک ءَ نہ ٹشنگ ۔دست ءُ پاد جنت ۔بزاں ٹک ءُ ٹاک کنت ۔بیچارگ بے بُنے یا بُنمال ے تیست ۔

زگریں ھوناں

پژدری کسہ: شمئے مشک اگن انوپُر کتگ انت۔تو دگرءِ مشک ءَ بہ شتیں پئے یا رودے آپ بیاورت اِنت، مارا زگریں ھون مداتین اَنت۔بزاں گریں آپ۔

اصیل ءُ لانئے

پژدری کسہ: چہ ایشی ءَ شرتر ءُ شرنگ تر اِنت۔منی تژءَ تو شہرنگ ءُ بدرنگ ءِ پرک ءُ تپاوت ءَ نہ زان ئے۔اے اصیل ءُ لانئے، ایشی ءَ چے شرتریں نیست۔

شیشک ءُ دہ یک مارا نہ گپت

پژدری کسہ: مئے مات ءِ چُک اِنت۔چہ ماناں جرات ءَ شرتر اِنت ناں مال ءُ راج ءَ تیارتر اِنت۔مئے برات اِنت۔مارا شیشک ءُ دہ یک نہ گپت۔

پژوئے

پژدری کسہ: چم ایرچ ءُ چم جہل ئے، بے لج ءُ بے ھیائے، بے آپ ئے، آپ ئے مان نیست پژوئے۔

گندئی ءِ جنگ

پژدری کسہ: گندئی یک مرضے کہ ھرّ ءَ جنت چو ہم کوشنت کہ کوک ءَ دیہ شھمات کت ہمے گندئی ہم ملائکتے ھرّ ءَ جنت۔ھر گندئی ءِ جنگ۔ھرءَ گندئی جنت۔ھرّ ءِ گانڈ پدی در کیت لونجان بیت تا مریت۔ھر گندئی ءِ جنگ یا تر اگندئی بجنات۔

پنشکرنگ

پژدری کسہ: ہما مردم کہ درائیں روچ ءَ یا دائم ءَ مُچ اِنگ ءُ روہ ءُ دم ئے بند اِنت۔ آزار ءُ دلگران اِنت یا پنشکرنگ۔

لوپرے یا لوپری کت

پژدری کسہ: ہما مردم کہ گران ءُ سنگین نہ اِنت۔سُبک ءُ شرپل اِنت۔ پدءُ پیش نچاریت۔آس دستے، ہر چی دست ءَ ئے کپیت گار ءُ گم ئے کنت۔گُوشنت لوپری کت یا لوپرے کہبگ ءُ دار دستی کنت۔

لاٹ ءِ لاٹ ءَ بزور

پژدری کسہ: رد ءُ گچین مکن یا دَرچین درستاں یک جاگہ ءَ لاٹ ءِ لاٹ ءَ بزور۔

گُلی ءِ گُلی انت

پژدری کسہ: مدام پنشکرنگ ءُ گُلی ءِ گُلی اِنت۔

بُتے یا مردمی پدے

پژدری کسہ: چو گندگ ءَ مردمے۔مردمی سیت ئے مان نیست، مثال بُتے یا مردمی پدے، مردمی لوٹ ءُ گذراں پیلہ کت نہ کنت مردمی پدے۔

شدت قضا پہ دَر

پژدری کسہ: نہ مرتیں، زندگ بیتیں، انشاءاللہ پانگ ءِ پَرتو وتءَ اَلَم کاریں ھُسرکنیں منی وداریءَ بکن۔

وداریا انتظار بکن

پژدری کسہ: وداریا انتظار گرانیں پاسے، مرگ ءِ برابر اِنت۔ وداریءُ انتظار گرانیں پاسے۔

لاپیگ ءُمان

پژدری کسہ: ضد ءُگُنّت ءُدَرنھیت، پہ مناں لاپیگ ءُمان، بزاں منی سرءَ ضد اِنت، زارءُ کیت۔

پہ تو گشت اِنت

پژدری کسہ: تئی رنگءَ برتگ، تئی وڑیں دگے نیست، یکیں توئے ءُبس۔

کِشکی یے

پژدری کسہ: کھبگ ءُوارد ستے، لنڈریءِ پاگ ءُسرءَ بستگ ءُکشکی یے۔

کِشکءَ کپتگ

پژدری کسہ: راھے بوتگ ءُ، جاگہ ءُدیستگ، چماں اندر اِنت۔ پیداک اِنت، کِشکءَ کپتگ۔

پانڈےءُکن

پژدری کسہ: دراہ پُترے میل، سروچیٹ ءِ بو، مھارءِ سرءَ مدئے، گرءُ بندے کن۔ یا پانڈےءُکن۔

دزبند اِنت یا دزگشت اِنت

پژدری کسہ: کارھدابندے، بیکار نہ اِنت۔ دائم کارکنت۔ کوں وت دلگوش اِنت یا وتی کاراں دزبندءُ دزگشت اِنت۔

شپ، شپ اِنت

پژدری کسہ: ذال ءُدوانت۔ یک شپے آ ذال ءِ گُورءَ اِنت یک شپے اے ذال ءِ، دوجن ءِ بیلیگی اِنت۔ شپ، شپ اِنت۔

بہ مڑےءُگوں یا ھَکّل ےءُدئے

پژدری کسہ: گگّان ءُچنڈ، دَرھکولے گشّ ءُ، گچ ءُ پالامان ءُبہ مڑ، بہ مڑےءُگوں یا ھَکّل ےءُدئے۔

زاہءُ بدمکن

پژدری کسہ: شرّیں بلوچ زاہءُ بد نہ کنت، اگں تو کارھراب کتگ جنتءُ کشیت، بلے زاہءُ بد نہ کنت۔ زاہءُ بد بلوچ ءِ واستا عیب اِنت۔

کڑامبے

پژدری کسہ: جندءِ چیر دے ،ھبران ءُ بچار، سنگ دریاءَ دور اَنت ھبرءُ چہ ناگ ءَ چیر اَنت، کڑامبے۔

نہ گُشاں مسافر تئ تنگہءِ کس ءَ پر

پژدری کسہ: ترا اُمیت مان نیست، ترا ہچی نیست، کے ترا جست کنت، کس تئ گُورءَ نمیت، ترا سوچاں، تو کارءَ نیائے بے دردءُ بیکارے ئے، چہ اوست ءُ امیتاں دراَتگ ئے ترا کے جست کنت۔

پاداں بہ ناپین ئے تچیت

پژدری کسہ: ریٹ ءُ لگورے، ترس ءَ دلاپ اِنت، پیش کپرگ بجہت، ملک ءَ ریچ ایت۔ تُرسو کے پاداں بہ ناپین ئے تچیت۔

تگے اِدءَ، تگے اُودءَ

پژدری کسہ: گپّے اِدءَ، گپّے اُودءَ، برے اینگو برے آنگو، یک جاگہ یے نہ نندیت، برے جاگہءَ اِنت۔

چم ءِ دوروک مہ کپات

پژدری کسہ: ترا چماں مہ دیستیں۔ تئ گُورءَ مہ اَتکیں، مئے سرکوں تو مہ کپتیں۔ مئے

مپت ءَ سرکوں تو کپت۔ بیزارءُ شزار کتگ دردیگ ءُ سوکی کتگ چم ءِ دوروک مہ کپتین اَنت ترا۔

لمپش ءِ ھنسگ

پژدری کسہ: آرگ گرادان، گراسگیں آرگ سک نازرک بنت۔ دگے ہچ وڑیں ھنسگ پہ آرگ ءِ درکنگ ءَ کارمرز بوت نہ کنت۔ مَچی تَریں لمپشے زور اَنت، لمپش ءِ ھنسگے جوڑ کن اَنت۔ ہمے لمپش ءِ ھنسگ ءِ سرءَ گراسگیں آرگاں چہ لوھی ءَ درکن اَنت۔ لمپش ءِ ھنسگ پہ گراسگیں آرگ ءِ واستا اَلمی اِنت۔

ڈولکوہ

پژدری کسہ: گنش ءَ چہ پوست ءَ درکن اَنت، ھمے گنش ءِ پودام ءَ چے ڈولکوہ جوڑ ہیت۔ ڈولکوہ ءَ دو بند پرکن اَنت۔ بھیڑءَ ہیت، ڈولکوہ مچ گنش ءِ موسم ءَ آپدان ءِ ڈولکوہ ءَ نیم بن ءُ شریک گرم ءَ کاہ ءَ رو اَنت، کورءَ آپ مان کن اَنت بر اَنت کوں، ڈولکوہ جگے ءِ کساس ءَ گیش آپ داریت۔ ڈولکوہ کلّی ءُ چاگل ءِ جاگہءَ کار دنت مچ گُنش ءِ موسم ءَ۔ مچکدگ ءَ ڈولکوہ ءَ آپ مان ءُ مچ ءِ کلمپوگ ءَ دراَتگ۔ تُنیگ بنت ہمے آپاں وراَنت، ڈولکوہ ءِ آپ سک سرد بنت۔

دل ءِ دُوّ تاں چَنڈ یا دل ءِ دوتّ ےءُ چَنڈ اِتاں

پژدری کسہ: من ءُ تو دیم پہ دیمیں۔ ترا ہر چی گشگی اِنت بہ گش۔ دل ءِ دوتاں چَنڈ۔ من ءُ آ کہ دیم پہ دیم بوتیں ہر چی گشگی اِت ےءُ گشت اَنت ےءُ دل ءِ دوتّے چَنڈ اِتنت ءُ

شت۔

تنگ ءَ نہ چُنگ

پژدری کسہ: زمین ٹوپے نہ اِنت۔ زمین نہ ٹرک اِتنگ ودی نہ ہِتنگ۔ ماتے ءِ چُک اِنت۔ مات ءَ پہ دردءُ دور آورتگ۔ تو بجن من ءَ دئے۔ آ بجن ترا ءُ دنت پرچا۔ ماتی چُکے کس ءُ بحث۔ کسی جنگ ءَ ایر نہ اِنت۔ تنگ ءَ نہ چُنگ۔

مورکپتگ یا موراں برتگ

پژدری کسہ: پت ءُ مات ءُ مرتگ اَنت۔ چورھے۔ کس ءُ وارث ءُ تئیست۔ کسے پہ وتیگ ءُ نہ گپت۔ کس جست ءُ نہ کنت۔ یکے گُورءَ ءُ نہ روت ءُ نیت، وت ءُ وت اِنت بس۔ مورکپتگ یا موراں برتگ۔

ریم ءُ اندیم نہ کنت

پژدری کسہ: ہچ وڑءَ مئے غرض ءُ ریاھے نداشت۔ ہر چی دپ ءَ اَتکے گشت ءُ۔ نچار اِت ءُ وتیگ اَنت نشتگیں یا درآمد اَنت من چو مہ گشت اِنت۔ ریم ءُ اندیم بکتیں چو بے پرواہ ءُ بے غرض مہ ہیں۔ بے پرواہ ءُ بے غرض ءِ چے گلگ ءَ کن ئے؟ ہر چی دپ ءَ ئے کیت گشوت ریم ءُ اندیم نہ کنت۔

پیری ءِ عصا اِنت

پژدری کسہ: اللہ تعالیٰ مات ءُ پت ءَ چُکے دنت۔ چک مات ءُ پت ءِ پیری ءِ عصا اِنت۔

عصا گشنت لَٹ ءَ۔ مات ءُ پت کہ پیر ءُ عاجز بنت چُک مات ءُ پت ءِ عصا اِنت مثال مات ءُ پت ءَ گُورءَ رو پیت چست ءُ ایر کنت ءُ چار ءُ گدار کنت۔ پاریز اِیت اِش، حفاظت اِش کنت پیری ءِ عصا اَنت، اُمیت ءُ باندات اَنت۔

پوک ءِ پلوہ مہ بو، یا پوک ءِ پلوہ اِنت

پژدری کسہ: یلہ ءُ ئے ندنت، ہر کجا برو، ھمراہ اِنت، پشت ءُ ئے گون اِنت پوک ءِ پلوہ اِنت ءُ۔ پوک ءِ پلوہ ءُ ئے بو۔ ہر کجا روت، مروکوں، یلہ ءُ ئے دئے، رند ءِ مہ کپ، بلّے وتی وڑءَ اِنت۔ پوک ءِ پلوہ ءُ ئے بو۔

آپ ءَ چلّا تگ

پژدری کسہ: جوہ ءَ جان ءُ ئے ششتگ، وارتگین ءُ ئے ہضم ہِتگ اَنت۔ لاپ ءُ ئے چہ گُوازے ءَ ھورک ءُ ھالیگ اِنت۔ دل ءُ ئے گشی، چینگوناں کنت چانگو ناں پیرو پیت وارت۔ شدیک اِنت آپ ءَ چلّا تگ۔

کاہ ءُ کدیم ءُ ئے سُستیں

پژدری کسہ: وت ءَ کٹ ءُ کوٹ ءُ ئے تئیست، دگر ءِ سر ءَ اِنت، کٹیلہ ءُ ڈھبہ باز اِنت۔ واری ءَ گُورءَ تگ۔ تنگ دست اِنت، کٹان ءُ رنجان اِنت کاہ ءُ کدیم ءُ ئے سُستیں۔

آس ءِ پشک ءَ کپت یا مور ءُ ئے پُر رتگ اَنت

پژدری کسہ: مناں دیست ءُ ئے ارس ءُ ئے رتک اَنت، درائینگ ءَ لگ اِت مور ءُ ئے

پررتگ اَنت یا آس ےُ پشک ءَ ئے کپتگ ۔

پاتک ءَ ےُ کن یا گھاٹ ءَ ےُ کن

پژدری کسہ: پاتک ءُ گھاٹ دوئیں یکیں چیز ءَ گش اَنت ۔ پاتک دلوت ءُ گنگدامانی زندان ءُ جیل زانگ بیت ۔ پاتک چہ حکومت ءِ نیمگ ءَ ہرھند ءُ ھلک ءَ بیت ۔ حکومت پاتک ءَ ھماھند ءُ ھلک ءِ مردمے ءَ زمان ءُ ٹھیکہ ءَ دنت سالے ہزار یا دوہزار کلدار ءَ پاتک ءِ واہند حکومت زرّ اَلم بدنت ۔ باقی چینکس فائدہ ءُ نف بیت نقصان مانزمان یا ٹھیکہ دار ءِ سرءَ اِنت ۔ کشت ءُ کشاری جھان ءِ واستا پاتک الی انت ۔ کئی دلوت کئی کشار ءَ کپت، کشار ءِ واھند ہما دلوت ءَ گپت پاتک ءَ کنت ۔

دلوت ءِ واھند پاتکی زرّاں بدنت ۔ وتی دلوت ءَ بیاریت، پاتک ءَ کس پروشت نہ کنت ۔ ہر دلوت وتی وتی کساس ءِ زرگرگ بنت ۔ مثال پس ءِ گاٹ بوت دہ کلدار بدنت، روچ برکت بوت، 10 دلوت ءِ واہند تیتک، شپ سرکوست 10 بیت بزاں ڈبل 20 کلدار پسے 10 کلدار، میشے ہمے وڑ ۔ ھرے 20 کلدار، کوکے 25 کلدار، گامیشے 30 کلدار، ہشترے 40 کلدار، شپ پرکوست پاتکی زرّ ڈبل بنت ۔

تگے کش اِت ےُ

پژدری کسہ: یک بھرءُ حصہ یے بُرت ےُ، وت ءَ بے بھرءُ بے وڈےُ نہ کت ۔ وت ءَ بھرمندےُ کت، تگے کش اِت ےُ ۔

سر پہ سر اِنت یا دیگ اِنت

پژدری کسہ: من تو برابریں، تو مناں مدئے من ترا ندیاں، تو من ءَ ملوٹ من ترا نلوٹاں، ہردک دیگ اِنت یا سر پہ سر اِنت ۔

دلتیگ ءُ دپ ءِ یک اَنت

پژدری کسہ: لُچی ءُ لگوری نزانت ءُ وتی گپ ءَ تچک ءَ گوشیت ۔ چپ ءُ چوٹ ےُ مان نیست، دلتیگ ءُ دپ ءِ ھبرےُ یک اَنت ۔

آپ ءِ حیات ےُ وارتگ یا زندہ پیر اِنت

پژدری کسہ: ہچ بَر نہ مریت ۔ دائم ءُ قائم، زندگ اِنت دنیاءِ ڈیکی اِنت ۔ آپ ءِ حیات ےُ وارتگ ۔ زندہ پیر اِنت ۔

مور ءُ مدگ اِنت

پژدری کسہ: سیریں مردے ۔ مردءِ ہر کس زانت ۔ مردءِ چم زرد اَنت قضاہ ءَ رضا نیست یا مرگ حال نہ دنت کیت ۔

چیکو یا شیکو

پژدری کسہ: دوگرکی بند یا دوتو رزیر اَنت دو مچ ءِ میان ءَ بند اَنت ۔ گرکی بند ءُ تو راں چک نیتک پر ۔ تور ءُ گرکی بند ءِ چیکّگ شیکو یا چیکو نندگ ءِ واستا جوانیں چیزے کہ نندگ نوارت ۔ چیکو یا شیکو، لیب ءُ گوازی ءُ دلوشی یے ہم، پدءَ گرماگ ءِ گرمی ءِ پروشگ ءِ گشئے یا گرم ءِ رکینگ ءِ سامانے، گرم ءَ چیکو ءَ یا شیکو ءَ بے شیک ئے یا بے چیک ئے گوات مہ بیت

ترا کوات لگیت شیکو ءِ یک دیمے ءَ یک سادے بند اَنت ترا چیک دینت، چیکو وت ورگ بیت بلے ہما چیک بد اَنت شرتر چیک وارت کن ئے۔ گر ماگ ءَ شیکو گرم ءِ پروشگ ءِ ازبابے جوانیں بیت ءُ دلوشی ءِ۔ چیکو ورگ ایند گے ءُ لیب دلوشیانی یک بھرے، شیکو بے شیک یا چیکو بے چیک۔ گڈسرءَ کوں کے آسر کناں۔ چیکو ئے ءُ بنداں، لال ءِ کش ءَ نندان

مارامہ بڈ

پژدری کسہ: مازاناں تئی کلاگی اِنت، تو مارا کلاگ گرئے، مارامہ بڈ مارا کلاگ مہ گر۔

بر پارءَ نہ یتگ

پژدری کسہ: تئی دل ءَ مناں انچو یا مُپت ءَ رَستگ اَنت۔ من زرداتگ، زرتگ اَنت۔

پَتن تا کیں کھیر

پژدری کسہ: زمستان بیت شر کہ گر ماگ مئے ساھگ بزاِنت۔ ما چہ وتی غریبی ءَ دست گش نہ بیں کدی ہوں بیائے دپارے بَٹ ءُ لنکہ یے نان ءَ تنگ نہ ایں، اگاں ھدا ءَ سلامت کت۔

بوہ ءِ جنگ

پژدری کسہ: پادانی چرئے کپتگ اَنت، روا ھے نہ بُرَیت، روت ءُ کیت، دلمانگ اِنت بوہ ءِ جنگ۔

مئے سرءِ چکّتیں

پژدری کسہ: مئے سرءَ کپتگ مارا یلہ ندنت، ہر کجا بروئیں کون اِنت۔ چو لیواری گڈگ پچ اِت، چکّیں کوشتے دُور نہ یت مئے سرءِ کپتگ چکّتیں۔

تو وتی دنیا گنزگ کتگ

پژدری کسہ: لاپ ءَ سادے ءُ بتگ۔ شدءَ ترا گشت۔ چیزے بگندئے تہ ءَ کپ ئے، چو نہ اِنت ترا نیست ھدا ءَ ترا داتگ وارت ے ءُ نہ کن ئے تو وتی نندگ کتگ۔

وار گُریت ءُ آباد کند اِیت

پژدری کسہ: وار گُریت، وار اِنت نیستی ءِ جنگ، تنگ دست اِنت۔ شدیک اِنت، الم گُریت۔ آباد کند اِیت، اللہ ءَ داتگ۔ گل ءُ شادان اِنت۔ دل ے ءُ ہر چی بلوٹ اِیت رسیت ے ءُ، شدیک نہ اِنت، سیر اِنت پمیشکا کند اِیت، نہ گُریت آباد اِنت۔

مال دَیگ بیت جان دیگ نہ بیت

پژدری کسہ: مال بلوچ ءَ گشتگ شیر ءِ یا کور ءِ دپ ءَ کون اِنت۔ بے مالیں سراں گزَ بیت۔ زندگیں ہر انسان ءِ جھد ہمیش اِنت کہ مناں مال بہ بیت۔ مال دگر ءَ دیگ نہ بیت۔ وتی نزیکیں کس ءُ وارث ءَ وہدے کار دیگ بیت، جان چشیں چیزے نہ اِنت کہ کس ءُ وارث ءَ وتی جاگہ ءَ نزیک برات ءُ چک ءَ ہم دیگ نہ بیت۔

پنچیں لنگ برابر نہ اَنت

پژدری کسہ: ہر مردم چہ دومی مردم ءَ پرک ءُ تپاوت دارت ۔ ہر مردم ءِ حیل ءُ عادت، رنگ ءُ صورت، کرد ءُ بود، دُرستیں مردم یک وڑ نہ اَنت باز مردم سک شر اِنت باز مردم گیشتر ھراب اِنت ۔ پمیشکا گشگ بیت، پنچیں لنگ برابر نہ اَنت ۔

ھلیگ ءِ ھاکاں چنڈ

پژدری کسہ: وت ءَ گیگ ءُ گور کن وتی جنگ ءُ چاگ ءَ بگر ۔ دگر ءِ ھیال ءَ مبو وت ءَ شر کن ۔

ہر کسی دل وتی لاپ ءَ اِنت

پژدری کسہ: تو وت ءَ گندئے تر اترسیت تو گشئے ہر کس ءَ برسیت، تئ وڑ ءَ ترس ءَ دلاپ نہ اِنت ۔

منی پہل اینکس پگ نہ اِنت

پژدری کسہ: من اینکس نزور نیاں کہ ہر کس پہ دیم مناں بخت ۔ من پگ نیاں تو مناں جن ئے روئے منی دست تر ارسیت ۔

تو گور تگ

پژدری کسہ: تو چشیں بودیگین ءُ بوتین ئے کس ءَ تئ دست ءِ نہ بُرت اَنت ۔ تر ا بودمان نیست بے دل ءُ ہینگے ئے، تئ دستیگاں پچگر اَنت ءُ بر اَنت ۔

تر اہما گنڈ ءَ آپ دیاں تئ پت ئے ءُ آپ دا تگ

پژدری کسہ: تر ا انچو گار ءُ بیگواہ کنیں تئ نام ءَ نزان اَنت ۔

جان ئے ءُ چوگر میں آس ءَ اِنت

پژدری کسہ: کماشیں چُک تپیگ اِنت، گیا سیت ءُ چم ئے ءُ اَرس اَنت، دست ئے ءُ پر کن، بُنڈ ءَ روک اِنت ۔ یا جان ئے ءُ گرم اِنت چو آس ءَ اِنت ۔

ماہ جوھان ءَ اِنت

پژدری کسہ: ماہ کہ جوھان ءَ بیت، چُک یا چو ریگ ماہ ءَ چار اَنت ءُ گوش اَنت بیا اِت رد ءُ مُچ بئیں کول کول ءَ گوشیں اللہ مئے چشگ ءَ پاتے ءِ بناہ کن برکت ئے ءُ مان کن ماہ جوھان اِنت ۔

تُت کت سر ریچ اِنت

پژدری کسہ: ڈھونڈ و ہزار بنت، لوٹ ئے یکے شو ہاز کن ئے ہزار ءُ لکھ دست کپیت ۔

بلک ءُ چار راہ ءِ سر ءِ مس

پژدری کسہ: بلک ھما وتی وہد ءِ نام تواریں جنک اَت ۔ وتی گُلیں ورناہ ہمے جنک ءِ عاشق اِتنت ۔ ورناہ ھمے رضا ہمے وڑ ءَ کہ عمر گوزان بوت ۔ ھما ورنا ھیں جنک وھد ءَ پیر ءُ عاجز کت ۔ چون ئے کت چار اِت ئے، نوں مناں آوڑ ءَ ورناہ جست نہ کن اَنت بلے من انگت کار آمد اِتاں، بچکانی دلدار بوت جنک ئے ءُ درگتیک ءُ آورت ۔ وھد یکہ ھما جنکاں

سرپد بیتاں کہ بلک مارا بارت پہ بچکاں مئے پشتءَ زرگپت پہ وت۔ گڑا پرچہ ما بلکءَ یلہ مدئیں۔ بلک گمنام ءُ بےتوار بوت۔ گڑا یک روچے بلکءَ چون کت شت چار راھے ءِسرءَ مِس ءَ لگ اِت، راہ چار راھے اَت۔ مردمانی آ گیگ ءُ روگ اَت، یکے ءَ جست کت باریں بلک تو مرچی چار راھے ءِسرءَ مس کتگ۔ بلکءَ سھت ءَ پسّو دات آروچی کہ من ورناہ اِتاں تئی وڑیں ورناہ رضا کت اَنت، وہدے کہ ورناھاں جنک آورت ءُ دات نوں جہان چہ من بھال اِنت۔ چار، راھے مِس کناں، گڑا مھلوک منی نام ءَ گپت ءُ یادءَ کپیت۔ من بے نام ءُ توار نہ باں۔

تو لگی پوستے گُورءَ کنیں

پژدری کسہ: ولبہ ءُ میرے پشت نہ گیج اَنت، ہر کجا روگ بہ کپیت، رو اَنت ہمائی ءِ دست ءُ پاداں کپ اَنت۔ تئی کارءَ وڑے ناں وڑے الم ءَ کنائیناں۔ دل ءَ دلجم بو تئی کار بیت۔

پشی ءِ ھپت لوگی اِنت

پژدری کسہ: پشّی کہ زاھیت بزاں چُک کاریت، وتی پُچکاں ھپت لوگ ءَ بارت پمیشکا ہمے پژدانک کارمرز اِنت۔ پشّی ءِ عادت ءُ ھیلانی وڑءَ مردم ہم بیت کہ ہر روچ ھپت لوگ ءَ روت یا ھپت لوگ سلام دنت ہمے مردم ءَ گوشنت تو پشی ءِ ھپت لوگی ئے۔

دپءَ ساپ ءُ دل ءَ چل

پژدری کسہ: اردوءَ ہم اے پژدانک اَست اِنت اے وڑءَ ''منہ میں رام اور بگل میں

چُری''

دپ ئیگ ءُ دل ئیگ ئے ءُ گر اَنت

پژدری کسہ: اے ہما مردم بنت کہ ترا کجا بگند اَنت یا تئی دیم ءَ کپ اَنت تھیک اَنت۔ منی دیم ءَ منیگ اَنت۔ پشت پر کت ترا ھما گُوات ءَ ایر دینت تو زوت در بیائے بزاں ترا چل مال نہ کناں تئی اَنچو زنگ ءَ جن اَنت ءُ ترا ڈوبار اَنت، دپ ءَ ساپ ءَ دل ءَ چل اَنت۔ دپ ئیگ ءُ دل ئیگ ئے ءُ گر اَنت۔

بندہ پہ سر ءِ ہوش

پژدری کسہ: تو آورت ہما چیز مناں دات من نزاناں من کجا ایر کتگ، شوھاز ءَ دبر تگ، نہ گندانے، من زنڈیں بےھوش ئے ہاں، چیز ءَ ایر کناں نزاناں کہ کجا ایر کتگ۔

نانثاری گُرگ

پژدری کسہ: نانثار گونڈیں ماھیگے۔ گُرگ ءُ جوش باز کنت۔ اے بتل ہما مردم ءَ کوں بندوک اِنت کہ باز گُریت ہچ کت نہ کنت۔

شاھیم سنگ کاریت

پژدری کسہ: تو بختاورے ئے ناں؟ چیز ءِ مان کنگ ءَ دبر تگ تئی شاھیم ءَ سنگ آورتگ چست نہ بیت۔

وام ءُ شام کنت

پژدری کسہ: بدل ءُ باندات کنت یا پُرشت ءُ پُروش، کارءَ گُواز نیت دارگ ءُ گونجک یا سوم ءُ گُوندوچ، سُرین ءُ گُدین کنت۔

بے لینس یے

پژدری کسہ: بے توکل ءُ بے تمبلے، بے زند ءُ بے جانے، بَڈّءَ کنگ ءِ سے تھر ءُ رنگ اَنت۔(1) کش بَڈّءَ کنگ (2) کوپگءَ کنگ (3) بَڈّ وکنگ

نہ مرئے رند گے کارے چے کلوہ بہ چئے توبہ کن ئے

پژدری کسہ: بے زند ءُ جانے، ست ءُ ڈانچک ءُ بے کار ءُ جان دُڑّھے، پُژبُر ءُ تَپّرے۔

پالبارے سنٹ تلارءَ لگیت زان ئے

پژدری کسہ: پالبار ماھیگے دریاھی۔ نوک آپ کہ دریاءَ ایر یچیت پالبار نوک آپءَ وارت چہ دریاءَ در کپیت دیم پہ کورءَ۔ دریاءِ آپ مُچ اِنت نہ کُنیت، کورءِ آپ کُنیت یا کم کنت۔ پالبار نوک آپءَ ور اَنت ور اَنت تا جگردءَ سرے کپیت جگرد مثل ءِ تلارے، سنٹ ے تلارءَ لگیت زانت۔ من دریا یلہ کتگ۔

گُتگانی سرءَ اِنت

پژدری کسہ: سرسلوھکی نشتگ۔ روگءَ دلمانگ اِنت۔ نندگی نہ اِنت۔ کتگ ئے پر

گُمگاں۔ نشتگ پادئیت روگی نہ اِنت۔

دست ماں دست مکن ئے

پژدری کسہ: اشی ءَ، آئی کوں مہ گُنیں، ترا مناں دیگی اِنت وت بیارے سر بکن ئے دست ماں دست مکن، اشی ءَ آئی ءَ کوں مہ کن ئے۔

واجہ سیاہ ءَ وارتگ

پژدری کسہ: سیاہ گُوشنت سیہ مارءَ، واجہ سیاہ ءَ وارتگ، واجہ ءِ دیم سیاہ اِنت، چہ کار ءُ گٹ ءَ شتگ۔

مناں زاناں سیاہ ءَ وارتگ

پژدری کسہ: من زاناں گنوکے آں، بے ہوش ءُ ابدالے آں، نیک ءُ بدزناں، یا نپ ءُ نقص۔

حاک چَٹ

پژدری کسہ: اے پژدانک ءِ ہم دو پژدری کسہ اَنت۔ یکے ہما کس کہ کار ءُ دندہ نہ کنت سیاہ پہ سیاہ نشتگ بے کار ءُ دندا اِنت پمیشی ءَ گُوشنت ہم ھاک چٹ یا ھاک چٹ ئے۔

کار کپت انت

پژدری کسہ: اے پژدا نک ءِ ہم دو پژدری کسھاں۔

یکے کارکپت اِنت۔ پنجگور ءِ دمکاں اے پژدا نک چو کارمرز بیت ہما پیر ءُ عاجزیں مردین ءُ جنین کہ چہ ایند کے حاجتاں ھتم ءُ ھلاس انت کاری نیاں۔ پیر ءُ عاجز اَنت گوشت کارکپت انت۔

دومی کارکپت انت۔ کارکپت ءِ بزانت، ریٹائی انت، ھما مردم کہ حکومتی یا کمپنی ءَ کارءَ ہتگ، وتی وہدءُ پاس یا مدت ءے سُرجی ءَ پورا کتگ۔ کارکپت انت بزاں ''ریٹائرڈ'' انت۔ کار کپت پہ ریٹائرءَ بلوچی لبز ے۔ کارمرز کنگی انت۔

ھاک ءَ بور

پژدری کسہ: ھاک ءَ بور، تو لائک نہ ئے۔ مردم ترا بد اَنت کوں، تو ھاک نہ کرزئے ھاک ءَ بور۔

ھاک ءَ بزور، تو ہچ نہ کرزئے، تو ھچ ءِ لائک نہ ئے، ھاک ءَ بزور۔

گُن دستی کنت

پژدری کسہ: ھما وڑءَ مئے دل بلوٹیت، ھما وڑ کنیں، دگرئیگ ءَ کوش نہ داریں، وتیگ ءَ کنیں کس مارا مہ گشیت، ما کسی گشتگینانی سرءَ عمل نہ کنیں، وتی دلئیگ ءَ کنیں ھما وڑ مئے دل بلوٹیت، ھما وڑ کنیں۔

شریک ءُ دہکانی

پژدری کسہ: کجام ملک ہما سیپ ءَ چنکس ناہ ءُ دان کنت، ہمے سیپ ءِ ہچ 'ٹوٹل' ناہ ءُ

دان مثال سدناہ ءُ چل پات دان اَنت۔ ہچ ناہ ءُ دان شریک ءُ دہکانی اِنت۔ متلب شریک بارءُ واجہ بارگیشتگ اَنت۔ شریک ملک ءِ شریک اِنت، دہکان پہ زمیندارکارمرز اِنت۔

تو شیخرئے رُژن ءَ ھزئے

پژدری کسہ: نزانتکار چہ زانتکار ءَ، نزانتکار شیخر، زانت ءَ ترسیت، زانت رُژن اِنت، شیخر چہ رُژن ءَ ترسیت۔

گُرم

پژدری کسہ: گُرم یک پُراہ ءُ شاگیں چاتے، چات چوناہ ءَ آپ ءَ جوڑ کنگ بیت، آپی چاہ گشگ بنت، آپی چاہ ءِ پُراھی اندازءَ بپت فٹ ءُ نیم بیت۔ گُرم چاھے اَلم، بلے گُرم ءِ پُراھی ءُ جُہلی بے کساس بیت، اے واستا گُرم ءَ دان مان کن اَنت۔ گرم ءِ چاہ ءَ کہ جن اَنت، چاھے چنگ ءَ پد ہمے چاہ کہ گرم انت۔ بناہ دپ ءَ دون اَنت ءُ، دونگ ءَ پد، تہ ءَ آس روک کن اَنت۔ آس روک کنگ ءِ متلب گُرم خاک بڈورَنت ءُ سخت بہ بیت، دگے ہچ وڑیں گرم ءُ کوگ ءُ ودی بوت مکنت۔ چوناہ ءَ ہمے وڑیں گرم کوگ گشئے یا دگے دگے۔ گیشتر زمین ءُ ھاک ءَ ودی بنت، بلے گُرم ھاک پتگ ہچ دگے چیز ودی نہ کنت۔ پے واستا سالانی سال گرم ءِ تہ ءَ دان ہچ ھراب نہ بنت۔ ہمے دان کہ گرم ءَ ایر کنگ بنت حفاظت اَنت۔ یا رک اِنگ اَنت ءُ سلامت اَنت۔ گرم دانانی شریں امبارے، کوچگاں گیشتر است ءُ بیت۔

کہیڈ ھے

پژدری کسہ: جاہلے، جاہل ءِ نوہ کائیگر ءِ زور مان ۔ پہ گُشگ سر پد نہ ہیت ۔ وتی سنگ ءِ دنت، گہیڈ ے دل ءِ ریش کنت ۔ سر ءِ نہ کپیت ۔

کوریں کاگدے دیم نہ دنت یا کاگدے سیاہ نہ کن ئے

پژدری کسہ: اگاں مئے گُور ءِ نروئے نیائے، زار مبو، مارا گندئے وت ءِ چیر مدئے، گپ نہ کن ئے مکن، روہ ءِ دم نہ کن ئے دیم ءِ مگر۔

زگرگ ئے مان نیست

پژدری کسہ: چک دم پہ ساعت بُست کنت، پاد کیت، مناں پہ مچین مات ءِ زگرگ مان نیست۔

بد مہ بدئے

پژدری کسہ: مدام پشکر تگ زار ءِ ژرگگی ءِ ٹوپ ءِ اِنت ۔ روہ ءِ آدمی ے مان نیست بد مہ بر۔

دو چوکرہ ئے گوں

پژدری کسہ: ایوک ءِ نہ تَرّیت، وت ءِ ھور دو چوکرہ گون اِنت ءِ کیت ۔

پٹّ ءِ کپتگ یا ڈن ءِ سر ءِ اِنت

پژدری کسہ: لوگ ءِ جاگہ ے نیست، ڈن ءِ سر ءِ نشتگ یا پٹ ءِ کپتگ ۔

چاشکاں سُنٹ آورتگ

پژدری کسہ: وہد ءِ گپتگ، پشومان اِنت، چہ وتی کاراں ۔

نرھ مادگے

پژدری کسہ: گندگ ءِ جنین آدمے، بلے جینی از باب ءِ ھُسامان ئے پُر نیست، نرھ مادگے۔

گنارک ئے

پژدری کسہ: یک مردین آدمے، قدرت ءِ ھدء مردینی از بابے پُر نیست، بس مس یا پیشاب کرت کنت ۔

لَتّ ءِ بجن بناہ نہ کپیت

پژدری کسہ: گلگ ءِ سرندہ اِنت ۔ کاؤ ماؤ انت، سادء ایر کنگ ءِ جاگہ نیست، لَتّ ءِ بجن بناہ نہ کپیت۔

کاؤ ماؤ اِنت

پژدری کسہ: جاک ءِ سلوات ءِ ڈاہ ءِ شور اِنت، کاؤ ماؤ اِنت۔

رکسّو کنت

پژدری کسہ: دگے کردے تیست، ھشکیں ھبر کنت، ھبر بہ ھبر ءِ پشت ءَ کسو کنت۔

ملک مات اِنت درملک ماتو اِنت

پژدری کسہ: ملک مات اِنت، اے واستا وتی ملک اِنت، وتی مات اِنت، درملک ماتو اِنت، دگر ءِ ملک اِنت مات نہ اِنت ماتو اِنت۔

آپ مَنت ئے روگن درنہ کن ئے

پژدری کسہ: شیر بہ مَنت ئے روگن درکیت، شیر ءَ روگن پر ہیت۔ آپ، آپ اِنت، آپ ءَ مَنت ئے روگن درنہ یت۔ اے پژدانک ءَ دگے ہم پژدری کسہ یے درکیت، بلے من یکے پہ مثال دیم ءَ آورتگ۔

لگوشگ ءِ سَر دوئیں گانڈ اَنت

پژدری کسہ: انچیں گپچل ءُ مشکل ءَ کپتگیں کہ گیش اِت نہ کنیں، دست ءَ گیش پاد پازمین بنت، رَنگ نہ ہیت۔

دومی پژدری کسہ ھما گُونڈیں ھبرے بونڈءَ نہ گشیت ءُ راست ءَ تچک نہ ہیت، لگوشگ ءِ سر دوئیں گانڈ اَنت۔

دَزیادپ لٹ کنت

پژدری کسہ: راستیں نزانت، دروگ ءَ گُوردئے، گپے ءَ کہ کپت ئے، دروگ ءَ دستدار کن تا ئی کارشر بہ ہیت بزان تو دپ لٹ کت۔

وھد ءِ بند کناں

پژدری کسہ: تو کسے ءَ کارے ءِ کنگ ءَ باز وہد گُوشتگ کارے نہ کتگ۔ تو یکے ءِ کورءَ شتگ ئے کہ سر پد ئے گُن۔

رُنگ راہ یا گُور رکشک

پژدری کسہ: کوھی اصطلاح ءِ متابک ءَ لُک ءُ گُونڈتریں رکشک، دومی بزانت، گُور کشک، سیدھا سیدھا مرو منزل دور کپیت۔ گُور رکشک ءَ گستا راہ ءَ بروء منزل نزیک کپیت۔

وَش اھت یا وَش اَتک

پژدری کسہ: دو بزانت اَنت تیار جوڑی، کارمرزی پژدانک، من چہ دراتکاں تو منی وَش اَتک ءَ نہ یتک ئے، یا تو منی تیار جوڑی ءَ نہ یتک ئے، یا تو مناں وَش اتک نہ کت، یا تو مناں تیار جوڑی نہ کت۔

چہر

پژدری کسہ: واجہ عطا شاد ءَ وتی کتاب بلوچی نام ءِ تہ ءَ چہر ءِ بابت ءَ چیزے دیم ءَ آورتگ من ردکت ئے نہ کناں۔ اے واستا گُونڈیں دپ ءَ مزنیں گپ ئے بیان ہیت۔

البت چہر ءِ راست کنگ ءَ الی زاناں، راست کنگ ءِ جہد ءَ کناں۔ چہر دو وڑءَ یا دو رنگ ءَ کارمرز ہیت۔ چہر ءِ بابت ءَ بلوچی ءَ کارمرز پژدانک ہم است۔ یک ءُ دو پژدانک ہم کارمرز کناں دیم ءَ کاراں۔

تو ولبہ ءِ چہر ءَ مگر، چہر ولبہ ئیگ انت، تو چہر گپتگ تراجتگ، حق انت ناحق انت۔

چہر ءِ بچار، چہر ہما مردم کہ سروک اِنت یا آؤک ءُ نندوکاں عمر ءَ مستر اِنت۔ آؤک ہما ولبہ کہ عمر ءَ ایندگراں مستر اِنت۔ ہمائی ءَ گشنت۔ چہر تگیگ انت۔ تو پیسر ءَ دیم ءَ بو، دومی ہما دیوان ءَ نندوک انت۔ دیوان ءِ نندوکاں عمر ءَ مستر کے اِنت ہما گشنت ولبہ چہر تگیگ انت۔ تو مردماں وش اَتک کن ءُ بہ پرس۔ دومی بزانت چہر، ہما مردم کہ ترا کمک ماہ یا سال یا روچاں ودی بیگ ءَ، ھما عمر ءَ مستر اِنت۔ گشنت ولبہ چہ من چہر اِنت۔ ھتلب آ مستر اِنت من کستراں۔

جَراتی یے

پژدری کسہ: جراتی ہما مردم کہ آئی ءِ پت ءُ پیر کی یک خاصیں نشان ئے بہ بیت۔ مثال آ ولبہ ءِ پت ءِ سر ءِ میدِ او اِتگ اَنت یا سر کُٹ گندگ ءَ اَتگ، یا کمک کوک ءَ میدے ءُ پر پتگ۔ آئی چک ءِ سر ہماوڑ بہ بیت گڑا گشنت کہ ولبہ جراتی یے۔

تو بے صبرے ئے

پژدری کسہ: ہر کار ءَ اشتاپ کن ئے، ترا صبر نیلیت تو بے صبرے ئے۔

ھال کنت کیت

پژدری کسہ: روت ہما کار ءَ کار ءَ سر جم نہ کنت، پشت ماندنت ءُ کیت۔ نندگ ے ءُ مرگ اِنت۔ سرک دنت ءُ کیت، دلگمی ءَ کار ءَ نہ کنت۔ حال کنت کیت۔

کلانی سر ءَ اِنت

پژدری کسہ: جاگہ ے ءُ داشتگ، دَرمیت، کلانی سر ءَ اِنت۔

مئے وڈالاں شُتگ یا دینانی دیم ءَ شتگ اَنت

پژدری کسہ: اے ہما براھمدگ ءُ ھمبل ءُ بیلاں کہ پہ وتی راج ءِ واستا شہید بوتگ اَنت یا گار ءُ بیگواہ اَنت یا ماں زندان ءَ جیل ءُ بند اَنت، ھمے براھمدگ ءُ ھمبل ءُ بیل راج ءِ وڈالاں شتگ اَنت۔

مئے بھت ءَ گپتگ

پژدری کسہ: اے ہما مرد اِنت کہ ہر روچ وتی جاہ ءَ نندوک پتگ۔ مرچی کہ مناں ہمے پہ مرد ءَ کار کپتگ وتی جاھ ے ئیلہ داتگ ءُ شُتگ، موجود نہ اِنت۔ گمانیں مئے بھت ءَ گپتگ۔

نیستی کوں ماوت اِنت

پژدری کسہ: ما پہ امیت داشت ءُ اتکیں تو مئے کارے کن ئے یا ما گٹ ایں، تو مئے گٹ ءَ سوار کن ئے، ترا گشئے مارا بدل ءُ باندات بکن۔ تو گشئے کو ما نیست، نیستی کوں ماوت اِنت۔

وام کوھاڑ ءَ اِنت بدل نظر آباد ءَ

پژدری کسہ: مناں چہ تو وام ءُ بدل لوٹ ئے، من کجا ءُ وام ءُ بدل کجا، ترا سوج دیاں

وام کوھاڑءِ انت، بدل نظر آبادءَ۔

مئے سرءُ بختاں کپتگ اَنت

پژدری کسہ: مارا نزوریت ءُ بے وسی ءُ بے کسی ءَ دیستگ ءُ کہ مئے آپ ءِ اِش وروک کتگ مارایلہ نہ ندیاں، مئے سرءُ بختاں کپتگ اَنت۔

مئے گُوات ءَ نہ اِنت

پژدری کسہ: چہ ماچہ تیارتر اِنت۔ چہ راج ءَ ہم ما کجاءُ آ کجا۔ مانزورءُ بے وس اِنت چہ ما ڈوٹرءُ آبادتر اِنت مئے گوات ءَ نہ اِنت۔

غریب روچگ ہیت روچ مزن بنت

پژدری کسہ: روچ یکیں روچ اِنت، پہ غریب ءَ امیرءَ، بلے غریب روچگ ہیت روچ مستر بنت چتو؟ امیر روچگ اِنت امیر ہُور یا سحارءَ گوشت ءُ گلّہ وارت، غیگ ءُ دگے دگے چے، شُدءُ چے کنت۔ غریب ءَ سھارءَ ناہ ءُ ماھیگ وارتگ، ہوشام ءَ کپتگ مرگ اِنت غریب ءِ دل ءَ روچ مزن اَنت۔ پہ غریب ءَ روچ مستر بنت شدیک ءُ ٹُنگ اِنت۔

چم سرءِ بان ءَ اَنت

پژدری کسہ: من اَنچو حیراناں کہ نزاناں چوں بہ کناں۔

برسرءِ چیٹ ءَ یل کت ءِ

پژدری کسہ: مشکل ءُ گرانیں پاس ءُ وہداں کون اَت، روچ ءُ شپانی آپگان اِناں برسرءِ چیٹ ءَ یل کت ءِ۔ اشتاپ ءَ عیشت۔

ڈنّ ءَ کنیتگ

پژدری کسہ: اوشتا تگ لوگ ءَ ڈن، تہ ءَ نیت ڈن ءَ کنیتگ، ڈن ءَ میلا نک اِنت۔

مرگ سرءِ بان اِنت یا مرگ سرءِ ھمراہ اِنت

پژدری کسہ: مرگ زندءِ گڈّی منزل اِنت۔ مرگ زندءِ ھمراہ ہمسپر اِنت، مرگ سرءِ بان اِنت یا مرگ سرءِ ھمراہ اِنت۔

دستے ءَ دارگ لوناں

پژدری کسہ: ہم پگر ءُ ہم ھیال اَنت۔ ہم کسب ءُ ہم کُنش اَنت۔ بیل ءُ ھمبل ءُ سنگت ءُ دوزواھاں، دستے ءَ دارگ لوناں۔

دستے چہ درنگ ءَ ھلاس بوت اَنت

پژدری کسہ: چک یا زال چلّگی دروان اَت۔ اللہ ءَ ھیر کت زال یا چک، چک مات،

مصیبت ءُ مشکل کجا مرگ ءَ رَک اِت ۔ دستے چہ درنگ ھلاس بوت اَنت ۔

کونگیجاں کون کتگ

پژدری کسہ: کس ءٔ روگ ءَ اِنت ۔ من وتی سنگت ہماہانی ھمراہی ءَ دیم دات کوں ۔
بزاں کون گیجاں کون کت، رؤکانی ھمراہی ءَ دیم دات کوں ۔

ءُمبک ءُرمبک مہ کن اِت

پژدری کسہ: دگر ءُ جہان ءَ ھال مدئے ۔ یا مُپتیں ھبر مہ بنت ۔ ہما کار کہ کنگی اِنت کار ءَ
بہ کن ۔ وت ءَ بھنام ءُ بدڈول یا نام ءُ دپ مکن اِت ۔ ھشکیں ھبر مہ بنت ۔ کار بہ بیت جہان
بگندیت ءُ بزانت ءُمبک ءُرمبک مہ کن اِت ۔

بے تہ ءُ بے زندئے

پژدری کسہ: مست ءُ ڈامپگے بے توکل ءُ بے تھمبلے، زند ءُ زکت ءٔ مان نیست ۔ دانے
نہ اِنت کاھے بے تہ ءُ بے زند اِنت ۔

گِنک ءُمورتے

پژدری کسہ: زَیت ءُ زَبگے، گُچل ءُ زَبگ اِنت ۔ ورگ نہ بیت نہ رَستگ، پھتہ نہ
اِنت ۔ گِنک ءُمورتے ۔

نال ءَ سستگ

پژدری کسہ: ھتم ءُ ھلاس اِنت، وت ءَ داشت نہ کنت، روچاں گپتگ ۔ وہدءَ دگاہ ءُ
دھوکہ داتگ، نال ءَ سستگ ۔

بلوچی تام

- ☆ دان ءُشکر
- ☆ کنچت ءُ آرگ
- ☆ تاپتگیں باکلینک
- ☆ تاپتگیں دان تڑیں
- ☆ تاپتگیں دان ھشکیں دانکو
- ☆ مدرءُ چانگال
- ☆ کچت ءُشکر
- ☆ کورئی باکلینک
- ☆ شیرءُشکر
- ☆ آچار
- ☆ شیلانچ
- ☆ شیرگی موش ءُ ڈلگ

بلوچی تامانی پڑدری کسہ

دان ءُشکر

پڑدری کسہ: تاپتگیں تڑیں داناں کوں شکرءَ چوپان ءُوراں ۔ دان ءُشکر یک بے مَثّیں تام ءُلذتے وتی موسمءَ۔

کُنچت ءُآرگ

پڑدری کسہ: آرگ ءُکچّاں دانچوپ ءِتہءَ چوپ اَنت ۔گرمیں تام ءُلذتے، زمستان ءَوراَنت ءُ۔

کنچت ءُشکر

پڑدری کسہ: شکر ءُکچّاں دانچوپ ءِسرءَ چوپ اَنت ءُوراَنت ہرموسمءَ۔گرماگ بیت شرزمستان بیت شر۔

تاپتگیں باکلینک

پڑدری کسہ: ھشکیں باکلینکاں گُلّیں تین ءِسرءَ تاپ اَنت یا پَنج اَنت ۔ پدءَ وادءُ آپ ءِتہءَ ایرکن اَنت ۔ باکلینک ءِگُچل یا پوست دورکیت باکلینک ءَوراَنت ۔ وشّیں تام ءُ لذتے وتی موسمءَ۔

تاپتگیں تَرّیں دان

پژدری کسہ: گلّہ ہوش ءُ دان بنت یا زرد ءُ سُہر، گلّھی ہوش دستگ کناں۔ آس ءِ سرءَ تاپاں، مُشنت تیج ءِ سرءَ آپ کناں، پہک کن اَنت ءُ ور اَنت۔ تاپتگیں تَرّیں دان وتی موسم ءَ جوانیں لذتے۔

تاپتگیں ھُشکیں دان، دانکو

پژدری کسہ: گلّھی ھُشکیں داناں گلّیں تین ءِ یا منجل ءُ لوئیگ ءِ تہءَ وادءُ آپ جن اَنت ءُ تاپ اَنت۔ ہمے تاپتگیں ھُشکیں داناں دانکو کوشنت۔ دانکو وشیں تام ءُ لذتے وتی موسم ءَ۔

مدرءُ چانگال

پژدری کسہ: مدرءُ چانگال اے ہردک چہ ناہ ءَ جوڑ بنت۔ ناہ ءِ تہءَ دگے دگے تام ءُ لذت داریں چیز ءُ سامان مان کن اَنت۔ ناہ ءَ پُنڈ اَنت زرد زرد کن اَنت۔ ہمے زرد زردیں ناہ ءِ تہءَ کچت بادام کاجاءُ روغن مان کن اَنت۔ تین ءِ سرءَ پچ اَنت۔ ہمے مدر گُشگ بیت۔ مدر وتی جاگہءَ وشیں ءُ لذت ءُ تامے داریت۔

چانگال ہما زرد زردیں ناہ ءِ تہءَ سیمر کیں نانے پچ اَنت ءُ مان کن اَنت، ناہ ءَ کوں نان ءَ یا بُرنجی آرت ءَ مان کن اَنت۔ پُنڈاں پُنڈاں منجل ءُ لوئیگ ءِ تہءَ سپاھیں یا ملکی روغن ءَ کوں گراد اَنت۔ ہمیشی ءَ چانگال گوشنت۔ چانگال وشّیں لذت ءُ تامے، ہر کس پہ چانگال ءَ توجکی انت، کےءَ رسیت۔

گُرہ ئی باکلینک

پژدری کسہ: گرہ، یک گنڈے یا گلّے جنگ بیت، ہمے گُل یا گنڈ ءِ سرءَ داراں پر کن اَنت۔ آس ءَ روک کن اَنت۔ ہمے گنڈ یا گُل سہر سہر چو کُنگ ءَ بیت۔ اشکراں چہ گنڈ ءُ گُل ءَ در کن اَنت۔ کَگَر تگیں تَرّیں باکلینکاں ہمے گنڈ یا گُل ءِ تہءَ مان کن اَنت۔ پدءَ ھاک زیراں بارےءُ دیاں۔ اشکراں ہمے گنڈ ءُ گُل ءِ تہءَ کہ باکلینک مان اِنت اشکراں سرءَ پرے کن اَنت۔ رواں پاسے ءَ رند کایاں ہما چہ گرہ ءَ باکلینکاں در کن اَنت۔ ہمے باکلینکاں گرہ ئی باکلینک گُوش اَنت۔ ور اَنت اِش۔

آچار

پژدری کسہ: پیش ءَ بلوچ ءَ وتی واستا چے جوڑ نہ کنگ۔ آچار، بلوچی آچار بلوچ ءِ کشت ءُ کشاری تام ءُ لذت داریں تمام ساگ ءُ سبزیاں ھور، بلوچی آچار جوڑ کتہ۔ ھنی ءُ میک وڑءَ پُشک کتہ ایر کتہ۔ آچار گریبیں مھلوک ءِ نارشت بیتہ۔ ہمے ھُشکیں آچار چیتہ آپ گرم کتہ آچاری آرتوگ بیتگ، نان ءِ نارشت۔

شیلانچ

پژدری کسہ: دوگیں شیراں گراداں، شیرانی آپ رگتا بنت، شیر نند اَنت شیلانچ بنت۔ دوگیں شیرانی آپ، پچ گشگ بنت۔ شیلانچ ءَ تَرّیں کوں ملکی روغن ءَ تر کن اَنت ناہ ءَ کوں وراں۔ تَریں شیلانچاں وادمان کن اَنت روچ ءِ سرءَ تاپ ءَ کن اَنت۔ ھشک بنت، ھشکی ءَ ور اَنت اِش۔ ھشکیں شیلانچ چو بلوچی آچارءَ کہ مالداریں کو ہی بلوچاں جوانیں نارشتے۔

شیلانچاں چوپ اَنت، پیاز ءُ روغناں سوچ اَنت، چُمگیں شیلانچاں پیاز ءُ روغناں تَرّیناں وادےءُ وت مان۔ بزار ءُ مسالہ، آپ ےءُ مان کن اَنت، دو لاڈےءُ دیاں ایر گیج اَنت اِش۔ شیلانچی نارشت مثال ءِ تھیکی نارشتاں نگبھتے ءَ وارتگ۔

مَستگ (بستگ)

پژدری کسہ: زگریں شیراں دیگ ءِ تہءَ دوبیل ءِ سباہ ءُ بیگاہ ءِ زگریں شیراں دیگ ءَ انت۔ دیگ مزنیں کاسگے آپ ءَ پُرایر اِنت۔ تنگارے چیرءَ اِنت، ایندگے بانگواہ ءَ بدیت۔ مستگ بیت۔ ھنزک ءَ پُل جن اَنت، مستگاں پنڈی دست ءِ سرءَ، ھنزگ ءَ مان کنت، منّی منّی شیر روغن بیت، روغن ءِ سرءَ چنت، آپ ءَ مان کنت، مستگ دوگ بیت۔ نپ ءِ روغن اِنت۔

دوگیں شیر

پژدری کسہ: ناہ ءُ نان ءِ دواہ انت۔ پدءَ ہمے دوگیں شیر، شیلانچ بیت۔

شیرگی موش ءُ ڈلگ

پژدری کسہ: پیش ءَ شکر کجا بیتگ۔ بلوچ ءَ شکر ءِ آجت نداشتگ، ناہ ءَ بیتگ۔ ناہ ءَ ـچے شیرگ۔ موش یا ڈلگ، شکر ءُ بُرنجی آرت، ملکی روغن کوں کُچت ءَ جوڑ بیتگ۔ بے مَٹیں لذتے موش۔

موش

پژدری کسہ: موش ءَ جناں چتو۔ بُرنجی آرتاں تاپ اَنت۔ لوٹیگ ءَ شوداں۔ ملکی روغن ءَ مان کن اَنت۔ آرتاں کوں روغناں ترّین اَنت۔ پدءَ شیرگ ءَ مان کن اَنت۔ گراداں گراداں گردئیت ایرءَ کن اَنت۔ تا کمک جل بوارت سارت بہ بیت۔ مثال ءِ ھلواہ ءِ بلوچی

موش ءُ ڈلگ۔

ذگر

1 حُسبن اللہ والنعم الوکیل
نیم المولد ونیم النصیب

2 لاالہ اللہ لاالہ اللہ لاالہ اللہ (سے رندءَ)

3 لاالہ العلی القیوم (سے رندءَ)

ہما بتل کہ واہندءُ واجہ اِش ھَست

1 عبداللہ قہار ءِ اے بتل:
کوھنگ ءِ اے کوھیں قلات کسی پت ءِ میراث نہ اَنت

ما کوں سگاراں گپتگاں

2 حمل ءِ بر پیں مادرے بیتیں
پہ وتی بے سوہیں بَجاں دات ءُ

3 حمل پھراں کپتہ پُرنگاں دز گیر کتہ

4 حمل ءِ مرگ ءَ سے ٹھوچار چیز ءَ گل کتہ
میتگ ءِ ھاتونیں جن ٹھوکوہ ءِ آھواں

5 نہنگ آبادیں بگاں سندھ اِنت
مند ءِ پیش بُڑیں بلوچ رِند اَنت (فاضل)

6 مردے کہ ہپتا دھون کنت
مچ ٹھوڈ گاراں چون کنت
سنگے پہ رند ءِ کون کنت (فاضل)

7 پولات تیر ورئے سار بئے
مُلّا فاضل ءِ یار بئے (فاضل)

8 مند ءَ سر بہ بیت احوالے
فاضل کوادر ءَ ھمالے (فاضل)